Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	udgivet af M. Andresen.
Titel | Title:	Dansk Sangbog
Alternativ titel | Alternative title:	Den blaa Sangbog.
Udgavebetegnelse | Edition Statement:	[9. Oplag].
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Aabenraa : Udgiverens Forlag ; København : i Kommission for Kongeriget: H. Hagerups Boghandel, 1912
Fysiske størrelse | Physical extent:	[6], 356, XI s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

Den blaa Sangbog.

53, -172

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 53 8°

1 1 53 0 8 02302 9

+ REX Anne Marie Hans
1915

Den blaa Sangbog.

Syng, naar du alene gaar:
Syng, naar flere sammenbindes!
Uden Sang er ingen Vaar,
og i Sang den siden mindes.

DET KO GELIGE BIBLIOTEK
KØBENHAV

Udgiverens Forlag.
I Kommission for Kongeriget: H. Hagerups Boghandel, København.

DANSK SANGBOG

UDGIVET AF M. ANDRESEN
MABENRAA

Modersmaal er vort Hjertesprog,
thi Løs er al fremmed Tale;
det alene i Mund og Bog
kan vække et Folk af Dvale.

Trykt i „Hejmdal"s Trykkeri. — Aabenraa 1912.

Forord.

Den blaa Sangbog udkommer hermed i 9. Oplag og i en væsentlig uforandret Udgave.

Kun maa bemærkes:

De i den tidligere Udgave til Numrene 92, 108 og 230 hørende Sange er bortfalden og her erstattet med nye, nemlig: „Hvor er der et Land som Danmark" af Adam Dan (Nr. 92), „Her ligger vort Land" af A. J. Gejlager (Nr. 108), „Ungdom og Fremtid" af Hans R. Egebjerg (Nr. 230).

Endvidere er Bogens Indhold blevet forøget med følgende 4 Sange: „Slesvig med de fagre Enge" af Christine Plov (Nr. 105 b). „Der var en Svend med sin Pigelil" af William Shakespeare ved E. Lembcke (Nr. 174 b). „Sørens Far" af Fru Oda Nielsens Børneviser (Nr. 188 b). „Nærmere Gud til dig" af Sarah Adams, oversat ved Adam Dan (Nr. 358 b).

Det i tidligere Forord omtalte Meloditillæg til Den blaa Sangbog er udkommet paa Vilhelm Hansens Forlag i København og kan faas gennem den hjemlige Boghandel. Dette Tillæg i Forbindelse med „Folkets Sangbog", 710 Sange med Melodier kan gøre Tjeneste som Melodisamling, i hvert Fald foreløbigt. I Sangbogen er der nu foran enhver Sang ved Hjælp af et tilføjet „F. S. eller „Tillæg" samt Nummer meddelt, hvor i de to nævnte Bøger vedkommende Melodi findes.

I Slutningen af Bogen findes en Liste over de Sange, som man endnu gør bedst i ikke at synge ved offentlige Møder.

Gid da at ogsaa dette Oplag maa finde en lige saa hurtig Afsætning som sine Forgængere, og at Den blaa Sangbog vedvarende maa være mange, mange til Glæde og Opmuntring, men ingen til Forargelse!

Aabenraa i Juli 1912.

M. Andresen,
Udgiver og Forlægger.

Tag fat i Dag!

Melodi af Vilh. Gregersen.

Har du et Arbejd tungt som saa, —
tag fat i Dag!
I Dag er Himlen klar og blaa,
i Morgen kommer Skyer graa,
i Gaar er ej at tænke paa.
Tag fat i Dag!

Og har du i dit Bryst en Sang, —
saa syng den nu!
Syng paa din morgenfriske Gang
hver Dag henover Eng og Vang
en Hymne glad med Foraarsklang,
ja, syng den nu!

Og ejer du et venligt Ord,
saa sig det nu!
Snart slettes ud dit eget Spor!
I Morgen er maaske paa Jord
din Ven ej mer ved Livets Bord,
ja, sig det nu!

Hvis du kan smile varmt og lyst,
saa vis det nu!
Lad dine Venner ganske tyst,
før de forlader Livets Kyst,
fornemme Varmen i dit Bryst,
ja, vis det nu!

Fra Engelsk ved Grønvald Nielsen.

Ungdomssang.

Melodi: Bulgarsk Nationalsang.

Vældige Riger rives om Jorden,
rovgriske Ørne stirre mod Norden.
:,: Højt, højt hæver vi vor Fane,
frem gennem Tiden bærer vi vort Land. :,:

Sløves vor Vilje, mister vi Modet,
rinder os Lavsind trægt gennem Blodet,
:,: ned, ned tramper de vor Fane,
Trængsel og Trældom byder de vort Land. :,:

Men har vi Staal i Arm og i Tanke,
Glans i vort Øje, Ryggene ranke,
:,: højt, højt hæver vi vor Fane,
frem gennem Tiden bærer vi vort Land. :,:

Segner vi end bag Dugen den røde,
Vaaren vil blomstre over de Døde,
:,: højt, højt hæver vi vor Fane,
frem gennem Tiden bærer vi vort Land. :,:

Ahrent Otterstrøm.

O flyv fra Øresund til Dannevirke!
Syng til Dans, til Skole og til Kirke.

Paa Folkets Modersmaal med Danmarks Tunge
syng, som ingen andre Fugle sjunge!

Da mærke alle, som har Mødre kære,
der er godt i Dannemark at være.

Da gløder alt, hvad Solen har bestraalet,
som det røde Guld paa Modersmaalet.

Paa Bølgen blaa da alle Øren høre
Fuglesang, som Hjerterne kan røre,
i de dybe Dale, mellem Nattergale
og de andre Fugle smaa, som tale.

(Udvalgte Vers.) N. F. S. Grundtvig (1847).

---

2. (2.) Moders Røst.

Melodi af H. Rung: F. S. 43.

Moders Navn er en himmelsk Lyd,
saa vide som Bølgen blaaner;
Moders Røst er den Spædes Fryd
og glæder, naar Issen graaner,
sødt i Lyst og sødt i Nød,
sødt i Liv og sødt i Død,
sødt i Eftermælet!

Moders Røst er den Vuggesang,
der huer os bedst af alle,
Modersmaal har en himmelsk Klang,
naar Børnene „Moder" lalle.

Modersmaal er de Favres Sprog,
os tryller i Ungdomstide;
Modersmaal er den Kæres og,
vi favne som Duer hvide,

Modersmaal var de Kongers Sprog,
vi mindes med Fryd og hædre;
Modersmaal var de Kæmpers og,
vi kalde med Stolthed Fædre.

Modersmaal er det Kraftens Ord,
som lever i Folkemunde,
som det elskes i Syd og Nord,
saa sjunges det sødt i Lunde:

Modersmaal er det Rosenbaand,
som Store og Smaa omslynger,
i det lever kun Fædres Aand,
og deri kun Hjerter gynger.

Modersmaal er vort Hjertesprog,
kun løs er al fremmed Tale,
det alene i Mund og Bog
kan vække et Folk af Dvale,
sødt i Lyst og sødt i Nød,
sødt i Liv og sødt i Død,
sødt i Eftermælet!

(Udvalgte Vers.) N. F. S. Grundtvig (1838).

---

3. (3.) Vort Modersmaal.

Dansk Folkemelodi: En dejlig ung Ridder: F. S. 55.

Vort Modersmaal er dejligt, det har saa mild en Klang;
hvormed skal jeg ligne det og prise det i Sang?
En højbaaren Jomfru, en ædel Kongebrud,
og hun er saa ung, og saa yndig ser hun ud!

Hun lægger os paa Læben hvert godt og kraftigt Ord
til Elskovs sagte Bønner, til Sejrens stolte Kor;
er Hjertet trangt af Sorgen, og svulmer det af Lyst,
hun skænker os Tonen, som lette kan vort Bryst.

Og om i Øst og Vest vi har sværmet og søgt
de svundne Tiders Visdom, de fjerne Landes Kløgt,
hun lokker, og hun drager, vi følge hendes Bud;
for hun er saa ung, og saa yndig ser hun ud.

De Fremmede, de tænkte at volde hende Sorg;
de bød hende Trældom i hendes egen Borg;
men just, som de mente, hun var i Baand og Bast,
da lo hun saa hjerteligt, at alle Lænker brast.

Og alle de Skjalde, hun skænked Ordets Magt,
de blev om hendes Sæde en stærk og trofast Vagt;
hver Sang, som Folket kender og lytter til med Lyst,
den blev en Ring i Brynjen, som dækker hendes Bryst.

Hver kraftig Skæmt, der lokker om Læben frem et Smil,
den blev i hendes Kogger en hvas og vinget Pil;
hvert Ord, der kom fra Hjertet, og som til Hjertet naa'r,
det blev en Sten i Muren, der hegner hendes Gaard.

Og Aarene rulle og skiftes om paa Jord,
og vore Navne glemmes som Sne, der faldt i Fjor.
Og Slægt efter Slægt segner hen paa Nornens Bud;
men hun er saa ung, og saa yndig ser hun ud!

(Skrevet 1859 ved en Fest i Haderslev for Præsten Fr. Boisen.) E. Lembcke.

———————

4. (4.) Sundhedskilden.

Melodi ved Fru J. L. Heiberg: Paa Søen, naar den skummer vred: F. S. 435.

Som Bølgen ruller ved vor Kyst
og gennem vore Aarer,
den ogsaa ruller i vor Røst,
i vore Smil og Taarer.
Men Skaberaanden vingestærk
er over Mindestrømmen!
Den vældig driver Dagens Værk
som Daaden ud af Drømmen.

Som Barnet, lagt ved Moders Bryst,
hvor Sundhedskilden strømmer,
for Trang og Trængsel finder Trøst
og drøjes, mens det drømmer,
saa er vort Modersmaal en Strøm
fra Folkelivets Kilde
og bringer Daad og Barnedrøm
og Mod som dagligt Gilde.

Hver Strøm, som har sit Væld i Gud,
kan ingen Sinde tømmes,
hvordan den saa sig tager ud,
hvor efter Skin der dømmes.
Lad Vind og Vove skifte om
og mangelunde vejre,
vi veed, at efter sidste Dom
til sidst skal Sandhed sejre.

Morten Eskesen.

---

5. (5.) Den nordiske Sang.

Melodi af O. Lindblad: Vintern rasat ut bland våra fjällar: F. S. 80.

Liflig fløjter Velsklands Nattergale,
Galliens Hane vækker Kampens Mod,

Strengen bæver i Kastiliens Dale,
og i Tonen flammer Sydens Blod:
Over Dæk som under Kirkens Bue
bruser Brittens Røst med Orgelklang,
og som der er Kraft i Rhinens Drue,
er der Styrke i den tyske Sang.

Tro dog, Fremmede! ej, at i Norden
Livet gisper stumt og sløvt og mat!
Tro ej, Hjertet stivner her som Jorden,
hvorpaa Vintren har sit Snetelt sat!
Tro ej, Tanken her sit Udtryk savner!
Tro ej, Aanden er i Bøjle lagt!
Tro ej, du kan puste bort som Avner
Nordens Mænd med dine Lungers Magt!

Nej, der banker i vort Bryst en Stræben
frem mod Livets frie Højdepunkt,
og der ruller os et Kvad fra Læben,
som vort Hjerte foraarsvarmt og ungt:
Sødt som Pigemundens Elskovsgave,
blødt som Bølgens Leg i skovdækt Bugt,
dybt som Vaabengny fra Kæmpegrave,
stolt og kækt som vore Tankers Flugt.

Kling da, Nordens Toner, over Vangen!
Mød de Fremmede kun uden Sky!
Mal den Storhed, som er længst forgangen!
Varsl om den, der fødes skal af ny!
Lyd som vor betrængte Moders Klage!
Far hver hendes Søn til Marv og Ben!
Kald os vore Fædres Kraft tilbage,
mens vi rejse Danmarks Grænsesten.

(Ved Festen paa Skamlingsbanke August 1846). C. Ploug.

6. (6.) Hjertesproget.

Mel. af H. Nutzhorn: Danmarks Rige i Højnorden: F. S. 12.

Danmark, delt ved Hav forinden,
kløvet nu tilsidst af Fjenden!
Om du plyndres,
ej du søndres,
Baandet er dit Modersmaal.

Det forbandt trods Hegn og Grave,
det til een gør Danmarks Have,
over Gærdet
uforfærdet
Flyver det med Hjertebud.

Om det strammes, om det vides,
aldrig dog itu det slides,
drager sammen
mildt i Gammen,
knyttet tæt i Nødens Stund.

Stolt paa Tidens Strøm det gynger,
tusindaarigt Kvad det synger,
Søn fra Fædre
ej fik bedre,
ej fik større Arvelod.

Han, som over Danmark vaager,
brød det Vej fra Død og Taager;
støvbefriet,
aandeviet,
bær det Livets Ord herned;

bærer Lysets Kraft og Sødme,
saa de blege Kinder rødme,
saa fra Vangen
Takkesangen
stiger vinget over Sky.

Hjertesprog blandt Tungers Vrimmel!
Hjemmets Bud fra Jord og Himmel!
Flyv, du kække!
Bring fra begge
danske Hjerter Haab og Trøst!

(Ved et Vennemøde 1868.) C. Hostrup.

---

7. (7.) Danmarks Fuglesang.

Melodi af Joseph Glæser: F. S. 224.

Droslen slog i Skov sin klare Trille,
sang om Bøgens lyse, grønne Blad,
Duggens Perlefald paa Roser vilde,
Perlens Glans i Solens Straalebad.
Fatted Du den Klang i Fuglens Tone?
Højt den sang det rige Danmarks Lov,
sang, saa det gav Lyd i Skovens Krone:
Dejlig er den danske Bøgeskov!

Lærken svang sig fra sin skjulte Rede,
lystigt lød det, da mod Sky den fløj,
sang om grønne Mark, om brune Hede;
sang om Bautasten paa Kæmpehøj.
Fatted Du den Klang i Fuglens Trille?
Genlyd gav den i vor Højtidssal:
Prægtig er vor Hede, dyb og stille,
venlig Vaarens Krans om Høj og Dal.

Hjejlen fløjted klagende og ene
hist, hvor Klitten, Jyllands Bolværk, staar;
Bølgen slog i Takt mod Kystens Stene,
gik i Dans med Sølverkrans om Haar.
Fatted Du den Klang i Fuglens Klage?
Længe lød dens Sang om Vesterhav:
Bølgen, høj og prægtig uden Mage,
bruser over Tusind Snekkers Grav!

Naar vor Sang om Danmark frem sig svinger,
toner den saa klart som Droslens Slag,

mild og glad, som Lærkens Stemme klinger,
alvorsfuld som Hjejlens Sang om Vrag!
Fuglesangen rører Hjertets Strenge,
derfor klinge de paa samme Vis,
klinge blidt og ømt og klinge længe
højtidsfuldt til gamle Danmarks Pris!

V. Esmann.

---

8. (234.) **Den gamle Nattergal.**

Melodi af H. Rung: Hr. Peder kasted Runer over Spange: F. S. 480.

Den gamle Nattergal i Danevangen
er askegraa, men glemte dog ej Sangen,
hun slaar end sine Triller,
de høres kan til By
fra Sommeraftenrøden
til efter Morgengry:
Datter min! lær dig til i Tide!
syng, som jeg, bort din Sorg og Kvide!
syng dig glad!

Er end der Rim paa Træ i Bøgelunden,
Bogfinkekvidder kun i Morgenstunden,
dog paa de danske Strømme
og Nordens Dronningø
skal Haabet ej forlise
og Sangen ej uddø.
Julekvæld bringer Haab tilbage,
Nytaarsnat følger da saa sage
Morgensang.

Den unge Fønikssugl i Bøgelunden,
han kvidrer kun saa smaat i Morgenstunden,
naar paa de spinkle Vinger
han flagrer askegraa
og drikker Perleduggen
af Blomsterkalke smaa;

voksen dog, med sin Faders Nemme
skal i Glans Føniks overstemme
hver en Fugl.

I Gyldenaarets Sommer Fuglesangen
som aldrig før skal fylde Svanevangen;
den store Fuglehøvding
fra Østens Paradis
opstemmer hele Dagen
til Straaleskyttens Pris,
og fra Kvæld, indtil Stjerner dale,
slaa i Lund tusind Nattergale
Slag i Slag.

N. F. S. Grundtvig.

---

9. (283.) Sangen.

Melodi af H. Chr. Simonsen: Tillæg 1.

Sangen har Lysning, og derfor den gyder
over dit Arbejd Forklarelsens Skin.
Sangen har Varme, og derfor den bryder
Stivhed og Frost, saa det tø'r i dit Sind.
Sangen har Evighed, derfor den skyder
Fortid og Fremtid i Hob for dit Syn,
tænder uendelig Attraa og flyder
bort i et Lyshav af Længsler og Lyn.

Sangen forener, idet den fortoner
Mislyd og Tvivl paa sin straalende Gang;
Sangen forener, idet den forsoner
kamplystne Kræfter i samstemmig Trang:
Trangen til Skønhed, til Daad, til det Rene!
— Nogle kan gaa paa den lyslange Bro,
højere, højere, frem til det ene,
som ikke aabnes for andet end Tro.

Fortidens Længsler i Fortidens Sange
kaster vemodigt en aftenrød Glans;

Samtidens Længsler i Toner vi fange
ind for en Eftertids sjælfulde Sans;
Slægternes Ungdom i Sangen har Møde,
tumler sin Stund i de tonende Ord;
— fler end vi aner, ja, Aander af Døde
vugges i Kvæld i vort festlige Kor.

Bjørnstjerne Bjørnson.

---

10. (68.) Livs-Oplysning.

Mel. af C. E. F. Weyse: Det er saa yndigt at følges ad: F.S 131.

Hvad Solskin er for det sorte Muld,
er sand Oplysning for Muldets Frænde,
langt mere værd end det røde Guld
det er sin Gud og sig selv at kende;
trods Mørkets Harme
i Straale-Arme
af Lys og Varme
er Lykken klar!

Som Solen skinner i Foraarstid,
og som den varmer i Sommerdage,
al sand Oplysning er mild og blid,
saa den vort Hjerte maa vel behage;
trods Mørkets Harme
i Straale-Arme
af Lys og Varme
er Hjertensfryd!

Som Urter blomstre og Kornet gror
i varme Dage og lyse Nætter,
saa Livs-Oplysning i høje Nord
vor Ungdom Blomster og Frugt forjætter;
trods Mørkets Harme
i Straale-Arme
af Lys og Varme
er Frugtbarhed!

Som Fuglesangen i grønne Lund,
der liflig klinger i Vaar og Sommer,
vort Modersmaal i vor Ungdoms Mund
skal liflig klinge, naar Lyset kommer;
trods Mørkets Harme
i Straale-Arme
af Lys og Varme
er Røsten klar!

Oprind da herlig til Fugletrøst,
Oplysnings-Sol med din Morgenrøde!
Syng, Ungdomsfugl, af dit fulde Bryst!
Thi Modersmaalet har Toner søde;
trods Mørkets Harme
i Straale-Arme
af Lys og Varme
er Dansken*) sød.

Vorherre vidner, at Lys er godt,
som Sandhed elskes, saa Lyset yndes,
og med Vorherre, som ler af Spot,
skal Værket lykkes, som her begyndes;
i Gyldenkarme
skal Lys og Varme
med Straale-Arme
for Styret staa!

(Udvalgte Vers.) N. F. S. Grundtvig (1856).

---

11. (71.) Lyset.

Melodi af Grétry: Vort Fødeland var altid rigt: F.S. 579.

Er Lyset for de Lærde blot
til ret og galt at stave?
Nej, Himlen under flere godt,
og Lys er Himlens Gave,

---

*) det danske Sprog.

og Solen staar med Bonden op,
slet ikke med de Lærde,
oplyser bedst fra Taa til Top,
hvem der er mest paa Færde.

Er Lyset i Planeter kun,
som ej kan se og mæle?
Er ikke Ordet i vor Mund
et Lys for alle Sjæle?
Det giver os for Aander Syn,
som Solens Skin for Kroppe,
det slaar i Sjælen ned som Lyn
fra Skyerne hist oppe.

Er Lys paa visse Vilkaar blot
saa halvvejs at ophøje?
Gør det ej allevegne godt,
er Lys ej Livets Øje!
Skal forMisbrugensSkyld maaske
paa Aandens Himmelbue
vi heller Mulm og Mørke se
end Solens blanke Lue!

Nej, aldrig spørges det fra Nord,
vi Lyset vil fordunkle!
Som Nordlys i fribaarne Ord
det saas paa Himlen funkle,
og ses det skal ved Nordens Pol,
ej blot i Kroppens Rige:
Midsommerens den bolde Sol
vil ej for Midnat vige!

Oplysning være skal vor Lyst,
er det saa kun om Sivet,
men først og sidst med Folkerøst
Oplysningen om Livet;
den springer ud af Folkedaad
og vokser, som den vugges,

den straale i vort Folkeraad,
til Aftenstjernen slukkes!
(„Danske Samfund".) N. F. S. Grundtvig (28. Maj 1839.)

---

12. (79a.) For Trykkefriheden.

Melodi af D. L. Rogert & Joh. Hartmann: Kong Kristian stod ved højen Mast: F. S. 117.

Hvor trives noget godt og skønt
og stort i Tvang?
Kvæl Engen — Græsset bli'r ej
grønt;
bind Ørnen, dør den paa sin Pynt;
stands Kilden, som med Sang begyndt
har rask sin Gang,
og den en giftig Sump vil bli'!
Naturen hader, stærk og fri,
al Tvang.

Kan Aandens Kilder, Tankens Flugt
da taale Tvang?
Skal Sandhed ikkun straale smukt,
i eget Hjerte indelukt,
som jamrende Aladdins Frugt
i Hulen trang?
Nej, Presse, løft din stærke Arm!
Befri Alverden i din Harm
fra Tvang!

Henrik Wergeland (1840).

---

13. (193.) Livsglæde.

Melodi af Joh. Chr. Gebauer: En Vise nu vil jeg sjunge: F. S. 133.

Jeg elsker det Sunde og Stærke,
som frydes ved Livets Fest,
men det, som bær' Kampens Mærke,
dog huer mit Hjerte bedst.

Det Liv, som har sukket i Vaande,
men higer mod lysere Kaar;

som gøs under Vinterens Aande,
men haaber dog end paa Vaar.

Trods Kampens de haarde Vunder,
trods ringe Fylde og Pragt,
det viser mig Livets Under:
den evige Stræbens Magt.

Jannik Lindbæk.

---

14. (52.) Friheden.

Melodi af J. P. E. Hartmann: Du, som har Sorg i Sinde: F. S. 225.

I Frihed vil jeg bygge,
i Frihed vil jeg bo,
at Frihed bringer Lykke,
er gammel Folketro.
Slet ingenting kan drives,
som blev i Lænker lagt,
frit er kun det, som trives
af Aandens Skabermagt.

Og dog kan Frihed være
et Træ paa godt og ondt,
skal ædel Frugt det bære,
da maa det holdes sundt,
da maa det flinkt beskæres,
og gødes maa dets Rod,
og trofast maa det næres
af Folkets bedste Blod.

Fri er ej den, som drømmer
sig Helt i Gildessal,
ej heller den, som tømmer
for Frihed sin Pokal,
ej den, som lod sig hilde
i Snæversinds Bedrag,
men den, der virker stille
for Livets gode Sag.

At gøre, hvad man lyster,
var aldrig Friheds Art,

men høre Tidens Røster
og dømme sundt og klart,
ej frygte Overmagten,
der truer Livets Tarv,
men være Riddervagten
for Folkets bedste Arv.

Frihed, du Slægtens Amme,
for alt, hvad fejrest grør,
urgammel er din Stamme,
men smykt med Ungdomsflor,
og medens Slægter øves
i Kamp for Lysets Sag,
dit Træ skal evigt løves
med sangrigt Kronetag!

Alfred Ipsen.

---

15. (95.) Frejdigt fremad!

Melodi af N. P. Hillebrandt: Tillæg 2.

Stræk din Fod!
Fremad, frem med frejdigt Mod!
Bort med alle vege Drømme,
styr dit Sind med Troens Tømme,
drik af Himlens Solskinsstrømme,
til det ildner i dit Blod!

Hvælv dit Bryst!
Se paa Livet frit og lyst!
Fyld med friske Pust din Lunge,
lær af Skovens Fugl at sjunge,
alt det Lette, alt det Tunge,
syng det ud med Haabets Røst!

Om i Slot
eller Hytte, lige godt!
Blot i Hjertet Luen tændes,
Evner øves, Viljen spændes,
Kraften prøves, saa det kendes,
du vil frem til noget godt!

Stol paa Gud,
om det end ser broget ud!
Om saa hele Verden slipper,
vi kan klare alle Klipper,
blot Vorherre selv er Skipper,
og vi ærligt holde ud!

Vilh. Gregersen.

---

16. (263.) Vort Haab.

Dansk Folkemelodi: Visen om Gangerpilten: F. S. 173.

Der er vel Dag til Suk og Graad,
en Tid til: Lid og Taal!
Men nu har Aaret andet Raad,
og Slægten andet Maal:
Frem i Tugt og Takt!
Frem til Værk og Vagt!
Stærk til at møde Striden uforsagt!

Thi Sorgen er en troløs Ven,
han staar i Fjendefold.
Og Ordet trøsted mangen Svend,
saa Haand og Hu blev kold.
Hold din Tanke hed!
Virk og vær bered!
Læmp med en lukket Mund, hvad ondt vi led!

Vi har et stort og helligt Haab,
som trodser Aar og Dag
og Jernets skarpe Sejersraab
og Jernets tunge Slag:
Søgt kan vorde set!
To kan blive eet!
Hvo har vel gransket det, som ej er sket!

De planted Nelder i vor Grund,
vi sad med Haand i Skød;
de drev os ud med Magt og Mund,
og Markens Frugt de brød.
Dog det gule Korn
fylkes som tilforn
frem over Neldegift og pigget Torn.

Vi ser vor Fremtid fast imod,
om ogsaa den er graa,
med Trøst, fordi vor Sag er god,
men tyst, for vi er faa.
Selv om Haabet veg,
ingen Sagen sveg,
ej er retfærdig Mand om Kinden bleg.

Saa drag da kæk mod Dagen frem
trods Livets Lykkespil!
Du ejer dog dit eget Hjem,
saa længe selv du vil.
Frem i Tugt og Takt!
Frem til Værk og Vagt!
Stærk til at møde Striden uforsagt!

Niels Møller.

---

17. (266.) Efter Stormen.

Dansk Folkemelodi: Det haver saa nyligen regnet: F. S. 158.

Det haver saa nyligen regnet,
det har stormet og piskет i vor Lund.
Frø af Ugræs er føget over Hegnet —
Aag paa Nakke og Laas for vor Mund.
Aarets Løb har sin Lov,
der blev lyst i vor Skov —
ak, hvor kort, indtil alt er Stormens Rov.

Det har regnet — men Regnen gav Grøde,
det har stormet — men Stormen gjorde stærk.
Som de troede, at Skoven alt var øde,
saa' de Vaarkraftens spirende Værk.
For de Gamle, som faldt,
er der ny overalt,
de vil møde, hver Gang der bliver kaldt.

Og de troede, at Hjertebaand kan briste,
og de troede, at glemmes kan vor Ret!
De skal vide, de aldrig ser de sidste,
de skal vide, at ingen bliver træt.
Thi som Aarene randt,
saas det: Baandene bandt,
Kræfter fødtes for Kræfterne, som svandt.

De kan spærre med Farver og med Pæle,
de kan lokke med Løfter og med Løn, —
fælles Sprog giver vore Tanker Mæle,
fælles Vilje gør Kampdagen skøn.
Nye Stridsmænd skal dér,
nye Stridsmænd skal her
slutte Kreds om den Fane, vi har kær.

Ja, det haver saa nyligen regnet,
og de Træer de dryppe endnu;
mangen Eg er for Uvejret segnet,
men endda er vi frejdige i Hu,
vige ej ud af Spor,
for vi kende det Ord:
Det har slet ingen Hast for den, som tror.

Johan Ottosen.

---

18. (314b.) Viljen.

Mel.: Jeg ved en dejlig Have: N. K. Madsen-Stensgaard: F. S. 292; Chr. Barnekow: Tillæg 3.

At ville, det er Sagen
i smaat saa vel som stort,
at ville frem med Dagen
og faa en Gerning gjort.

Det gælder om at ville
fremad paa Livets Sti;
det gælder om at stille
og staa hinanden bi.

Hvad nytter det, vi stiger
som Ørn med stærke Slag,
naar overalt vi viger,
hvor Livet kræver Tag?

Der snakkes alt for meget
og handles alt for lidt,
derfor er Troen bleget
og Synerne forslidt.

Der tales alt for meget
og flagres uden Maal;
nej, V i l j e n understreget,
det giver Livet Staal!

J. Harrekilde.

---

19. Tro, Haab og Kærlighed.

Dansk Folkemelodi: Jeg lagde mit Hoved til Elverhøj: F. S. 487.

Man bryder Traktater, man river itu
de Baand, som Gud evigt har bundet;
vi kender en Balsam mod Splittelsens Gru,
af Folkehistorien rundet:
T r o er den Salve saa fin.

Det buldrer og rasler med Vaabnenes Gny,
den Stærkeres Ret kun skal gælde;
vi ved dog eet Værge, hvormed uden Sky
vel Smaafolk selv Jætter kan fælde:
Haab hedder Vaabnet saa blankt.

Det isner, som var det alt Dødningedans,
hvor Modersmaal trampes til Døde;
dog brænder en Ild, som med livfulde Glans
selv blegnende Kinder kan gløde:
Kærligheds-Flammen saa mild.

Men selv maa vi salves med Tro paa vor Sag
og tit Haabets Glavind os ildne,
os Kærlighed varme ved Nat som ved Dag
— skal Fremtiden Kaarene mildne:
da synger Lov vi og Tak.

P. la Cour.

---

20. Opsang for Friheds-Folket i Norden.

Melodi af Edv. Grieg: Tillæg 4.

Foragtet af de Store men elsket af de Smaa, —
sig, er det ikke Vejen, som det Nye maa gaa?
Forraadt af dem, som Vagt burde være, just af dem, —
sig, er det ikke saadan, at en Sandhed staar frem?

— For Folkestyre
staa frem, staa frem!
For Kirke, for Skole,
for Frihed!
Forløs, hvad som venter
i Vintertaage,
i Vanedvale, —
det venter paa dig:
Staa frem! Staa frem!

Begynder som en Susen i Kornet Sommerdag
og vokser til en Brusen gennem Skovenes Tag, —
indtil at Havet bærer med Tordenrøst den hen,
da intet, intet høres uden den, uden den!

I Goterfolkets Kampe den nordre Fløj vi tog;
vort Fanetag er: Folkeliv i Frihed og Tro!
Den Gud, som gav os Landet og Sproget og gav alt,
han findes i den Gerning, hvortil Folket blev kaldt!

Den er det, vi vil løfte, vi mange og vi smaa,
i frygtløs Kamp mod alle, som ej ville forstaa. —
Begyndte som en Susen i Kornet Sommerdag
og gaar nu alt som Brusen gennem Skovenes Tag.

Det vokse vil til Storm, førend nogen det veed af,
med Torden i sin Stemme over endeløst Hav.
Et Folk, som føler Kaldet, er Jordens største Kraft;
for det maa alting falde, det staa højt eller lavt.
— For Folkestyre
staa frem, staa frem!
For Kirke, for Skole,
for Frihed!
Forløs, hvad som venter
i Vintertaage,
i Vanedvale, —
det venter paa dig!
Staa frem, staa frem!

(Høgsbros „Dansk Flkt.", 1874.) Bjørnstjerne Bjørnson.

Fanetag: Feltraab.

Fra Sagn og Saga.

21. (10.) Kong Skjold.

Melodi af H. Nutzhorn: F. S. 134.

I gamle Dage det var engang,
at danske Folk var i Kongetrang;
de Gode græd, og de Onde lo,
hvor ingen hegner, kun Torne gro.

Da kom en Snekke for fulde Sejl,
med Løve-Hoved og Hjerte-Spejl,
med Guld og Vaaben og Stads om Bord,
men ikke en Sjæl ved Mast og Ror.

Der var dog Liv, for en lille Dreng
alene laa i den store Seng,
et Neg var bundet med Aks og Straa,
det hviled Drengen sit Hoved paa.

Og hvor han sov baade spæd og spag,
der vajed over et Kongeflag,
saa liljehvidt og saa rosenrødt,
som kun hos Freja paa Kinden mødt!

Hvor det i Landet blev hørt og spurgt,
det tyktes alle et Jertegn stort,
de hvisked: Barnet er Odins Søn,
til Hjælp os skikket fra ham i Løn!

De satte Negen da paa sin Rod,
hvor Danedrotten han ellers stod,
saa tog de Store den Lille op
og kønt ham satte i Aksetop!

Da Nyt man spurgte ved Vaabengny,
og højt det gjalded i vilden Sky:
Hil dig, vor Konning, bliv rund og bold,
saa Skjalde sjunge om Danmarks Skjold!

Ved N. F. S. Grundtvig efter Rimkrøniken.

22. (11.) Slesvig-dansk Mindesang.

Melodi af F. L. W. Kunzen: Saa kæmped de Helte fra 2. April; F. S. 512; og af Morten Eskesen.

Kong Vermund den Gamle, af Alderdom blind,
men klog paa de fremfarne Dage,
ved Ejderen sad med Bekymring i Sind,
han sørged for Uffe hin Spage.

Han havde ej mer end den eneste Søn,
og ham kaldte alle den Dumme.
Et Mandigheds Ord, som han nemmed i Løn,
var dog faret ud af den Stumme.

Og Uffe, han stod nu mod Tyskere to
i Holmgang, hvor Ejderen strømmer,
og Vermund den Gamle, han græd og han lo,
som Barnet, der underfuldt drømmer.

Den Gamle, han sad paa den yderste Kant
af Danmarks Rige det gæve,
og det var hans Forsæt, om Tyskerne vandt,
han vilde det ej overleve.

Han hørte det fløjte i Luften som Stær,
han hørte det knitre som Lynet,
da kendte han Skræp, sit opgravede Sværd,
trods Skaden, han havde paa Synet.

„Velkommen igen fra de Døde!" sa'e han
og indad sig flytted en Tomme;
han tænkte: Skønt ej paa den yderste Rand,
tidsnok kan i Graven du komme.

Han hørte det fløjte i Luften paa ny,
han hørte det knitre som Lynet,
da sprang han fra Tue, da kvad han i Sky:
„Nu Sagnet hos mig gaar for Synet!"

Nu Tyskerne begge laa døde som Sild,
og Uffe stak Sværdet i Skede,

og Rygtet om Sejren det fo'r som en Ild
fra Ejder i Nør over Hede.

Og Dannemark jubled fra Hav og til Hav,
saa Bladet sig underligt vender,
og Uffe til Tronen, som Frode til Grav,
hans Bondemænd bare paa Hænder!
(Udvalgte Vers.) N. F. S. Grundtvig (1848).

---

23. (12.) Bjarkemaalets Efterklang.

Melodi af Ludv. M. Lindeman: F. S. 147; af Th. Fenger; Tillæg 5a, og af Jørgen Malling; Tillæg 5b.

Sol er oppe, Skovens Toppe
glimre alt som Gimles Tag;
Bud os bringer Hane-Vinger,
Hanegal om klaren Dag.
Vaagner, vaagner, danske Helte!
Springer op og spænder Bælte!
Dag og Daad er Kæmpe-Rim.

Højt det gjalder, Luren kalder
Kæmper op af Morgen-Blund;
Stolper knage, Luer brage,
blusse over grønne Lund.
Vaagner! Ej til Gammens Tale,
Vin og Smil i Konge-Sale!
Hildurs Leg er nu for Haand.

Rolf kan blegne, Bjarke segne,
Hjalte svømme i sit Blod;
Lejres Buer kan i Luer
synke ned for Hjartvars Fod.
Marken ej han kan beholde:
Før de Emmer vorde kolde,
dræber ham den sidste Gnist.

Gimle: (i den nordiske Gudelære) Gudernes Hal.

Sol er oppe, Skovens Toppe
glimre alt som Gimles Tag;
Bud os bringer Hane-Vinger,
Hanegal om klaren Dag.
Vaagner! vaagner, danske Helte!
Springer op og spænder Bælte!
Morgenstund har Guld i Mund.

(Udvalgte Vers.) N. F. S. Grundtvig (Juni 1817).

---

24. (13.) Holger Danske.

Melodi af Jørgen Malling: F. S. 154.

Vær hilset mit gamle Fædreland!
Du kender mig vel ej ganske?
Engang var jeg en navnkundig Mand;
de kaldte mig Holger-Danske.

Med mig drev Lykken et underligt Spil:
Hvert Barn mit Navn skulde kende;
dog Mænd skulde tro, den Mand var ej til,
hvis Ry fo'r til Verdens Ende.

Mit Liv blev givet et sælsomt Kaar:
Det aldrig i Verden ophører,
og død kan jeg synes i tusind Aar,
men dog i Løndom mig rører.

Jeg lever i Danskens Hjerte og Sind,
jeg lever paa Folkets Tunge.
Kom ej jeg i Verdenskrøniken ind,
dog Skjaldene om mig sjunge.

Min Aand med Folkets Slægter fo'r hen;
dybt slumred den mange Gange.
Med Folket den vaagner og kommer igen
med Livet i Daad og Sange.

Mit Navn hver Bonde kender endnu,
og glad jeg rækker ham Haanden.
Mit Levned kommer hver Dansk i Hu,
som glædes ved Folkeaanden.

Du veed det, Landsmand! jeg er ej død;
med Kraft jeg kommer tilbage;
jeg er din fuldtro Hjælper i Nød
paa Dannemarks gamle Dage.

B. S. Ingemann.

---

25. (14.) Holger Danskes Mærke.

Melodi af Joh. Chr. Gebauer: En Vise nu vil jeg sjunge: F. S. 133.

I alle de Riger og Lande,
hvorhen jeg i Verden fo'r,
jeg fægted med aaben Pande
for, hvad jeg for Alvor tror.

En Ørn var mit Hjelme-Mærke;
paa Brynjen stod Korsets Tegn.
Paa Skjold bar jeg Løverne stærke
i Hjerternes milde Hegn.

Naar Mænd jeg kasted min Handske,
opslog jeg min Ridderhjelm;
de saa', jeg var Holger Danske
og ingen formummet Skælm.

Vil Dansken i Verden fægte,
men dølger Aasyn og Navn,
jeg ved, hans Aand er ej ægte, —
jeg tager ham ej i Favn.

B. S. Ingemann.

---

26. (15.) Holgers Sang om Livet.

Melodi af J. Jørgensen: Tillæg 6.

Jeg saa' kun tilbage. Mig Livets Lyst bortklang:
da toned mig i Sjælen saa trøstelig en Sang:
Se frem, men ej tilbage! — Hvad Hjertet attraar,
maaske dog engang under Solen du naa'r.

Lad Bølger bortrulle! Lad Løvet flagre hen!
Rask bruser dog Strømmen, frisk Skoven staar igen.
Lad Solen formørkes og Maanen tage af!
Dog Sol og Maane stiger fuldkarsk over Hav.

Lad rulle det Svundne i Tidernes Elv!
Det Liv, der ej bortfarer, er Sjælen dog selv.
Har Sjælens Liv ej Ende, saa er der ingen Død,
og vi er dog saa godt som i Paradiset fød.

Der springer en Kilde ved Livstræets Rod:
I Verdenshavet strømmer Udødeligheds Flod;
og Havet ej ældes, og Jordens grønne Ø
hver Sommer staar forynget i livsgrønne Sø.

En Draabe kun af Kilden, hvor først den udsprang!
En Blomst kun af Grenen, hvor Livets Æbler hang!
Og Haaret aldrig graaner, og Sindet bli'r ej tungt;
men Hjertet gløder evig lyksaligt og ungt.

Hvor Livskilden springer, didhen staar min Hu.
Hvor Livstræet blomstred, der blomstrer det endnu.
Se frem, men ej tilbage! — Hvad Sjælen attraar,
Maaske dog engang under Solen du naa'r.

Men naa'r under Solen ej Sjælen, hvad den vil —
saa er der andre Sole og andre Stjerner til.
Og slukkes alle Sole og Stjerner engang —
dog Livets Kilde springer, hvor evig den sprang.

B. S. Ingemann.

---

27. (17.) Livet vaagner.

Melodi af Joh. Chr. Gebauer: En Vise nu vil jeg sjunge: F. S. 133.

Det suser i Nordens Skove,
det bruser fra dybe Hav:
Mine Børn under Muld og Vove
har sprængt Aarhundreders Grav.

Det hvisker fra Land og Vove:
Vi komme dit Navn i Hu!
Ej mer dine Sønner sove,
vi lever paa ny som du!

Hver Gang det suser fra Skoven,
hver Gang det bruser fra Hav,
en Røst vi hører fra oven
og dybt fra Heltenes Grav.

Det hvisker om gamle Dage
og om den kommende Tid,
det Svundne kommer tilbage
i vordende Slægters Id.

Ret aldrig forstummer ganske
i Nord hin lønlige Røst,
ret aldrig mer Holger Danske
skal jordes paa Danmarks Kyst.

Han svinger, sit Folk gengivet,
Foryngelsens Krone i Haand.
Han lever med Folkelivet,
han vaager med Nordens Aand.

B. S. Ingemann.

---

28. (18.) Thyra Dannebod.

Melodi af P. E. Rasmussen: F. S. 9.

Danmark, dejligst Vang og Vænge,
lukt med Bølgen blaa,
hvor de vakre, vokne Drenge
kan i Leding gaa,

alt mod Sakser, Slaver, Vender,
hvor man dem paa Tog hensender —
en Ting mangler ved den Have:
Leddet er af Lave.

Ved Guds naadig Forsyn hegnes
dog det meste Land;
og hvad under Danmark regnes,
nyder Værn af Vand.
Ingen Nabo skal i Blinde
gaa mod Danmark og dog vinde; —
blev kun Leddet hængt til Rette,
skulde vel det tætte!

Holster, Vagrer, Lyneborger
som en giftig Flod
volde Fyden mange Sorger,
øde meget Blod.
Men hvo hemmer slig Uvane?
Skam det er at lade rane,
medens Pil vi har og Bue,
saa vort Lands Formue.

Saadan talte Dronning Thyre,
ret kaldt Dannebod:
„I, som staa for Danmarks Styre,
fatte frejdigt Mod!
Gabet kan vi vel tillukke,
saa vi ej os lade plukke
af hver fremmed Løbeskytte,
der faar Lyst til Bytte.

Fra Morasset Vest ved Strande
til Mysund ved Sli
vil en Vold vi vel bemande
med en snæver Sti!
Om Forlov skal hver Mand bede,
hvis han agter ind at træde;
nødig skal han atter fare
hjem med stjaalen Vare".

Fra den østre Danmarks Side
kom den Skaaning skrap;
Sjællandsfaren her gad slide,
køre rask om Kap;
Fynbo, Lollik kom til Jyden,
ingen hjemme blev ved Gryden,
ingen Dannemand sad hjemme,
alle Værket fremme.

At des snarer færdes kunde
Værket med Behør,
Dronning Thyre lod af Grunde
rejse — hvor man kør
gennem Volden — sig en Bure,
paa det Værk at have Kure:
Rart sig noget ret vil føje
under fremmed Øje.

Efter Ønske vokste Volden,
Dannevirke kaldt,
som har mangen Tørning holden,
før den slet forfaldt.
„Leddet", sagde Dronning Thyre,
„har vi hængt; — Gud Vangen hyre,
at den ingen Fremmed bryder
eller Hofbud byder!"

(Udvalgte Vers.) Lavrids Kok.

---

29. (19.) Ansgar.

Egen Melodi Tillæg 7 og af Morten Eskesen.

Det var først fra Hedeby,
Anguls Jarlesæde,
Klokkeklangen lød i Sky,
hvorved Trolde græde;
end om Aser hundred Aar
Harpen klang i Lejregaard!

Bure: Hus; Kure: Tilsyn; rart: sjældent.

Da, ved Gorm den Gamles Død,
brast de sidste Strenge,
siden Kirkeklokken lød
højt i Roskildvænge,
gav paa Kristendommen Mod
Dronning Thyra Dannebod.

Gæsten fra det fjerne sang:
Dejlig under Sneen
staar en Blomst i Jorsalvang,
som ej sank for Leen,
dufter sødt hver Julenat,
er paa Bryst en evig Skat!

Det var fremmed, det var sært,
underligt at høre,
Dannebod dog fandt det værdt
Gæst at laane Øre;
yndeligt, som Hjemmets Røst,
Stemmen klang i Danas Bryst.

Siden Julegæsten kom
hid til disse Lunde,
ofte Løv de skifted om,
tusind Aar henrunde,
dog hvert Julemorgengry
kimer sødt det under Sky.

Og hvor Paaskemorgen klar,
under Fuglesangen,
yndig blomstre for Ansgar
Lilier i Vangen,
thi med ham, i Dødens Gaard,
Dana leved tusind Aar!

N. F. S. Grundtvig.

30. (20.) Olav Trygvason.

Melodi af R. Nordraak: Tillæg 8.

Brede Sejl over Nordsjø gaar,
højt paa Skansen i Morgnen staar
Erling Skjalgsson fra Sole, —
spejder over Hav til Danmark:
„Kommer ikke Olav Trygvason?"

Seks og femti de Drager laa,
Sejlene faldt, mod Danmark saa'
solbrændte Mænd; — da steg det:
„Hvor bliver Ormen lange?
Kommer ikke Olav Trygvason?"

Men da Sol i det andet Gry
gik af Hav uden Mast mod Sky,
blev det som Storm at høre:
„Hvor bliver Ormen lange?
Kommer ikke Olav Trygvason?"

Stille, stille i samme Stund
alle stod; thi fra Havets Bund
Skvulped som Suk om Flaaden:
„Tagen er Ormen lange;
falden er Olav Trygvason."

Siden efter i hundred Aar
norske Skibe til Følge faar —
helst dog i Maanenætter:
„Tagen er Ormen lange;
falden er Olav Trygvason!"

Bjørnstjerne Bjørnson.

---

31. (22.) Knud Lavard.

Melodi af H. Nutzhorn.

Hr. Magnus han stirrer i Vinternatten ud:
„Krist give, jeg maa svale min Hævn paa
Hertug Knud!"

Et Lønbrev han skriver saa tankefuld med Sned:
„Du møde mig i Harrestad, der vil vi tales ved."
Hr. Magnus han spænder sit Glavind ved Lænd:
„Ham hilse Danmarks Piger, mig følge Danmarks Mænd."

Hr. Magnus han rider med Kæmper ved sin Side:
„Nu vil vi bede Hjorten og se, hvor den mon lide."

Og da de kom til Harrestad, hvor Skovens Fugle bo,
da mødte de Knud Hertug, saa listelig de lo.
„Nu sige du, min Frænde, hvad ej du sagde før,
hvo Guldkronen fanger, naar Dannerkongen dør.
Og hør, min unge Frænde, du synes mig saa bleg,
nu vil vi skifte Riget ved Sværdenes Leg."
— „Jeg beder Jer ved Gud, ved hver Helgen under Ø,
I lade først mig skrifte, saa vil jeg gerne dø."
— „Nu skal du ikke skrifte, du lade skal dit Liv,
det har jeg svoret højt ved den himmelske Viv."
De jernklædte Kæmper opløfted deres Spær,
saa vog de den Herre ved Fuldmaanens Skær.
Da sprang der frem en Kilde, den sank igen i Hav,
det var de Danskes Taarer, der flød ved Heltens Grav.

O, Danmark, paa Rænker du aldrig dig forstod,
det har du tidt betalt med dit favreste Blod.

C. Hauch (1841).

---

32. (23.) Dronning Dagmar.

Melodi af H. Rung: F. S. 477.

Fra fjerne Lande kom hun, Dronning Dagmar,
hun var saa ung, saa favr og fin,
talte med hver Mand mildt,

med Ridder og med Bonde,
med ringeste Gangerpilt.

Saa vandt de op de Silkesejl
højt i den gyldne Raa,
saa fik de Bør saa blide
og lode til Danmark staa!

Og Kongen hende gik igen,
da hun i Land blev sat.
Og Bonden stod paa Strande
og vifted med sin Hat.
Fra fjerne Lande kom hun, Dronning Dagmar.

H. Hertz.

---

33. (24.) Dansen paa Riberbro.

Dansk Folkemelodi.

Der gaar Dans paa Riber Gade,
— Slottet det er vundet —
der danser de Riddere fro og glade
for Erik, Kongen hin unge.
Med dem, som vare der, for hannem saa dansede de.

Der gaar Dans paa Riber Bro,
der danse de Riddere med udhugne Sko.

Fore da danser han Riber-Ulf,
han var Kongen tro og huld.

Efter da danser han Byrge Grøn,
og siden saa mangen Ridder skøn.

Saa da danser han rige Valravn
med hans Frue, haver ingen Navn.

Længe da stod han Ranild Lange,
førend han vilde i Dansen gange.

„Var det ikke for mit sagre Haar,
saa vist jeg med udi Dansen gaar.

Var det ikke for min Rosenkind,
da skulde jeg træde den Dans omkring."

Og Ranild Lange udi Dansen traad',
begyndte en Vise og fore den kvad.

Med Liste han kvad, saa let han sprang,
alle de Riddere efter hannem sang.

Op da stod hun Spændelsko,
og hun gav Ranild Lange sin Tro.

Hendes Haar det var udi Silke flet',
hun traadte den Dans for alle saa let.

Og de dansed dem paa Slottet ind
med dragne Sværd under Skarlagen-Skind.

Aldrig saa' jeg en Ridderdans
— Slottet det er vundet —
vinde saa Slotte med Rosenkrans —
for Erik, Kongen hin unge.
Med dem, som vare der, for hannem saa dansede de.
(Udvalgte Vers.)

---

34. (25a.) Niels Ebbesen.

Melodi af A. P. Berggreen.

Om Danmarks Kvide der lød en Sang
saa sørgelig:
der var ingen Konning i Dannevang,
men Borgerkrig;
Dansken var fredløs i Skov og paa Hede,
Herrer vi havde af Himmelens Vrede,
for Tyskerne reves om Danmark!

Det voldte en Konning saa svigefuld
som Skum paa Vand,
det voldte to Grever af Jættekuld
i Holsterland;

mange om Skylden og flere om Skaden,
Fjenden paa Borgen og Falskhed paa Gaden,
da Tyskerne reves om Danmark.

Grev Gert var en Kæmpe, en Hals fuld haard,
som Staal og Jern,
og Krigsmænd der strømmed til hans Gaard
fra nær og fjern;
alting han voved for lidet at vinde,
spared som Nelden ej Ven eller Fjende,
og Tyskerne reves om Danmark.

Grev Hans var en Kræmmer, holdt Hus i Kiel,
med Høg og Hund;
han kaldtes den Milde, for evigt Smil
var om hans Mund;
Ræven i Skoven og Ulven paa Hede,
Herrer vi havde af Himmelens Vrede,
da Tyskerne reves om Danmark.

„Niels Ebbesen!" sagde Grev Gert paa Jydsk,
„din Frist er kort;
vil ikke i Galgen du lære Tysk,
saa pak dig bort!
Skam skal du faa med Hr. Bugge paa
Halden,
hvor mange Heste I saa har paa Stalden,
for nu raader Tysken i Danmark!"

Niels Ebbesen svared et Ord i Hast:
„Hæng Tyv og Skælm!
men hæng ingen Ridder, før Sværdet brast,
med Skjold og Hjælm!
Vogt dig for, hvem du til Fredløshed dømmer,
langt ej fra Børn og fra Hustru jeg rømmer,
mens Tyskerne rives om Danmark!"

Med Tyskere vrede i Tusindtal,
i Kammen kry,

den kullede Greve drog ind med Bral
i Randers By;
ilde han tured, og værre det tegned,
Kvinderne bæved, og Børnene blegned,
for Tyskerne reves om Danmark.

Niels Ebbesen fo'r da i Harnisk brat
for Landefred,
han gæstede Greven en Foraarsnat,
og Sværdet bed;
fri vilde han enten dø eller leve,
Livet han tog af den kullede Greve,
da Tyskerne reves om Danmark.

Sig hævned de Holster ved Skanderborg,
dér faldt vor Helt,
og sjunget der blev om Jyllands Sorg
ved Sund og Bælt;
aldrig hans Minde dog lægges i Mulde,
han stod i Spidsen for Jyderne hulde,
da Tyskerne reves om Danmark.

N. F. S. Grundtvig (1840).

---

35. (25 b.) Christian den Anden.

Melodi af C. Bull.

Alle smaa Fugle, i Skoven er,
over Høgene føre de Klage,
de rive af dem baade Fjer og Dun
og vil dem af Skoven jage.
— Men Ørnen bygger i Fjældet ud.

Saa fløj de op i Egetræ
om Raad at spørge og søge,
hvordan de kunde en Konge faa,
der kunde dem fri for Høge.

Derom da sang den lille Fugl,
det var den usle Krage:
„Vi kejse til Konge den gamle Ørn,
da faa vi gode Dage!"

Og det var alle de Fugle smaa,
de gav dertil deres Minde,
og Fuglekonge da blev den Ørn,
en bedre var ej at finde.

„Det", svared i Hast den stolte Høg,
„tilstede vi ingenlunde;
skal Konning være den gamle Ørn,
vi alle maa gaa til Grunde.

Der han det spurgte, den gamle Ørn,
han blev saa gram i Huen
og slog saa til den stolte Høg,
som Høg slog før til Duen.

Derover glædtes de Fugle smaa,
de sang hver med sin Stemme;
i Lunden var Fryd og Fuglesang,
mens Ørnen selv var hjemme.

Men sammen da fo'r den Høgehær,
den skjulte baade Mark og Enge:
„Nu lader os fare i Flok til Lund
at lyse den Ørn til Senge!"

Vel Duen fløj til den gamle Ørn,
og vared ham ad hans Skade.
Hun sagde: „Nu kommer den Høgehær,
du lave den Birtingsbade!"

Dertil dog svared den gamle Ørn,
mens begge hans Øjne runde;
„For mange Mus de bide en Kat,
thi maa jeg rømme af Lunde."

Fra Skoven da fløj den gamle Ørn,
der timedes saa ilde,
og alle de arme Fugle smaa
de fore om Raad saa vilde.

Nu Høgen sidder i Egetop
og breder vidt ud sin Vinge;
men alle de andre Fugle smaa
dem Sorrig og Nød mon tvinge.

Og Kragen sidder paa baren Kvist,
ej mere den Høgen undte,
og Uglen flyver i stor Uro,
sig skjuler i Elletrunte.

Nu Viben med sin høje Top
hun dukker i Agerrene,
og alle de Fugle, som kvad i Lund,
nu tie kvær som Stene.

Der er nu Sorrig og Graad i Lund,
hvor før var Fuglesange;
mig ynkes over de Fugle smaa,
de Dage dem gøres saa lange.

Gud hjælpe og ham den gamle Ørn,
som flyver paa vilden Hede!
han ved sig hverken Ly eller Læ,
hvor han kan bygge sin Rede.
— Men Ørnen bygger i Fjældet ud.

---

36. (26) Hans Tavsen.

Dansk Folkemelodi: „Hvad vindes paa Verdens det vildsomme Hav?“ F. S. 143.

Paa Tave Bondes Ager, ved Birkende By,
der gik en lille Plovdreng og sang under Sky.

Han messed som Klerken og drev paa treven
Hest:
„Gud give, Hans Plovkøring kunde blive
Præst!“

Bag Ploven nikked Bonden; han lytted dertil:
„Hver Purk kan blive Bisp, naar Vorherre
kun vil.
Løb ej Morten Borup fra Plov og Bonde-
Hors?
Nu tugter han Pilte til lærde Mænd i Aars.“

Det var hin lille Plovdreng fra Birkende By,
hans Navn fløj over Danmark med folkeligt Ry.
En dansk Morten Luther, han stred med Or-
dets Sværd
og sejred med Aanden i Hjertefolkets Hær.

Ret aldrig nogen Plovkøring drev det saa vidt,
han stoled paa sin Gud, paa sig selv dog kun
lidt:
„Den Dag, han ej kæmped med Modgang
eller Nød,
han frygted, Guds Naade som før ej til ham
flød.“

Den Dag, de stolte Bisper i Fængsel blev bragt,
Guds Ord var paa Guds Alter af Bonde-
haand lagt.
Da Folket var frelst, og udslukt det bitre Had,
Hans Tavsen i Ribe paa Bispestolen sad.

Men mer end alle Bisper i Dannemarks Land
hin Bondesøn har sørget for Kvinde og Mand.
Ret aldrig hans Navn skal i danske Hjerter dø,
saa længe der ringer en Klokke over Ø.

(Udvalgte Vers.) B. S. Ingemann.

Klerk: Præst; Aars: Aarhus.

37. (29.) Danmarks Ros.

Melodi af D. L. Rogert & Joh. Hartmann: F. S. 117.

Kong Kristian stod ved højen Mast
i Røg og Damp.
Hans Værge hamrede saa fast,
at Gothens Hjælm og Hjerne brast.
Da sank hvert fjendtligt Spejl og Mast
i Røg og Damp.
Fly, skreg de, fly, hvad flygte kan!
Hvo staar for Danmarks Kristian
i Kamp?

Niels Juel gav Agt paa Stormens Brag:
Nu er det Tid!
Han hejsede det røde Flag
og slog paa Fjenden Slag i Slag!
Da skreg de højt blandt Stormens Brag:
Nu er det Tid!
Fly, skreg de, hver som veed et Skjul!
Hvo kan bestaa for Danmarks Juel
i Strid?

O Nordhav, Glimt af Vessel brød
din mørke Sky!
Da tyede Kæmper til dit Skød;
thi med ham lynte Skræk og Død.
Fra Vallen hørtes Vraal, som brød
den tykke Sky:
Fra Danmark lyner Tordenskjold;
hver give sig i Himlens Vold
og fly!

Du Danskes Vej til Ros og Magt,
sortladne Hav!
Modtag din Ven, som uforsagt
tør møde Faren med Foragt,

Gothen: Svensken. Vallen: den høje (svenske) Kyst.

saa stolt, som du, mod Stormens Magt,
sortladne Hav!
Og rask igennem Larm og Spil
og Kamp og Sejer før mig til
min Grav!

Af „Fiskerne". Johannes Ewald (1778).

---

38. (30.) Ivar Hvidtfeldt.

Melodi af Grétry: F. S. 579.

Vort Fødeland var altid rigt
paa raske Orlogshelte,
som ansaa Tapperhed for Pligt
og skjalv ej, naar det gældte.
Saa var vor Juel og Adeler
og Tordenskjold og mange fler.
Vort Fødeland var altid rigt
paa raske Orlogshelte.

Men frem for alle Hvidtfeldt kan
den Uforsagte hedde.
Hvo saa' sin Død saa vis som han
og gik i den med Glæde?
Og aldrig han forglemmes skal,
thi Danmark frelstes ved hans Fald.
Vort Fødeland var altid rigt
paa raske Orlogshelte.

Han under Gyldenløve stred
imod en talrig Fiende:
i Striden havde han et Sted,
hvor der var Ros at vinde.
Det Heltens Ros og Glæde er
i Kamp at være Fjenden nær.
Vort Fødeland var altid rigt
paa raske Orlogshelte.

Nu lukkes mangt et Øje til,
han Lag paa Lag dem sendte,

da pludseligt hans stærke Ild
hans eget Skib antændte.
„Kap Anker, Hvidtfeldt! Fly til Land!
ved Flugt du Livet redde kan!"
Men Dannemark var altid rigt
paa raske Orlogshelte.

„Nej!" svarte han, „fly vi derhen,
„staar Danmarks Flaade Fare;
„og skulde Dansken vove den
„for eget Liv at spare?
„Dø skal vi, men vi hævnes maa,
„til sidste Aandedræt vi slaa!"
Vort Fødeland var altid rigt
paa raske Orlogshelte.

„Til sidste Aandedræt vi slaa!"
hans Sømænd rask gentoge:
De Ild og Død rundt om sig saa',
men uforsagt de sloge,
til Ilden ind i Krudtet brød,
og alle døde Heltedød.
Vort Fødeland var altid rigt
paa raske Orlogshelte.

Og aldrig uddør Hvidtfeldts Ros,
hans kække Sømænds Minde!
Bør de ej i hver dansk Matros
en værdig Landsmand finde?
Naar Danmarks Ære kalder os,
som de vi byde Fjenden Trods.
Vort Fødeland var altid rigt
paa raske Orlogshelte.

K. L. Rahbek.

39. (24.) Tordenskjold.

Melodi af E. Horneman: Holmens faste Stok: F. S. 516.

Syng nu, Gutter smaa!
om en Viking ud af Vælten,
af de raske Blaa:
Peder Vessel hed han, Helten.
Svensken med lidt Skræk
husker ham med Grib og Tønder;
Norsken siger kæk,
at han var en ægte Trønder;
Danmark har ej Pog,
født af Bisper eller Bønder,
Vessel, veed han, slog
for gamle Dannebrog!
Hurra, hurra, hurra!

Til paa Skrædderbord
at faa Traad i Naaleøje
var hans Lyst ej stor,
mindre til en banket Trøje.
Derfor gjorde kort
han Proces med Maal og Mester;
Peder han løb bort,
fulgte Trondhjems fine Gæster
ned til København,
stak saa derfra ud i Vester
over Bølgebavn
med Dannebrog i Stavn!
Hurra, hurra, hurra!

Endnu et Hurra!
Her var Peder Vessel hjemme,
naar det blæste bra',
han som første Mand var fremme.

Som en Kat galant
klatred han paa Ræer og Master,
gjorde klart og kant
trods de gamle vante Gaster.
Sømand stolt han blev,
laded Krudt for Kræmmerlaster,
og et Adelsbrev
med Dannebrog sig skrev.
Hurra, hurra, hurra!

Han var Kæmpe bold,
hvor med Kugler varmt der knaldes;
derfor: „Tordenskjold",
sagde Kongen, „skal du kaldes"! —
„Nu saa", svor han, „skal
tordne jeg for Svenskens Øre",
og hans Tordenskrald
kunde Dynekilen høre;
som ubuden Gæst
banked han paa Gildesdøre,
gjorde selv saa bedst
for Dannebrog en Fest.
Hurra, hurra, hurra!

Ja, han var polisk,
helst naar han bød Svensken Spiser;
thi han solgte Fisk
gerne dem til høje Priser;
Marstrand mærked, at
Ulkens Fisk var dyr, min sandten!
han tog Revl og Krat,
Karlsten med og Kommandanten, —
køs ham ud, det Skrog,
da han nøled ganske vranten,
og paa Tind udslog
det røde Dannebrog!
Hurra, hurra, hurra!

Vi veed vel en Flok
Streger, som kan ligne denne;
det skal være nok!
ellers faar ej Visen Ende.
Skal vi synge om
den, Dragonen fik paa Haanden,
og Kaptajnen, som
Kuglen fik om Bord for Panden.
Det gaar glædelig!
sagde Tordenskjold selvanden,
da han muntred sig,
vort Dannebrog, for dig!
Hurra, hurra, hurra!

Som et Stjerneskud
skred han over Nordens Bue,
funkled, sluktes ud,
blegned paa en blodig Tue;
dog ej slukkes kan,
medens vi en Vimpel ejer,
Heltenavnet, han
vandt paa Sø med dristig Sejer.
Det skal for os staa
stolt i Stavn, hvor Flaget vajer,
naar som Gutter blaa
for Dannebrog vi slaa!
Hurra, hurra, hurra!

C. J. Brandt (1855).

---

40. (32.) Dannebrog.

Melodi af R. Bay: F. S. 50.

Vift stolt paa Kodans Bølge,
blodrøde Dannebrog!
Din Glans ej Nat skal dølge,
ej Lynet dig nedslog.

Du over Helte svæved,
som sang i Dødens Favn;
dit lyse Kors har hævet
til Himlen Danmarks Navn.

Fra Himlen er du faldet,
du Danmarks Helligdom!
Did har du Kæmper kaldet,
som Verden leder om.
Saalænge Rygtet svinger
sig over Land og Sø,
mens Nordens Harpe klinger,
din Ros skal ej uddø.

Sus højt i Kampens Bulder
om Juel, din Kæmpe bold!
Naar Tordnen om dig ruller,
du sjunge: Tordenskjold!
Og flyver du mod Himlen
i stolte Luers Favn,
da nævn for Stjernevrimlen
din høje Hvidtfeldts Navn.

Hver Gang en Stjerne funkler,
en Helt du nævne kan;
men ingen, som fordunkler
din store Kristian.
Paa Lysets Kyst han stander
i Sejersklædebon,
hver Gang en Kæmpe lander
hos Rud og Absalon.

Med Palmen Kristian vinker,
naar, Dannebrog! han ser
dit hvide Kors, som blinker
i Kampens Flammeskær. —
Vift højt for alle Vinde!
Kald dine Sønner frem!

Mens Havets Bølger rinde,
din Glans omstraale dem!

Vaj stolt ved Danmarks Strande
Vaj stolt ved indisk Kyst!
Og ved Barbarens Lande
lyt stolt til Bølgens Røst!
Den toner om din Hæder
og dine Kæmpers Pris,
og Heltene det glæder
i deres Paradis.

Se dem, du har tilbage!
De blusse ved dit Navn,
vil for din Hæder drage
med Lyst i Dødens Favn.
Uplettet skal du svinge
dig over Verdens Sø,
til Nordens Brynjer springe,
og Danmarks Hjerter dø!

B. S. Ingemann (1816).

---

41. (33.) Ludvig Holberg.

Melodi af Niels W. Gade: F. S. 129.

Før var der knap skreven paa Dansk en Bog,
som ret kunde Hjerterne hue,
kun Eventyr, brugbart i Kakkelovnskrog,
kun Vise til Spinderskens Stue.

Hver Mand, som med Kløgt gik i Lærdom til Bund,
Latin paa Papiret kun malte,
med Fruerne Fransk og Tysk med sin Hund
og Dansk med sin Tjener han talte.

„Von Thyboe knejser jo strunk som et Siv,
hvad om han bøjed sig noget!
Magistren om Pavens Skæg ypper Kiv
og er baade skimlet og kroget.

Sieur Herman pudser paa Folk og Land,
hvad om han polered sin Kande!
Og hvad om Hans Frandsen fik hjemme Forstand
og skaante de fremmede Lande!

Og Holberg sin mandige Røst oplod
om Daarernes Lader og Fagter,
saa levende, som de gik og stod,
med Ansigt, med Tale og Dragter.

Som rensende Stormvind hans Tale klang
til Solskin i kommende Dage:
indsmuglede Noder som Græshopper sprang
den Vej, de var komne, tilbage.

Han lærte de Danske, at Dansken er født
at tale med Fædrenes Tunge,
thi hjemmebrygt var jo den herlige Mjød,
som styrkede Hjerte og Lunge.

Saa længe som derfor med Liv og med Aand
den Danske kan synge i Lunden;
saa længe som ikke hans Smilebaand
af Moden i Knude er bunden;

saa længe en Draabe gammeldags Blod
kan Vej gennem Aarerne finde;
saa længe som Bøgen ved Sorø slaar Rod,
skal leve vor Holbergs Minde.

(Udvalgte Vers.) Chr. Wilster.

---

42. Skærtorsdags-Slaget.

Melodi af F. L. W. Kunzen: F. S. 512.

— Saa kæmped de Helte fra anden April
for Fædreland, Frihed og Ære,
at række dem maatte den Stolte fra Nil
en Krans, som de Bedste kun bære!

De vandt ikke glimrende Sejer med Rov,
og Lykken de lod sig fraliste,
men vandt dog af arrigste Fjende det Lov:
fra dem var ej Sejren at vriste!

Thi blaane Kærminder paa Heltenes Grav
til Kranse, i Morgen at vindes,
og Dannebrog vajer med Æren paa Hav,
saa længe Skærtorsdagen mindes!

(Udvalgte Vers.) N. F. S. Grundtvig (1840).

---

43. (35.) Villemoes.

Melodi af C. E. F. Weyse: F. S. 139.

Kommer hid, I Piger smaa!
Strengen vil jeg røre,
Taarer skal i Øjet staa,
naar min Sang I høre:
Om saa bold en Ungersvend,
alle fagre Pigers Ven,
sørgelig jeg sjunger.

Han var Dreng, men stod som Mand,
medens I var spæde,
staa og slaa for Fædreland
var den Unges Glæde;
Strømmen gaar mod København,
Kongedyb er Strømmens Navn,
dér blev Helten viet.

Vinter led, og Isen brast
over brede Vande:
„Kristian" med sin høje Mast
lod fra Norrig stande;
Helten stod saa rørt i Sind,
store Taarer faldt paa Kind,
der han Snekken skued.

Hist i Nord gaar Odden ud
mellem høje Bølger;
dér blev Døn af stærke Skud,
„Kristian" ej sig dølger;
men som gamle Kristian
staar han fast paa danske Strand,
skønt hans Blod udrinder.

Villemoes! Du maatte gaa
andet Hjem at finde;
Taarer i vort Øje staa,
men de tør ej rinde.
Ak! thi vilde vi, at du
skulde vanke her endnu,
„Kristian" overleve?

Hører det, I Piger smaa!
I maa ikke græde;
men, naar over Eng I gaa
mellem Vaarens Spæde,
binder da af dem en Krans,
parrer Blomsterne med Sans
til den Faldnes Ære!

Hvis det rørte Hjertes Sang
Hjertet røre kunde,
sjunger den da mangen Gang
i de stille Lunde!
Sjunger den ved breden Strand,
naar hen over hviden Sand
Voven sagte triller!

(Udvalgte Vers.) N. F. S. Grundtvig (1810).

Odden: Sjællands Odde.

44. (36.) „Prins Kristian".

(Søslaget ved Sjællands Odde 22. Marts 1808.)

Melodi af Morten Eskesen og Cora Nyegaard: Tillæg 13.

Ved Kristianssand,
dér laa den sidste Orlogsmand
af Danmarks stolte Flaade,
og Jessen hedte han,
som havde dér at raade.

Han kaldte frem
sit Mandskab: „Børn! nu gaa vi hjem,
om ellers vi kan strække:
Den Engelskmand er slem,
hans Skuder Havet dække.

Vil I som jeg:
Vort gode Skib det faar han ej —
før synke eller sprænge!
Op eller ned vor Vej!
Ej saa! I danske Drenge!"

„Jo saa! Hurra!"
og hele Dækket lød det fra
— som een — fem Hundred Stemmer.
„I Kampens Time da
sit Løfte ingen glemmer!" —

De stævned frem
ved Nat og Dag til Fædrehjem —
da kom en fjendtlig Flaade;
mod een der nu var fem —
de bøde Jessen Naade.

Med skarpe Skud
han svarede og æsked ud,
og Striden de modtoge:
De sendte strenge Bud
til gamle Dannebroge.

Du faldt med Ros —
Far vel! Du lille Villemoes!
Dit Mod var stort i Kampen.
Men det var før din Lods
udi Skærtorsdagskampen.

Paa Sjællands Strand
dér hug vor sidste Orlogsmand; —
ham til et Baal de gjorde.
Paa blodigrøde Sand
de Gutter sprang fra Borde.

Vel holdt de Ord:
„Prins Kristian" i Røg opfo'r,
af Fjenden ubetvungen.
Derfor ved Bragebord
dens Drapa nu er sjungen.

(Udvalgte Vers.) St. St. Blicher.

---

45. (37.) Peter Hiort Lorenzen.

Melodi af Grétry: Vort Fødeland var altid rigt: F. S. 579.

„Nu har vi Ledet hængt tilret,
og Gud vil Vangen hyre,
at ingen Fremmed bryder det".
Saa mælte Dronning Thyre.
Men tidlig sluktes Thyres Aand,
og Ledet sank for Fjendehaand,
og smedet blev et Slavebaand
for Anguls frie Sønner.

Hvor „Danmarks Hertug" Knud med Staal
skrev Venden danske Love,
tør nu til Dags det danske Maal
sig knap til Thinge vove;
dér staver nu hver Skolepog
helt drøvelig sin tyske Bog;
dér tør Guds Ord i Hjertets Sprog
ej Vej til Hjertet finde.

Har da det danske Folk ej Gnist
af Fædres Kraft tilbage?
Har det mod Vold og Argelist
til Værn kun daadløs Klage?
Og vil det pleje Ro og Mag,
indtil det ser engang den Dag,
da Danmarks himmelfaldne Flag
for „Brændenelden" stryges?

Nej, Brødre! nej, vi har udtømt
vor Kummers Kalk til Bunden,
og al den Lykke, vi har drømt,
for Nuets Krav er svunden:
Hvad Folket vil, det Folket kan;
nu vil vi, at vort Fædreland
forynget skal fra Gravens Rand
til Sejr og Frihed stige!

Og se — det lysner alt i Syd:
Midt paa de Tyskes Thinge
Peer Hiort Lorenzen slog til Lyd
med Modersmaalets Klinge;
og Thyres Vold er rejst paa Tryk,
og Slesvigs Bønder, Ryg mod Ryg,
vil slaa en Skanse fast og tryg
om Danmarks nye Rige!

C. Ploug (Novbr. 1843).

---

46. (38.) Laurids Pedersen Skau.

Dansk Folkemelodi: Der vanker en Ridder imellem grønne Træer: F. S. 489 eller af Jørgen Malling: F. S. 64.

Der pløjed en Bonde paa Sønderjyllands Grund:
Tiderne vare saa ramme;
thi Tysken var Herre, og Dansken var Hund,
og Hunden knap magted at glamme.

Den modige Mand, som bød Herrerne Trods,
ud de af Thingsalen stødte,
og han, der var Hersker for dem og for os,
ej voved vor Ret at beskytte.

Da satte den Bonde Plov og Heste ind:
Hjertet ham voksed i Bringen,
og Blodet skød op i hans dunede Kind,
og Tankerne sloge med Vingen.

Da talte den Bonde fra Sønderjyllands Høj:
Tusinder lytted og stirred;
som funklende Stjerneskud Tankerne fløj,
som Sværdehug Ordene klirred.

Og Ordene ramte: de skabte Haab og Mod,
Trældommens Tid var udrunden.
I Stedet for Bonden en Ridder der stod,
en Hersker i Stedet for Hunden.

Og Folket ham løfted paa Skulder stærk og bred
opad til Herrernes Sale;
og hvor han gik frem, dér han gjorde Besked
og magted dem med Kløgt og med Tale.

Saa længe i Danmark en Bonde bag sin Plov
end paa vor Ret og Ære skønner,
saa længe skal Mindet ej dø om Laurids
Skau,
om Kæmpen blandt Sønderjyllands Bønder.

(Udvalgte Vers). C. Ploug (1866).

---

47. (39.) Hans Andersen Krüger.

Melodi af A. P. Berggreen: Om Danemarks Kvide der lød en Sang.

Hel trang er nu Tiden i Sønderjylland
til Glædesfest;
med Sorgen i Sinde hver Dannemand
maa gaa til Gæst;

brudt er nu Ledet, som Vangen har hegnet;
Volden er sløjfet, og Virket er segnet,
og Klagen den lyder for Danmark.

Vort Land var jo stedet saa mangen Gang
i onde Kaar;
end saa' vi dog aldrig en Vinter saa lang,
det blev jo Vaar.
Dengang den kullede Greve var Herre,
aldrig var Nøden og Vaanden jo værre;
der kom dog en Frelse for Danmark.

Er Egen end fældet, der knejste prud,
se, Stubben staar,
og frodigt den skyder de friske Skud,
mens Tiden gaar.
Bøjes end Folket i Trængsel og Smerte,
Troen og Haabet dog gror i dets Hjerte,
og Haabet, det peger mod Danmark.

Og Sandhed og Ret har en Kraft i sin Røst
mod Svig og Vold,
og Folkets Liv har i Folkets Bryst
sit Værn og Skjold;
Tanken i Hjertet kan Lænker ej binde,
Tonen fra Vuggen og Fædrenes Minde
og Sangen, der lyder om Danmark.

Hil være den trofaste Dannemand,
som aldrig træt
paa Thing og paa Stævne holdt modig Stand
for Folkets Ret!
Højt har han mælet, hvor faa kun det turde;
Venner og Fjender, naar han tog til Orde,
fornam, at vor Hu stod til Danmark.

(Ved Festen paa Gram 1869.) E. Lembke.

48. (40.) Frederik den 7de.

Dansk Folkemelodi: En dejlig, ung Ridder: F S. 55.

De kaldte ham en Fremmed i slebne Hofmænds Lag
og mente fast, han skræmmed de Fines Aandedrag —
men det var just hans Hæder, han var en Folkets Mand,
et Hjertes simple Sæder forstod og elskte han.

De tænkte, at sin Trone han fuldt i Sønder slog
og ødsled med den Krone, som hel i Arv han tog —
men det var just hans Ære, han værned Tronen godt, —
kun Hjerter skulde være en Vagt omkring hans Slot.

De sagde, at foroven han Lunet Tøjlen gav,
ubændig fast som Voven, der slaar i aabne Hav —
men det var just hans Lykke, han frisk som Søen stod —
thi Danmarks Hjerter trygge han fyldte med sit Mod.

De sige, han er segnet nu træt i Dødens Favn,
og at hans Magt er blegnet i Danskens Fødestavn —
men „det er just hans Skæbne, at han kan aldrig dø",
mens Troskab end kan væbne et Hjerte under Ø.

L. Budde.

49. (41.) Sømandshilsen.

Melodi af E. Horneman: F. S. 515.

Gutter om Bord! Agt paa mit Ord!
Skuden er lille, Faren er stor,
Søen er svær, Klipper og Skær
true os her og der.
Op, Dannemænd, op! Vel kuler hun bra',
men dertil var I vant,
I mægted at klare Skuden endda;
er det ej sandt?

Rendsborg og Kiel vil uden Tvivl
gerne os atter narre April —
derfor vi staa, Store og Smaa,
rustet fra Top til Taa.
Saa lempelig sidst med Handsker vi tog
paa Nelden — hvad om nu
vi Næverne rask om Ukrudtet slog? —
Hvad mener du?

Ser du ej, hvor Stormagten bor;
den er dig nærmere, end du tror.
Se ved din Lænd har du en Ven!
Slaa du kun Lid til den!
Ej Fremmedes Flag skal vise Jer Vej —
om Dannebrog slut Kreds!
Ja, hejser det op saa blodigt, at ej
det Hvide ses!

Tapre Soldat! Kom, Kammerat!
Ræk mig din Haand, du raske Krabat!
Vil du som jeg, skilles vi ej —
vi skal jo samme Vej.
Et Ord er et Ord, en Mand er en Mand,
vi to gør fælles Sag,
saa klare vi nok vort elskede Land
og gamle Flag.

Styrmand om Bord! Agt paa dit Ror!
Skuden er lille, Faren er stor,
kækt er dit Blik! Konge, du gik
støt paa et dansk Bestik!
Op, Dannemænd, op! Ja Stormen er stiv!
Hejs Flaget højt i Stavn!
Vi føre med Gud det slingrende Skib
i sikker Havn.

(Udvalgte Vers.) Adolph Recke.

---

50. Fredericia-Slaget 1849.

Melodi af E. Horneman: F. S. 522.

I Natten klam og kold
bag Fredericia-Vold
forventningsfuld og tavs staar Danner-Hæren bold;
paa Gaden er strøet Halm,
man hører Fjendens Malm,
der tordner gennem Byen og gør Luften kvalm.
Soldatens Hjerte banker, han veed jo, han skal frem,
han beder til Vorherre — han tænker paa sit Hjem.
Da lyder Bülows Bud:
„Soldater, vi skal ud!
Saa kæmper nu for Kongen og vort Land med Gud!"

Hvor har vi Fjendens Trop?
Nu skal vi lyse op!
Giv Fyr! — Ryg Ræven ud af Hulen i Galop!
Rekrutter, som i Dag
er første Gang i Slag,
følg med os! Bryd Jer ikke om Kartovens Brag!
Ryd op i Fjendens Skanser — sæt Staalet for hans Bryst!
Men beder han om Naade, saa lyd dit Hjertes Røst,

og giv ham kun Pardon —
men skulde den Person
bedrage dig, saa send ham blot en skarp Patron!

Hvad hjælper Bajonet?
Den tages ej saa let,
den Skanse hist, som Palissaden kranser tæt.
Læg dine Skuldre til!
Saa har vi vundet Spil.
Den Vej jeg gaar; — dog nej, det ret ej lykkes vil.
Hvi standse I, Soldater? — Er Eders Mod da brudt?
— Hr. Lieutenant, ak nej — men man siger, Rye er skudt.
— Saa storme vi paa ny,
trods Sabelhug og Bly;
ja, nu er Skansen vor, — og vi har hævnet Rye.

Se, Fjenden er paa Flugt,
han løber lige lukt
i Randsfjord ud og drukner i den dybe Bugt.
En Skare fløj mod Nord,
men Størsteparten fo'r
ad Erritsø og efterlod et dækket Bord.
Vi gav ham netop Tid at faa Bankekødet med,
men Laurbærblade mangled — han kom saa fort af Sted;
hans hele Skyts og Tros
vi førte hjem med os
og viste ham, at saadan kan de Danske slaas!

Adolph Recke (1849).

---

51. (42.) Landsoldaten.

Melodi: Ritsch Ratsch (Svensk Dansevise): F. S. 529.

Ser I, hvem der kommer her?
Nu ej Tid der er til at sørge mer.

Frisk Mod, Liv og Lystighed
jeg i Krig og Fred fører med.
I ser ej her en Kavaler
med fin Maner.
O nej! Hos mig det Fine mærkes ej.
En grov Krabat, som er parat
til alt, naar han bli'er desperat,
er Eders Ven og Kammerat,
den tapre Landsoldat.

Sig, hvad der i Vejen er!
Jeg er kommen her for at hjælpe Jer;
hør nu, hvor skal Slaget staa?
I kan stole paa, jeg skal slaa.
Min Vej man ej kan spærre mig,
den kender jeg:
Blot fremad, frem, og atter lige frem!
Trods Ild og Vand og Blod og Brand,
blot fremad, March! Det skal gaa an:
Thi Landsoldaten holder Stand
og slaas til sidste Mand.

Fremad, frem i lystig Takt,
selv mod Overmagt gaar han uforsagt.
Blot hans Bajonet man ser,
saa behøves der ikke mer.
Og naar han slaar — Gud hjælpe den,
der Slaget faar,
og hver især af dem, han kommer nær.
Og faar han da en Kugle — ja
saa gaar han jo dog pænt herfra,
hans Afsked er et stolt Hurra,
Hurra, Hurra, Hurra!

Af „Nytaarsnat 1850". E. Bøgh.

52. (43.) Slaget ved Slesvig 1848.

Færøsk Folkemelodi (Olavukvædi): F. S. 518.

Paaskeklokken kimed mildt fra den danske Kyst,
meldte over Lande dog om saa haard en Dyst.
Slutter Kreds og staar fast, alle danske Mænd!
Gud han raader, naar vi fange Sejr igen.

Listet var i Mulm og Nat hid den tyske Hær,
knap de danske Drenge fik Tid at spænde Sværd.
Aabent Bryst var Landeværn, Mod var Mande-
skjold;
Tysken maatte bygge af egne Lig sin Vold.

Kuglen peb, og Sværdet sang til Kartovers Brag,
Tysken maatte lære det danske Sprog den Dag.
Over Thyras brustne Led Blod i Strømme randt;
Tysken maatte købe hel dyrt hvert Fjed, han
vandt.

Vegen er for Overmagt liden Flok til sidst;
men af Danmarks Ære den haver intet mist'.
Blegnet er saa mangen Kind, færre er de Faa;
men for Danmarks Ære vi end er nok at slaa.
Slutter Kreds og staar fast, alle danske Mænd!
Gud han raader, naar vi fange Sejr igen.

C. Ploug (1848).

---

53. (45.) Sejers-Torsdagen 1850.

(Isted-Slaget. — Fuglen fra Stenderup-Skoven.)

Dansk Folkemelodi: F. S. 137.

„Jeg gik mig ud en Sommerdag at høre
Fuglesang, som Hjertet kunde røre,
i de dybe Dale, mellem Nattergale
og de andre Fugle smaa, som tale."

Men der var ingen Fuglesang at høre,
Tordenskrald kun dundred i mit Øre,
under Lyn og Torden blussed, bæved Jorden,
det var som en Dommedag i Norden.

Og overalt der var kun Ynk at skue,
Blomster smaa, der stod og græd paa Tue,
Taarer flød i Strømme, danske Hjerter ømme
kunde ej i Graad den Ynk udtømme.

Jeg gik mig ind med Sorgen i mit Kammer,
sukked dybt til Gud for al den Jammer,
for de blege Kinder, for de danske Kvinder,
for de Liljer, Roser og Kærminder.

Da kom en Engle-Røst der til mit Øre:
Gak kun ud! Saa faar du Sang at høre
i de grønne Sale, mellem Nattergale
og de andre Fugle smaa, som tale.

Jeg gik mig ud i Sommer-Aftenstunden,
alt var klart, og tonefuld var Lunden;
i de grønne Sale, mellem Nattergale
sad en lille Fugl, som kunde tale.

Den lille Fugl, han kom fra Stendrup-Skoven,
lydt han sang: Jeg fløj mig over Boven,
højrød er min Vinge, Nyt jeg har at bringe,
sødt det skal i danske Øren klinge.

Det danske Folk til Ejderen skal høre
Fuglesang, som Hjerterne kan røre,
i de dybe Dale, mellem Nattergale
og de andre Fugle smaa som tale!

(Udvagte Vers.) N. F. S. Grundtvig.

54. (46.) Kærmindesang.

Norsk Folkemelodi: F. S. 530; eller Melodi af Niels W. Gade: Paa Sjølunds fagre Sletter: F. S. 142.

Det var en Sommermorgen,
endnu før det blev Dag,
da yppedes paa Heden
et Holger-Danske-Slag;
da Sol stod op i Øster,
den næppe var at se,
og alle Fugle-Røster
i Struben kvaltes de.

Det var paa Isted-Hede
og saa i Øvre-Stolk,
for gamle Danmarks Ære
da stred det danske Folk,
ja for den danske Tunge
og for det danske Land
stred Heltene de unge,
som gamle Hildetan!

Dér faldt den gamle Nordmand,
den djærve Schleppegrell,
han regned mer ej Kugler
end Hagl det haarde Fjæld!
Dér faldt den bolde Læssøe
i Heltemanddoms-Aar,
og for den danske Løve
det var et Hjertesaar!

Dér faldt i Ungdoms Blomster
saa mangen modig Svend,
at Tysken tror det næppe,
vi mange har igen;
dog synger danske Drenge,
de slaar i Vænget Top:
Som Blomsterne i Enge
hvert Aar de vokser op!

Tak være danske Piger,
som græder nu i Løn
for Broder og for Bejler,
som Moder for en Søn!
De holdt dem ej tilbage
med bange Suk og Graad,
de sang for dem med Brage:
Vaagn op til Heltedaad!

Guds Fred med vore Døde
i Danmarks Rosengaard!
Guds Fred med dem, som bløde
af dybe Hjertesaar!
Vor Kærlighed med alle,
de Store og de Smaa,
som vilde staa og falde
med Løven askegraa!

Gud gav en herlig Sejer
den lange Sommerdag,
fra Morgengry til Middag
det tordned Slag i Slag,
men da i Middags-Stedet
man saa' den gyldne Sol,
da vundet var Guld-Sædet
til Danmarks Dronning-Stol!

Og hver Gang Danmark græder
Guldtaarer med Guldklang,
og hver Gang Øjet perler
ved liflig Vemods-Sang,
da hvælve Rosentelte
dem selv ved Havets Bred,
hvor Danmarks Juli-Helte
fik deres Lejested.

(Udvalgte Vers.) N. F. S. Grundtvig.

55. (48) Paa Forpost.

Melodi af Carl Mortensen: F. S. 521.

Nattens dæmrende Taager
har sig paa Engen lagt,
dér kun Soldaten vaager
paa sin farlige Vagt;
medens hans Blikke vanke
gennem det øde Rum,
sysler hans stille Tanke
udi sin Helligdom.

Thi han bærer derinde,
gemt i en trofast Sjæl,
Billedet af en Kvinde,
dejlig som Freja selv;
og naar han dristig træder
i Slagets Dødningdans,
Billedet sig iklæder
Valkyriens høje Glans.

Køle Luftning fra Søen,
bringer du med et Bud?
Mødte du hist paa Øen
nylig min unge Brud?
Svaled du Kindens Rødme?
Løste du Lokkens Fald?
Nipped du Læbens Sødme?
Ak! del da med mig halv!

Løste hun af sit Fængsel,
mens du i Løvet skjalv,
Hjertets bævende Længsel,
Sukkets vingede Alf!
Hvisked hun: „Jeg vil græde,
kommer igen ej han?"
O! da gaar jeg med Glæde
i Døden for mit Land!

C. Bloug (1849—[illegible]).

56. (47.) Til de Faldne.

Melodi af J. P. E. Hartmann: F. S. 534.

Slumrer sødt i Slesvigs Jord,
dyrekøbt den blev ved Eder!
Sommeren sit Blomsterflor
over Eders Grave breder;
Mindet flyver som en Fugl
hen til Slesvigs grønne Vange,
synger dér fra Gravens Skjul
ensomt sine simple Sange!

Ensomt, thi det brustne Blik
ingen kærlig Haand har lukket,
ingen Ven Jert Haandtryk fik,
ingen hørte Afskedssukket.
Men for Danmark Sukket lød,
for dets Fremtid, for det Lykke —
hvil da sødt i Jordens Skød,
hvil da sødt i Gravens Skygge!

Mindets Fugl nu søge vil
tit til Eder hen, I Kære!
I, som med Begejstrings Ild
stred og faldt for Danmarks Ære!
Ser da Lønnen for Jert Mod:
Slesvigs Land er atter vundet!
Blodet binder — med Jert Blod
har I det for evigt bundet.

Skøn er Døden, som I fik,
ingen skønnere der findes —
derfor vil med vaade Blik
heller ej vi Eder mindes;
men hvor danske Hjerter slaa,
og hvor danske Toner klinge,
skal med Stolthed Store, Smaa
Fædrelandets Tak Jer bringe.

Ved en Høstfest i København 30. August 1850.

H. P. Holst.

57. (44.) Heltegraven i Fredericia.

Færøsk Folkemelodi „Paaskeklokken kimed mildt": F. S. 518.

Sjette Juli Sejerssol højt paa Himlen staar,
og med den forynger sig Mindet Aar for Aar;
hviler sødt i Jer Grav, gode danske Mænd!
Danmarks Ære vokser som en Blomst af den.

Mindet om den dunkle Nat og den vilde Leg,
om den lyse Morgen, da slagen Fjende veg;

Mindet om de tapre Mænd, som for Danmark stred,
om de Ungersvende, som frejdig Døden led;

Mindet om hver trofast Ven og hvert elsket Navn,
om de varme Taarer og om de bitre Savn.

Mindet raaber fra hver Plet dér, hvor Slaget stod,
hvisker fra hver Tue, som vandet blev af Blod.

Mindet taler højt og klart fra den store Grav,
som de faldne Kæmper taknemlig Folket gav.

Fred med dem, og Fred ved den! Evighedens Fred!
Senest Slægt skal knæle ved Heltes Hvilested!
Hviler sødt i Jer Grav, gode danske Mænd!
Danmarks Ære vokser som en Blomst af den.

Ved Afdækningen af Mindesmærket paa Trinitatis Kirkegaard i Fredericia 6. Juli 1853. C. Ploug.

---

58. (246.) Otte og fyrre.

Melodi af Grétry: „Vort Fødeland var altid rigt": F. S. 579.

Der fløj fra Holstens Stændersal
af løse Ord saa mange;
eet var der dog i deres Tal,
som nok er værd at fange;
det Ord kom fra en Riddersmand:
„Den onde Aand" — saa mælte han —
„var mægtig i det danske Land
i Aaret Ott' og fyrre".

Det Ord forvist fortjener Svar,
og Svaret skal det finde
i hvert et ærligt Bryst, som har
hin Tid i trofast Minde.
Laa Folkets Aand i Dvale tit
og gisped mat og aarked lidt,
engang den rørtes stærkt og frit,
— det var i Ott' og fyrre.

Og har den ellers spredte Hob
paa Livets skilte Baner
engang adlydt det samme Raab
og fulgt de samme Faner;
har Høj og Lav og Rig og Arm
af samme Tanke følt sig varm,
af samme Fryd og samme Harm,
det var i Ott' og fyrre.

Var der en Tid, da Danmarks Vel
laa alle ret paa Hjerte,
da sidst man tænkte paa sig selv,
først paa dets Nød og Smerte;
da en og hver sin Pligt forstod
og gav, med Vilje ren og god,
sit Guld, sin Kraft, sit Liv og Blod,
det var i Ott' og fyrre.

Om nu en saadan Aand paa Tysk
bær Navnet af „den onde",
saa skal paa Sjællandsk, Fynsk og Jydsk
den være kaldt den sunde;
thi Danmark vorder Legebold
for Fjendelist og Fjendevold,
indtil det løfter højt paa Skjold
hin Aand fra Ott' og fyrre!

Ved en Mindefest i Odense for
Martsdagene 1848. C. Ploug (Marts 1859).

59. (49.) Til 1ste Regiment.

Melodi af N. P. Hillebrandt: F. S. 539.

Tak for din Daad!
Du vidste Udvej, og du vidste Raad:
Fremad gaar Vejen til Hæder og Ære,
fremad bestandig vort Løsen skal være,
Dansken skal sejre, og Fjenden skal fly!
Fremad! Fremad! Fremad paa ny!

Tæt som en Regn
Kuglerne faldt mellem Grøfter og Hegn.
Ikke dog sligt Københavnerne skrækked,
Lysten det ildned, og Modet det vækked,
fremad de gik mod det dræbende Bly!
Fremad! Fremad! Fremad paa ny!

Mangen en Ven
rejste sig aldrig fra Stævnet igen.
Alle dog segned i Døden de glade,
thi de gik op til den store Brigade,
og deres forrige Chef, Olaf Rye,
saa' de, ja ham saa' de paa ny.

„I har fortjent
Pladsen, I havde ved mit Regiment.
Her skal I samles med tapre Soldater,
og Eders tro Regimentskammerater
høre vor Stemme, som lyder fra Sky:
Fremad! Fremad! Fremad paa ny!"

Tapper og brav
nævnes du skal som den danske Zouav.
Mindet skal leve paa Folkenes Tunge,
Skjalden begejstret din Hæder skal sjunge,
Rygtet skal flyve fra By og til By!
Fremad! Fremad! Fremad paa ny!

15. Februar 1864 i „Fædrelandet". P. Hansen.

60. (50.) Fra 1864.

Melodi af N. E. S. Dam: Tillæg 14.

Der er saa lidt af Kærlighed
paa denne kolde Jord,
hvor du har villet saa' til Fred,
Blodakset villigt grør;
vi selv har nok at luge bort,
maa bæve for din Dom —
men hvad fra Arilds Tid var vort,
det maa vi værne om.

Du gav os dette skønne Land,
hvor Vaaren er saa lys,
som skræmmer ej med Ørkensand
og ej med Afgrundsgys,
som lokker ind alt fremmed Frø
og Fremmedes Begær —
den Rugmark i den blanke Sø
den er vel Kampen værd.

Du gav os dette jævne Maal,
i Svulmekraft et Hav,
saa giv os Styrke, giv os Staal
til Værn om, hvad du gav!
Og styrk os i al Livets Kamp,
saa vi med dig bestaa
mod Fjenden hist i Røg og Damp,
mod ham i Hjertets Vraa!

Under Dybbøls Belejring 1864. E. Richardt.

61. (57.) Fremtidsmaalet.

Mel. af J. P. E. Hartmann: Snart er Natten svunden: F. S. 6.

Brat af Slaget rammet.

„Ill. Tid." 13. November 1864. F. Paludan-Müller.

Teksten er af Landsretten i Flensborg under 18. Maj 1905 erklæret for ophidsende og tør derfor i Henhold til Politiforordningen af 28. August 1866 ikke udbredes i Slesvig. Denne Dom er under 5. Marts 1906 bleven stadfæstet af Kammerretten i Berlin.

Land og Folk.

62. (117.) Fædrelandssang.

Melodi af H. E. Krøyer: F. S. 17.

Der er et yndigt Land,
det staar med brede Bøge
nær salten Østerstrand;
det bugter sig i Bakke, Dal,
det hedder gamle Danmark,
og det er Frejas Sal.

Der sad i fordums Tid
de harnisklædte Kæmper,
udhvilede fra Strid;
saa drog de frem til Fjenders Mén,
nu hvile deres Bene
bag Højens Bavtasten.

Det Land endnu er skønt,
thi blaa sig Søen bælter,
og Løvet staar saa grønt;
og ædle Kvinder, skønne Møer,
og Mænd og raske Svende
bebo de Danskes Øer.

Vort Sprog er stærkt og blødt,
vor Tro er ren og lutret,
og Modet er ej dødt.
Vort gamle Danmark skal bestaa,
saa længe Bøgen spejler
sin Top i Bølgen blaa.

(Udvalgte Vers.) A. Oehlenschläger (1879).

63. (100.) Hjemve.

(Skrevet i Halle i Tyskland 1805.)
Melodi af H. Rung: F. S. 47.

Underlige Aftenluste!
hvorhen vinker I min Hu?
Svale, milde Blomsterduste!
sig, hvorhen I bølge nu.
Gaar I over viden Strand
til mit elskte Fødeland?
Vil I der med Eders Bølger
tolke, hvad mit Hjerte døiger?

Matte Sol! bag Bjergets Stene
luerød du daler ned,
og nu sidder jeg alene
i min dunkle Ensomhed.
Hjemme var der intet Fjæld;
ak! saa er jeg ude vel,
skal i Nat ej barnligt blunde
i min Herthas grønne Lunde.

Stille, stille! hisset gynger
Baaden mellem Siv og Krat;
sødt en Mø ved Cithren synger
i den tavse, lune Nat.
Hvilke Toner! Milde Lyst,
hvor du strømmer i mit Bryst!
Men hvad savner jeg, og græder,
mens hun dog saa venligt kvæder?

Det er ej den danske Tunge,
det er ej de vante Ord,
ikke dem, jeg hørte sjunge,
hvor ved Hytten Træet gror.

Hertha: et, ved en Misforstaaelse dannet, Navn paa en Gudinde.

Bedre er de vel maaske,
ak! men det er ikke de!
Bedre, tror jeg vist, hun kvæder;
men — tilgiver, at jeg græder!

Tager ej min Sang for andet
end et ufrivilligt Suk!
Længselsfuldt heniler Vandet,
Aftnen er saa blid og smuk.
Mangen saadan Aftenstund
sad jeg i min kære Lund;
Mindet vender nu tilbage,
det var Aarsag til min Klage.

Tidlig misted jeg min Moder,
o, det gjorde mig saa ve!
Danmark er min anden Moder,
skal jeg mer min Moder se?
Livet er saa svagt og kort, —
Skæbnen vinker længer bort.
Skal jeg med den sidste Varme
trykke mig i hendes Arme?

(Udvalgte Vers.) A. Oehlenschläger.

---

64. (115.) Sang for Danske.

Melodi af C. E. F. Weyse: F. S. 16.

Der er et Land; dets Sted er højt mod Norden,
og Polens Bjerge svømme nær dets Havn;
men skønt som det er ingen Plet paa Jorden,
og Danmark nævner man dets favre Navn!
I sølvblaa Vesterhav en dejlig Have
med Bøgehegn, hvor Nattergale bo!
Og hver en Del gav Himmelen sin Gave,
paa hver en Plet Velsignelserne gro!
Fra Ejdrens Strøm til Skagens hvide Banker
den jydske Halvø krummer sig mod Nord.
Et herligt Land! dets Folk sig Velstand sanker;
paa fremmed Strand det henter Guld om Bord.

Den muntre Stridshingst over Engen vanker,
og Stimer myldre i den dybe Fjord;
til Stavn og Ror har Skoven Egeplanker,
dets Sønner Kraft, og Snildhed deres Ord.

Mod Øst for denne tvende Have stride
mod Sjølunds Bred og Odins gamle Ø;
nær Lolland, Falster staar i Klæder hvide,
med Løv om Haaret, Bølgens ranke Mø.
Det raske Folk kan ingen Mangel lide,
thi Agren her sig bølger som en Sø;
om favre Blomstereng staa Lunde blide;
her er det smukt at leve, tungt at dø.

Saa skille Strøm og Sunde Mark og Stæder:
men eet er Danmark, trofast er dets Magt;
en Bro af Malm Samdrægtigheden smeder
fra Bred til Bred, og Ærlighed staar Vagt.
Vort Held er eet, og fælles er vor Hæder,
(den vogter Sværdet med sin Varetægt!)
og een den danske Bøn, hvert Hjerte beder:
„Gud skærme Kongen og hans hele Slægt!"

(Udvalgte Vers.) C. J. Boye (1824).

---

65. (111.) Danmarks Trøst.

Mel. af H. O. C. Zinck: Vi alle dig elske, livsalige Fred: F. S. 38.

Langt højere Bjerge saa vide paa Jord
man har, end hvor Bjerg kun er Bakke;
men gerne med Slette og Grønhøj i Nord
vi Dannemænd tage til Takke;
vi er ikke skabte til Højhed og Blæst,
ved Jorden at blive det tjener os bedst.

Langt kønnere Egne, vil gerne vi tro,
kan Fremmede udenlands finde,
men Dansken har hjemme, hvor Bøgene gro
ved Strand med den fagre Kærminde,

Sjølund: Sjælland; Odins Ø: Fyn.

og dejligst vi finde, ved Vugge og Grav,
den blommede Mark i det bølgende Hav.

Langt større Bedrifter for Ære og Sold
maaske saa' man Udlænding øve;
omsonst dog ej Dannemænd førte i Skjold
med Hjerterne, Løve ved Løve;
lad Ørne kun rives om Forderigs Bold!
Vi bytte ej Banner, vi skifte ej Skjold.

Langt klogere Folk er der sagtens om Land
end her mellem Bælte og Sunde,
til Husbehov dog vi har Vid og Forstand,
vi vil os til Guder ej grunde;
og brænder kun Hjertet for Sandhed og Ret,
skal Tiden nok vise: vi tænkte ej slet.

Langt højere, ædlere, finere Sprog
skal findes paa Fremmedes Tunge;
om Højhed og Dejlighed Dannemænd dog
med Sandhed kan tale og sjunge;
og træffer vort Modersmaal ej paa et Haar,
det smelter dog mere, end Fremmedes slaar.

Langt mere af Malmen saa hvid og saa rød
fik andre i Bjerg og i Bytte;
hos Danske dog findes det daglige Brød
ej mindre i Fattigmands Hytte;
og da har i Rigdom vi drevet det vidt,
naar faa har for meget og færre for lidt.

(Udvalgte Vers.) N. F. S. Grundtvig (1820).

---

66. (99.) Glæde over Danmark.

(Skrevet paa Sydhavet.)

Melodi af Carl Mortensen: F. S. 46.

Rosen blusser alt i Danas Have,
lifligt fløjter vist den sorte Stær,

Bier deres brune Nektar lave,
Hingsten græsser stolt paa Fædres Grave,
Drengen plukker af de røde Bær.

Her imellem Havets dybe Kløfter
gives aldrig Vaar og Blomsterpragt;
Hvalen, kold og dum, ved Skibet snøfter,
tavse Fugl de brede Vinger løfter
med sit Bytte fra den vaade Jagt.

Mine Venner i den danske Sommer!
Mindes I den vidtforrejste Mand,
som saa langt fra Danas favre Blommer,
her hvor Sydens Blæst paa Sejlet trommer,
flakker fra sit elskte Fødeland?

Udi Øst og Vest, og hvor jeg vanker,
drømmer jeg om Jer ved Danmarks Sund;
selv iblandt Konstantias fulde Ranker
mindes jeg med længselsfulde Tanker
Løvet i Charlottes Bøgelund.

Klerken raaber i Manillas Rønner:
„Danmark er et lidet, fattigt Land!"
Det forsikrer Javas rige Sønner,
selv Batavias skrantne Kræmmer stønner:
„Danmark er et lidet, fattigt Land!"

Morgenlandets Søn i Kaaber lange
bag sin Vifte gisper efter Luft.
Han har spraglet Fugl, men ingen Sange,
hjerteløse Møer med gyldne Spange,
store Glimmerblomster uden Duft.

Konstantia: en Vin-Egn i Syd-Afrika; Charlottes Bøgelund: Charlottenlund Skov ved København.

Kunde du, ved Guld og Sølv at love,
købe dig en nordisk Kvindes Tro,
købe dig et Puft fra Søens Vove,
købe dig et Ly af Thules Skove
og en Kløvermark til Middagsro?

Fattig Mand, som pløjer danske Lande,
ryster Æbler af sit eget Træ,
har en kraftig Arm, en kløgtig Pande,
Korn paa Marken, Mælk i sine Spande,
Kvien staar i Græsset over Knæ.

Ja, vor danske Jord er sommerfrodig;
der er Kræfter ved det danske Brød:
derfor er den danske Mand saa modig,
derfor var Normannens Kniv saa blodig,
derfor er den danske Kind saa rød.

Lad kun Østens Drot blandt købte Friller
døsig strække sig paa Purpur ud,
lytte paa den sorte Halvmands Triller
mellem Salens tempelhøje Piller,
kold og gusten som en Marmorgud.

Under lyse Bøg den danske Bejler
med sin herligtvoksne Pige gaar,
over deres Hoved Maanen sejler,
Svanen i det klare Vand sig spejler,
Nattergalen højt i Busken slaar.

Dersom sligt for Fattigdom du tyder,
Østens atlaskklædte rige Mand!
Glad mit sorte, danske Brød jeg bryder,
takker Gud, mens fra min Læbe lyder:
„Danmark er et lidet, fattigt Land!"

Poul Martin Møller (1820).

Thule: Norden; Normannen: Vikingen.

67. Held og Hæder!

Fransk Melodi: Vive le Roi vive la France: F. S. 414.

Ved fremmed Kyst, paa fjerne Strand,
hvorhen os end vor Skæbne sætter,
man glemmer ej sit Fødeland,
dets lyse Dag, dets mørke Nætter.
Til Danmark paa vor Barndoms Gang
os knytted Uskylds første Glæder;
for det nu lyder Manddoms Sang:
Danmark! dig følge Held og Hæder!

I Rummet er din Grænse nu
en snæver Kreds af Hav og Volde;
men fjernt i Tiden høres du
i Klang af Harper og af Skjolde.
I Tiden er din Strækning stor,
og Saga frem fra Oldtid træder
og synger gennem Seklers Kor:
Danmark! dig følge Held og Hæder!

Du mindes Fortids Helteleg
ved store Dødes Helteskygger,
mens første Kristians Konge-Eg
er den, hvorunder Livet bygger.
Hør, Nutid synger Oldtids Kvad,
det lyder højt fra alle Steder,
hvor Stammen breder ud et Blad:
Danmark! dig følge Held og Hæder!

Af „De Danske i Paris". J. L. Heiberg (1833).

---

68. (245.) Kongen og Folket.

Melodi af Th. Fenger: Tillæg 5 a; og af Ludv. M. Lindeman som: Sol er oppe: F. S. 147.

Konge-Haand og Folke-Stemme,
begge stærke, begge fri,
de har haft i Danmark hjemme
mange Hundred Aar før vi;

trods al Brøst, al Frygt og Fare,
gid de vinde maa og vare,
skabe i et Gyldenaar
gamle Danmark gode Kaar!

Odin, Kongen i Valhalle,
skønt for kær ad Lykkespil,
holdt dog Thing med Aser alle
under Asken Ygdrasil.
Ej et Haar paa Thor han krummed,
ihvor lydt endog han brummed,
taalte, ihvor vidt det gik,
immer Lokes Naalestik.

Kongens Haand engang var bunden,
Folkets Stemme lød omsonst,
men i Danmark blev opfunden
Kærlighedens skønne Kunst:
hvad der vilde Livet binde,
brast for den som Traad og Tvinde.
Skiftevis hinanden godt
løst med den har Folk og Drot.

Folket løste Frederiks Lænke,
fri som hans blev ingen Haand;
Frederik, som man vel kan tænke,
Folket skar for Tungebaand.
Konge-Haand og Folke-Stemme!
Lad det aldrig gaa ad Glemme:
Eders Frihed kom med Fred,
løst er I af Kærlighed!

Derfor, Danmark, ej du ligne
andre Riger trindt paa Jord;
Himlen dem ej kan velsigne
som den lille Plet i Nord,

hvor' som Ungdomsvenner vandre
Magt og Mildhed med hverandre,
hvor vi tror, hvad alle veed:
Almagts Liv er Kærlighed.
N. F. S. Grundtvig (1839).

---

69. (105.) Fædrelandet.

Mel. af J. A. P. Schulz: Ung Adelsten paa Tinge stod: F. S. 150; og af Jørgen Malling: F. S. 22.

En Stemme klinger i min Barm,
som strømmer fra mit Hjertes Kammer,
med Kræfter fylder den min Arm,
min Vilje tænder den i Flammer,
den griber Sind, den fængsler Sans;
thi Stemmen er — mit Fædrelands!

Hvor er mit simple Land ej smukt,
naar Vaaren paa dets Kyst er landet!
En venlig Dal, af Bølgen lukt,
en Have, svømmende paa Vandet,
en Sal, af Bøgekroner hvalt,
hvor der er Fred og lyst og svalt!

Hvor stolt, hvor herligt er det Hav,
som Armen blank om Landet slynger!
Om Helten i dets dybe Grav
i Stormen det et Drapa synger;
sin Sangers Ord det svigter ej:
det er til Ros og Magt vor Vej!

Kald gold og fattig kun den Jord,
som ikke Malmens Aare dølger;
vor Rigdom op af Marken gror,
den vugges hid af Havets Bølger;
og her er Kundskabsskatten fuld,
og Sproget ejer Toneguld.

Og derfor elsker jeg mit Land
og vier det hver Kraft, jeg ejer;

for det jeg virke vil som Mand,
jeg møder, hvor dets Fane vajer,
indtil dets moderlige Skød
indbyder mig til Hvilen sød.

(Udvalgte Vers.) C. Ploug (1840).

Fra „Akademisk Læseforening".

---

70. (249.) Gurre.

Melodi af H. Rung: F. S. 30.

Hvor Nilen vander Ægypterens Jord
i Afrikas brændende Lande,
dér mødtes to Fugle, de kom fra Nord,
de talte om Danmarks Strande:
„O! husker du Sjølund, den dejlige Ø,
„hvor de vilde Skovduer kurre,
„de duftende Bøge, den stille Sø,
„husker du Gurre?" —
„Ja, dér har jeg bygget en Sommerdag,"
saa talte den lille Svale:
„jeg havde min Rede ved Bondens Tag,
„jeg hørte ham synge og tale:
„Jeg tror der er skønnest i Danmark!"

Ved Gurresø laa Kong Valdemars Borg,
den saa' ham med Tovelille —
den kendte hans Lykke, den kendte hans Sorg.
Ak! Trøstens Harper hang stille;
hans Glæde blev skrinlagt bag Kirkens Mur,
hvor de vilde Skovduer kurre,
om Tovelille sang Guds Natur
dejligst i Gurre!
Dér havde de vandret hver lønlig Sti,
Naturen blev her til hende;
hun kunde ej gaa en Blomst forbi,
den sagde: „Kan du mig kende?"
— Jeg tror, der er skønnest i Danmark!

Ved Gurresø holdt Kong Valdemar Jagt,
smukt Hornet lød gennem Skoven,
den stod i sin rigeste Sommerpragt,
og Stjerner funkled foroven;
da raabte Kongen saa lystelig,
hvor de vilde Skovduer kurre:
„Lad Gud beholde sit Himmerig,
har jeg kun Gurre!"
— Det er jo saa dejligt en Sommerdag,
men dejligst i Nattens Stille,
naar Stjernerne blinke, og Droslens Slag
fortæller om Tovelille!
Jeg tror, der er dejligst i Danmark!

H. C. Andersen (1842).

---

71. (56.) Til Danmark.

Melodi af H. Nutzhorn: F. S. 24.

Fædreneland!
Ved den bølgende Strand,
i den majgrønne Lund,
ved det dejlige Sund,
af de syngende Vover omskyllet,
sidder bleg du i Sorgen indhyllet;
dog for dig er det Bedste tilbage,
thi end lever den Gamle af Dage!

Sort ser det ud,
men almægtig er Gud,
dine Fjender til Lands
er og Fjenderne hans,
de er Fjender ad Sandhed og Retten,
de er Fjender ad Kærligheds-Ætten,
de har alle det Værste tilbage,
thi end lever den Gamle af Dage!

Maane og Sol
sidde løse paa Stol,

som et Lagen det gaar
under alt, hvad bestaar;
dog din Ven sidder fast i det Høje,
over dig vaager Forsynets Øje!
Lad kun Lovsang afløse din Klage!
thi end lever den Gamle af Dage!

Højt over Sol
paa sin Konninge-Stol,
om end Skyerne brast,
sidder kærlig og fast
han, som vogtede Danmark saa længe,
end hans Bue har klangfulde Strenge,
og hans Bue slaar aldrig tilbage,
tro som Guld er den Gamle af Dage.

Muldjord i Bryst
ser den Høje med Lyst,
dèr kan Solstraalen bo,
dèr kan Himmelbyg gro,
han, som hører, naar Muldjorden sukker,
den med perlende Taarer bedugger,
med den Trøst kommer Troen tilbage,
at end lever den Gamle af Dage!

Fuglenes Røst
spaar om Danemænds Høst,
under Mundharpe-Klang
og Smaapigernes Sang
Lykken vendes som Skibet paa Voven,
Lykken vendes som Bladet i Skoven;
til den Lykke man aldrig saa' Mage,
saa end lever den Gamle af Dage!

Fædreneland!
Som paa Afgrundens Rand
midt i Bølgerne blaa
skal du blomstrende staa

med din Maj og med dine Kærminder,
som en Mø med letrødmende Kinder;
du endnu har det Bedste tilbage,
det laa gemt hos den G a m l e af Dage!

„Dansteren" 24. Maj 1848. N. F. S. Grundtvig.

---

72. Kors-Banneret.

Melodi af J. P. E. Hartmann: F. S. 27.

Hil dig, vor Fane,
Kors-Banner hvidt!
Holde paa Bane
med dig vi Skridt,
vis er os Kransen,
Gyldenaars-Glansen.
Danskerne følge dig frit.

Fjenderne grue
mer end for Sværd
ved dig at skue
plantet dem nær:
Hvor du dig hæver,
Sejer omsvæver
Kors-Herrens signede Hær!

Kærlig omfavned
dig Dannemænd,
Dannebrogs-Navnet
bærer du end;
Himlen til Ære
altid du bære
Navnet med Sejer igen!

Hjem-Kærligheden
bor os i Bryst,
Striden f o r F r e d e n
kun er vor Lyst;
Odde og Egge
kun for dem begge
skærpet vi har til en Dyst.

Hil dig, vor Fane,
Kors=Banner hvidt!
Du paa din Bane
overfløj tit
højere oppe
Aandernes Toppe.
Sejeren følger dig frit.

N. F. S. Grundtvig.

---

73. (112.) Mit fagre Hjem.

Melodi af A. P. Berggreen: Kong Kristian lægger ned sit Sværd: F. S. 40.

Mit fagre Hjem, hvor Bølgen blaa
har nynnet Takten for min Vugge!
Havfruer, som af Dybet dukke,
vaarfriske Krans af Øer smaa!
Hvor er saa lunt at bygge Rede,
hvor er saa blomsterblødt at træde
som paa din moderlige Jord!

Højstammet vokser Rosen ej,
og Sydens Liljer mere pranger;
men jeg er glad som Bøgens Sanger,
naar kun jeg har min danske Maj.
Lad andre være bedre vante!
Hvor Troskab er en Frilandsplante,
vil Frihedstræet frodigt gro.

Og Fjældets Sønner de har vel
en Smule nærmere til Himlen,
men Øjet møder Stjernevrimlen
saa godt fra Slette som fra Fjæld;
Skyhimlen! det er vore Bjerge!
og vore Høje er kun Dværge,
men hver og en har Kæmper gemt.

Staa fast, mit gamle danske Hus,
hvis Væg den friske Lavre klæder!

Sværdodden var en Lynafleder,
dit søndre Taarn sank ej i Grus;
Fredssvalen hænger under Taget
og kvidrer efter Tordenbraget:
Staa fast, mit gamle danske Hus!
(Efter den første slesvigske Krig.) C. Richardt.

---

74. (101.) Danmark, mit Fædreland!

Melodi af H. Rung: F. S. 32.

I Danmark er jeg født, dér har jeg hjemme,
dér har jeg Rod, derfra min Verden gaar.
Du danske Sprog, du er min Moders Stemme,
saa sødt velsignet du mit Hjerte naar.
Du danske, friske Strand,
hvor Oldtids Kæmpegrave
staa mellem Æblegaard og Humlehave,
dig elsker jeg! — Danmark, mit Fædreland!

Hvor reder Sommeren vel Blomstersengen
mer rigt end her, ned til den aabne Strand?
Hvor staar Fuldmaanen over Kløverengen
saa dejlig som i Bøgens Fædreland?
Du danske, friske Strand,
hvor Dannebrogen vajer, —
Gud gav os den — Gud giv den bedste Sejer! —
Dig elsker jeg! — Danmark, mit Fædreland!

Engang du Herre var i hele Norden,
bød over England — nu du kaldes svag,
et lille Land, og dog saa vidt om Jorden
end høres Danskens Sang og Mejsselslag.
Du danske, friske Strand, —
Plovjernet Guldhorn finder. —
Gud giv dig Fremtid, som han gav dig Minder!
Dig elsker jeg! — Danmark, mit Fædreland!

Du Land, hvor jeg blev født, hvor jeg har hjemme,
hvor jeg har Rod, hvorfra min Verden gaar,

hvor Sproget er min Moders bløde Stemme
og som en sød Musik mit Hjerte naar.
Du danske, friske Strand
med vilde Svaners Rede,
I grønne Øer, mit Hjertes Hjem hernede,
dig elsker jeg! — Danmark, mit Fædreland!

„Fædrelandet" 5. Marts 1850. H. C. Andersen.

---

75. (106.) Til Danmark.

Melodi af L. Petersen: F. S. 37.

Lad en og anden have Ret,
lad det kun Daarskab hedde
at sværme for en enkelt Plet
som Fuglen om sin Rede.
Jeg tilstaar frit og ligefrem:
Jeg takker Gud, jeg har et Hjem,
jeg holder mig til Danmark.

Jeg gerne tror, hvad der blev sagt
af Folk, som er i Mode!
„Hvad ligger der paa Sproget Magt,
de er jo lige gode";
og dog jeg ikkun eet har kært,
det har jeg af min Moder lært,
det lærte jeg i Danmark.

Jeg hørte tit om Sydens Ild,
der strømmer gennem Blodet,
mens Nordens Søn var god og mild,
men mangled Heltemodet.
Nu gaar hans Helterygte rundt,
han slog, saa selv det gør ham ondt, —
nu har vi Fred i Danmark.

Jeg veed, at Skønheds Ideal
maa langt fra Norden søges
i Lavrbærlundens tætte Sal
og ej i dunkle Bøges.

Men Kvinden med det lyse Haar
og saa det Blik, som mit forstaar,
hun findes kun i Danmark.

Der høres Raab i fjerne Land,
for Guldet er de glade;
bliv, hvor du er, du danske Mand,
bliv her og brug dinSpade!
Det Korn, der ligger gemt i Muld,
det spirer op og bli'r til Guld,
ja, der er Guld i Danmark.

Mit gamle, kære, frie Land,
jeg kan dig ikke miste;
jeg slipper ej din grønne Strand,
hvad saa jeg end skal friste;
hvad jeg end lide skal for Nød,
jeg har den Trøst dog i min Død:
Jeg bliver her i Danmark.

P. Faber (1852).

---

76. (113.) Vor gamle, kære Moder!

Melodi af C. E. F. Weyse: Hvor Bølgen larmer højt fra Sø. F. S. 29.

O Danmark i din Kappe blaa,
den folderige bløde!
En skovgrøn Kjortel har du paa,
i Brystet Roser røde!
Dit Hjerte banker dog saa tungt;
hvor tør du klæde dig saa ungt,
vor gamle, kære Moder!

Ja, gammel est du, Moder kær,
men gammel og din Fjende!
De tusind Aar han var dig nær,
saa nær som dennesinde;
men ung som Bøgens friske Glans
er om din Pande Ærens Krans
fra Isted brune Hede.

Og vil vor Fjendes Tungemaal
sig rangle om vor Have,
da har vi Kæmpevisens Staal,
vor bedste Fædregave!
Men kommer han med Mænd og Sværd,
vil Gud, saa skal han slumre her,
til han staar op af Grave!

O Danmark, dølg da ej din Pragt
og ej de Roser røde!
Men smyk dig kun i Sommerdragt,
den folderige, bløde!
Og vift med Bøgens grønne Slør
til Nordens Mænd og Nordens Møer
en Hilsen over Sundet!

C. Richardt (1857).

---

77. (118) Havets yngste Søn.

Melodi af F. Pacius: Vårt land, vårt land, vårt fosterland: F. S. 115.

Vort Land, vort Land, vort Fædreland!
Du Havets yngste Søn,
som plasker i det blanke Vand
og tumler med det hvide Sand
og svinger lys og mild og skøn
hver Vaar din Fane grøn!

Du fik ej Sølverbræ til Hat,
til Skjold ej sorte Skær;
men i dit Fløjels Bælte sat
der er af gyldne Aks en Skat,
og Silkekappen, som du bær',
har Bræm af Svanefjer.

End er af Sind du blød og veg,
og end af Vilje svag;
du sysler helst med Skæmt og Leg,
men blinker ej for Sværdets Æg,

og gaar saa kaad og kæk i Slag
som andre til et Lag.

Og faar du Lov at vokse ud
ved Friheds sunde Marv,
du vorder nok en Kæmpe prud
og fæster dig en Kongebrud
og løfter, klog paa eget Tarv,
de store Fædres Arv.

Ved „Nordisk Højtid", den 13. Januar 1860. C. Ploug.

---

78. (109.) **Hvor Bølgen larmer —.**

Melodi af C. E. F. Weyse: F. S. 29.

Hvor Bølgen larmer højt fra Sø
om Danmarks gamle Rige,
hvor Bøgen kranser Land og Ø,
som Uskyld Slettens Pige,
dèr er min elskte Fødestavn,
dèr jubler jeg mit Danmarks Navn,
thi dèr er godt at være!

I Danmark knejser intet Fjæld,
ej gemme stolte Bjerge
det røde Guld til Ladheds Træl,
ej Jern til vældigt Værge,
men Guldet rigt paa Marken gror,
og Jernets Kraft i Armen bor,
uvæbnet har den Værge.

O straal fra Øjet uforsagt,
du Præg af Nordens Stempel!
Et Ord, et Haandslag være Pagt,
og Barmen Troskabs Tempel!
Ja, Troskab! Du est Danmarks Værn,
du est et Skjold af hærdet Jern,
du est vort Dannevirke!

(Udvalgte Vers.) C. Wilster.

79. (90.) Sønderjylland.

Melodi af H. Rung: Hr. Peder kasted Runer over Spange: F. S. 480.

Du skønne Land med Dal og Bakker fagre,
med grønne Enge og med gyldne Agre;
med Kløfterne, hvor Bækken
sig gennem Krattet snor,
og langs med Vejen Hækken,
hvor Fuglesskaren bor! —
Skønne Land! I din rige Have
Mindets Blomst gror paa Heltegrave,
Mindets Blomst!

En Kampens Pris din Dejlighed er vorden;
en Bejler kom fra Syd og en fra Norden;
den ene kom i Glansen
af Rigdom og af Magt
og bød dig Brudekransen
og Herlighed og Pragt;
fagre Ord talte han med Liste,
fagre Ord mange Hjerter friste,
fagre Ord!

Den anden rakte Haanden jævnt og stille
og havde ikke mange Ord at spilde;
dog var der i hans Stemme
den gamle kendte Klang,
som ingen kan forglemme,
der hørte den engang:
det var Sang fra din Barndoms Dage,
Minderøst om din Fryd og Klage,
Minderøst!

Thi du er vokset af hans egen Stamme,
og du er fostret af den fælles Amme,
og før han lod dig fare,
og før han dig forlod,
før vilde han ej spare

sit bedste Hjerteblod.
Ej paa Skrømt fo'r hans Sværd af Skeden;
tunge Slag drøned over Heden,
tunge Slag!

(Udvalgte Vers.) E. Lembke (1859).

---

89. (86.) Fædrelandssang.

Melodi af Carl Mortensen: F. S. 44.

Morgendug, der sagte bæver
i den lune Vind,
Blomsterduft, der langsomt svæver
fra den gamle Lind,
Alfeleg bag Skovens Sale,
Fuglesang i Foraarsdale,
Maanens Lys bag Bølgens Strømme,
det er Danmarks Drømme.

Heltedaad, der aldrig glemmes
selv i Tidens Høst,
store Sagn, der evig gemmes
skal ved Sagas Bryst,
Hjerter, der af Troskab lue,
Mod, som Døden ej kan kue,
ydmygt Sind i Glans og Lykke,
det er Danmarks Smykke.

Slige Drømme, slige Smykker,
hvo kan glemme dem!
Vilde nogen her vel bytte
Danmarks gamle Hjem,
hvor i Læ bag Egens Skygger
Skovens Fugl med Frihed bygger,
mod det Land, hvor Sydens Slaver
Malm af Jord opgraver?

Nej, vi vil vort Hjem ej bytte
bort for nogen Pris,

her vi virke vil og leve
paa de Danskes Vis,
stærke som vor Oldtids Minder,
fuld af Kraft mod Danmarks Fjender,
tro som Guld mod Drot og Rige,
dem vi aldrig svige.

C. Hauch (1861).

---

81. (107.) Duftende Enge.

Melodi af C. E. F. Weyse: F. S. 21.

Duftende Enge og kornrige Vange,
sølverblaa Vover om skovkranste Kyst,
gyngende Snekke og jublende Sange:
det er vort Fædrelands Vælde og Lyst.

Tit pløjer Dansken de fjerneste Bølger,
stundom han færdes i fremmede Land;
stedse dog Mindet om Danmark ham følger,
tryller ham sødt til dets elskede Strand.

Her var det, Kæmper paa Vang og i Lunde
værned om Uskyld og knusende Vold;
knejsende Høje, hvor Fædrene blunde,
vidne om Kraftens og Frihedens Old.

Højt have Konger ved store Bedrifter,
Helte ved kæk og berømmelig Færd,
Skjalde ved Sange, og Vise ved Skrifter,
hævdet vort Danriges ældgamle Værd.

End troner Kraften i Egenes Skygger.
Frihed end bor under Nordboens Tag,
Ætten af Kæmper vor Arne betrygger,
Retfærd omsvæver vort Banner og Flag.

Retfærd og Frihed vort Løsen mon være:
dem ikkun hylder den nordiske Mand!
Fred om vor Hytte og Skjold om vor Ære!
Himlen velsigne vor Drot og vort Land!

J. Jetsmark.

Old: Tidsalder.

82. Du er rig —.

Melodi af Rud. Bay: F. S. 20.

Du er rig, du er dejlig, o Syd!
Som en yppig, en ung Elskerinde
dine Arme mig fyrigt omvinde,
og hver Yndighed tilraaber: Nyd!
Du har alt, hvad der fængsler min Sans —
fra dit Bryst udgaar smeltende Toner,
trindt Naturen har oprejst sig Troner,
og dig Kunsten har ofret sin Krans.

Du er rig — og jeg veed det: kun arm
imod dig er min Moder derhjemme, —
men kan derfor min Moder jeg glemme,
der har vugget mig ømt ved sin Barm?
Er hun fattig, saa trænger hun jo
desto mer til vor Ømhed og Varme,
hun, som løfted os paa sine Arme
og os fostred med moderlig Tro.

Over Havet, hvis blaanende Spejl
hver en Skønhed gi'r dobbelt tilbage,
mine Længsler til hende mig drage,
hos min Moder jeg ser ingen Fejl.
Hendes Smil gør mig modig og kæk,
hendes Navn faar mit Blod til at banke —
overalt for min Sjæl, for min Tanke
staa de kære, de hellige Træk.

Dansk i Sindet mit Hjem jeg forlod,
dansk i Sindet jeg vender tilbage
med en Skat for de kommende Dage
og med usvækket Styrke og Mod.
Lad mig vie min Kraft dig som Mand!
Lad mig haabe i Tiden at flette
blot et Blad, som man ej vil forgette,
i din Krans, o mit Fædreneland!

H. P. Holst.

83. (58.) Ruggrønt Land.

Melodi af D. L. Rogert & Joh. Hartmann: Kong Kristian stod ved højen Mast: F. S. 117.

Skal atter vi til Foraar naa',
til ruggrønt Land,
da tør vi ikke gaa paa Taa,
men vore Træsko trædes maa,
og vi maa pløje, vi maa saa',
saa frisk vi kan!
Ja, pløje løs med dristig Haand
i Dybet af vor Folkeaand
og trylle frem som Gefion
et Land!

Et Land som vore Fædres Land,
og dog et nyt,
hvor høje Syners Fjælderand
sig løfter over hviden Sand,
saa Modersmaalets Fossevand
kan larme lydt!
Et Land, hvor ingen Tvedragts-Trold
tør isne med sin Aande kold,
et Land, som trodser Fjendevold,
et nyt!

Fald ned for alle Sjæles Gud,
fald ned for ham!
Saa kaste vi paa Herrens Bud
vor sidste Rug i Mulmet ud
og glemme Storm og Vinterslud
og Skaar og Skam.
Da skal fra Danmarks lyse Vang
for onde Dages Tugt og Tvang
højt svinge sig en Takkesang
til ham!

I Oktober 1864. C. Richardt.

84. (59.) Staa fast!

Melodi af D. L. Rogert & Joh. Hartmann: Kong Kristian stod ved højen Mast: F. S. 117.

Staa fast, du lille Flok, staa fast
i Stormens Brag!
Alt knækket er din ranke Mast,
og Tovet sprang, og Sejlet brast:
du slingrer under Vindens Kast
og Bølgens Slag.
Du driver mellem Rev og Skær,
og ingen Ankerplads er nær,
og intet venligt Morgenskær
bebuder Dag.

Staa fast paa overskyllet Dæk
med sikker Fod!
En trofast Haand hinanden ræk!
Lad Stads og Fjas kun blæse væk!
Kast over Bord din Pengesæk,
men ej dit Mod!
Husk paa, du er en Viking-Æt,
som ej tør blive ræd og træt,
mens end tilbage er et Bræt
af Skuden god!

Og har du ingen Lods om Bord,
som Kursen veed,
saa grib med egen Haand dit Ror
og styr paa Stregen ret i Nord,
saa er du i det rette Spor
til Havn og Rhed.
Se op, som dine Fædre saa'!
Imellem Skyer og Taager graa
du ser den klare Stjerne staa,
som ej gaar ned!

Septbr. 1864. C. Ploug.

85. (122.) Folkets Odelsret.

Melodi af A. P. Berggreen: Kong Kristian lægger ned sit Sværd: F. S. 40.

Vi har et Haab, som ej er bygt
paa høje Tal og store Løgne;
paa Sandheds Grund, den simple, nøgne,
det hviler levende og trygt!
Det fødtes under Nederlaget,
det viedes i Vaabenbraget,
der nærredes af Danmarks Nød.

Vi sætte ej vor Tillid til
Kanoner eller Bajonetter,
ej heller hvad vi selv udretter,
og hvad de store Magter vil;
men eet vi ved, der ej kan kues,
om end det haardt og længe trues,
og det er Folkets Odelsret.

Hvem skifted Jordens Lande ud?
Har det ej noget at betyde?
Mon Voldsmænd kan ustraffet bryde
de Grænser, der er sat af Gud?
Er Sprogets Klang og Aandens Mærke
ej Grænsepæle vel saa stærke
som dem af Stene og af Jord?

Jo vist — vort Haab er fast og trygt:
Lad Tider komme, Tider svinde,
vi slippe det dog ingensinde,
fordi det er paa Sandhed bygt.
Og Haabet er, at Danmarks Lande
til Tungemaalets Skel skal stande
som Grænse for et enigt Nord.

Mads Hansen.

86. (96.) Vort Land, vort kære, gamle Land.

Melodi af N. P. Hillebrandt: F. S. 53.

Vort Land, vort kære, gamle Land,
vort lille Land i Bølgens Arme,
med Bøgeløv og Klittesand,
med Vintrens Sne og Somrens Varme, —
end jubler glad fra Kornets Hav,
fra Lyngens Banker Haabets Lærke,
end vajer højt i Bølgens Trav
dit frie Banner, Korsets Mærke.

Vort Land, vort kære, gamle Land,
med Vikingsmilet, skønt du lider,
med Runeskrift paa Skjoldets Rand
om Ærens Glans i svundne Tider,
vort Land, som bar os i din Favn
og lod os die ved dit Hjerte,
kun Gud kan stille dine Savn,
men vi vil lindre Savnets Smerte.

Vort Land, vort kære, gamle Land,
end har vi Kraft til Dagens Møje,
end vil vi stræbe, hvad vi kan,
med hvælvet Bryst og løftet Øje;
end flammer Livet varmt og rigt,
end tør vi bryde Snillets Lanse
i Tankens Dyst, i Kunst og Digt,
for dig, vor Moder, at bekranse.

Vort Land, vort kære, gamle Land,
vor Ros er din, vor Kraft, vor Evne,
vort Liv er dit til sidste Brand,
dit er det alt, hvad vi kan nævne,
og gaar dit Ry ej højt paa Flugt,
dog eet skal rygtes trindt om Jorden.
at ingen elskes varmt og smukt
som du, vor Moder, her i Norden!

Vilhelm Gregersen.

87. (104.) Haab og Minde.

Melodi af C. E. F. Weyse: Hvor Bølgen larmer højt fra Sø: F. S. 29.

Med snehvid Dragt du er os kær,
som og naar Engen spættes,
vi elske dig, naar Rugen dræ'r,
naar Skoven farvemættes;
din dybe Muld os Næring gav,
din Kilde kvæger Høj og Lav
— vort Hjertes Land paa Jorden!

Men bedre end din bedste Muld
er Folket, som dig ejer,
det Folk, der gemmer Slægters Guld
i Mindets dybe Lejer,
det Folk, der dog trods Døgnets Kiv
er Styrkekilden for vort Liv
— vort Hjertes Folk paa Jorden.

Og er forbi vor Storheds-Drøm,
— hvo smelter hen i Taarer?
End risler Troens Varmestrøm
igennem vore Aarer;
den Tro, at Bøn og Virke kan
slaa Frelsens Korstegn over Land
og værne Folkets Ejc.

I Gamle, giv de Unge Daab
af Mindets Helligvande!
I Unge, styrk de Gamles Haab
ved Modets Skrift paa Pande!
Blev end vi svækket, dog vi har
endnu det sunde Vingepar,
som H a a b og M i n d e nævnes.

Zakarias Nielsen.

88. (247.) **Danmark, vor Moder!**

Melodi af B. Crusell: Sitter i högen: F. S. 81.

Danmark, vor Moder,
vokset af Bølger,
venlige Blomst paa
Havfruens Bryst!
Undrende maa selv
Sydboens Øje
følge din rige,
smilende Kyst.

Danmark, vor Moder,
— venlige Norner
sang om din Vugge:
„Evig du staa!"
Tiderne rulle,
Bølgerne rulle,
blomstre du skal, mens
Bølgen er blaa.

Danmark, vor Moder!
— Voldsmandens Haand skal
visne, saa tit han
rører din Fod!
Let er af Grønsvær
bygget din Trone;
trodse den skal dog
Tidernes Flod!

Fr. Barfod.

---

89. (250.) **Midsommer-Vise.**

Melodi af Lange-Müller: Tillæg 17.

Vi elsker vort Land, naar den signede Jul
tænder Stjernen i Træet med Glans i hvert Øje,
naar om Vaaren hver Fugl
over Mark, under Strand
lader Stemmen til hilsende Triller sig bøje:

vi synger din Lov over Vej, over Gade,
vi kranser dit Navn, naar vor Høst er i Lade,
men den skønneste Krans
bli'r dog d i n, Sankte Hans!
den er bundet af Sommerens Hjerter saa
varme, saa glade.

Vi elsker vort Land, men ved Midsommer mest,
naar hver Sky over Marken Velsignelser sender,
naar af Blomster er flest,
og naar Kvæget i Spand
giver rigeligst Gave til flittige Hænder;
naar ikke vi pløjer og harver og tromler,
naar Koen sin Middag i Kløveren gumler!
Da gaar Ungdom til Dans
paa dit Bud, Sankte Hans!
ret som Føllet og Lammet, der frit over En=
gen sig tumler.

Vi elsker vort Land, og med Sværdet i Haand
skal hver udenvælts Fjende beredte os kende,
men mod Ufredens Aand
over Mark, under Strand
vil vi Baalet paa Fædrenes Gravhøje tænde:
Hver By har sin Heks og hvert Sogn sine
Trolde,
dem vil vi fra Livet med Glædesblus holde;
vi vil Fred her til Lands,
Sankte Hans, Sankte Hans!
den kan vindes, hvor Hjerterne aldrig bli'r
tvivlende kolde!

Af „Der var engang —". Holger Drachmann (1885).

---

90. Jeg elsker de grønne Lunde.

Melodi af A. Møller: F. S. 34.

Jeg elsker de grønne Lunde
med Tonernes vuggende Fald,

jeg elsker de blanke Sunde
med Sejlernes Tusindtal.

Jeg elsker hver Dal, hver Banke,
med Kornets bølgende Flugt,
hvor flittige Hænder sanke
af Arbejdets gyldne Frugt.

Jeg elsker de brede Sletter
i Sollysets Sommerpragt,
i Vinterens Stjernenætter,
bag Snetæppets Juledragt.

Mig fryder din Ros, din Ære,
mig knuger din Sorg, dit Savn.
Hver Glans, hver Plet vil jeg bære,
som falder paa Danmarks Navn.

Thi du er mig Fader og Moder
— saa synges fra Strand til Strand —
langt mer end Søster og Broder,
thi du er mit Fædreland.

Forstummed hver Røst i Skoven,
og falmed hver gylden Frugt,
faldt Nat over Mark og Voven,
jeg fandt det dog lige smukt.

Om alle de Drømme bristed,
du har fra din Ungdom drømt;
om Trængsel og Nød du fristed,
jeg elsker dig dobbelt ømt.

Men end er der Sang i Skoven,
højt bølger det røde Flag;
end er der en Gud foroven,
der raader for Danmarks Sag.

Johannes Helms.

---

91. Fædrelandssang.

Melodi af C. F. E. Horneman: Tillæg 18.

Vort Hjem, du danske Jord,
hvor Bondebrødet trofast gror;
du digre Muld,
saa evnefuld,
saa yppig til at yde!
Det kimer i din Agers Korn,
Konkylje-Horn
om dine Kyster lyde. —
Vi bærer dig i Lyst og Nød;
vi ærer dig i Liv og Død;
vi kommer, naar du kalder, og knæler i dit Skød!

Vort Hjem, du danske Jord,
hvor Lunets lyse Sønner bor;
dugsvangre Dal
med stridig Ahl
og hvide Klitters Øde!
Det duftet i dit Tungemaal:
en Blomsterskaal
af Rug og Kløver røde!
Vi savner dig i Angst og Fryd;
vi savner dig i Nord og Syd;
vi harmes, naar vi hører din stumme Klagelyd!

Vort Hjem, du danske Jord,
der haabsom grøn af Havet gror;
gavmilde Muld,
med Mindeguld,
der klinger under Ploven!
Din Himmel hvælver højt sit Tag,
i bløde Drag
langs Fjorden blaaner Skoven. —
Vi værger dig i Armods Kaar,

vi sværger dig, ihvor vi gaar,
at trænges — hvis du trues — til Værn
omkring din Vaar!
L. C. Nielsen (1906).

Af „Kantate ved Universitetets Mindefest over Christian IX."

---

92. Hvor er der et Land som Danmark.

Melodi af Pedersen Dybdal.

Hvor er der et Land som Danmark,
hvor alting runder sig blødt,
hvor Æblet og Barnets Kinder
med Rosen kappes i rødt?
Hvor er der saa gyldne Agre,
slig jublende Lærkesang?
Hvor ejer vel Elskovs Tale
en blødere Hjerteklang?

Hvor er der et Land som Danmark,
hvor alt er saa jævnt og mildt,
hvor ingen trodsige Fjælde
sig taarner mod Himlen vildt?
Hvor staar saa prægtige Bøge
som ned til den blanke Fjord?
Og kender du rigere Skovbund,
end hvor Skovmærkerne gror?

Hvor er der et Land som Danmark
med slig en Helligdagsfred,
hvor hele Naturen synes
at hviske om Kærlighed?
Hvor Kvinden ikke os blænder
med glødende Skønhedspragt,
men staar med Kærmindens Ynde
ved Barndomsmindernes Vagt.

Hvor er der et Land som Danmark,
hvor bor man saa lunt og trygt?
og hvor har Saga sig større
og stoltere Højsal bygt?
Hvor vajer en renere Flagdug
med større Minder i Gem?
Kun faa er de høje Borge,
men mange de lyse Hjem!

Hvor er der et Land som Danmark,
hvo har vel haardere lidt?
Men gennem Slaget har Folket
til videre Syn sig stridt!
Jeg synger af hele mit Hjerte,
skønt vidt jeg i Verden fo'r:
Hvor er der et Land som Danmark,
min egen velsignede Mo'r!

Adam Dan.

---

93. (84.) Jylland.

Melodi af P. Heise: F. S. 58.

Jylland mellem tvende Have
som en Runestav er lagt,
Runerne er Kæmpegrave
inde midt i Skovens Pragt
og paa Heden alvorsstor,
her, hvor Ørknens Luftsyn bor.

Jylland! Du er Hovedlandet,
Højland med Skov-Ensomhed.
Vildt i Vest med Klittag Sandet
løfter sig i Bjerges Sted.
Østersø og Nordhavs Vand
favnes over Skagens Sand.

Heden, ja, man tror det næppe,
men kom selv, bese det lidt!
Lyngen er et pragtfuldt Tæppe,
Blomster myldre milevidt.
Skynd dig, kom! om føje Aar
Heden som en Kornmark staar.

Jylland mellem tvende Have
som en Runesten er lagt,
Fortid mæle dine Grave,
Fremtid folder ud din Magt,
Havet af sit fulde Bryst
synger højt om Jyllands Kyst.

(Udvalgte Vers.) H. C. Andersen.

---

94. (251.) I Arilds Tid.

Mel. af F. A. Reissiger: Se hist ved Østrefaltets Bove: Tillæg 19.

I Arilds Tid, da end begravet
i dunkle Taager Sjælland laa,
sig Jylland løfted op af Havet,
en Vugge grøn med Gænger blaa,
fra Havet ind i stærke Strømme
til Slægten Kraft og Sundhed drog,
og Barnets lyse Vuggedrømme
stod snart som Daad i Mindets Bog.

Vort bløde Sprog paa Jydens Tunge
faar Kraft som Vesterhavets Klang,
og dog er det saa sødt at sjunge
som Spentrup-Præstens Vemodssang.
Det lød med Vægt i mandig Tale,
det lød i Enfold uden Bram,
som hist fra Viborg Stændersale
og her fra Skamlingsbankens Kam.

End taler Skamlingsbankens Støtte
om Kampens aldrig endte Tid,

om hvad vi led, og hvor vi blødte,
og om vort bedste Værn i Strid.
En Grænsevagt, som ikke segner
og giver fejgt sin Post til Pris.
En Kæmpeslægt, som Ætten regner
fra Ebbesen paa Nørreris.

P. Hansen.

---

95. (278b.) **Lyngens brune Land.**
Melodi af Poul Enemark: F. S. 59.

Min Fødestavn er Lyngens brune Land,
Min Barndomssol har smilt paa mørke Hede,
min spæde Fod har traadt det gule Sand,
bag sorte Høje bor min Ungdomsglæde.

Skøn er for mig den blomsterløse Vang,
min brune Hede er en Edens Have; —
der hvile ogsaa mine Ben en Gang
blandt mine Fædres lyngbegro'de Grave.

St. St. Blicher.

---

96. (253.) **Den jydske Hede.**
Melodi af P. Heise: F. S. 483.

Gold er den Jord, som Lyngen bær',
Guldhøst ikke der vanker;
ingen Steds trives man dog som her
mellem de brune Banker.
Manden er Drot i sin egen Bo,
Karlen er rap, og Pigen er tro,
Sværdet maa ruste i Skeden;
ude og inde bor Frihed og Ro
paa Heden.

Dejlige Blomster, røde og blaa,
gror i Lyngen den brune;
yndige Kvinder i hver en Vraa
færdes med Liv og Lune.

Syngende pusler den travle Viv,
blank er Fad, Tallerken og Kniv,
Hjemmet hun gør til et Eden;
sødt er med hende det ensomme Liv
paa Heden.

Lyngen den lave paa Højens Rand
giver det blødeste Leje;
Gæstfrihed møder den Vandringsmand
langs med de trange Veje.
Aldrig han spørges om hvem eller hvad,
Bordet venter med Øl og med Mad,
Huset ham venter med Freden;
mild er Værtinden, og Værten er glad
paa Heden.

C. Hostrup (1851).

---

97. Jylland.

Melodi af M. St. Tillæg 20.

Dér dukker af Disen min Fædrenejord
med Aaser og Agre og Eng;
med Ryggen mod Syd og med Taaen mod Nord,
den redte bag Sander sin Seng;
dog ej for at sove Retfærdiges Søvn,
thi sjælden er Landet i Ro,
men Stormene gaar,
og Brændingen slaar
paa Kysten med djærveste Kno.

Det lufter i Lyng, og det ringler i Rug,
det sprager i Agrenes Straa;
højt Skyerne drejer den dampspændte Bug
og skygger en Stund for det Blaa.
Vildt Bierne tørner om Husmandens Gavl
mod Kuben bag Grønkaal og Løg.

I Udflyttergaard
mod Porthjaldet slaar
et Ekko af rimmende Øg. —
Hvad var vel i Verden det fattige Liv
med alt dets fortærende Tant,
om ikke en Plet med en Dal og lidt Siv
vort Hjerte i Skælvinger bandt!
om ikke vi drog fra det yderste Hav
for bøjet og rynket at staa
og høre de Kluk,
de Mindernes Suk
fra Bækken, vi kyssed som smaa!
(Udv. Vers) Jeppe Aakjær (1905).

---

98. (279.) Jyden.

Melodi af H. Cpr. Simonsen: F. S. 57.

Jyden han æ stærk aa sej,
modde baad i Nøj aa Næj;
go'r ed op, aa go'r ed nier,
aaller do faatawt ham sier.

Føst næ dær æ Nø' po Fa'r,
kommer Jyden ud aa Dar;
men han go'r et ind igjen,
fa' de Uhn han haa' gjent hen.

Læ vos aalti blyw ved de!
Faa'r sin Baa'n ka kjennes ve!
Sø'en ett Sind da hær i No'r
haall sæ ve, te aalt faago'r!
St. St. Blicher.

---

99. For Danmarks frie Flag.

Melodi af E. Horneman: Dengang jeg drog af Sted: F. S. 514.

I Sommersol og Blæst,
i Vinter af Nordvest,
med Hav og Himmel favnes det Land, vi
lider bedst.

Lad Bygerne kun slaa,
lad Havet bruse paa,
her er saa frisk at aande og saa frydeligt at gaa.
Af disse jævne Marker og denne stolte Sø
har Dansken lært i tusind Aar at leve og at dø.
Fra Hammer-Oddens Fjæld
til Revlens hvide Sand:
Vort Folk, vort Fædreland!

Det Sprog, der vokser her
i Kamp med Vind og Vejr,
det løfter som en Bølge,
det bider som et Sværd.
Af Tænker og af Skjald
gjort smidigt i sit Fald,
det magter nok at ramme og at rejse, hvad det skal.
Det hvisker over Vuggen med Barnets lille Navn
og gynger Folkets Fortid og dets Fremtid i sin Favn.
Thi alle Slægters Blod
er udgydt i dets Skaal:
Vort Sprog, vort Modersmaal!

Se, Skrankerne fra før,
de faldt som visne Rør,
og Forsker møder Lægmand i Livets aabne Dør,
Hvem skelner fin og grov
i Fædrelandets Hov?
Hver Husmand øger Folkets Arv som Gefion med sin Plov.
Og Pælene paa Grænsen, de staar, men standser ej,
det nye Danmark naa'r saa langt vor Livskraft bryder Vej,

saa langt som Køl og Hjul
naa'r ud i Fremsyns Spor —
helt rundt den rige Jord!
(Udvalgte Vers.) Valdemar Rørdam.

---

100. (254.) Fanø.

Melodi af Henriette Nielsen: F. S. 451.

Fanø! ak Fanø! ej hvor du er skøn!
Hvid er din Strandbred, din Bølge saa grøn!
Hvor er de Bakker, og hvor er de Skær,
hvor er det Flyvesand hvid're end her?

Se vi til Fuglen, som rejste hvert Aar,
kom dog tilbage hver evigste Vaar,
mon den det gjorde, om ikke dens Lyst
trak den dog helst til vor sandede Kyst?

Fanø! ak Fanø! ej hvor er du skøn!
Hvid er din Strandbred, din Bølge saa grøn!
Hjemstavn! ak Hjemstavn! ja sikkert jeg tror,
du er det fagreste Land paa vor Jord!
Af „Slægtningene". Henriette Nielsen.

---

101. (258.) Sundeved.

Melodi af C. E. F. Weyse: Der er et Land, dets Sted: F. S. 16.

Der er et Land, af Herren rigt begavet,
med Frugtbarhed og alskens Ynde smykt;
med Velbehag det spejler sig i Havet,
som af sin egen Yndighed henrykt.
Se Dal og Bakke, grønne Hegn og Agre
med tunge Aks frembugnende i Høst!
Se Byer og Kirker, spredt i Grupper fagre,
bag Træer og Buske lege Skjul med Lyst.

I Syden rejse sig Broager Taarne
og skue vide over Land og Hav,
mens Saga taler om de tvillingbaarne,
de fromme Møer, som dem til Kirken gav.
I Øst og Vester til hinanden vinke

fortrolig Dybbølbjerg og Nybølnor,
mens Sottrup Kirketaarn i Sky mon blinke,
og rundt omkring Velsignelserne gror.

Saa denne Plet Naturen yndig klæder,
ja Sundeved, Gud Herren signe dig!
Som Liljer gro, gid ogsaa Samlivs Glæder
lig Vaarens Knopper frisk udfolde sig.
Held Brødre I, som dér mon bo og bygge,
Gud, tag os alle i din Varetægt!
Gid Tro og Haab, gid Fortids hjemlig Lykke
maa slynge sig omkring den unge Slægt!
(Udvalgte Vers.) K. Karstensen.

---

102. (259.) Als.

Melodi af Rud. Bay: Vist stolt paa Kodans Bølge: F. S. 50.
Melodi af Morten Eskesen: Tillæg 21.

Af Østerhavets Vove
en Ø sig hæver skønt,
bekranset stolt med Skove,
bevokset mildt med Grønt.
Saa sagte Bølgen gynger
og luller den i Ro,
og raske Børneklynger
ved Stranden lege fro.

Den Ø er som en Have:
hver Kornmark er et Bed,
de Bønder flittigt grave
og lægge Kornet ned.
Og om den Have lukker
et Hegn af Nøddetræ, —
dèr Drengen gaar og plukker
sig Lommen fuld i Læ.

Løvtætte Linde brede
sig over Bondens Tag;

her Svalen har sin Rede
og kvidrer Nat og Dag.
Og mellem Træets Grene
der titter Æbler ud,
rødmussede og pæne —
som Bondens unge Brud.

Det er saa sødt at drømme
i denne Haves Skød,
hvor lune Vinde strømme,
hvor Rosen duftet rød. —
Smaafugle bor i Skoven,
Smaablomster staar i Eng,
Velsignelse bag Ploven;
og rask er Mø og Dreng.

Den Ø jeg kan ej glemme,
jeg stedse skuer den;
thi dèr, der har jeg hjemme,
did gaar min Længsel hen.
Jeg elsker den saa saare;
var Verden mig tilfals,
og frit jeg maatte kaare,
jeg valgte mig et Als.

K. Karstensen.

---

103. (273.) I Sønderjylland —.

Melodi af Morten Eskesen: Tillæg 21.

I Sønderjylland, der er æ føjt,
der hær æ hjemm',
der gik min Vugg' i e Kaklonskrog
å en Tremm',
der sad min Mor ve' mæ og sång,
og øwer e Vugg' et Uro hång
ve' e Lowt i en Kramp' o dinglet.

Der red æ å min Far sit Knæ
frem o' tebag',
o' æ kund vis, hvo stor æ vår
o' klapp' en Kag'.
Æ krøwld omkring, te æ kund stå,
o' støj sålæng, te' æ kund gå
omkring o' såld i e Dørnsk.

I Oldfars Stol min Oldmor sad,
o' hun fortold
mæ manne Ting, som æ skuld hows
o' vel behold',
om Holger Danskes Styrk' o' Magt
o' om Kong Volmers vilde Jagt,
om Underjors, Ell'folk o' Nisser.

De vår Vand å min Møll', men så var'
'et intens læng',
før æ fik en Fiffel o' skuld i Skol'
me' di anner Dreng'.
Tysk skuld æ løjs; mn lidt æ lær',
nej hjemm', der vår 'et møje bær',
der sång æ Oldmors Visser.

No er æ gywt o' sirrer sjel'
her ve e' Vugg',
lill' Jens er i 'en, o' han gær no
i sin tiend, Ug'.
Gud véd, ven han vejs' te engång,
om han skal syng ,som æ no sång,
ander syng e Tyskeres Visser.

Karsten Thomsen.

104. (257.)

Melodi af Morten Eskesen: Tillæg 22.

Skal Sønderjylland skilles?

Karsten Thomsen.

Teksten er af Landsretten i Flensborg under 18. December 1905 erklæret for ophidsende og tør derfor i Henhold til Politiforordningen af 28. August 1866 ikke udbredes i Slesvig. Denne Dom er under 5. Marts 1906 bleven stadfæstet af Kammerretten i Berlin.

105. (255.)

Melodi af Th. Thaulow: F. S. 73.

Slesvig, vort elskede, omstridte Land!

Th. Thaulow.

Teksten er af Landsretten i Flensborg under 18. December 1905 erklæret for ophidsende og tør derfor i Henhold til Politiforordningen af 28. August 1866 ikke udbredes i Slesvig. Denne Dom er under 5. Marts 1906 bleven stadfæstet af Kammerretten i Berlin.

105 a. Sang om Slesvig.

Mel.: Danmark, dejligst Vang og Vænge.

Slesvig med de fagre Egne,
du min Fødestavn,
Danmark freder alle Vegne
om dit dyre Navn.
Du er rig paa Mindesteder,
ej forgæves her man leder:
Grave vidner, Stene taler,
Kampens Gru de maler.

Slesvig, ved din østre Side
mødes Skov og Strand,
Kirkespirene de hvide
lyser over Land.
Als og Sundeved er begge
Perler i en herlig Række;
Folket her er tro som Guldet —
Blod har vædet Muldet.

Slesvig, hist ved Vesterhavet
Bølgen fraader vildt;
her blev diget, her blev gravet,
dæmmet op saa snildt.
Vi dig værne vil og bøde,
her er Kræfter, Liv og Grøde —
Vestens Sejghed, Østens Snille —
intet kan dem skille!

Slesvig, Kongeaaens Vande
sætter Skel i Nord;
langs med dine skønne Strande
Savn og Længsel bor;
Kampen staar fra Arilds Tider,
Slægter dør, og Slægter lider —

Danmarks Aand er Slægters Eje,
Modersmaal faar Pleje.

Slesvig, ved dit Danevirke
Thyres Navn har Vægt;
Ansgar bygged her sin Kirke,
kristnede vor Slægt;
Oldtids herlige Bedrifter
tolkes gennem Runeskrifter —
Slesvig, Slesvig, dine Minder
ej sin Lige finder!

Christine Plov.

---

106. (256.) Vi hilse dig.

Melodi af F. Pacius: Vårt land, vårt land: F. S. 115.

Vi hilse dig, vort gamle Land,
vort Hjem ved Hav og Fjord,
din hvide Klit, din friske Strand,
hver ensom Dal med Lyng og Gran,
din lyse Vang, hvor Kornet gror,
og Bøgen staar i Flor!

Vi elske vore Fædres Æt,
som for din Frihed stred,
dens aabne, djærve Tankesæt,
dens varme Hu for Lov og Ret,
dens ranke Mod, naar Saaret sved,
og Lykkens Sol gik ned.

Vi elske Sproget, som det lød
fra Far's og Moders Mund,
saa mildt og dog saa rigt paa Glød
som Lærkens Sang i Morgenrød,
saa blødt i Vuggenyn til Blund,
saa støt i Stridens Stund.

(Udvalgte Vers.) Vilh. Gregersen.

107. (252.) Elsk dit Land!

Melodi: Stræk din Fod: Tillæg 2

Elsk dit Land!
Dannekvinde, Dannemand,
elsk det, mens du er i Live! —
bedste Ord du det kan give:
Dansk jeg er, jeg var, vil blive
indtil Gravens skumle Rand!

Elsk dit Sprog!
Nyn det for din lille Pog!
Kvinde, lær ham det at stave; —
det er Livets bedste Gave;
Dronningrosen fra den Have,
hvori Fædres Hjerter slog!

Elsk dit Flag!
som en Perle i din Sag.
Vajer ej det paa din Bane, —
i dit Hjem dog Korsets Fane
være lad den Morgenhane,
som bebuder Lys og Dag!

L. Krog.

---

108. Her ligger vort Land.

Melodi: Vi elske vort Land.

Her ligger vort Land
i sit Midsommerskrud
mellem levende Hegn og de løvlyse Lunde.
Over Markerne ud,
over Eng og langs Strand
lyder jublende Toner fra Sangfuglemunde.
Og Sollyset leger i Murenes Klynger,
og Bækken sit Sølv gennem Engene slynger.
Men det Land det er mit,
og det Land det er dit.
Lad det fylde med Jubel vort Bryst, naar dets
Lovsang vi synger.

Her ligger vort Land,
og fra Tidernes Gry
vore Fædre har dyrket den bølgende Slette.
I hver Vraa, i hver By,
i hver Købing langs Strand
kan for Slægternes Virken en Bauta vi sætte.
Hver Gaard har sit Sagn, og hver Høj har sit Minde,
hver Slægt kan sin Islæt i Sagaen tvinde.
Og i Markernes Muld
findes Oldtidens Guld.
Men vi selv skal forsøge til Fortiden Fremtid at binde.

Her ligger vort Land
med det søndrede Led,
med en Grænse, der Jord, men ej Aander kan skille,
hvor der strides for Fred,
hvor hver fribaaren Mand
for sit Sprog og sit Flag vil paa Forpost sig stille.
Vi ønsker ej Ufredens Time at møde,
ved fredelig Færd vil paa Vunden vi bøde.
Men i Ungdommens Sind
vil vi prente det ind,
at et Folk, der har Tro paa sig selv, bliver aldrig lagt øde.

Her ligger vort Land,
hvor vi leged som Smaa,
og vor Moder har nynnet sin Sang ved vor Vugge.
— Om det føjer sig saa,
at paa fremmede Strand
vi skal øve vor Gerning og Øjnene lukke,
ej glemmer vi Landet med kuplede Bøge,
vor Tanke til hjemlige Kyster vil søge.

I vort Fædrelands Navn
vil vi øve vort Gavn,
med hver Evne, vi fik, vil dets Glans og dets
Hæder vi øge.
A. J. Gejlager.

---

109. Danmarks Kort.

Melodi af N. K. Madsen-Stensgaard: Tillæg 24.

Venner, ser paa Danmarks Kort;
ser, saa I det aldrig glemmer!
til hver Plet har faaet Stemmer;
thi det Fædreland er vort!
Maalt med Verden er det lille, —
derfor ingen Plet at spilde!
Maalt med Hjertet er det stort —
dér er Danmarks Saga gjort!

Disse Øer, store, smaa,
dette Fastland, disse Vige,
disse Kyster, krumme lige,
som dit Øje hviler paa —
disse Skove, Bakker, Heder,
de har været Voksesteder
gennem Vinter, gennem Vaar,
for vort Folk i tusind Aar.

Danmark mellem Hav og Hav
har ej stærke Fjældes Værge;
faa og smaa er vore Bjerge;
Klint og Klit er skør og lav.
Men des længer kan vi skue
over Markens Lærketue,
følge desto mere frit
Fugle-Sving og Sole-Ridt!

Venner, ser paa Danmarks Kort,
ser, saa aldrig I det glemmer!

til hver Plet har faaet Stemmer,
klingende snart blødt, snart haardt!
til I ender med at bede:
Skærme Gud vor gamle Rede —
skænke os et Danmarks Kort,
hvor alt Dansk igen er vort!

Udvalgte Vers af „Vort Land". Chr. Richardt (1889).

---

110. (297b.) **Det danske Folk i Amerika.**

Melodi af L. M. Lindeman: Jeg kører frem gennem Straalefryd: Tillæg 25.

Saa langt, saa langt rækker Tanken frem,
til gamle Mor og mit Barndomshjem!
Jeg ser de Enge ved Søens Bred
og Bøgeskoven paa Klinten med,
og Hjertet svulmer og Øjet blinker, —
i Stolen sidder du jo og vinker!
Jeg sender, Moder, min Hilsen frem.
Den gælder dig og mit Barndomshjem!

O, jeg gad lege endnu en Gang,
hvor mellem Blomster som Barn jeg sprang!
O, jeg gad sidde, hvor tit jeg sad,
i Skovens Skygge, bag Busk og Blad!
Og jeg gad vandre ved Søen ene
og samle Skaller og Perlestene!

O, jeg gad kysse dig paa din Mund
og sidde hos dig en Aftenstund,
naar Søen sagte mod Klinten slaar,
og Sommertaagen paa Engen staar,
og Frøer kvække i Mosekæret,
men Kirken lyser i Stjerneskæret!

Imellem os er det dybe Hav,
men over Dybet dog Bro os gav
den Gud, som styrer hver Stjernes Vej,
men mindste Skabnings og glemmer ej;

og over Broen de fremad skride,
de stille Bønner ved Mindets Side.

Naar Hjertet ængstes for Tidens Kaar,
og Sukket stiger for svundne Vaar,
men Stormen suser og truer barsk,
jeg vorder atter saa sjælekarsk,
hver Gang jeg hen over Broen træder
og møder Mindet i Barneklæder.

Fuld tit jeg vandrer ad kendte Vej,
den ældes aldrig, den glemmes ej!
Og naar jeg sidder i Børnelag,
i Skumringstiden om Vinterdag,
da drysser Mindet sit Guld i Stuen
til Barnejubel i Arneluen.

Gud signe dig i din Aftenstund!
Jeg trykker Kys paa din gamle Mund!
Jeg løfter op mine kære Smaa,
at de maa skønne og ret forstaa,
de fjernt bag Havet, i Danmark, have
en Bedstemoder, vor Herres Gave.
Vi sender alle vor Hilsen frem,
den gælder dig og det kære Hjem!

Adam Dan.

---

111. (119.) Fælles Haab og Minder.

(Til Sønderjylland.)

Melodi af C. E. F. Weyse: Der er et Land, dets Sted: F. S. 16.

Vi voksed op i fælles Haab og Minder,
de samme Skove gav vor Barndom Ly,
den samme Sol har brunet vore Kinder,
bag samme Banker saa' vi Dagen fly,
og om end Fællesskabets Stemme sover,
den slumrer dog i selve Sprogets Ord,
der hvælver samme Tanke-Himmel over
den Slettemark, hvor Landets Sønner bor.

Et Vinterland er vore Drømmes Amme,
vort Vuggeklæde Sneens hvide Spind,
den Drøm, vi alle drømme, er den samme,
en Drøm om Sommer slumrer i vort Sind.
Naar Løvfaldsstormen rødner Skovens Blade,
er Somrens Skønhed i sin Afsked størst,
og just bag Sneens tunge Barrikade
den gyldne Sol blev al vor Længsels Tørst.

Et Sommerland du blev i vore Drømme,
en Skønhedshave i vor Fantasi.
En Sagnets Ø midt i de dybe Strømme,
hvor Vaarens Fugletræk gaar først forbi.
Og som i Frastand dine Kyster blaane
for den, der paa de lange Rejser gaar,
saadan engang for trætte Mænd, der graane,
i svundne Somres Farveglød du staar.

Og er dit Hyttehjem end blevet ringe,
har Stormandsjagt din Haves Bede traadt,
dog om din Rude Fuglestemmer klinge,
og bag dit Gærde ruller Havet blaat.
Og kan du ikke dine Sønner klæde
i Fløjl og Silke, som du gerne vil,
saa er dit Smil dog deres Hjerters Glæde,
og ved din Arnekrog de høre til.

Lad andre søge Guldets rige Lejer
og Lykkens Blomst paa mere yppig Jord,
det Guld, som paa vor Fremtids Vægtskaal vejer,
engang af denne magre Grund det gror.
Her har vort Haab i Lyngen bygt sin Rede,
og var vor Himmel truende som den,
herfra det dog engang skal Vingen brede
i dristig Flugt mod Verdenshavet hen.

Alfred Ipsen.

---

112. (72 a.) Den danske Bonde.

Melodi ved Fru J. L. Heiberg: Paa Søen, naar den skummer vred: F. S. 435.

Den danske Bonde sad engang
som Herre paa sit Eje;
selvgiven Lov han lød, men Tvang
han ej sin Hals lod neje;
han værgede som Kæmpe bold
sit Land og egen Bo mod Vold
og løftede den Drot paa Skjold,
som Riget skulde raade.

Da kom en Tid, hvor Fogdens Pisk
hans Ryg i Furer pløjed;
da Sult og Nød sad ved hans Disk,
og Trællesind ham bøjed;
da han sled Dagen hen i Ægt,
og Sløvhed letted Aagets Vægt:
det sidste Skud af denne Slægt
var dem, der løb fra Køge.

Thi sildig bredte Kundskabs Dag
sig over Nordens Lande:
Da lysned det bag Bondens Tag,
da klaredes hans Pande;
da retted han sin Ryg igen
og kasted rustne Lænker hen
og tog sin Plads blandt Dannemænd,
som flokkedes paa Thinge.

Den danske Bonde sidder nu
i Folkets Raad med Ære;
med Skulder stærk og trofast Hu
han skal vor Frihed bære!
Han har ej svigtet, da det kneb:
Ved Frederits og Isted skrev

han selv med Blod sit Adelsbrev,
og hædret skal han være!

19. Marts 1853. C. Ploug.

---

113. (73 a.) **Frem, Bondemand, frem!**

Melodi af F. L. W. Kunzen: „Og husker du ikke den lystige Tid": F. S. 397.

Hel tungt han efter sig Foden drog,
som før var saa rap;
højt Lærken over hans Hoved slog,
men han hørte den knap.
Hans Sans var dummet, hans Kraft som død,
hans Daad forlængst gaa't i Glem,
han angst fo'r sammen, dengang det lød:
„Frem, Bondemand, frem!"

Men snart han følte, der veg et Tryk
fra Sjæl som fra Krop,
Han rettede langsomt sin brede Ryg
og slog Øjnene op.
Paa Thinge hans Røst, i Kamp hans Sværd
har lydt, saa det havde Klem,
men end det kalder dog fjern og nær:
„Frem, Bondemand, frem!"

Ja, sænker end du dit Blik mod Jord,
endskønt du er fri,
og bærer endnu du af Lænken Spor,
du før smedet var i,
og lyster det ej dig at stande som Værn
for Frihed og Fædrehjem,
er ikke dit Mod som din Arm af Jern:
„Frem, Bondemand, frem!"

Ja, frem! Thi Maalet du ikke har naa't
med Sulet paa Bord;
fra Frimands Ret og til Stormands Daad,
saa gaar Vejen i Nord.

Ja frem til Hjælp i den trange Tid
med Skatten, du har i Gem,
med Folkets slumrende Kraft og Vid —
frem, Bondemand, frem!

Din Moder sidder nu gammel og træt,
men frejdig i Hu,
sin Alderdoms Trøst og sin tabte Ret
i dig venter hun nu.
Din Moders Hus er blevet et Skur,
derinde Trækken er slem,
det gælder at rejse den sjunkne Mur —
frem, Bondemand, frem!

C. Hostrup (1866).

---

114. (70.) For Kundskab.

Melodi af Rud. Bay: Vist stolt paa Kodans Bølge: F. S. 50.

Den Bonde, som vil lede
sin Avling med Forstand,
vil Jorden vel berede
med Plov og Harvetand;
men Hjertet og dets Tanker
skal det da ligge brak?
Det kunde bære Ranker!
Det bærer knap en Stak.

Nej, ikke tør vi nøjes
med Pogens Pegepind,
men flittig maa der pløjes
og saa's i villigt Sind;
og Furen den maa trækkes
i Sandheds lige Spor,
og Sæden, der skal lægges,
er Kundskabs friske Ord.

Ja, Luft fra Sagatide
skal fylde vore Sejl,

mens vi mod Fremtid glide
ad Fortids stille Spejl,
med Folkesangens Kerne
til sundt og dagligt Brød,
med Julenattens Stjerne
til Lys i Liv og Død.

Da skal med Aks og Lilje
alt Godt af Hjertet gro,
en dansk og kraftig Vilje
hos Kærlighed og Tro!
Og naar det for os alle
er blevet morgenlyst,
skal vaagne Svende falde
til vaagne Brødres Bryst.

Ved Indvielsen af en Folkehøjskole. C. Richardt (Jan. 1867).

---

115. (272 b.) **Frem, Bønder!**

Melodi af Rud. Bay: Vist stolt paa Kodans Bølge: F. S. 50.

Frem, Bønder, frem paa Valen!
det lød ved Stiklestad,
saa derom højt klang Talen
Aarhundreder i Rad.
Og gik de end i Blinde
mod Helgendrot med Harm,
fik Kæmper dog at finde,
at Marv har Bondens Arm.

Frem, Bønder, frem bag Ploven!
Husk paa: det døde Muld,
som spotter Dum og Doven,
belønner Flid med Guld.
Saa lyder Nutidsløsen:
Ja, men skal Bonden op,

Ved Stiklestad fældede norske Bønder i Aaret 1030 Kong Olav (den Hellige).

paa Dør maa jages Døsen
fra Hjerte, Aand og Krop.

Frem, Bønder, frem i Skolen,
hvor Lyset skinner klart!
Hvad nytter dem vel Solen,
der sover aabenbart ?
Lad Modersmaalet klinge
om, hvad vi ret har kært,
da rygtes det paa Thinge,
at vi til Gavns fik lært.

C. J. Brandt.

---

116. (270 a.) **Plovmandens Sang.**

Melodi af Joseph Glæser: Tillæg 26.

Hyp, min Hest, lad Ploven gaa,
pløje ned hvert Stubbestraa,
lokke frem den slugne Larve,
—dem kan Spurv og Krage arve—,
rydde op det onde Kuld,
skørne godt den haarde Muld.

Denne Mark jeg har saa kær,
den er Bøgeskoven nær,
den har Stork, og den har Lærke,
den har Danmarks Modermærke;
mod en gammel Kæmpegrav
Vinden stryger ind fra Hav.

Udvalgte Vers. Chr. Richardt.

---

117. (74 a.) **Bondens Sang.**

Egen Melodi: F. S. 136.

Jeg er en simpel Bondemand
og jævn og ligefrem,
dog elsker jeg min ringe Stand,
thi i mit lille Hjem
der vokse Blomster milde

med Farve og med Duft,
min er den klare Kilde
og min den friske Luft.

Jeg fødtes op ved Fuglesang,
af den jeg lærte lidt;
jeg synger, naar jeg føler Trang
at flyve let og frit;
jeg synger bag ved Ploven
og under Leers Klang,
og Bakkerne og Skoven
gi'r Genlyd af min Sang.

Og naar jeg er af Arbejd træt,
og Dagen er forbi,
min Aand er frisk, mit Sind er let,
og jeg er glad og fri;
og jeg vil ikke bytte
med nogen Mand paa Jord,
og jeg vil aldrig flytte
fra denne Plet i Nord.

Og hviler jeg en føje Stund
og tager Pen og Bog,
da kæmper jeg paa Aandens Grund
for Fædreland og Sprog;
men gælder det at stride
for Frihed, Liv og Fred,
jeg lægger alt til Side
og gaar i Kampen med.

Mads Hansen (1867).

(118. 74 b.)

Melodi: Jeg er en simpel Bondemand: F. S. 136.

Jeg er en simpel Bondemand,
ej Ven af mange Ord,

jeg elsker mine Fædres Land
og dyrker Fædres Jord.
Er Jorden end kun ringe
og Høsten ikke stor,
skal intet bort mig bringe
fra denne Plet i Nord.

Mig sagdes tit i Ungdoms Tid:
Vælg dig en anden Stand;
der venter dig kun Slæb og Slid,
naar du bli'r Bondemand.
Men er det da et Onde,
om Kraften prøves maa?
Nej, deri hver en Bonde
sin største Glæde saa'.

Og senere helt ofte man
har sagt mig disse Ord:
Rejs bort herfra til fremmed Land,
da bli'r du rig og stor.
Hvad kan mig Rigdom nytte,
hvad hjælper høje Stand,
naar jeg derfor skal flytte
bort fra mit Fødeland?

Den Plet, hvorpaa min Vugge stod,
jeg trofast elske vil,
og aldrig agter jeg det Ord:
„Det er ej Nytte til".
Mit Fødeland jeg skylder,
hvad jeg udrette kan,
jeg efter Evne fylder
min Plads som Bondemand.

„Flensborg Avis", 31. Marts 1904. P. Kjær, **Arrild.**

119. Bondevise.

Mel. af Johannes Torrild: Naar Vinteren rinder: Tillæg 27.

Jeg lagde min Gaard i den rygende Blæst,
hvor Bakken hun skraaner mod Sønder,
hvor Græsset gror højt om min skæggede Hest,
hvor Viberne ruger, og Lærken er Gæst —
for Lærker er, hvor der er Bønder.

Dèr spættes min Ager hver evige Vaar
af alle de friskeste Blommer,
og Vinden den stryger min Rug ad dens Haar,
og Dræet det hvirvler som Røg om min Gaard,
og Bierne surrer om Sommer.

Dèr vader de Kvier i blankeste Strand,
mens sirligt de løfter paa Halen,
og Tøsen hun lokker og kalder fra Land,
og Solen den glimter i Mælk og i Spand,
og Rugen den skyder en Alen.

Dèr rinder de Dage i Sommer og Lø
med alt, som den Bonde maa gøre;
for Føllet vil klappes og Faaret ha' Hø,
Smaaspurve fra Taget mig fritter om Frø,
og Grisen vil klø's bag sit Øre.

Her har jeg min Lykke, her har jeg mit Hjem,
her har jeg mit Kald og min Kvinde;
har Ploven og Ageren trættet hvert Lem,
tyst glimter et Skær mellem Pilene frem:
da tænder h u n Lyset derinde.

Der gaar som en varmende Strøm i mit Sind
ved Arnelysenes Kalden;
hjem nikker mit Spand i den krydrede Vind,
hos h e n d e jeg sætter til Skiven mig ind,
mens Øgene gumler i Stalden.

Jeppe Aakjær.

120. (73 b.) Husmandssang.

Melodi af Johannes Torrild: Tillæg 27.

Naar Vinteren rinder i Grøft og i Grav,
og Rugens krøllede Blade
sig ranker i Solen, som spejles i Hav,
jeg griber med Længsel, knap ved jeg deraf,
min Hakke, min Skovl og min Spade!

Jeg hvæsser paa Stenen den rustede Egg
og retter den bøjede Plade,
saa springer jeg uden for Mur og for Væg,
hvor Marken har Klumper, og Mosen har Klæg,
med min Hakke, min Skovl og min Spade!

Jeg lytter til Vaarens syngende Kor,
til Lærken den jublende glade,
vi kender hinanden fra Somren i Fjor;
den kvidrer, jeg grøfter og graver min Jord
med min Hakke, min Skovl og min Spade!

Naar Solen gaar ned i et luende Baal
bag Hedens vidtstrakte Flade,
jeg retter min Ryg, og jeg skimter et Maal!
Da blaaner og blinker det blankslidte Staal
i min Hakke, min Skovl og min Spade!

Johan Skjoldborg.

---

121. (72 b.) Du Husmand!

Melodi af N. K. Madsen-Stensgaard: Tillæg 28.

Du Husmand, som ørker den stridige Jord
og vover din Arm og din Bringe,
som drager Kulturens det første Spor
med Plovjernets sølvblanke Klinge,
— mer Ridder du er med din barkede Haand
end mange, der pyntes med Stjerner og Baand
og tripper paa bonede Gulve.

Du rydder til Samfundet bredere Grund
derude paa Lyngen og Sandet,
du vinder din Ager hver Arbejdets Stund
og lægger din Vinding til Landet.
— Men stille du øver din Dont og din Daad.
Hvor andre kun kender en Kugle til Raad,
du krummer til Tag dine Næver.

Du lærer, hvorledes man bygger sit Hjem,
du gamle og bøjede Slider,
— det lærer du mig, og det lærer du dem,
der trætte ad Asfalten glider —
og Manddom, den banende Viljes Vægt,
du sanker i Arv til den kommende Slægt,
der fostres i Udmarkens Hytter.

Du Stridsmand, du stille Kulturens Soldat,
som ikke har Rang iblandt Helte,
som regnes for intet mod den Akrobat,
der springer i Gøglernes Telte,
— for dig mine Døre jeg aabner til Fest!
Kom, hil dig, og vær du min hædrede Gæst,
min Dug jeg — den bedste — dig breder.

Og segner engang du paa Valpladsen ned —
en Fremmed blandt Menneskevrimlen,
og lyder ej anden Tale derved
end Trækfugleflugt under Himlen,
jeg søger din Grav, og jeg rejser dig Sten,
en Bavta paa Heden, et Minde fra en,
som kendte dit Liv og forstod det.

Johan Skjoldborg.

---

122. Arbejdets Helte.

Melodi af Rud. Bay: Vist stolt paa Kodans Bølge: F. S. 50.

Ej Skansen blot og Havet
en Skare Helte bar,

men Mark og Arbejdskule
og sine Helte har;
og hver, hvis Værk og Snille
fik Væddekampens Løn,
skal æres i det stille
som Folkets tapre Søn.

Han, som bag Ploven pruster
om Kap med sine Øg,
og han, som daglig puster
hos Ovnens hede Røg,
og han, som Typen fører
til Bog og Billedblad,
og han, som Sleven rører
i Smeltediglens Fad!

De store Mænd, som virke
med Omsigt og Geni,
og de som flittig pirke
den lille Industri,
de Blusemænd, som bære
og lægge Kræfter til,
dem alle skal vi ære,
som trofast gavne vil.

Et Hoved kan ej være
foruden Haand og Fod,
og Haand og Fod maa lære
at lyde Tankens Mod.
Men virkes der et Hele
— som mangt, vort Øje saa' —
da skal og Æren dele
de Store med de Smaa.

Chr. Richardt (1888).

123. De grove Hænders Nytte.

Melodi af N. P. Hillebrandt: Tillæg 29.

Den jævne, simple Arbejdsmand
maa haardt for Brødet slide;
ja, Landets bedste Hædersstand
som oftest Nød maa lide;
thi ej de rige Folk forstaar
og sjælden kun erkender
den store Hjælp, de daglig faar
af Arbejdsmandens Hænder.

Hver Sten, som er paa Gaden lagt,
har kostet Flid og Møje,
og hver en Bygnings stolte Pragt,
vi daglig har for Øje,
er Frugten af den Arbejds-Aand,
der er vort bedste Smykke;
og derfor bør den grove Haand
vi ret med Varme trykke.

Naar Dampmaskinens flinke Hjul
os meget Arbejd letter;
naar rask vi farer som en Fugl
hen over Mark og Sletter;
er Skibets Køl solid og stærk,
saa trygt vi Rejsen ender, —
da er det hele kun et Værk
af Arbejdsmandens Hænder.

Hver Modejunkers fine Dragt,
hver Frøkens Silkekjole
er Traad for Traad tilvejebragt
paa Arbejdsmandens Spole.
Hver Diamant, der klar og ren
i Kongekronen blænder,
er kunstig fattet — Sten for Sten —
af Arbejdsmandens Hænder.

Og derfor bør vor Arbejdsmand
ej lide Nød og Kummer,
thi ej vi ham betale kan
med nogle usle Krummer.
Nej, giv ham, hvad han har fortjent,
da først vi ret erkender
den Gave, Himlen har os sendt
i Arbejdsmandens Hænder.

W. Rantzau.

---

124. (98b.) **Arbejdermarch.**

Melod af H. Nutzhorn: F. S. 97.

Takt, Takt, pas paa Takten,
den er mer end halve Magten.
Den gør en af mange, mange,
den gør modig smaa og bange,
den gør let det længste lange,
den gør Maalet tyve Gange
til saa muntert og saa sikkert,
som vi havde det i Kikkert.

Takt, Takt, pas paa Takten,
den er mer end halve Magten.
Faar vi Takt i nogle Hundred,
endda ingen vil det undre;
faar vi Takt i nogle Tusind,
en og anden laaner Øre;
faar vi Takt i hundred Tusind,
jo, den Brusen vil de høre.

Takt, Takt, pas paa Takten,
den er mer end halve Magten.
Kom vi alle først i slig en
Takt fra Vardø og til Vigen,
Vinger op til Bergenstrakten,
kom vi alle op i Takten,

da blev ret paa et og andet,
som er vrangt endnu i Landet.
Bjørnstjerne Bjørnson (1882).

---

125. (116.) Hedesagen.

Melodi af R. Nordraak: Ja, vi elsker dette Landet: F. S. 118.

Det er Dag i Danmarks Rige
efter Nattens Gru;
over Bælt og Sund og Vige
lyser Solen nu.
Nederlagets mørke Minder,
Folkets Trængselstid,
satte Staal i Mænd og Kvinder
:,: gav dem :,: Kraft til Strid.

Landets Jord mod Vestersiden
laa med Lyng og Ahl,
Klittens Sandmagt undertiden
var i Storm til Kval.
Over Mosegrunde svæved
klamme Taager graa,
og den jydske Bonde :,: bæved :,:
ved at se derpaa.

Men da rejste sig en aaben,
djærv og dristig Mand,
og han svang sit lyse Vaaben
først i Hedebrand.
Siden lod han Ploven skære
gennem Grus og Sand; —
og nu grønnes til hans Ære
:,: Danmarks :,: Vesterland. —

Og en frejdig Skare fulgte
kækt i samme Spor,
maned Spirer af det dulgte
med Begejstringsord;

Lys de tændte trindt om Lande
for det jævne Folk,
der nu løfter frit sin Pande
som (en sund) Oplysnings Tolk.

— Danmarks Unge med de milde
Øjnes Bølgeblaa,
hvor I færdes aarle, silde,
søg at Følge faa
blandt de Bedste for at sprede
gyldne Gnisters Regn,
saa der bliver Mark af Hede,
(bliver) Eng af sumpet Egn. —

Da vor Stamme ej skal svinde
fra den danske Jord,
hvor i Sagn, i Syn og Minde
Ædles Ære gror; —
men det modnes over Vange,
hvad de lagde ned,
og det blomstred op i Sange,
alt, :,: de led :,: og stred.

Rasmus Nielsen.

---

126. Fædrelandssang.

Melodi af Lully: God save our noble king: F. S. 26.

Gud! skærm vor Konges Hus,
Fjenden med Vælde knus,
skænk os din Fred!
Kraft læg i Kongens Arm,
Mod i hver Borgers Barm,
at han i Krigens Larm
kæk staar bered!

Lad over Bølgen blaa
Snekker med Rigdom gaa
trygt til vor Kyst!
Hver i sit Hverv, sin Stand

virke som Hædersmand,
at vi i Fædres Land
leve med Lyst!

Borgersind, Enighed,
Trofasthed, Flid og Fred
værne vort Land!
Længe vi stemme i:
Konge, dig signe vi,
styr Landet, at vi fri
prise dig kan!

Udvalgte Vers. Th. Overskou.

---

127. (121.) Bøn for Danmark.

Melodi af E. Horneman: F. S. 36.

Kongernes Konge! ene du kan
skærme vort elskede Fædreneland!
Herre, du ene
kan Sejren os forlene,
værn om vort herlige og ældgamle Dan!

Slyng om os alle Enigheds Baand,
send fra din Himmel Begejstringens Aand!
Følg du i Fare
den tapre lille Skare,
løft over Hæren din velsignende Haand!

Kærlige Fader, lyt til vor Røst,
Freden og Friheden smykke vor Kyst!
Rigdommen følge
med Snekken over Bølge!
Marken velsigne du med rigeste Høst!

Herrernes Herre! mægtig og stor,
naadig du høre vort bedende Kor!
Herre, du ene
kan Sejren os forlene,
værn om vort herlige og ældgamle Nord!

Ad. Recke.

Norden.

128. (81.)

Melodi af B. Crusell: Sitter i högen: F. S. 81.

Længe var Nordens
herlige Stamme
spaltet i trende
sygnende Skud;
Kraften, som kunde
Verden beherske,
tyggede Sul fra
Fremmedes Bord.

Atter det Skilte
bøjer sig sammen;
engang i Tiden
vorder det eet; —
da skal det frie,
mægtige Norden
føre til Sejer
Folkenes Sag!

C. Ploug (1842).

129. (80.)

Unge Genbyrds-Liv i Norden.

Melodi af J. H. Stunz: F. S. 83.

Unge Genbyrds-Liv i Norden!
Røst fra vore Fædres Grav!

Vil du styrre Verdens Orden,
bryde Aandens Baner af?
Vil du brede Oldtids Mørke
over Nutids klare Dag?
Vil du vække vilden Styrke,
:,:Fordom,:,: Had og Vaabenbrag?

Nej, du styrrer Tidens Slummer
for at vogte paa dens Tarv,
og du vrager tyske Krummer
for at løfte egen Arv.
Mens du kalder fromt tilbage,
frem du higer uden Sky;
mens du mindes gamle Dage,
:,: herligt :,: varsler du om ny.

Og du spænder Styrkebæltet
for at bane Aandens Gang,
for at slaa til Gavns af Feltet
graanet Uret, rusten Tvang;
og du vil med Aukthors Hammer
smede Ringen, Had har delt;
du vil samle Nordens Stammer
:,: atter :,: til et mægtigt Hélt.

Unge Genbyrds Liv i Norden,
Fortids Røst og Fremtids Syn,
rul fra Læberne som Torden!
Tænd i Sjælene som Lyn!
Trøst de Bange, styrk de Svage!
Flok de Stærke, Mand ved Mand!
Skab en ny, en evig :,: Sage :,:
om vort skønne Fædreland!

C. Ploug (1845).

---

130. (143.) Nordens Kvinde.

Mel. af J. P. E. Hartmann: Snart er Natten svunden: F. S. 6.

Mulmet sank, det svale,
over Dagens Lyst,
milde Længsler tale
til det unge Bryst;
hun, som dybest inde
vækker Sjælens Trang,
Nordens hulde Kvinde,
vies nu vor Sang.

Tit vort Hjerte, smeltet
af den Fagres Blik,
under Bøgeteltet
Luft i Toner fik.
Her, hvor Granens Stamme
staar paa Fjældet Vagt,
griber os de samme
klare Øjnes Magt.

Tre er Nordens Lande,
Nordens Mø kun een,
ren, som Kildens Vande,
tro, som Klippens Sten,
øm, som Fuglens Trille
i det friske Krat,
yndig, som vor milde,
lyse Sommernat.

Stjerne, som os tryller!
Rose, fin og smuk!
Dig vort Hjerte hylder
til sit sidste Suk.
Dronning i den Unges
rige Drømmeland!
Sødt din Lov skal sjunges
over Nordens Strand.

Fra Studentermødet i Kristiania 1851. C. Hostrup.

131. (82.) Det unge, frie Nord.

Mel. af C. E. F. Weyse: Hvor der vindes Lavrbærkranse: Till. 30.

Hvor de hvide Bræer skinne
fra de mørke Fjældes Tinde;
hvor de stride
Elve skride
gennem Dalens magre Jord;
hvor de høje Graner suse,
og i lave Bjælkehuse
stærke, trygge
Bønder bygge —
er det skønne, stolte Nord.

Hvor de blanke Bølger blaane,
hvor de grønne Bakker skraane,
og de bløde
Enge føde
modig Ganger, rigen Hjord;
hvor de gyldne Agre svømme,
og om Bøgeskovens Drømme
Nattergale
føre Tale —
er det samme skønne Nord.

Hvor det var en Leg at stride,
hvor det var en Spøg at lide;
hvor den kække
Vikingsnekke
skar i Havet røde Spor;
hvor de dybe Draper runged
og af Folket, tusindtunget,
baarne siden
trodset Tiden —
var det gamle, store Nord.

Hvor, af Aanden overvunden,
Seklers Tvedragt er udrunden,

hvor de Stemmer,
Hjertet gemmer,
mødes i et mægtigt Kor;
dér, hvor Mindets Nordlys blinker,
og til Idræt Slægten vinker
Haabets fjerne
Morgenstjerne —
er det unge, frie Nord.

C. Ploug (1852).

---

132. (88.) Den nordiske Enhedstanke.

Mel. af C. E. F. Weyse: Hil dem, som kæmped: F. S. 345.

Aarene skride, Ungdomskraften svinder,
snart er den slukt:
da har vi høstet nok af Kampens Minder,
lidt af dens Frugt;
Maalet, vi drømte om at naa saa sage,
Maalet, som vistes klart af Tankens Lyn,
trækker sig tilbage
da for vort Syn.

Men var det Sandhed, som vi stræbte efter,
staar den ved Magt,
og ej forgæves af vor Ungdoms Kræfter
Ofret er bragt;
var vi end faa, og stod vi end alene,
var det, vi vandt og virked ikkun smaat,
har vi baaret Stene
dog til dens Slot.

Aarene skride, uforkrænket skrider
den gennem dem,
hærder sin Styrke og sin Magt udvider
og trænger frem.
Tidernes Veksel bryder ej dens Bane,

Ved Festen paa Klampenborg 22. Juni 1852 for Studenter fra Upsala.

Modgang og Modstand fremme kun dens Sejr,
føre til dens Fane
Fjendernes Lejr.

Derfor kun fremad for vor Ungdoms Haaben;
thi den er sand;
engang forvist den skal i Purpurkaaben
styre vort Land!
Engang skal Nordens Pol af den forgyldes,
engang den drager sammen Land og Hav,
om den først opfyldes
over vor Grav!

Ved „nordisk Højtid", 13. Jan. 1855. C. Ploug.

---

133. (126.) Sang for Norge.

Melodi af R. Nordraak: F. S. 118.

Ja, vi elsker dette Landet,
som det stiger frem
furet, vejrbidt over Vandet
med de tusind Hjem, —
elsker, elsker det og tænker
paa vor Fa'r og Mo'r
og den Saganat, som :,: sænker :,:
Drømme paa vor Jord.

Dette Landet Harald bjerged
med sin Kæmperad,
dette Landet Haakon værged,
medens Øyvind kvad;
Olav paa det Land har malet
Korset med sit Blod,
fra dets Høje Sverre :,: taled :,:
Roma midt imod.

Bønder sine Øksner brynte,
der en Hær drog frem;

Tordenskjold langs Kysten lynte,
saa den lystes hjem.
Kvinder selv stod op og strede,
som de vare Mænd;
andre kunde bare græde,
men :,: det kom :,: igen!

Vistnok var vi ikke mange,
men vi strak dog til,
da vi prøv'des nogle Gange,
og det stod paa Spil;
thi vi heller Landet brændte,
end det kom til Fald;
husker bare, hvad som :,: hændte :,:
ned paa Frederikshald!

Haarde Tider har vi døjet,
blev tilsidst forstødt;
men i værste Nød blaaøjet
Frihed blev os født.
Det gav Faderkraft at bære
Hungersnød og Krig,
det gav Døden selv sin Ære —
og :,: det gav :,: Forlig.

Fjenden da sit Vaaben kasted,
op Visiret fo'r,
vi med Undren mod ham hasted,
thi han var vor Bro'r.
Drevne frem paa Stand af Skammen
gik vi Sønder paa;
nu vi staar tre Brødre sammen
og skal :,: saadan :,: staa!

Norske Mand i Hus og Hytte,
tak din store Gud!
Landet vilde han beskytte,
skønt det mørkt saa ud.

Alt, hvad Fædrene har kæmpet,
Mødrene har grædt,
har den Herre stille lempet,
saa :,: vi vandt :,: vor Ret.

Ja, vi elsker dette Landet,
som det stiger frem
furet, vejrbidt over Vandet
med de tusind Hjem.
Og som Fædres Kamp har hævet
det af Nød til Sejr,
ogsaa vi, naar det bli'r krævet,
for :,: dets Fred :,: slaar Lejr!

Bjørnstjerne Bjørnson (1859).

---

134. (83.) Nordens Skaal!

Tillempet Folkemelodi: Og det var i Aaret 1807: F. S. 78.

En Skaal for det blinkende Søernes Baand,
som folder sig om Sveriges Skulder;
for Staalet, som fra Dybet vokser Helten i Haand
for Sangen, som med Fosserne ruller!
Og er der lidt pynteligt ved Gosserne dèr:
det kommer af de nysselige Birketræer!
Svensken er os god,
med ham vi blanded Blod;
Sverig har vi kært,
thi længe har vi lært:
For „sanning och rätt"
bliver Armen ikke træt,
og Hjertet har Brodersind mod Danmark.

En Skaal for den mægtige Højenlofts-Hal,
med Sneflokker tavlet og tjeldet,
hvor Nordlyset tænder i Tusindetal
med Julelys Granerne paa Fjældet!
Og er der lidt Stikkent hos Gutterne dèr:

det kommer af de mange, mange Naaletræer!
Norsken er os god,
med ham vi blanded Blod;
Norge har vi kært,
thi længe har vi lært,
at fjældbunden Mand
har ej trælbunden Stand,
men Frihed og Brodersind mod Danmark.

En Skaal for de Roser bag Klitternes Rad,
som lunt mellem Lyngen sig dølger!
En Skaal for hvert gyngende Aakandeblad,
til Ankers i Østersøens Bølger!
Og er der lidt Mageligt ved Svendene her:
det kommer af de skyggefulde Bøgetræer!
Danmark er vor Mor,
vor egen dyre Jord!
Sjælen i vor Røst
og Slaget i vort Bryst!
Og sner det med Fjender,
saa tø'r det med Blod,
saa tidt det gælder Kampen for Danmark.

Ja, vel er der langt fra Ungdommens Bord
til Fyrsternes kongelige Taffel,
og vel er der langt til et sejrende Nord,
og Treforken er kun en Gaffel, —
men dog skal der tændes en lysere Dag,
da Kattegat skal lystre det nordiske Flag!
Vi er kun en Flok,
men Folket kommer nok;
derfor kun paa Vagt,
og altid uforsagt!
og Skaal for de To
bag den gyngende Bro,
med dem vil vi kæmpe og sejre!

C. Richardt (1860).

135. (8.) Nordens Guder.

Melodi af Aug. Winding: F. S. 76.

Aandesyn fra gamle Dage,
Valhals Guder, kom tilbage!
Drot for Stammen,
fylk os sammen!
Spænd dit Bælte, stærke Thor!
Lyse Frej, dit Sværd du svinge!
Højt lad, Hejmdal, Hornet klinge!
naar I skue
Surturs Lue
nærme sig til Eders Nord.

Kom tilbage med de høje
Maal for Mandens Sind og Øje,
med de milde
Længslers Kilde,
med Bedrifters Sejerskor!
Kom tilbage med det stærke
Præg af Stammens Modermærke,
med det rige
broderlige
Hjerteslag i hele Nord!

Fælles Minder, som vi eje,
lyse paa vor Fremtids Vej!
Sa vi hildes
ej og skilles,
men gaa frem i samme Spor.
Fælles skal vor Stræben være!
Een vor Tro og een vor Ære!
I den gamle
Aand vi samle
vil et frit og mægtigt Nord!

C. Ploug (1862).

Ved Studentersangernes Overrækning Juni 1862.

136. (125.) Fædrelandssang.

Melodi af L. Nielsen: F. S. 89.

Jeg vil værge mit Land,
jeg vil bygge mit Land,
jeg vil elske det frem i min Bøn, i mit Barn,
jeg vil øge dets Gavn,
jeg vil søge dets Savn
ifra Grænsen og ud til de drivende Garn.

Her er Sommersol nok,
her er Sædejord nok,
bare vi, bare vi have Kærlighed nok.
Her er digtende Trang
gennem Arbejdets Gang
til at løfte vort Land, blot vi løfter i Flok.

Vi fo'r vide paa Tog
over gyngende Vaag,
rundt i Landene knejser normanniske Taarn.
Men vort modige Flag
flyver vid're i Dag,
og det rødmer af Sundhed som aldrig tilforn.

Og vor Fremtid er stor;
thi det trekløv'de Nord
det skal samles igen, det skal blive sig selv.
Hvad du evner, kast af
i det nærmeste Krav,
det skal bæres helt frem af en voksende Elv.

Denne Bostavn er vor,
og vi elsker den for,
hvad den var, hvad den er, hvad den bliver igen.
Og som Kærlighed gror
af den hjemlige Jord,
skal den gro af vor Kærligheds Frøkorn igen.

Af „Fiskerjenten". Bjørnstjerne Bjørnson (1867).

137. (98 a.) Midt i en Jerntid — .

Gammel fransk Melodi: Menuetten af „Elverhøj": F. S. 74.

Midt i en Jerntid, som ikkun tror
den Magt, som Vaabnene vinder,
du ligger rolig, du høje Nord,
i Aandens Sollys og skinner;
din Storhed er ej Guld og Pragt
og ej Kanoners Torden,
du er en stille Verdensmagt
for Hjertets Sag paa Jorden.

Vist maa end slaa's mangt et Aandens Slag
for dig bag korsede Skjolde;
men Tanken staar som et Solskinsflag
paa Nordens grønnende Volde;
og frygt kun ej, du lille Hær,
som modig over Striden,
hvert Ungdomskuld i Norden bær'
en Fylking ny ind i den.

Ja, hil dig, hellige Hjem i Nord,
hvorover Nordstjernen vaager!
Gud give dig Sejren, fordi du tror
igennem Tidernes Taager!
fordi med Enfolds fromme Sans
du Aandens Storvej kender
og bærer i dit Sind den Glans,
som paa din Himmel brænder!

Ved Studentermødet i Kristiania 16. Juni 1869. Jonas Lie.

---

138. (78.) Høje Nord!

Melodi af Josef Glæser: F. S. 79.

Høje Nord, Friheds Hjem!
ej for Mørket til at true,
men for Solen til at lue
og for Liv til at gro frem.

Lad det bryde! lad det gære!
stem ej Strømmen! taal dens Brag,
den vil bære
Grøde til en Sommerdag.

Høje Nord, Sangens Bo!
— ikke den, der dvalebinder, —
den, der tænder Glød paa Kinder,
først gør fri og saa gør fro.
Kald dit Kor fra Skovens Sale!
lær i Sky det Vinger slaa!
lær det dale
dybest ned i Bondevraa!

Høje Nord, Haabets Borg!
hvor det op i Mulmet vælder,
hvor utrættelig det melder
Vaarfryd efter Vintersorg.
Nyn det ind i Drenge kække,
saa de ler ad Jetters Larm!
lad det lægge
Lys i Tanken, Staal i Arm!

Høje Nord, Kæmpehal!
Det er Tid, at Kraften kendes,
det er Tid, at Sener spændes,
Tid til Stigen eller Fald.
Kald paa Heltene, der blunde!
Saml i eet de skilte Raad!
Og i Munde
læg os Ordet, som er Daad!

Ved Studentermødet i Kristiania. C. Hostrup (1869).

---

139. (124.) **Norsk Flagsang.**
Melodi af L. M. Ibsen: F. S. 92.

Mens Nordhavet bruser mod fjældbygt Strand
og stolte Erindringer vækker
om Fædrenes Ry, som til fjerne Land

det bar paa de nordiske Snekker —
op, Nordmænd, sjunger til Harpens Slag
en Sang for Norriges unge Flag!

Du Blomster af Palmen paa Friheds Grund,
skøn est du at skue trefarvet!
Det hvidene Kors paa den røde Bund
det har du af Dannebrog arvet;
men Hjertebladet, det mørkeblaa,
af Friheds Marv maatte først udgaa.

Fra Himlen faldt Dannebrogsfanen ned,
blev Tvillinglandssnekkernes Smykke,
og stod gennem Sekler i Krig og Fred
omstraalet af Hæder og Lykke.
O, Flag for Norrig, stand evig saa,
mist aldrig dit Hjerteblads høje Blaa!

C. N. Schwach.

---

140. (270 a.) **Svea—Nor—Danmark.**
Tysk Melodi af J. H. Stunz: Tillæg 31.

Som et Skjold mod Østens Magt
stander Svea tro paa Vagt,
og en Saga underfuld
taler højt fra Skjoldets Guld;
derfor glad Pokalen svinger,
mens fra Brystets Malm det klinger:
Hil dig, Sveas Land!

Som en Drage kæmpestor
ruger end det gamle Nor;
Minder, som kan ej forgaa,
er det Guld, den ruger paa;
derfor glad Pokalen svinger,
mens fra Brystets Malm det klinger:
Hil dig, Norges Strand!

---

af Friheds Marv: Norge fik sit trefarvede Flag 1814, samtidig med at Christian Frederik gav den norske Grundlov.

Som en Moder, ung og øm,
vaagner Danmark af sin Drøm,
vækker sine Børn og ler,
ingen Nød da truer mer;
derfor glad Pokalen svinger,
mens fra Brystets Malm det klinger:
Hil dig, Fædreland!

H. P. Holst.

---

141. (53.) Treklangen.

Mel. af B. Crusell: Nu han svävade kring (Vikingabalk): Till. 32.

Fru Margrethe fik samlet et staalhandsket Nord,
stolt var Drømmen om Enhedens Magt;
men den maatte dog briste, den treløbne Snor,
ihvor „lempeligt" saa den var lagt.

Og forlængst har vi lært: hvad der vindes med Staal,
er ej Sjæle, kun Jordsmon og Muld;
ingen udvortes Enhed er længer vort Maal,
men en Hjerternes Godvilje huld.

Lad kun Folkene frit følge hvert sin Natur,
hvor dets Kald forud tegned dets Vej;
kun det Indskud i Slægternes Arbejde duer,
som har Særpræg af Giverens Jeg.

Var de tre Strenge stemt, saa kun een Lyd de gav,
da blev Samklangen aandløs og død;
kun naar hver har sin Klangfarve, høj eller lav,
bliver Treklangen fyldig og blød.

Men skal Strengene klinge i fuldstemt Akkord,
maa vi mødes, vi Brødre, med Flid;
vi maa lære af dem, vi maa give af vort,
blande Blod, som i Fædrenes Tid.

Da kan Verden igen se et tre-enigt Nord,
men igenfødt som aandelig Magt,
og da brister den ikke, den treløbne Snor:
Snoet i Aand er den „lempelig" lagt.

Axel Sørensen.

---

142. (54.) Den ny Skandinavisme.

Melodi af P. E. Rasmussen: Danmark, dejligst Vang og Vænge: F. S. 9.

Mange Drømme ere fløjne
over dette Vand;
spejdet tit har unge Øjne
mod den anden Strand,
til et Solblink i en Rude
hist bag Hveens Brink derude
blev et Slot med Taarne trende
— Nordens Maal og Ende.

Samlingstanken, som I drømte,
København og Lund!
Løftets Bæger, som vi tømte
her ved Øresund!
Skyen med de gyldne Sømme,
som vi saa' paa Himlen svømme,
—blev det alt i Taager klamme
borte med det samme?

Men er Luftens Spejling svundet,
Drømmen vejret hen,
muntert end dog ruller Sundet
mellem Ven og Ven.
Frit vil under frie Strande
det kun sine Bølger blande;
anden Bro end Maanens Straale
vil det end ej taale.

Maa da nu ad skilte Veje
vi som Fjældets Elv
hver sit eget Flodløbs Leje
søge for sig selv,
kan dog Frænde smukt for Frænde
Bavn og Blus paa Vejen tænde,
at vi vise kan hverandre,
hvilken Gang vi vandre.

Og saa ofte atter Flammen
stiger højt mod Sky,
vore Baner bøjer sammen
for en Stund paa ny.
Atter faar de gamle Røster
Mæle under disse Kyster;
Fremtidshaab og Fortidsminder
farver vore Kinder.

Otto Borchsenius.

---

143. (87.) Nordisk Broderskab.

Mel. af C. E. F. Weyse: Kommer hid, I Piger smaa: F. S. 139.

Folkeaander rejse sig
nu i Syd og Norden,
spørge efter Maal og Vej
for sin Færd paa Jorden,
lede efter Broderlag,
Udspringsvæld og Udgangsdag,
Søskendkærligheden.

Nu er Slægtens Samlingstid,
Blodets Baand skal prøves,
nu mod Tyranniets Ild
Folkefrihed øves;
nu hver Folkestamme prud,
som fik fælles Maal af Gud,
holde venlig sammen!

Broderlag er Friheds Skjold,
spaar om varig Lykke,
...d og Splid er lede Trold,
hvert et Folks Ulykke!
Kiv og Splid gør Kraften lam,
bringer Skade kun og Skam,
knækker Folkestammen.

Norden er vor Stammes Navn,
ens dens Kamp og Sejer,
Søskend tre til fælles Gavn
fælles Grænser ejer;
lades haant om Blodets Baand,
viger Kraften fra vor Haand,
Ilden fra vort Hjerte!

Husk det vel, hver nordisk Mand,
glem ej, naar det gælder:
Staar en Bro'r paaAfgrundsRand,
saa til Fald han hælder,
han af samme Blod udrandt,
og han fik dit Ord i Pant,
glem ham ej i Nøden!

Tak din Gud for gode Kaar,
Freds og FrihedsÆlde!
Men husk paa, ihvor du gaar,
Saga klart vil melde,
om din Daad og om din Færd
viste, du var Frihed værd,
om du hjalp din Broder!

O. Arvesen.

---

144. Svenska kungsången.

Melodi af O. Lindblad: F. S. 119.

Ur svenska hjärtans djup en gång
en samfjäld och en enkel sång,
som går till kungen fram!

Var honom trofast och hans ätt,
gör kronan på hans hjässa lätt,
och än din tro till honom sätt,
du folk av frejdad stam!

Og konung! folkets majestät
är även ditt. Beskärma det
och värna det från fall.
Stå oss all världens härar mot,
vi blinka ej för deras hot,
vi lägga dem inför din fot —
en kunglig fotapall.

Men stundar ock vårt fall en dag,
från dina skuldror purpurn tag,
lyft av dig kronans tvång;
och drag de kära färger på,
det gamla gula och det blå,
och med ett svärd i handen gå
till kamp och undergång!

Och grip vår sista fana du,
och dristeliga för ännu
i døden dina män!
Ditt trogna folk med hjältemod
skall sömma av sitt bästa blod
en kunglig purpur, varm och god,
och svepa dig i den.

Du, himlens Herre, med oss var,
som förr du med oss varit har,
och liva på vår strand
det gamla lynnets art igen
hos Sveakungen och hans män,
och låt din ande hvila än
utöver Nordanland!

C. V. Strandberg.

---

hot: Trusel.

145. (132.) Karl XII.

Melodi af O. Westermark: F. S. 110.

Kung Karl, den unge hjälte,
han stod i rök och dam;
han drog sitt svärd från bälte
och bröt i striden fram.
»Hur svenska stålet biter,
kom låt oss pröva på!
Ur vägen, Moskoviter!
Friskt mod, I gossar blå!«

Och en mot tio ställdes
av retad Vasason;
der flydde, hvad ej fälldes,
det var hans lärospån.
Tre konnungar tillhopa
ej skrevo pilten bud.
Lugn stod han mot Europa,
en skägglös dundergud!

Der slog så stort ett hjärta
uti hans svenska barm,
i glädje som i smärta
blott för det rätta varm.
I med- og motgang lika,
sin lyckas överman,
han kunde icke vika,
blott falla kunde han.

Se, nattens stjärnor blossa
på graven länge sen,
och hundradårig mossa
betäcker hjältens ben.
Det härliga på jorden,

---

retad: tirret; lärospån: Prøvestykke; pilt: Dreng; lugn: rolig.

förgänglig är dess lott!
Hans minne ut i Norden
är snart en saga blott.

Dock — än till sagan lysnar
det gamla sagoland,
och dvärgalåten tystnar
mot resen efterhand.

Än bor i Nordens lundar
den höga anden kvar:
Han är ej död, han blundar,
hans blund ett sekel var.

Udvalgte Vers. E. Tegner.

---

146. (129.) **Du gamla, du friska —.**
Svensk Folkemelodi: F. S. 102.

Du gamla, du friska, du fjällhöga Nord,
du tysta, du glädjerika sköna!
Jag hälsar dig, vänaste land uppå jord,
din sol, din himmel, dina ängder gröna!

Du tronar på minnen från fornstora dar,
då ärat ditt namn flög över jorden.
Jag vet, att du är, och du blir, hvad du var.
Ack, jag vill leva, jag vill dö i Norden!

R. Dybeck.

---

147. (128.) **Du höga Nord.**
Melodi af B. Crusell: F. S. 107.

Hell dig, du höga Nord!
Hell dig, vår fosterjord!
Kraft och mod, liv och blod
vi offra för din ära!

Hell dig, du fria strand!
Hell dig, du hjältars land!

---

lysnar: lytter; dvärgalåt: Bagtalelse.

Enighet, trofasthet
är dina söners lära.

Hell er, I gamla berg!
Jättar med järn till märg!
Fjäll och hav aldrig slav
i Manhem skola bära.
Leve, leve, leve vårt fosterland!

J. B. Cöster.

---

148. (146 a.) **Fritjofs farväl.**
Melodi af B. Crusell: Tillæg 33.

Heimskringlas panna,
du höga Nord!
Jag får ej stanna
uppå din jord.
Från dig att stamma
jag yvs med skäl.
Nu, hjälteamma,
farväl, farväl!

Farväl,du höga
Valhalla stol,
du nattens öga,
midsommarsol!
Du klara himmel,
lik hjältens själ,
du stjärne-hvimmel,
farväl, farväl!

Farväl, I fjällar,
där äran bor!
I runohällar
för väldig Tor!
I blåa sjöar,

Manhem: Sverige; Heimskringla: (oldnordisk) Verden; yfs: er stolt; med skäl: med Grund.

jag känt så väl!
I skär og öar,
farväl, farväl!

Farväl, I högar
vid bölja blå,
dem linden snögar
sitt blomdoft på;
men Saga dömmer
med rättvis själ,
hvad jorden gömmer;
farväl, farväl!

Farväl, I lunder,
I gröna hus,
jag lekt inunder
vid bäckens sus,
I barndomsvänner,
som ment mig väl,
jag än er känner,
farväl, farväl!

Min kärlek gäckad,
min gård är bränd,
min ära fläckad,
i landsflykt sänd!
Från jord vi vädje
til havet väl,
men livets glädje,
farväl, farväl!

E. Tegnèr.

---

149. (131.) **Björneborgarnes march.**
En gammel fransk March tillempet: F. S. 113.

Söner av ett folk, som blött
på Narvas hed, på Polens sand, på Leipzigs slätter,
Lytzens kullar,

---

snögar: snor; er: Eder; vädje: henstiller; blött: blødte.

än har Finlands kraft ej dött,
än kan med oväns blod ett fält här färgas rött!
Bort, bort, hvila, rast ock fred!
En storm är lös, det ljunger eld og fältkanonens åska
rullar.
Framåt, framåt led vid led!
På tappre män se tappre fäders andar ned.

Ädlaste mål
os lyser på vår bana,
skarpt är vårt stål,
och blöda är vår vana.
Alla, alla käckt framåt!
Här är vår sekelgamla frihets sköna stråt
Lys högt, du segersälla fana,
sliten af strider sen en grånad forntids dar,
fram, fram, vårt ädla, härjade standar!
An finns en flik med Finlands gamla färger kvar.

Aldrig skall vår fosterjord
af våldets makt ur oförblödda bataljoners armar
ryckas.
Aldrig ljuda skall det ord,
att Finlands folk förråt sin fria bygd i Nord.
Falla kan den tappre blott,
ej rygga för en faras hot, ej svika, böjas och förtryckas.
Falla, sköna krigarlott,
bliv vår, sen för en seger än vi kämpa fått!

Vapen i hand
och käckt vår ovän nära.
Dö för vårt land
är leva för vår ära.
Rastlös fram från strid till strid,

---

ljungar: lyner, åska: Torden: stråt: ej; kvar: tilbage; hot: Trusel.

ty nu är stunden vår, och nu är skördens tid!
Glesnade leder vittne bära
härligt om mod och bragder, om vårt lands försvar.
Fram, fram, vårt ädla, trotsiga standar!
Omkring dig än din trogna finska vakt du har.

J. L. Runeberg (1848).

---

150. (130.) **Finland.**

Melodi af F. Pacius: F. S. 115.

Vårt land, vårt land, vårt fosterland,
ljud högt, o dyra ord!
Ej lyfts en höjd mot himlens rand,
ej sänks en dal, ej sköljs en strand
mer älskad än vår bygd i nord,
än våra fäders jord.

Vårt land er fattigt, skall så bli
för den, som guld begär,
en främling far oss stolt förbi;
men detta landet älska vi,
för oss med moar, fjall och skär
ett guldland dock det är.

Vi älska våra strömmars brus
ock våra bäckars språng,
den mörka skogens dystra sus,
vår stjärnenatt, vårt sommarljus,
allt, allt, hvad här som syn, som sång
vårt hjärta rört en gång,

O land, du tusen sjöars land,
där sång och trohet byggt,

---

nära: nær; **skörd**: Høst; **glesnade**: udtyndede **leder**: Rækker; **bragd**: Bedrift; **trogna**: trofaste; **mo**: Hede.

där livets hav oss gett en strand,
vår forntids land, vår framtids land,
var för din fattigdom ej skyggt,
var fritt, var glatt, var tryggt!

Udvalgte Vers. J. L. Runeberg (1848).

---

151. Suomis Sång.

Melodi af F. Pacius: Tillæg 34.

Hör, hur härligt sången skallar
mellan Väjnös runohallar:
Det är Suomis sång!
Hör, de hörga furor susa,
hör, de djupa strömmar brusa:
Det är Suomis sång.

Se, bland drivor högt vid polen
strålar klar midsommar-solen.
Se, på himlens mörka båga
nattens norrskensflammor låga.
Det är Suomis sång.

Och de väna, blyga dalar,
där en bäck bland blomstren talar.
Och de skogbekrönta fjällar
lekande i stjärnekvällar.
Det är Suomis sång.

Över allt en röst oss bjuder,
över allt en stämma ljuder:
Det är Suomis sång!
Broder! äger du ett hjärta,
i dess tjusning, i dess smärta
hör blott Suomis sång!

E. v. Qvantèn.

---

skygg: ræd; Suomi: Finland.

Gilbeviser og Folkeviser.

152. (150.) Flyv, Fugl! flyv —.

Melodi af J. P. E. Hartmann: F. S. 227.

Flyv, Fugl! flyv over Furesøens Vove!
Nu kommer Natten saa sort,
alt ligger Sol bag de dæmrende Skove,
Dagen den lister sig bort;
skynd dig nu hjem til din fjedrede Mage,
til de gulnæbbede Smaa;
men naar i Morgen du kommer tilbage,
sig mig saa alt, hvad du saa'!

Flyv, Fugl! flyv over Furesøens Bølge,
stræk dine Vinger nu vel!
Ser du to Elskende, dem skal du følge,
dybt skal du spejde deres Sjæl.
Er jeg en Sanger, saa bør jeg jo vide
Kærligheds smigrende Lyst,
alt, hvad et Hjerte kan rumme og lide,
burde jo tolke min Røst.

Flyv, Fugl! flyv over Furesøens Rislen,
Kærlighed kalder dig hjem;
sæt dig nu kønt mellem Løvbuskens Hvislen,
syng saa din Kærlighed frem!
Kunde, som du, jeg i Ætheren svømme,
veed jeg nok, hvor gik min Flugt;
jeg kan i Lunden kun sukke og drømme,
det er min Kærligheds Frugt.

Flyv, Fugl! flyv over Furesøens Vande,
langt, langt bort i det Blaa!

Ensomt i Skoven ved fjerneste Strande
ser du min Favre at gaa.
Gulbrune Lokker de flagre i Vinden,
let er hun, rank som et Aks,
Øjet er sort, og Roser har Kinden,
ak! Du kan kende hende straks!

Flyv, Fugl! flyv over Furesøens Brusen,
dybt drager Natten sit Suk!
Træerne hviske med ængstelig Susen,
hilse Godnat med et Buk!
Har du ej lyttet til mangefold Smerte
selv hos den fjedrede Flok?
Sig et Godnat til mit bævende Hjerte,
sig det, du veed det jo nok?

Chr. Winther.

---

153. (148.) Gak ud —.

Melodi af J. P. E. Hartmann: F. S. 225.

Du, som har Sorg i Sinde,
gak ud i Mark og Lund,
og lad de svale Vinde
dig vifte karsk og sund.
Gak over Høj og Dale
og lyt ved Søens Glar
til Skovens Alvorstale
og Kildens muntre Svar.

Var Hjertet fuldt af Klage,
og brused Blodet vildt,
jeg gik mig ud at jage
det yndeligste Vildt.
Det var ej Hjort og Hinder,
ej Terne eller Tjur;
det var med friske Kinder
den vilde, fri Natur.

Jeg vil saa nødig bænkes
i Stuen, under Tag;
dér drikkes og dér skænkes
i døsig Fred og Mag.
Langt heller vil jeg brede
min Dug bag ved en Tjørn
paa lyngbegro'de Hede
i Selskab med en Bjørn.

Mig hued ingensinde
Smaafuglene i Bur,
som pynteligt paa Pinde
maa sætte sig til Kur.
Nej, paa de rigtig vilde
er der en frejdig Jagt;
om de er nok saa snilde,
er deres Værge svagt.

Chr. Winther (1855)

---

154. (221.) Bryllups-Sang.

Melodi af C. E. F. Weyse: F. S. 131.

Det er saa yndigt at følges ad
for to, som gerne vil sammen være,
da er med Glæden man dobbelt glad,
og halvt om Sorgen, saa tung at bære;
ja, det er Gammen
at rejse sammen,
naar Fjederhammen
er Kærlighed!

Det er saa hyggeligt allen Steds,
hvor Smaa og Store har eet i Sinde,
og det, som drager de store Læs,
i Hjertekamret er inderst inde;
ja, det er Gammen
at holde sammen,
naar Ja og Amen
er Hjertets Sprog!

Det er saa herligt at stole paa,
vi har en Herre, som al Ting mægter,
han os ej glemmer, naar vi er graa,
hans Naade rækker til Tusind Slægter;
ja, det er Gammen,
at allesammen
er Ja og Amen
Guds Naades Ord!

Det er vemodigt at skilles ad
for dem, som gerne vil sammen være,
men, Gud ske Lov! i vor Herres Stad
for evig samles de Hjertenskære;
ja, det er Gammen
at leve sammen,
hvor Ja og Amen
er Kærlighed!

Hvert Ægtepar, som med Kærlighed
i Jesu Navn holder Bryllupsgilde,
skønt alt i Verden gaar op og ned,
skal finde tidlig og finde silde:
Det er dog Gammen
at sidde sammen,
hvor Arneflammen
er Kærlighed.

N. F. S. Grundtvig (1855).

---

155. (301.) Bryllups-Sang.

Mel. af J. P. E. Hartmann: Her samles to Hjerter: F. S. 307.

Jert Hus skal I bygge paa Ordets Klippegrund,
da rokkes ej Muren i Stormvejrets Stund,
og Arnen skal staa i Ly af Korsets Tegn,
da hviler Jert Hjem bag det tryggeste Hegn;
hvor Korset staar Vagt,
taber Mørket sin Magt.

Hver Idræt skal signes med Bønnens stærke Daab,
som lutrer hver Længsel, bevinger hvert Haab;

om Soldagen gryr, om Aft'nen bryder frem,
send Bønnens hvide Due som Bud fra Jert
Hjem;
hvor Bønnen faar Magt,
staar Guds Engle som Vagt.

Til ham, som var buden ved Kanas Brudefærd,
mens Tiderne skifte, I holde Jer nær;
velsignet hver Plet, som Jesus kalder sin,
hvor Herren vil dvæle, kan Vand vorde Vin,
og Freden staar Vagt
over Hjerternes Pagt.

Gud signe Jer Vandring, til Livets Sol gaar ned,
det lyse paa Vejen, at Gud er Kærlighed!
Han lede Jer Fod til Kongeborgen hen,
hvor ingen, som mødes, skal skilles igen;
hvor alt er fuldbragt
ved Guds Kærligheds Magt!

J. Paulli.

---

156. (293) Brudefærden i Hardanger.

Melodi af H. Kjerulf: Tillæg 35.

Der aander en tindrende Sommerluft
varmt over Hardangerfjords Vande,
hvor højt op mod Himlen i blaalig Duft
de mægtige Fjælde stande.
Det skinner fra Bræ, det grønnes fra Li,
sit Helligdagsskrud staar Egnen klædt i —
thi se! Over grønklare Bølge
hjemglider et Brudefølge.

Som en Oldtids Kongedatter saa prud,
med Guldkrone paa og Skarlagen,
i Stavnen hun sidder, den prægtige Brud,
saa fager som Fjorden og Dagen.

Lyksalig Brudgommen svinger sin Hat,
nu fører han hjem sin dyreste Skat
og ser i de Øjne milde
sit Liv som et Bryllupsgilde.

Alt risler det lokkende Tonefald
af Gangar og Slaat over Voven,
fra Fjæld og til Fjæld ruller Bøssens Knald,
og Glædesraab svare fra Skoven.
Med Brudens smaa Tærner drives der Skæmt,
og Køgemesteren har ikke glemt
at fylde ustandseligt Kruset
til Ære for Brudehuset.

Saa drage de frem med lysteligt Spil
hen over den blinkende Flade,
og Baad efter Baad sig slutter dertil
med Bryllupsgæster saa glade.
Det blaaner fra Kløft, det skinner fra Bræ,
det dufter fra blomstrende Abildtræ —
ærværdig staar Kirken paa Tangen
og signer med Klokkeklangen.

A. Munch.

---

157. Bryllups-Sang.

Melodi af H. Rung: Hr. Peder kasted Runer: F. S. 480.

Der er et Ord, som ingen Mand tør glemme:
At kun for Haabets Barn er Lykken hjemme.
For Tvivlens syge Bønner
den lukker grumt sin Dør;
men frejdig Sundheds Latter
den skænker helst „Gehør".
Held da dig, som fik lært at smile!
Held enhver, som ved Arnens Hvile
Lykken fandt!

Lad aldrig Livets Modgang jer forknytte,
om end jer Rigdom blev en ensom Hytte!

Med Enighed forinden
er Stuen høj og lys,
ved ømme milde Hænder
udslettes Nattens Gys.
Flidens Arm stille Fadet fylder,
Kvældens Sol fattigst Vraa forgylder, —
Kvældens Sol!

Hvor tvende ret fik Kærlighed i Eje,
var Gangen let, om end ad trange Veje;
thi hvad den ene høsted,
den anden bandt i Neg,
og saadan I forvandler
en trælsom Dag til Leg.
Trofast Gang gennem Modgangs-Vrimlen!
Lavt ved Jord tit var nærmest Himlen —
lavt ved Jord!

Og byg saa eget Hus paa egen Ager,
saa gennem egen Muld I Furen drager.
En lille Plet ved Gavlen
med Bær og Blomster smaa;
og inde bag Gardinet
skal ogsaa Blomster staa!
Ude Flid, helst med Sol paa Ruden,
inde Fred og en Glut i Puden, —
inde Fred!

Jeppe Aakjær (1903).

---

158. (166.) Hr. Peder og Helleliden.

Melodi af H. Rung: F. S. 480.

Hr. Peder kasted Runer over Spange,
som Helleliden over skulde gange.
Saa løfted han sit Anker,
saa fik han bliden Bør,

Spange: Bro.

saa sejled han fra Danmark
og fra de danske Møer.
Favre Ord fryde mangt et Hjerte,
favre Ord har forvoldt mig Smerte —
favre Ord.

Helleliden gaar og længes under Strande
og stirrer paa de dybe, salte Vande.
„Lad os kun Lykken friste!
Gud giver bliden Bør!"
Saa sejled hun fra Danmark
med alle sine Møer.
Favre Ord har mig haardt bedaaret,
favre Ord har mit Hjerte saaret —
favre Ord.

Den Vægter raaber højt, da Skibet kommer:
Nu bringer Børen os den danske Sommer.
Det var den Herre Peder,
af Glæde fast han lo,
da Helleliden gav ham
sin Ære og sin Tro.
Favre Ord stundom Hjertet glæde,
favre Ord volde tit, vi græde —
favre Ord.

Af „Svend Dyrings Hus". H. Hertz.

---

159. (156.) **Holder du af mig —.**

Melodi af H. Rung: F. S. 87.

Holder du af mig,
holder jeg af dig
alle mine Levedage;
Sommeren var kort,
Græsset blegner bort,
kommer med vor Leg tilbage.

Hvad du sa' i Fjor,
husker jeg i Aar,

sidder som en Fugl i Karmen, —
kakker paa og slaar,
synger lidt og spaar
Lykke under Solevarmen.

Litli—litli—lu!
Hører du mig nu,
Gutten bag ved Birkehejen?
Ordene vil gaa,
Mørket falder paa,
kanske du kan vise Vejen.

Sjo-i, sjo-i, hys!
sang jeg om et Kys?
Nej, det gjorde jeg vist ikke.
Hørte du det, du?
Kom det ej i Hu,
jeg vil lade Afbud stikke.

O, god Nat, god Nat!
Drømmen har mig fat,
den om dine milde Øjne
og de tavse Ord,
som af Krogen fo'r, —
o, de vare saa forsløjne!

Nu jeg lukker til;
er der mer, du vil?
Tonerne tilbage trille,
lokker mig og ler, —
vilde du mig mer?
Aft'nen er saa varm og stille.

Af „En glad Gut". Bjørnstjerne Bjørnson.

160. (151.) **Sig mig, lille Karen —.**

Melodi af C. J Hansen: F. S. 317.

Husker du i Høst, da vi hjemad fra Marken gik.
vendte du imod mig et spørgende Blik;
da faldt det mig paa Sind,
at jeg var hidtil blind;
sig mig, lille Karen, hvad mente du da?

Husker du i Vinter, vi sad omkring Arnens Ild,
jeg fortalte Eventyr, du hørte til;
tit op paa mig du saa',
saa gik jeg rent istaa;
sig mig, lille Karen, hvad mente du da?

Husker du i Julen, ved Gigers og Fløjters Klang,
mens vi over Gulvet os lystelig svang,
saa' jeg paa dig saa vist,
at du blev rød til sidst;
sig mig, lille Karen, hvad mente du da?

Se, nu er det Foraar, og Spirerne foldes ud,
Fuglen bygger Rede, og Skoven staar Brud.
Alt, hvad af Liv der veed,
drømmer om Kærlighed;
sig mig, lille Karen, hvad mener du nu?

C. Ploug.

---

161. (161.) **Det haver saa nyligen regnet.**

Dansk Folkemelodi: F. S. 158.

Det haver saa nyligen regnet,
og de Træer de dryppe endnu;
hvasse Vind, Tjørnen stind har dig saaret,
de har revet din Kaabe itu.
— Men trods Regn og trods Blæst
og trods Storm fra Nordvest
stander jeg dig dog alle Tider næst.

Jeg kan se paa de Øjne saa klare,
at du haver fornyligen grædt:
Regn paa Kind, Sorg i Sind, hvasse Tjørne
i dit Hjerte saa lyst og saa let!
— Hver en Taare paa Kind
som hver Fryd i mit Sind
haver du jo alene udi Vold.

For din Fod ved hvert Fjed vil jeg sprede
hver en Blomst, hvert et duftende Blad;
hver en Fugl fra sit Skjul vil jeg kalde,
— de skal kvæde og kvidre dig glad.
Lad dem blomstre i Ly,
lad dem svæve ved Sky!
de kan ej faa min Angest til at fly.

Nu i Morgen, naar Solen staar højest,
for din Moder jeg stedes med Bøn,
mæler blidt, spørger frit: Kære Moder!
maa jeg være din trofaste Søn?
— Se, det lysner i Sky!
Hør, det ringer fra By!
Du er min, som for evig jeg er din!

Folkevise ved Sv. Grundtvig.

---

162. (167.) Paa Vossevangen.

Melodi af N. P. Hillebrandt: F. S. 95.

Paa Vossevangen dér vil jeg bo,
dér vokser Kløver over Høje,
dér gaar hver Ungkarl med blanke Sko
og med en sølvknappet Trøje.
Dér danse Piger med Baand i Haar,
de lange Fletninger til Jorden naar;
ja, tro du mig,
jeg siger dig,
dér er det fagert at leve.

Og der staar Hassel og Birk og El,
og der staar Blaabær paa Lien,
og der staar Geden saa højt paa Fjæld,
og Elven løber forbi' en;
paa Marken vokser den grønne Løg,
i Skoven flyver den vilde Gøg;
ja, tro du mig,
jeg siger dig,
dér er det fagert at leve.

Der staar en Siljepil i Dalen trang,
der bor en Huldre bag Stene.
Dér falder Tiden mig aldrig lang,
selv naar jeg sidder der alene;
for Engen dufter, og Droslen slaar,
og Huldren synger, mens Elven gaar;
ja, tro du mig,
jeg siger dig,
dér er det fagert at leve.

Af et utrykt Lystspil. C. Hauch.

---

163. (168.) Elverhøj.

Dansk Folkemelodi: F. S. 487.

Jeg lagde mit Hoved til Elverhøj,
mine Øjne de finge en Dvale;
da kom mig i Møde Jomfruer to
og lokked mig med Sang og med Tale.
Eja! Hvor sælsom en Dans!

Striden Strøm den stiltes derved,
som førre var vant at rinde.
Alle smaa Fiske, i Floden svam,
de legte med deres Finne.

De vinked mig først, og saa trued de mig,
jeg stod som med Lænker bunden.
Da galede Hanen i fjerne By,
og Trolddommen var forsvunden.

Thi raader jeg hver dannis Svend,
som ride vil i Skove,
han ride sig ikke til Elverhøj
og lægge sig dér at sove.
Eja! Hvor sælsom en Dans!
Af „Elverhøj". Ved J. L. Heiberg (1828).

---

164. (292a.) En Hjertenskær.

Melodi af Aug. Søderman: Tillæg 15.

Og jeg vil ha mig en Hjertenskær,
ja, ja, Hjertenskær!
Men en lej, eller sint, eller sur, eller gerrig
og gammel Kar,
som drikker sig fuld
og falder omkuld, —
ham svarer jeg: Nej,
pak dig bare din Vej! —
Selv om han en drabelig Lensmand var.

Men jeg vil ha mig en Hjertenskær, —
ja, ja, Hjertenskær!
Som er stor, som er stærk, som er kæk, som
er trofast og vakker, ja,
som altid er mild
og venlig og snild,
som elsker for Gud
sin egen lille Brud; —
se, saa skal han være, som jeg vil ha!

Og han skal være min Hjertenskær —
ja min Hjertenskær —
og jeg vil være god imod ham, jeg skal elske
ham evig tro
og klappe hans Kind

og kvikke hans Sind
og bage hans Brød
og koge hans Grød, —
og saa skal vi leve saa godt, vi to!

C. P. Riis.

---

165. (159.) Kjesten og jeg.

Melodi: A jänta, å ja: F. S. 681.

Og Kjesten og jeg mødtes paa Landevejen.
Sin blinkende Spand paa Ho'det hun bar,
og Solen den straaled, Himlen var klar,
og smuk som den lyse Dag Pigen var;
mit Hjerte — det gik af Vejen.

Og Kjesten og jeg mødtes ved Helligkilden,
Sankthans-Ilden blussed, Gnisterne føg,
og flink paa Fiolen Spil'manden strøg;
vi to rundt om Baalet hvirvlende fløj.
Jo, dengang var jeg i Ilden.

Og Kjesten og jeg mødtes i Hassellunden.
Dér trykked jeg hende ned paa mit Skød,
og klaged hende alt mit Savn og min Nød,
og spurgte, om hun vilde dele mit Brød,
og tog hendes Svar med Munden.

Og Kjesten og jeg mødtes ved Kirketiden.
Til Alteret sammen vandred vi da,
og jeg sagde ja, og hun sagde ja,
og som Mand og Kone kom vi derfra,
og vi har ej fortrudt det siden.

---

166. (162.) Det var en Lørdag Aften.

Sjællandsk Folkemelodi: F. S. 159.

Det var en Lørdag Aften,
jeg sad og vented dig;
du loved mig at komme vist,
men kom dog ej til mig.

Si do kuns frit, hvad' tøkkes dæ,
ve' do int' væ' mæ nærest?
For do er ung o' køn o' net,
o' æ gi' lidt dæ, o' de' vår jet,
hvorfor æ gjæn vild ha' dæ.

Do er vel int' a hye Stand
o' int a hy Forræller,
men do er føjt i Danmarks Land
de sér æ så møj heller.
Di danske Pigger, di æ tro,
de' holder æ aw, o' de' vår to,
hvorfor æ gjæ'n vild ha dæ.

Ja do kan bag o' bryg o' to,
o' do kan sans o' syssel,
o' do kan vøw o spind o' sno
dæ i en Dans som en Kyssel,
o' do kan syng o' snak o' le,
de' holder æ aw, o' de' vår tre,
hvorfor æ gjæ'n vild' ha' dæ.

Karsten Thomsen.

---

169. (291a.) **Min kære lille Søster.**

Melodi ved Fru J. L. Heiberg: F. S. 432.

Min kære lille Søster!
hvorfor er Kinden din ej rød?
Saa tankefuld du vandrer,
du ligner fast en Død.
— Ak, jeg har lært en sælsom Ting,
derfor jeg gaar saa tavs omkring:
Jeg skænket har mit Hjerte
til en Ungersvend.

Og vogt dig for de Svende!
De elsker alle Piger smaa,
men tro i Sind og Tankker,
ak! det er kun saa faa.

— Men hvis af alle Piger her
kun jeg var den, han havde kær,
da sang jeg med de Fugle
højt i vilden Sky.

Min kære lille Søster!
Ak! du er dog saa ung endnu,
veed ej, hvor de er falske
og listige og snu.
— O! før bli'r Lærken falsk og grum,
end Falskhed i hans Bryst faar Rum.
Saa hvid som Markens Lilje
er hans Sind mod mig.

Min kære lille Søster!
For første Gang nu elsker du.
Og at det kan gaa over,
det tror du ikke nu.
— Nej, før fly'r Storken fra sine Smaa,
end Hjertet mit skal fra ham gaa.
Paa Jorden og i Himlen
vil jeg elske ham.

Min kære lille Søster!
Hvor veed du, at han elsker dig
og vil din Husbond være
paa Jord, i Himmerig?
— Han ser paa mig med Øjne blaa,
to store Taarer i dem staa;
da tro vi os i Himlen
hos Guds Engle smaa.

Af „En Søndag paa Amager". Johanne Luise Heiberg (1848).

---

170. (276 a.) Jægersang.

Melodi af Fr. Kuhlau: F. S. 486.

Herligt, en Sommernat
drage til Elverkrat,

hvile ved Kilden den svale!
Luna sit Sølverbaand
snor om Endymion,
spejder i Busk og i Dale.
Møder en Nymfe dig,
lad hende skøtte sig!
Jæger, o, lad hende fare!
Husk, at Aktæon fik
Straf for et dristigt Blik!
Jæger, o, tag dig i Vare!
Gaa paa den sikre Vej,
sværm og forvild dig ej.
Jæger, i Agt du dig tage!
Men har du tabt vort Spor,
lyt til vort Jægerkor,
det skal dig kalde tilbage.

Af „Elverhøj". J. L. Heiberg (1828).

---

171. (157.) Bondevise.

Svensk Folkemelodi: Ack Värmeland, du sköna: F. S. 408.

Og jeg vil ha' en Hjertenskær, det første som jeg kan,
men saadan en er ikke god at finde,
for hun skal have Kinder som den røde Tulipan
og Øjnestene, som kan rigtig skinne;
ja, hun skal være dejligst blandt de Piger her til Lands
og lystig ved sit Arbejd og lystig i en Dans,
og hun skal ha' de pæneste Manerer.
De Piger er vel gode nok, imens man paa dem ser,
men paa de meste kan man ikke lide;
og derfor vil jeg have en, som ej til andre ler,

Luna: Maanen; Endymion: en Yngling, som Luna elskede; Aktæon en Jæger, om hvem den græske Gudelære fortæller, at han paadrog sig Jagtgudinden Artemis' Vrede.

men elsker mig og blot af mig vil vide.
Ja, hun hos mig skal finde ret sin aller=
bedste Fryd
og bringe til mit Hus baade Stræbsomhed
og Dyd
og saa en Kiste fuld af gode Klæder.

Ja, naar jeg blot kan finde en ret saadan, som
jeg vil,
da fejrer straks mit Bryllup jeg med Glæde,
og Egnens Mænd og Kvinder de skal bydes
ind dertil,
og de skal faa saa meget, de kan æde;
og der skal være Dans og Spil tre hele
Dag' i Rad,
thi Kærlighedens Lykke den gør dog Hjertet glad,
saa kan man sagtens lidt derpaa spendere.

Af „Eventyr paa Fodrejsen". C. Hostrup (1847).

---

172. (158.) Den, jeg saa i Fjor.

Dansk Folkemelodi fra Varde=Egnen: F. S. 169.

Jeg saa' i Øster, og jeg saa' i Vester,
jeg saa' i Sønder og jeg saa' i Nord,
jeg saa' saa mange smukke Piger danse,
men aldrig saa' jeg den, jeg saa' i Fjor.
Den første Kærlighed er dog den bedste;
vist aldrig jeg forglemmer dig, min Ven.

Og kan jeg ikke til min Kæreste' komme,
og hverken ridend' eller gaaende,
saa vil jeg vente, til det bliver Sommer,
saa vil jeg sejle over Bølgen blaa.
Den første Kærlighed er dog den bedste;
vist aldrig jeg forglemmer dig, min Ven.

---

173. (165.) Roselil' og hendes Moder.

Dansk Folkemelodi: F. S. 175.

Roselil' og hendes Moder, de sad over Bord,
de talte saa mangt et Skæmtens Ord.
Ha, ha, ha, saa, saa, saa, saa,
de talte saa mangt et Skæmtens Ord.

„Før hvert Træ skal i Haven saa Blomster
af Guld,
før jeg skal vorde nogen Ungersvend huld".

Hr. Peder stod paa Svalen og lytted med List:
„Den ler dog bedst, som ler til sidst!"

Og der de kom ned udi Urtegaardens Læ,
da hang der en Guldring paa hvert et Træ.

Roselil' blev rød som et dryppende Blod,
hun stirred i Græsset ned for sin Fod.

Da kyssed Hr. Peder hendes Læber med Lyst:
„Den ler nok bedst, der ler til sidst.
Ha, ha, ha, saa, saa, saa, saa,
den ler dog nok bedst, som ler til sidst."

Ved Chr. K. F. Molbech.

---

174. (163.) En dejlig ung Ridder.

Dansk Folkemelodi: F. S. 161.

En dejlig ung Ridder i Lunden mon gaa,
en Adelsmands Datter saa tænkte han paa.
Han hende vilde ægte og tage til sin Brud,
for hun var saa ung, og saa yndig saa hun ud.

Den Ridder til Jomfruens Fader gik ind:
„Saa stærkt Eders Datter mig ligger i Sind,
kun hende vil jeg ægte og tage til min Brud,
for hun er saa ung, og saa yndig ser hun ud."

„Hr. Ridder, Hr. Ridder, I beder en Hind,
men fremmede Skytter har fanget den ind,

min Datter er trolovet, hun er en Hertugs
Brud,
for hun er saa ung, og saa yndig ser hun ud."
Ved H. Hertz.

---

174 b. Der var en Svend.

Melodi af P. Heise: F. S. 315.

Der var en Svend med sin Pigelil;
— de sang, saa det klang over Mark og
Vang, —
de gik ad den grønne Rugmark til.
I den unge Vaar,
naar Ringe byttes og Hjerter slaar,
naar Fuglene gynge
paa Kvisten og synge:
jeg fæster min Brud i Vaar!

Hvor Rugen stod saa tæt og saa grøn,
— de sang, saa det klang over Mark og Vang, —
der fandt de to sig en Plads i Løn.
I den unge Vaar o. s. v.

Og som de sad, en Vise de kvad,
— de sang, saa det klang over Mark og Vang: —
„Saa flygtigt er Livet som Blomstens Blad."
I den unge Vaar o. s. v.

„Saa grib da Tiden, forinden den gaar",
— de sang, saa det klang over Mark og Vang, —
„thi Elskov er Blomsten i Livets Vaar".
I den unge Vaar o. s. v.
William Shakespeare ved E. Lembcke.

---

175. (276b.) Nonne og Ridder.

Melodi af Erik Bøgh: F. S. 683.

Og Sneen den føg saa vide om Jord,
men Nonnen hun sang i det hellige Kor.

— Der er Roser i Klosterets Have!
Og Ridderen kom fra den blodige Leg,
saa rød var hans Brynje, men Kinden saa bleg.
— Hør Klokkerne ringe til Ave!

Og Ridderen blev derinde til Vaar,
og Nonnen hun plejed og lægte hans Saar.
Hun bad ved hans Leje saa mangen en Bøn,
hun bragte ham Trøst, men selv græd hun i Løn.

Da Løvet blev grønt og Fuglene sang,
sig Ridderen atter i Sadelen svang.
Han jog gennem Lunden med jublende Røst,
men inde i Cellen sad Nonnen saa tyst.

Da Blomsterne visned og Bladene faldt,
hans Bryllup paa Borgen man fejrede alt.
— Der er Roser i Klosterets Have!
Men Nonnen hun plukked de sidste, hun fandt,
til Bruden den glade i Krans hun dem bandt.
— Hør Klokkerne ringe til Ave!

Erik Bøgh.

---

176. Feltjægeren.

Norsk Folkemelodi: F. S. 630.

Jeg saa' ham om Morgenen ude i Skoven
saa ung og saa smuk og saa glad og forvoven;
der sang han omkap med de Fugle paa Kviste
saa lystig en Vise, ak, det var den sidste.

Jeg saa' ham om Middagen nede ved Dammen;
dér gik vi i Krattet og talede sammen.
Han bad om et Kys, og han hvisked med Liste:
Det kunde jo hænde, at det blev det sidste. —

Jeg saa ham paa Marken om Aftenen siden,
dér laa han i Græsset saa bleg efter Striden,

der saa' jeg de tindrende Øjne at briste, —
dog hilste han mig med et Smil, med det sidste.

Og siden i Nætterne mørke og lange
jeg saa' ham i Drømme vel hundrede Gange,
først dér har jeg sagt ham, hvad aldrig han vidste:
at han var den Første og bliver den Sidste.

Erik Bøgh.

---

177 (153.) Sommersang.

Melodi af Fr. Kuhlau: F. S. 490.

Nu Løvsalen skygger,
og Dagen er lang;
hver Smaafugl nu bygger
i blomstrende Vang.

Kun Kærlighedsguden,
den Stakkel, er blind;
han flagrer mod Ruden,
man lukker ham ind.

Af „Elverhøj". J. H. Heiberg (1828).

---

178. (146.) En Skaal for Kvinden.

Melodi af O. Lindblad: Glad såsom fågeln: F. S. 455.

Sparsomt i Norden vi Blomster finde,
Farven er bleg, og kun svag deres Duft;
Blomsten hos os er den dejlige Kvinde,
frodigst hun gror i den nordiske Luft.
Hende vi elske, mens Hjertet det slaar;
hende vi prise, mens Læben formaar.
Lokkerne bløde og Væksten den slanke,
Klang i sin Stemme og Snildhed i Blik,
Ild i sit Hjerte og Renhed i Tanke,
det hun i Arv efter Moderen fik.

C. Hostrup (1846).

---

179. (173b.) Trofasthed.

Melodi af P. Heise: Tillæg 36.

Kanske vil der gaa baade Vinter og Vaar,
og næste Sommer med og det hele Aar; —
men engang vil du komme, det veed jeg vist,
og jeg skal nok vente, for det lovte jeg sidst.

Gud styrke dig, hvor du i Verden gaar!
Gud glæde dig, hvis du for hans Fodskammel staar!

Her skal jeg vente, til du kommer igen;
og venter du histoppe, vi træffes dér, min Ven!

Af „Per Gynt". Henrik Ibsen.

---

180. (139.) Drikkevise.

Tysk Melodi: F. S. 394.

Vort Dagværk er til Ende;
som fri og muntre Svende
vi samles om vort Bord,
forfriske Sindet atter
ved munter Skæmt og Latter
og synge højt i Kor:
Hallo, hallo, hallo, hallo!
Paa Arbejd følger Ro.

Langt over dunkle Vande
mod Syden ligge Lande,
paa Bjerget Ranker grø.
O, den der havde Vinger,
derhen, derhen os bringer!
Dér er det godt at bo.
Hallo, hallo, hallo, hallo!
Dér er det godt at bo.

Nej, Vinger har vi ikke,
men vi har Lyst at drikke,
og Vinger har vor Lyst!
Med den vi fare vide!

Med den mod Sønderlide
vi kapre Vinens Høst.
Hallo, hallo, hallo, hallo!
Derhen, hvor Ranker gro!

Ja, hen til Sydens Ranke!
Vort Fartøj er vor Tanke
vort Sejl vor Fantasi!
Endskønt vi sidde stille,
vi langvejs fare ville,
som Himlens Fugle fri.
Hallo, hallo, hallo, hallo!
Vi sejle, og vi ro!

Naar nu vi hjemad skulle,
saa er vi sagtens fulde
og kommer knap herfra.
Det gaar! Det kan ej fejle!
Jeg mærker alt, vi sejle —
vi sejle rundt — Hurra!
Hallo, hallo, hallo, hallo!
Vi sejle, og vi ro!

(Udvalgte Vers.) H. Hertz.

---

181. (141.) Mit fulde Glas.

Melodi af C. D. Stegmann: F. S. 385.

Mit fulde Glas og Sangens raske Toner
og vittig Skæmt og Munterhed
jeg sælger ej for alle Fyrsters Kroner
og Salomoners Herlighed;
thi Højhed ej lyksalig gør,
og al Ting jævnes, naar man dør.

Et evigt Navn er dejligt, kan jeg tænke,
og det paa Kviste ikke gror;
men det mit Støv i Graven ej skal krænke,
om man mig aldrig kalder stor;

thi naar man først dernede er,
man Verdens Ros og Spot belér.

En Tønde Guld var artig nok at have,
dermed at pleje Kælderen;
men efter den i Jordens Skød at grave
det overlader jeg til den,
som ikke veed og ikke ser,
at Armod tit af Hjertet ler.

Mit Ønskes Maal er kun en kølig Kælder,
hvor Vinen ingen Skade ta'er,
et Fad, som fyldes atter, naar det hælder,
et Hus, som tætte Vægge har,
et roligt Sind, en Munterhed,
som følger mig til Gravens Bred.

Og ønsker jeg en rask og kælen Pige,
som elsker mig; med andre Ord:
jeg ønsker mig et lille Himmerige
paa denne syndefulde Jord
og Børn, som eje Kraft og Marv
og faa min Munterhed i Arv.

Jeg ved det grant: vor Jord er ej forbandet,
nej, overalt jeg ser Velsignelsen;
den stiger op af Havet, gror paa Landet
og regner ned fra Himmelen.
Jeg veed det grant, vor Lod er stor;
Velsignet er den faldne Jord.

Vinranker gro, og Venskabs Luer brænde
paa Jorden — Piger pryde den,
og fra dens ene til dens anden Ende
jeg blomstre ser Velsignelsen.
Lyksalighed er Jordens Maal —
Vins, Venskabs, muntre Pigers Skaal!

J. Zedlitz.

182. (143.) Slutningssang.

Melodi af C.M.Bellman: Så lunka vi så småningom: F.S.390.

Saa, nu er denne Aften gaa't
med Alvorsord og Gammenslag,
og hvem der har en Blyhat faa't,
har nok for næste Dag;
men ellers, naar vi Hjemmet naa,
er alting som en Drøm forbi,
og atter vi til Halsen staa
i Slid og Trøvleri.
Brugt er dog ej Glædens hele Skat,
den i Mindets Sparebank er sat;
vi kan ta' op dera' og derfor købe ind
frisk Mod og muntert Sind.

Kun flygtig er vor Ungdomstid,
den svinder ogsaa som en Drøm,
thi snart man aandig invalid
sig ror paa Livets Strøm;
og naar man først faar Hjem og Hus
og Embed, Viv og Poder smaa,
saa kommer en Begejstringsrus
ej tit og banker paa.
Brugt er dog ej Glædens hele Skat,
den i Mindets Sparebank er sat;
vi kan ta' op dera' og købe ind
frisk Mod og muntert Sind.

Ved „Nordisk Højtid", den 13. Januar 1845. C. Ploug.

---

183. (280.) Alsingervi's.

Melodi af C. J. Zahn: F. S. 70.

Goj Avten, I Dræenge! Kommer hid te vor Disk,
la vos slaa vos en lild Basseralle,
lad vos syng, la vos drik vos en lillevette Pisk,
la vos sie, hva' der er i vor Balle!

Vor Hals er saa tør, træk e Tap av e Tynd!
Plommelom, Plommelom! la vos no kun
begynd!

Lad vos syng vos en Vi's aa vo't Alsinger Dansk,
for de' rigte jo it er de' rigte;
no skal olt jo vær taase o' tysk eller spansk, —
hven veed, hvor vi blyver sognpligte.
Men hvodden de' end sær vos kyslet og kast,
ve' vo' Muer o' vo't Hjemmind vi do' hæl-
der fast!

De' er galt med di Farrer og med de' Kludderi,
som no er blæst ind her fra Synder;
de' gaml' Røj og Hvie er der Mening kun i,
o' de' smager bedst for e Bynder.
Men de' er no forbøjen! sikken Skjændsel
aa Skam,
vi hær knap Lov o' drik vos en dansk lille
Dram.

De' er galt med e Kael, di maa it koldes Jens,
for Kontreband er no e Jenser!
De skydder dem ihjel — ja saamind kund'
et hænds —
nær de træffer dem inden vo'r Grænser.
Men hva' skal vi gyer, for den Jensenatur
de' er jo vo't Ærregods etter vo' Muer.

De' er undt, te vi skal, hva' vi slet it ka li,
te vi skal kold e Fiender vo' Brøjer;
de' er kjøvt aa vær te i en saad'n sølle Ti',
o' at puttes i fremmed Folks Trøjer
o' masier, nær der tælles med „eins, zwei,
drei" —
de' er traagt for e Bien o find aa den Vej.

La vos klink da o' drik vos en Skaal for vo,
Muer,

for hind, som er olti den rigte,
vi kan it gørres om o' foranner vo' Natur;
men te hind blywer ol' Daw vi pligte,
en Skaal for vo' Gammel med Sjæl og
med Mund,
saa læng, som e Ke'l hær en Draaf aa e Bund!

K. Karstensen.

---

184. Drikkevise.

Melodi af E. du Puy: Hvis et godt Raad I følge kan: F. S. 494.

Nu er det stille; han har os forladt,
Solen, den gamle Urostifter,
og i den tavse, kølige Nat
vil vi skride til svare Bedrifter.
Borgeren snorker alt, men vi —
vi gaa paa Perlefiskeri.

For os paa Bordet se vi et Hav,
Bølgerne vildt mod Kysten skummer;
men i sin dybe, skrækkende Grav
mangen kostelig Perle den rummer.
Se, hvor de funkle! Bølgen her
har laant af dem sit Gyldenskær.

Bredden er stejl, det gaar vel ej saa nemt,
frejdig vi dog paa Fangsten drage:
Kækhed og Haab og Lystighed og Skæmt,
det er Perler, man ikke bør vrage.
Halsen er tør og Lysten stærk, —
det glider nok, det store Værk!

Sej, mine Gutter! nu skal vi til Bunds!
Glasset det er vor Dykkerklokke,
dermed vi synker i den dybe Puns,
hvor de funklende Perler os lokke.
Efter dem — rask! nu ned det gaar;
en Skaal for ham, der først dem naa'r!

E. Hostrup.

185. (144.) Skaaler.

Mel. af C. M. Bellman: Fredmans Sånger Nr. 25: F. S. 454.

For Frihed
er denne Skaal udbragt!
Væk med de Baand, som Aanden trykker!
Mod Despoti, mod Fordom og Nykker —
kling klang! — vi kæmper uforsagt.

For Norden
er denne Skaal udbragt!
Det bliver eet, som eet vil være;
Baandet skal strammes uden at snære —
kling klang! — thi Blodets Røst er vakt.

For Danmark
er denne Skaal udbragt!
Kom kun, I Fjender, nære, fjerne!
Sønnerne kan vel Moderen værne —
kling klang! — mod Trældom og Foragt.

For Kvinden
er denne Skaal udbragt!
Herligst er Kamp og sødest Sejer,
naar i de Skønnes Skare man ejer —
kling klang! — en allieret Magt.

Udvalgte Vers. C. Hostrup (1846).

Børnesange. Hjem, Skole og Ungdom.

186. (174.) Ride Ranke!

Melodi af Joh. Chr. Gebauer: F. S. 208.

Ride, ride Ranke!
Greven er saa højt paa Straa,
Bonden maa med Træsko gaa.
Ride, ride Ranke!

Junkren paa sin fine Hest,
som kan danse, ret gør Blæst.

Frøknen sidder let som Fjer
som min lille Rytter her.

Hvorhen skal nu Vejen gaa?
Bedstefa'r Besøg skal faa.

Og naar vi saa stige af,
sige vi: „God Dag, god Dag!"

Bedstemor af Hjertensgrund
trykker os et Kys paa Mund.

Nu til Onkel i Galop!
Er han hjemme? Ja, saa stop!

Ride, ride Ranke!
Til i Morgen staa i Ro,
Havre først, et Kys, ja to!
Ride, ride Ranke!

H. C. Andersen

187. (178.) **Børnenes Sang til Storken.**
Melodi af J. P. E. Hartmann: F. S. 211.

Stork! Stork! Langeben!
Hvor var du saa længe?
Saa' du Kong Faraos høje Sten?
Gik du paa Nilstrømmens Enge?

Stork! Stork! Langeben!
med de røde Hoser!
Hvor har du gjort af dit ene Ben?
Blev det i Faraos Moser?

Stork! Stork! Langeben!
Lykken vil du bringe:
Gemmer du den med dit ene Ben
listelig under din Vinge?

Stork! Stork! Favre Smaa
bringer du vor Moder:
Er det en Søster med Øjne blaa?
Eller en lille Kærbroder?

B. S. Ingemann.

---

188. (179.) **Den største Mand.**
Melodi af Joh. Chr. Gebauer: F. S. 185.

En lille Nisse rejste
med Ekstrapost fra Land til Land,
hans Agt det var at hilse
paa Verdens største Mand.

Han kom til Stormogulen
og dér, hvor Kæmpekaalen gror;
men mellem alle Kæmper
ham tyktes ingen stor.

Da gik han hen til Havet
og stirred i det klare Vand.
Han smilte, thi nu havde
han set den største Mand.

Jul. Chr. Gerson.

188 b. Sørens Far.

Egen Melodi.

Sørens Far har Penge
og Ko og Kalv i Væng
og Hø og Halm i Lo.
Lille Far har ingen Ko,
og han har ingen Penge.

Sørens Far har Heste
og guldbroderte Veste
og Strømper lysegraa.
Lille Far har Sokker paa,
og han har ingen Heste.

Sørens Far har Søren
og mange andre Bør'en
og bitte smaa som jeg.
Lille Far har bare mig,
og jeg er ingen Søren.

---

189. (190.) Børnerim.

Melodi af Johanne Fenger: F. S. 181.

Den lille Bi, den store Sol?
De kan stikke.
Og Bøgen og den blaa Viol?
De kan nikke.

Og Busken her og Baaden hist?
De kan gynge.
Og Bølgen og hver Fugl paa Kvist?
De kan synge.

Og daarligt Vejr og daarlig Vej?
De kan drille.
Og hvad kan baade du og jeg?
Tie stille.

Chr. Richardt.

---

190. (183.) Solen og Bøgen.

Melodi af N. K. Madsen-Stensgaard: F. S. 222.

Der er saa travlt i Skoven
for neden og for oven,
thi nu skal Solens Bryllup staa,
og Bruden har alt Kransen paa.
Kom ud! Kom ud!
Thi Bøgen er saa køn en Brud!

Og Vielsen og Talen
besørger Nattergalen,
og alle de Violer blaa
er hendes Brudepiger smaa.

Den sorte Snegl paa Sokker
han møder nok som Klokker;
men Gøgen han er Organist
og spiller med fra først til sidst.

Og Fuglekoret sjunger,
saa højt i Hal det runger;
da suser der en Aftenvind,
og Solen kysser Brudens Kind.
Kom ud! Kom ud!
Thi Bøgen er saa køn en Brud!

Chr. Richardt.

---

191. (184.) Børnenes Skovtur.

Dansk Folkemelodi: F. S. 202.

Og det var en Skærsommerdag,
da blev der Mylder paa Gade,
da skulde Børnene i Skoven ud
at se de grønne Blade;
for da var Skoven grøn, grøn.

Saa gik der Bud til den milde Sol
om straks at komme og skinne;
saa gik der Bud til den sorte Sky
om helst at lukke sig inde.

Saa gik der Bud til den Blomsterflok
om tæt at samles i Klynge;
saa gik der Bud, om de Fugle smaa
vilde øve sig i at synge.

Saa gik der Bud til det fæle Støv
om ej at ligge paa Veje,
saa gik der Bud til det bløde Græs
om tørt at rede sit Leje.

Saa gik der Bud til det Kildevæld
om kølig Drik at skænke;
saa gik der Bud til den Jordbærbusk
om paa lidt Bær at tænke.

Og der blev travlt i den Bøgeskov,
og der var Liv paa Færde;
og da saa Børnene kom derud,
var alt, som det skulde være.

Og aldrig var der mer lysteligt
for neden og for oven;
og aldrig gaves der en bedre Dag
end Sommerdagen i Skoven;
for da var Skoven grøn, grøn.

Gotfred Rode.

---

192. (181.) Gildet i Skoven.

Dansk Folkemelodi: F. S. 167.

I Skoven skuld' der være Gilde
alt hos den gamle Ørn,
som jo saa gerne vilde
fornøje sine Børn;
og alle Fugle sjunge
og røre deres Tunge,
saasnart som Lærken gi'r Signal
af Næbets Futteral.

At byde Gæster mange
den Hane skulde gaa,
han havde Ben saa lange,
med krumme Sporer paa;
han raabte Kykkeliky
tre Gange i hver By,
at byde alle Fugle smaa
til Ørnens Gilde saa.

Den Tømmermand, Hr. Spætte,
han skulde bygge Hus,
og Svalen Taget tætte
med Skovens grønne Mos;
og Salen skulde pyntes,
hvor Gildet skulde staa,
med røde Sneglehuse
og fine Bolstre blaa.

Og Ravnen skulde ogsaa
være deres Præst,
hans sorte Kjole viste,
at han var Kaldet næst,
han var en højlærd Mand,
klog over al Forstand,
han holdt den bedste Prædiken,
der hørtes i vort Land!

Og Storken skulde være Skaffer
og sætte Mad paa Bord;
thi han var den iblandt dem,
der var saa grumme stor.
Han havde lange Ben,
dertil forsigtig tren,
fordi han ikke skulde falde omkuld
og slaa Fadene i Sten.

Og Skænkere de havde,
det var de smaa Graaspurv',
de tænkte ej paa andet

end tappe og bær' ind:
„Lad Kanden kun gaa om,
at den kan blive tom,
vi den igen skal fylde;
vi tappe ej paa Skum!"

De havde og to Spillemænd,
og de var meget smaa,
det var den lille bitte Nattergal
og saa den Lærke graa.
De spilled Menuet,
og det gik nok saa net,
til alle udi Dansen
var bleven ganske træt.

Og Uglen var til Gilde,
hun drak sig ganske fuld,
om Aftenen saa silde
hun faldt i Græs omkuld,
hun raabte med stor Klage:
O Ve, o Ve, o Plage,
i alle mine Dage
stor Nød jeg lide maa!

---

193. Fingrene.

Melodi af Joh. Chr. Gebauer: F. S. 213.

Søskende jeg kender fem,
(Stakkel, som ej kender dem);
ved hinandens Side sat
blev de Mennesket en Skat.

Tommeltot er Patriark,
lille, buttet, rørig Knark,
styrer Flokken som Regent,
ellers var det slet bevendt.

Slikkepot har Tyvs Natur,
sidder fremmest og paa Lur;
han er Barnets Pegepind,
naar det faar sin Fibel ind.

Langemand højst rækker op
midt i Klyngen med sin Krop;
naar til Væds man trækker Krog,
gavner godt det store Skrog.

Guldbrand har den søde Rang,
bærer Ringen gyldentrang,
om hans Lykke tier Sang,
ellers Visen blev for lang.

Lille Peter Spillemand,
ikke meget højner han,
morer sig saa jævnt og godt
som en stakkels Askepot.

Rækker jeg dem alle frem,
giver du mig dine fem,
er et Tryk: Farvel, min Ven!
og til Velkomst et igen.

N. U. Krossing.

---

194. (182.) **Moderen med Barnet.**
Melodi af Joh. Chr. Gebauer: F. S. 191.

Hist, hvor Vejen slaar en Bugt,
ligger der et Hus saa smukt,
Væggene lidt skæve staa,
Ruderne er ganske smaa,
Døren synker halvt i Knæ,
Hunden gøer, det lille Kræ,
under Taget Svaler kvidre,
Solen synker — og saa vid're.

I den røde Aftensol
sidder Moder i sin Stol;
Kinden luer dobbelt rød,
Barnet har hun paa sit Skød.
Drengen er saa frisk og sund,
Æblekinden rød og rund!
Se, hvor hun i Spøg ham banker
paa de søde Pusselanker.

Katten staar og krummer Ryg,
men forstyrres af en Myg;
barsk han den med Poten slaar
og igen som Hofmand staar.
Moder klapper Barnets Kind,
se, hvor sødt det sover ind,
drømmer om de Engle smukke
i sin lille pæne Vugge.

H. C. Andersen.

---

195. (295.) Ole Lukøje.

Melodi af O. Jacobsen: F. S. 182.

Den lille Ole med Paraplyen
ham kender alle Smaafolk i Byen;
hver lille Pige, hver lille Dreng
han gemmer skælmsk i sin lille Seng.

Dog vil han først Paraplyen brede
og Uskylds Hygge om Lejet sprede;
saa vil i Drømme den lille Fyr
fortælle dejlige Eventyr.

Han kan fortælle om Stjerner klare,
om Himlens hellige Engleskare
og om den yndige, milde Fe,
som alle Børn vil saa gerne se.

Og har om Dagen de artig været
og kærligt Fader og Moder æret,
saa kan saa glade til Sengs de gaa
og drømme sødt om Guds Engle smaa.

Og naar om Morgenen Solen skinner,
da vaagne de med smaa røde Kinder
og takke Gud for, hvad de har drømt,
og kysse Fader og Moder ømt.

Peter Lemche.

---

196. (294 a.) Vuggesang.

Melodi af Emil Hartmann: Tillæg 50; og af N. K. Madsen-Stensgaard: F. S. 673.

Nu skal du kønt dig putte ned
og lukke Øjnenes Laage!
Imens du sover, du jo veed,
din Moder vil over dig vaage.
Du er den første, som jeg bar
til Livet med Angst og med Smerte,
derfor er du en Skat, jeg har,
den dyreste for mit Hjerte.

Nu skal du sove fast og trygt
og drømme Drømme saa smukke,
der er en Jakobsstige bygt
fra Himmerig ned til din Vugge.
Ad den Guds Engle komme ned
og lære dig deres Lege
og vise dig en Herlighed,
som Barnet engang skal eje.

Nu skal du sove godt og sundt
og vinde Nemme og Kræfter
og trippe snart i Stuen rundt,
og nynne mig Sangene efter.
Og engang skal du se dig om
i Verden og Kundskabs Rige,
men altid blive god og from
og altid min egen Pige.

C. Ploug.

---

197. (202.) Sov, mit Barn!

Melodi af Carl Mortensen: F. S. 700.

Sov, mit Barn, sov længe,
jeg rører Vuggens Gænge,
vifter Fluen fra din Kind,
kalder Drømmen til dit Sind;
sov, mit Barn, sov længe!

Frodig som en Ranke
du vokser for min Tanke,
vokser fra din Moders Arm
ud i Verdens vilde Larm,
frodig som en Ranke.

Glem dog ej din Vugge,
og ej din Moders Sukke!
Vokser du fra Barnekaar,
glem dog ej dit Fadervor.
Glem dog ej din Vugge!

Lykkens Roser røde
kun mellem Torne gløde;
Tornen tager jeg for mig,
Rosen gemmer jeg til dig;
Lykkens Roser røde!

Vaagn med Smil om Munden
saa fro som Fugl i Lunden!
Reden din er lun og blød:
Moderfavn og Moderskød;
vaagn med Smil om Munden!

Chr. Richardt.

---

198. (170.) Agnetes Vuggesang.

Melodi af P. Heise: Fader siger: „Sy du skal og sømme": F. S. 698.

Sol deroppe ganger under Lide,
sov, mit Barn, saa bli'r du stærk og stor!
Paa den vilde Havhest skal du ride,
under Bølgen dejligt Engen gror.

Hvalerne med deres brede Finne
over dig, som store Skyer, gaa,
Sol og Maane gennem Vandet skinne,
begge to du skal i Drømme faa.

Visselul! Jeg fødte dig med Smerte!
Bliv min Glæde altid, Aar for Aar;
du har drukket Livet ved mit Hjerte,
hver din Taare til mit Hjerte gaar.

Sov, mit Barn! Jeg sidder ved din Vugge,
lad mig kysse dine Øjne til!
Naar engang de begge mine lukke,
hvem mon dig da Moder være vil?

Af „Agnete og Havmanden". H. C. Andersen (1833).

---

199. Ved Vuggen.

DanskFolkemelodi: En dejlig ung Ridder: F. S. 161.

Jeg nynner og jeg bøder mit sølverhvide Slør.
Det gemmer alle Kvinder, naar Pigedrømmen dør.
Min Ungdoms hvide Drømme, som alle er forbi,
og mine varme Taarer jeg væver ind deri.

Jeg bar det selv paa Haaret, saa lykkelig og skøn.
Nu svøber jeg dets Rester om dig, min lille Søn.
Saa nynner jeg den Vise, jeg sang saa ofte før,
om Drømmene, som vaagner, og Drømmene, som dør.

Min Vise er vemodig, og falmet er min Kind.
Dens Roser har jeg ofret for dig, dit lille Skind.
De purpurrøde Roser, dem tænker jeg nu paa,
og paa de hvide Drømme, jeg aldrig skulde naa'.

Saa træder jeg min Vugge og lukker Øjet i
og væver nye Drømme til Vuggens Melodi.
Saa nynner jeg og drømmer og vaagner med et Suk —

hvad gør det, det er Drømme, naar Drøm=
men blot er smuk?
Ludvig Holstein.

---

200. Vuggevise.

Melodi af N. K. Madsen=Stensgaard: Tillæg 51.

Nu løftes Luft og Lofte
til Stjernehvælven blaa;
nu flyver lille Haakon
med Drømmevinger paa.

Der er en Stige stillet
fra Jord til Himlen op;
nu stiger lille Haakon
med Englene til Top.

Guds Engle smaa, de vaager
for Vuggebarnets Fred;
Gud sign' dig, lille Haakon,
din Moder vaager med.

Af „Kongs=Emnerne". Henrik Ibsen.

---

201. Guds Have.

Melodi af N. K. Madsen=Stensgaard: F. S. 292;
Chr. Barnekow: Tillæg 3.

Jeg veed en dejlig Have,
hvor Roser staar i Flor —
den skabte Gud til Gave
for alle Børn paa Jord.

Hvert Barn med Tanker fromme,
med øm og kærlig Sjæl,
faar Lov til dér at komme
og plukke Roser selv.

Nu lukker jeg mit Øje
og putter ned min Kind;

Gud Fader i det Høje
luk mig i Haven ind!

L. Budde.

---

202. (204b.) **Det døende Barn.**
Melodi af Rud. Bay: F. S. 666.

Moder, jeg er træt, nu vil jeg sove,
lad mig ved dit Hjerte slumre ind;
græd dog ej, det maa du først mig love,
thi din Taare brænder paa min Kind.
Her er koldt, og ude Stormen truer,
men i Drømme, dér er alt saa smukt,
og de søde Englebørn jeg skuer,
naar jeg har det trætte Øje lukt.

Moder, ser du Englen ved min Side?
Hører du den dejlige Musik?
Se, han har to Vinger, smukke hvide,
dem han sikkert af Vorherre fik;
grønt og gult og rødt for Øjet svæver,
det er Blomster, Engelen udstrør!
Faar jeg ogsaa Vinger, mens jeg lever,
eller, Moder, faar jeg, naar jeg dør?

Hvorfor trykker saa du mine Hænder?
Hvorfor lægger du din Kind til min?
Den er vaad, og dog som Ild den brænder.
Moder, jeg vil altid være din!
Men saa maa du ikke længer sukke,
græder du, saa græder jeg med dig.
O, jeg er saa træt! — maa Øjet lukke.
— Moder — se! nu kysser Englen mig!

H. C. Andersen (1825).

---

203. (296.) **Da jeg var lille.**
Egen Melodi: F. S. 592.

Der var en Tid, da jeg var meget lille,
min hele Krop var kun en Alen lang;

sødt, naar jeg denne tænker, Taarer trille,
og derfor tænker jeg den mangen Gang.

Jeg spøged i min ømme Moders Arme
og sad til Hest paa Bedstefaders Knæ
og kendte Frygt og Grublen, Sorg og Harme,
saa lidt som Penge, Græsk og Galathe.

Da syntes mig, vor Jord var meget mindre,
men og tillige meget mindre slem;
da saa' jeg Stjernerne som Prikker tindre
og ønskte Vinger for at fange dem.

Da saa jeg Maanen ned bag Højen glide
og tænkte: Gid jeg var paa Højen dér!
Saa kunde jeg dog rigtig faa at vide,
hvoraf, hvor stor, hvor rund, hvor køn den er!

Da saa' jeg undrende Guds Sol at dale
mod Vesten ned i Havets gyldne Skød
og dog om Morg'nen tidlig atter male
den hele Himmelegn i Østen rød.

Og tænkte paa den naadige Gud Fader,
som skabte mig og denne smukke Sol
og alle disse Nattens Perlerader,
som kranse Himmelbuen Pol til Pol.

Med barnlig Andagt bad min unge Læbe
den Bøn, min fromme Moder lærte mig:
O, gode Gud! O, lad mig altid stræbe
at vorde vis og god og lyde dig!

Saa bad jeg for min Fader, for min Moder,
og for min Søster og den hele By,
og for ukendte Konger og den Stodder,
som gik mig krum og sukkende forbi.

De svandt, de svandt, de blide Barndoms-Dage!
Min Rolighed, min Fryd med dem svandt
hen —

jeg kun Erindringen har nu tilbage;
Gud lad mig aldrig, aldrig tabe den.

Jens Baggesen.

---

204. (204a.) Guds Engleskare.

Melodi af J. P. E. Hartmann: Tillæg 52.

Søde Gud, din Engleskare
alle dine Smaa bevare!
Ja, forlad os, Fader milde,
hvad vi gjorde, som var ilde!
Hjælp os, saa vi vorde fromme,
saa vi i din Himmel komme,
smile sødt i Englefavn;
hør du os i Jesu Navn!

---

205. (108.) Hjemmets Sang.

Melodi af en tysk Minnesang: Tillæg 53.

Naar Somrens Sang er sungen,
og Kulden knuger Støvet,
og Tonen dør paa Tungen
af Stormen overdøvet,
mit Hjem, du rige, varme!
i dine Moderarme
jeg lever op paa ny.

Og alt, hvad Blæsten skræmmed,
og Frostens Magt mon kue,
det skærmes huldt i Hjemmet
og tø'r ved Arnens Lue;
hvert Lysglimt bli'r til Glæde,
hvert Suk la'r ud sig græde,
hvert Haab faar Luft i Sang.

Af „Under Snefog". C. Hostrup (1888).

---

206. (268.) Hjemligt og Fremmed.

Mel. af C. E. F. Weyse: Kommer hid, I Piger smaa: F. S. 139.

Kommer, Brødre, lytter til,
laaner mig Jert Øre,
naar jeg derom synge vil,
hvad vi kunne gøre
for af Tidens Bølgeslag
ej at blive slaaet i Vrag
og gaa helt til Grunde.

Aanden du af Fædre fik,
som dit bedste Eje
Sprog og Tankesæt og Skik
du i Hjertet pleje.
Og naar Pust af fremmed Vind
trænge vil i Hjertet ind,
Døren fast du stænge.

Og i fremmed Flitterguld
ej du dig forgabe,
bliver deraf Hjertet fuld,
du dig selv vil tabe,
og du vil da raadløs staa,
ej i Storme Støtte faa,
værgeløs du stander.

Læg i Barnets Hjertebund
Arv, du fik af Fædre,
Hjertesprog i Hjertets Grund
lær det elske, hædre!
Lær det sky al fremmed Sæd,
som os bragt kun har Fortræd,
elske højt vort eget.

Da vil vokse frem en Æt,
som ej vil vanslægte,
som forsagt ej bliver træt,
men hvis Aand er ægte,

som nok faar i Knokler Marv
til at vogte Slægtens Arv,
mandeligt den værge.

R. C.

---

207. (267b.) **I Hjemmets Hygge.**
Melodi af Morten Eskesen: Tillæg 54.

Sneen har sit hvide Tæppe
bredt ud over Mark og Vang,
og paa alle Veje høres
Kaneklokkers muntre Klang;
men i Hjemmets Hygge fryder
sig de danske Sønderjyder
bedst dog ved den danske Sang.

Thi bag Hjemmets lune Vægge
kan ej Tvang og Forbud naa;
dér vi tør af Hjertet synge
Sange, som vi bedst forstaa.
Og vi tør ej i os binde,
hvad os ligger mest paa Sinde;
vore Længsler frit vedgaa.

Ja, i Hjemmet skal nu plantes
Spiren for vor Folketro,
dér skal gamle Minder fredes,
dér for Fremtid bygges Bro;
dér til Kampen vi os væbne,
at vi kan vor Fremtidsskæbne
trygt imødese med Ro.

Vi vil mindes, Mænd og Kvinder,
at nu Hjemmet er den Magt,
hvoraf Fremtidshaabet rinder,
i hvis Haand det nu er lagt,
om vort Folk i Tider vare
Modersmaalet mod den Fare
kan, hvori det nu er bragt.

R. C.

208. (177.) Hjemmet.

Melodi af Joh. Egeberg: Tillæg 55.

Hvad er et Hjem? Et Sted, hvor Dagen rinder
saa tyst i Ly af tvendes Kærlighed;
hvor Himlen hvælver sig med gode Minder,
hvor Livet er som stille Skoves Fred.

Hvad er et Hjem? En Sommerdag med Varme,
som favner det, der skyder op af Jord,
med bløde Hænder og med stærke Arme
— en Dag, i hvilken Børn og Blomster gror.

Hvad er et Hjem? En lille venlig Kilde,
hvis Rislen er Smaabarnets glade Snak,
hvis klare Vand er alle Dyder milde,
hvis Renhed fylder Hjertet helt med Tak.

Edv. Egeberg.

---

209. (97a.) Dit Hjem.

Melodi af B. Crusell: Nu han svävade kring (Vikingabalk): Tillæg 32.

Du skal elske dit Hjem, hvor først Dagen du saa',
hvor du var som en velkommen Gæst,
naar du først bliver stor, vil engang du forstaa,
det var dér, man har villet dig bedst.

Du skal elske dit Land, der er Hjemmenes Hjem,
denne Plet i det skyede Nord,
dette stormslagne Skib, som endnu bærer frem;
hvad du ejer, er ogsaa om Bord.

Du skal ofre det alt, hvad du evner og kan,
du skal hjælpe at drage dets Dræt,
du skal elske dets Skønhed fra Strand og til Strand,
du skal tro paa dets Fremtid og Ret.

Alfred Ipsen.

---

210. Vort Flag inden Døre.

Melodi af J. Torrild: Naar Vinteren rinder: Tillæg 27.

Se, bar staar hver Flagstang, paa Land og i By,
hvor sønderjydsk Troskab mon bygge!
Hos os vajer Flag kun i Stuernes Ly,
hvor sindigt vi virker, ved Kvæld som i Gry,
for vor Hjemstavn, vor Sag og vor Lykke!

De fremmede Farver ej glæder vort Sind,
de hjemlige kun gør os trygge:
i Hjertet er Renhedens Kors ristet ind,
og Kærligheds Blod tænder Glød paa vor Kind
for vor Hjemstavn, vor Sag og vor Lykke!

I Stuernes Fred og i Hjerternes Gem
vi værner det dejlige Smykke;
dets Kors har for evigt velsignet vort Hjem,
i Skær af dets rødmende Dug gaar vi frem
for vor Hjemstavn, vor Sag og vor Lykke!

Og fylkes til Fremgang vor frejdige Hær
mod Trængsler, der true og trykke,
usynligt for Fjenden er Flaget, vi bær',
men vi ser det bølge i vekslende Vejr,
for vor Hjemstavn, vor Sag og vor Lykke!

Erling Stensgaard (1908.)

---

211. (186 a.) Mit kære Hjem!

Melodi af H. R. Bishop: Home, sweet home: F. S. 686.

Om Glæder end betegned hvert Fjed, vi vandred frem,
dog Længsel Sjælen fylder ved Tanken om vort Hjem.
Og aldrig du i Verden vil finde noget Sted,
hvor som i Barndomshjemmet dit Hjerte føler Fred.

Hjem! Hjem! mit kære Hjem!
Nej, ingen, ingen Plet er skøn som du, mit Hjem!

Landflygtig jeg mod Hjemmet igennem Taarer ser!
Ak, skal min elskte Hytte jeg aldrig skue mer?
Sødt Fuglene dér synge med den mig kendte Røst;
dér atter Fred neddaled i sorgopfyldte Bryst.
Hjem! Hjem! mit kære Hjem!
Nej, ingen, ingen Plet er skøn som du, mit Hjem!

Fra Himlen stiger Sjælen til Jordens Dale ned,
men aldrig kan den glemme sin Himmels Salighed!
Med Anelsernes Længsel i Bøn den hæver sig
at komme dog tilbage til tabte Himmerig.
Hjem! Hjem! Saligheds Hjem!
Hvad ejer Jord saa skønt som du, mit sande Hjem!

P. Faber.

---

212. (286.) Kvindernes Sang.

Mel. af Joh. Chr. Gebauer: En Vise nu vil jeg sjunge: F. S. 133.

En Stormvind gaar over Jorden,
den slider i Hjertebaand;
fra Syden og op til Norden
der strides med Aand og Haand.

Her sidder vi Kvinder stille
og stirre tavse derpaa;
hvad Under, om Taarer trille
ved, hvad vi kun halvt forstaa!

Vi kende vel nærmest Kampen
kun fra vort eget Bryst,
i Kammeret, hvor ved Lampen
vi øve vor Gerning tyst.

Hvad Under vel, om vi længes
og sukke efter Fred?
Thi se: naar Mændene trænges,
da trænges vi Kvinder med.

Dog i vort eget Hjerte
vi ønsker ej Dødens Ro,
men udvælge Kampens Smerte
til Prøvelse for vor Tro. —

Saa ved de store Møder,
hvor Sandhed Holmgang gaar
med Løgnen, den Folkeøder,
vort Hjerte i Kamptakt slaar.

Da briste de Sytraadslænker,
som fæste vil os til Støv,
de Smaalighedsbaand, som krænker,
henvejres som visnet Løv.

Marie Vexelsen.

---

213. (261.) Skærsommer ved Sundet.

(Hilsen til de sønderjydske Piger 1884.)

Melodi af Viggo Kalhauge: Tillæg 56.

Søstre, velkommen fra Landet dernede,
Længslernes Land, hvor I sidde med Savn!
I, der om Heltenes Gravhøje frede,
bringer I Hilsen fra Mænd uden Navn?
Hvisk til de Stille, at frejdigt vi tror,
Dannebrog atter med Hæder skal vaje
over den Plet, hvor de har deres Leje.
Sødest er Hvilen i Moderens Jord!

Drog I herover at samle Jer Styrke,
Hjerter at møde og Haandslag at faa,
Minder at veksle, de lyse, de mørke, —
Søstre, utrøstet I skal ikke gaa!

Søndret og stækket af Uret og Vold
blev jo vort Land i de fremfarne Dage;
men gennem Sorgen uplettet tilbage
har vi vort ældgamle fædrene Skjold.

Kom I til Danmark med manende Stemme,
I, som ved Isted og Dybbøl har Bo?
Frygted I vel, at vi kunde forglemme,
Ørnen har Styrke i Næb og i Klo?
Ja, I har Ret, vi maa øve vor Arm;
men, før vort Haab kan velsignes og krones,
meget skal heles, og meget skal sones,
meget maa løftes af Døgnlivets Larm.

Naar vi nu skilles, og hjemad I drage,
hjem til den daglige, trælsomme Dyst,
bring da et styrkende Minde tilbage
om en Skærsommer ved Øresunds Kyst!
Sig dem derovre, de trofaste Mænd:
Det er vor Tro, medens Tiderne rulle,
Retten skal sejre, og engang vi skulle
samles for aldrig at skilles igen.

Martin Kok.

---

214. (62b.) Hil Kvinden!

Mel. af H. D. C. Zinck: Vi alle dig elske, livsalige Fred: F. S. 38.

Ej spørges om Kvinden fra gyldne Palads,
ej Kvinden fra Indsidderstue,
vi spørger om Kvinden, der fylder sin Plads,
hun bære Diadem eller Hue;
om sart eller grov, kommer lidet os ved,
naar Hjertet kun slaar paa det rigtige Sted.

Hil Kvinden, som samler i Renhed og Tugt
os tæt under Ildhuens Fane;
som Ynglingens Liv giver Spænding og Flugt
og Manden til Arbejd kan mane,
som fylder med Lykke og Livsmod mit Hjem
og kalder i Folket det Dygtige frem.

Hil Kvinden, som over sin Gryde, sit Garn
ej Aandslivets Dagværk forglemmer,
som kæmper for Lys og for Luft for sit Barn
og Folkelivets Helse forfremmer!
Hver Kvinde, der nemmed i Alvor sit Kald,
skal signes i Hytte og hyldes i Hal.

Zakarias Nielsen.

---

215. (61.) Til Kvinden.

Melodi af N. P. Hillebrandt: F. S. 341; og af B. Crusell: Nu han svävade kring: Tillæg 32.

Vi har sagt det saa tit, og du veed det saa godt:
du er mægtig, du Kvinde i Nord!
Du kan fængsle vort Sind, du kan trylle os blot
med et Blik, med et eneste Ord.

Du har alt, hvad der drager os efter dig hen,
— det er næsten for ofte dig sagt —
maa jeg sige dig, hvad du skal give igen,
og hvortil du skal bruge din Magt?

Du skal give din Broder, din Bejler, din Ven,
du skal give din Brudgom, din Mand,
du skal give det Bedste, det Kæreste hen
for at frelse dit Fædreneland.

Du skal opfostre Drenge med Sener i Arm,
der for Danmark vil kæmpe og dø;
du skal lægge den Sæd i Smaapigernes Barm,
der skal bære det ædleste Frø.

Du skal værne om Sproget i Børnenes Mund,
det er Moderens Maal, det er dit;
som Guldharpernes Klang, som de Fugle i Lund
skal det svinge sig mægtig og frit.

Du skal vogte de Sagn og den dejlige Sang,
vi i Arv efter Fædrene fik;
du skal lukke dit Hjerte for Trældom og Tvang
og din Dør for de Fremmedes Skik.

Ja, — jeg ser paa dit Blik, hvad saa ofte jeg saa',
hvad din Gerning forlængst mig har sagt:
Du vil styrke vor Aand og vor
Haand, naar vi staa
for vort Land og vor Fane paa
Vagt.

Mads Hansen (1862).

---

216. (63.) Et Ord er et Ord!

Melodi af P. E. Rasmussen: Danmark, dejligst Vang og Vænge: F. S. 9.

Saa var Skik i gamle Dage:
Mandens Ord var Lov,
aldrig nogen veg tilbage,
naar sit Ord han gav.
Fast paa Ven og Frænde lide
ej blot, naar det gjaldt at stride,
men i Fredens stille Verden, —
det gav sikker Færden.

Godt det var, om saadan' Skikke
altid stod ved Magt,
saa at man oplever ikke
brudte Venskabspagt.
Lad det og vort Formaal være:
Holde denne Skik i Ære,
at det ej om os skal lyde,
givne Ord vi bryde.

Ofte lyder frejdig Talen
ved et bredfyldt Glas,
Løfter bruser gennem Salen,
kommer ret tilpas.

Men saa ofte saar vi kende,
næste Dag kan alting vende, —
naar Begejstrings-Rus var svunden,
var der tomt paa Bunden.

Færre Ord og mindre love,
holde givne Ord,
ikke bort fra Løfter sove,
men som Skik i Nord:
Mand og Ord staa trolig sammen
saa i Alvor som i Gammen,
da vil alt sig herligt føje
signet af det Høje.

A. S.

---

217. (60.) **Vi er Verden — du og jeg.**
Melodi: Jeg er en simpel Bondemand: F. S. 136.

Man siger, Verden den er ond,
en vild og voldsom Elv;
kanske det Onde har sin Grund
saa halvvejs i os selv.
For bedred vi vor Færden
og bød det Onde Trods,
hvem veed, om da ej Verden
den bedred sig med os?

For vi er Verden — du og jeg,
vi Folk fra tusind Hjem,
og hitter fremad vi en Vej,
ad den gaar Verden frem.
Og er du nok saa ringe
og bygger lavt i Grus,
en Sten du dog skal bringe
til Slægtens nye Hus.

Og fik du ej det røde Guld,
det faar man ej for Bøn,
og maa du pløje fattig Muld
og tit for karrig Løn,

der er en Jord at dyrke
derinde i dit Bryst,
og vinder Viljen Styrke,
den fanger ogsaa Høst.

Saa virk da for din lille Kreds
det bedste, som du kan,
da skal vel ogsaa Frugten ses
engang for Folk og Land.
De mange spæde Bække
skal samles til en Aa,
og Marken vil sig dække
med tusind Blomster smaa.

Da renses ud af Folkets Hjem
de onde Drifters Brunst,
af deres Aske vokser frem
nyt Sind for Sang og Kunst,
ja Kraft til Godt at ville
hos Store og hos Smaa,
og er end Lyset lille,
det skal dog fremad gaa.

Alfred Ipsen.

---

218. (302.) **Et jævnt og muntert, virksomt Liv.**
Melodi af Ludv. M. Lindeman: F. S. 601.

Et jævnt og muntert, virksomt Liv paa Jord
som det, jeg vilde ej med Kongers bytte,
opklaret Gang i ædle Fædres Spor
med lige Værdighed i Borg og Hytte,
med Øjet, som det skabtes, himmelvendt,
lysvaagent for alt Skønt og Stort herneden,
men, med de dybe Længsler velbekendt,
kun fyldestgjort af Glans fra Evigheden.

Et saadant Liv jeg ønsked al min Æt
og pønsed paa med Flid at forberede,

og naar min Sjæl blev af sin Grublen træt,
den hviled sig ved „Fadervor" at bede.
Da følte jeg den Trøst af Sandheds Aand,
at Lykken svæver over Urtegaarden,
naar Støvet lægges i sin Skabers Haand,
og alting ventes i Naturens Orden.

Kun Spiren frisk og grøn i tidlig Vaar
og Blomsterfloret i den varme Sommer,
da Modenhed i Møde Planten gaar
og fryder med sin Frugt, naar Høsten kommer!
Om kort, om langt blev Løbebanen spændt,
den er til Folkegavn, den er til Grøde,
som godt begyndt er Dagen godt fuldendt,
og lige liflig er dens Aftenrøde.

N. F. S. Grundtvig.

---

219. (235.) Den grundtvigske Højskole.

Mel. af H. O. C. Zinck: Vi alle dig elske, livsalige Fred: F. S. 38.

Som Morgenen dæmrer i Synskredsens Rand,
saa dæmrer hver Fremtidens Tanke,
og Slægternes Forposter aner et Gran
derude bag Taagernes Banke.
De føler, det kommer og varslende spaar,
om hvad der først blomstrer om hundrede Aar.

Vor Bogverdens Fader i Lysglimt det saa,
det ringed for Ewalds Øre:
„For Folket — det hele, ej blot for de Faa
vi Talen og Sangen maa føre.
Skål Sejren vindes for Folkenes Sag,
da maa vi naa frem til det bredere Lag."

Saa fødtes os Manden en Efteraarsdag,
der mægtede Tanken at tyde:
„En Ungdommens Skole for Folkenes Sag
med Tale, saa Hjerter sig fryde;

for Vidskab og Digtning slaa Portene op,
og Folket vil møde i tætsluttet Trop."
Saa rejste sig Skolen, i Stormen den stod,
et Vidne for kommende Slægter,
at har vi blot Tro, er vor Sag ikkun god,
langt mer, end vi aner, vi mægter.
Et Folk, som har Livskræfter, knuser man ej,
trods Hindring paa Hindring det bryder sig Vej.
Og han, som har Slægten paa Arbejde sendt,
i Skole, paa Mark som i Kirke,
og bød den selv skrive sit Adelspatent
i daadrig og ærefuld Virke,
han signe den Gerning, der kom under Tag,
han lyse den fremad fra Dag til Dag.

Vilh. Malling.

---

220. (236.) Vor Skole.

Melodi af Grètry: Vort Fødeland var altid rigt: F. S. 579.

Den rene Luft og Dagens Skin
og Sundheds friske Bølge
vi tage vil i Skolen ind
med Liv og Lyst i Følge.
Det kendes skal paa Øjets Glans,
naar Lyset Sejer vinder,
paa rettet Ryg og aaben Sans
og Smil paa røde Kinder.
Vi vil ej noget Fængsel trangt,
hvor Lærdoms Lampe lyser,
men Sindet bliver surt og vrangt,
og Ungdomsblodet fryser.
Nej, Kundskabs Sol gi'r Varme først,
naar lavt dens Flod sig sænker;
den Aand, som stiller Sjælens Tørst,
den løser Tungens Lænker.

Vor Bogverdens Fader: Holberg; Manden: Grundtvig.

Vi vil ej, Videns gyldne Pund
skal tynge og forskrække;
dens Magt skal gøre kæk og sund
og Spørgelysten vække.
Alt, hvad sig taaget og forsagt
i Unges Sind kan røre,
skal mildt for Dagen vorde lagt
og klares for hvert Øre.

Saa skal vor Skole vokse smukt,
med Liv og Lys formælet,
at det kan siden bære Frugt,
hvad her som Frø blev sjælet.
Og vidt skal tone Bøn og Sang,
de gode, lyse Minder,
som fra de Unges Skolegang
igennem Livet skinner.

P. A. Rosenberg.

---

221. (265.) Højskolesang.

Melodi af R. Nordraak: Ja, vi elsker dette Landet: F. S. 118.

Det, som lysner over Vangen,
er det Aftenrød?
Var monstro det Svanesangen,
som fra Sundet lød?
Blank kun staar en gylden Strime,
slukkes den paa ny?
Hvad er denne Brydningstime?
Skumring eller Gry?
Hvad er denne Brydningstime?
Er det Skumring eller Gry?

Derpaa maa I Unge svare,
det til Eder staar,
om af Røret sig skal klare
Dag med Krans om Haar,

om vort Hjem igen skal svømme
  frelst paa Tidens Flod
og endnu sin Ungdoms Drømme
  se med Kød og Blod,
og endnu sin Ungdoms Drømme
  det skal se med Kød og Blod.

Atter stilles Dansker-Ætten
  for en aaben Dør.
Aanden flyver over Sletten
  lavt, som aldrig før,
kalder Daanede til Live,
  puster paa hver Gnist,
at den bedste Dag skal blive
  den, der kom til sidst,
at den bedste Dag skal blive
  den, der kom, der kom til sidst.

Hører det, I Ungersvende!
  nu sig aabner Vej;
bedre Tid staar op af denne,
  hvis I svigter ej.
Hører det, I danske Piger!
  Eders Sag det er,
uden Eder Dagen viger,
  vokser kun med Jer,
uden Eder Dagen viger,
  og den vokser kun med Jer.

Flokkes tæt da, Danmarks Unge!
  — Aanden fandt paa Raad —
til at høre, til at sjunge,
  vokse op til Daad,
at engang I kan med Ære
  bort fra Nattens Sky
Eders gamle Moder bære
  ind i Dagen ny,

Eders gamle Moder bære,
bære ind i Dagen ny!
Fra Vallekilde Højskole. C. Hostrup.

---

222. (176.) Skolens Frugter.

Melodi af P. E. Rasmussen: Danmark, dejligst Vang og Vænge: F. S. 9.

Lykke-Leg og Drømme-Døsen
varer stakket Tid,
Kamp er Livets gamle Løsen,
aldrig stillet Strid;
vil din Vej du holde aaben,
maa du vinde dig et Vaaben,
bedste Vaaben under Striden
vinder dig din Viden.

Om den Kamp dig bringer Sejer,
om du lider Tab,
gælder lidet, blot du ejer
Tankens Adelskab;
Gods og Guld kan Verden fælde,
intet døder Tankens Vælde.
Blev i Grave Slægter stængte,
lever hvad de tænkte.

Lær at hilse bag hvert bleget
Ord paa din Reol
Mennesker, som leved, leged,
saa' den samme Sol.
Mennesker, som rydded, hegned,
Mennesker, som stred og segned,
drog hver Dag med Haab i Møde,
græd for deres Døde.

Lær af døde Slægters Sliden
eget Arbejds Værd.
Smed, hvad selv du vandt dig siden,
sammen til et Sværd.

Lær at nytte eget Snille.
Da kan intet Fodtrin hilde,
løber Stien nok saa bugtet;
da har Skolen frugtet.

Viggo Stuckenberg.

---

223. (69.) Højskolen.

Melodi: At Slyngler hæves til Ærens Top: F. S. 364.

Er Skolen for andre end Pilt og Pog?

C. Hostrup (1872).

Teksten er af Landsretten i Flensborg under 18. December 1905 erklæret for ophidsende og tør derfor i Henhold til Politiforordningen af 28. August 1866 ikke udbredes i Slesvig. Denne Dom er under 5. Marts 1906 bleven stadfæstet af Kammerretten i Berlin.

224. (260.) Under Ungdommens Tag.

Melodi af B. Crusell: Nu han svävade kring (Vikingabalk): Tillæg 32; og af Chr. Barnekow: F. S. 63.

Nu velkommen enhver under Ungdommens Tag,
som vil række os broderlig Haand!
Vil du høre vort Maal, vil du gaa i vort Lag,
i vor Friheds, vor Kærligheds Aand?

Vi vil elske vort Land, vi vil tjene dets Sag,
vi vil værne dets dyreste Haab
ved at flokke os tæt under Frihedens Flag,
ved at vies i Kærligheds Daab.

Vi vil vække den Kraft, der var længst slumret ind
i Vankundigheds søvnige Kvæld,
ved at søge om Lys, ved at styrke vort Sind
i hvert Sandhedens sprudlende Væld.

Vi vil styre vor Gang frem mod Manddommens Bo,
gennem Fordommens gøglende Spil,
og hvor Kærlighed bygger paa Fremtiden tro,
vi vil sætte vor Skulder dertil.

Men er Maalet end stort og kun ringe vor Magt,
naar vi træde for Haabet i Dyst,
vi vil stole paa Gud, der har Længselen lagt
i vort unge, vort higende Bryst!

Saa velkommen enhver, der vil gaa i vort Lag
og vil broderlig række os Haand!
Du skal frit sætte Fod under Ungdommens Tag
i vor Friheds og Kærligheds Aand!

L. Budde.

225. (264.) De Unges Sang.

Melodi af O. Lindblad: Tillæg 37.

Vi fik ej under Tidernes Tryk
et bøjet Mod, en ludende Ryg,
vor Kamp, vort Kald, hvad bære vi kan,
end ligger gemt under Synskredsens Rand.
End vor Røst er uden Magt
og vor Daad uden Hjem,
og om os er alting sagt
med de Ord: Vi vil frem!
Fremad efter Livets Kranse!
Tid har vi ej til at standse.

Vi veed, der end maa fares i Mag,
vi gaa som mod en gryende Dag,
men famler ej i Mulmet omkring
og skal ej hildes i Taagernes Ring.
Har vi langt endnu til Havn,
der er Vind i vort Sejl,
der er Lysning for vor Stavn,
at vi ej løbe fejl.
Trøstig fremad! tændt er Fyret,
Vej kender han, som har Styret.

Kun Fod for Fod vi se, hvor vi gaa,
men veed dog godt, hvorhen vi skal naa:
til dybt i Barm at ha' vort Kompas
og ej blot finde, men fylde vor Plads.
Ja, vor Gang maa blive fast —
vi er fribaarnes Æt —
og vor Higen maa faa Hast
og vor Fod blive let,
Øjet opladt, Haanden øvet,
Tanken paa Flugt over Støvet.

Vi høre, hvor det kalder os frem,
vort gamle, sunkne Fædrenehjem,

der tappert bød Aartusinder Trods,
men har nu hele sit Haab sat til os.
Vi skal rense det for Støv,
vogte tro, hvad som du'r,
vi skal slynge Vaarens Løv
om dets vejrslagne Mur. —
Danmark, uden Læ af Bjerge,
vi vil dig styrke og værge.

En ensom Vandring ej staar os an,
vi slokkes fluks, hvor mødes vi kan;
vort Mod til Farten da bliver frit,
og det gaar frem, naar vi kønt holde Trit.
Ja, da trave vi med Sang
over Sten, over Stok,
Vejen bliver aldrig lang
for den sluttede Flok.
Slut da sammen! Kort er Glæden,
snart skal vi spredt ud i Kæden.

Ja, snart det sker, at vi skal af Sted,
og alle Vaaben maa vi ha' med;
de slibes alt og skærpes saa smaat,
og vi vil lære at føre dem godt;
lære ret at gøre lyst,
hvor vi sætte vor Fod,
og igennem Livets Dyst
bære Ungdommens Mod;
Dagens Møje, Kampens Lue
aldrig i os skal det kue!

Fra Vallekilde Højskole. C. Hostrup.

---

226. (89.) Ungdommen.

Melodi af L. M. Ibsen: Mens Nordhavet bruser: F. S. 92.

Jeg rutter med Glædens og Haabets Ord,
det Statsmanden aldrig kan døje;

den Stakkel skal lappe vor sprukne Jord,
det er en fortrædelig Møje.
Mens bidsk han tygger sin tørre Negl,
saa flyver glad jeg for fulde Sejl.

Den dristige Flugt gør ham stadig vred;
han jævner til Venstre og Højre,
hvad højt rager op, vil han trykke ned,
hver Kraft han tilbørlig vil tøjre.
Snart har han alting gjort tamt og ens,
men jeg, jeg er ham for let til Bens.

Han sidder belemret af Gods og Guld,
af Titler og Hensyn og Former;
jeg klæber ej fast ved det døde Muld,
bevinget mod Himlen jeg stormer.
Men hvad jeg ser fra den høje Tind,
det kalder gnavent han Hjernespind.

Og raaber saa højt han paa Kløgt og Aar,
paa Ungdom og skuffende Løgne,
saa bøjer jeg mig for hans hvide Haar,
men tror ligefuldt mine Øjne.
Til R a a d er Gubben en herlig Gæst,
men unge Øjne de s e dog bedst.

Ja, lidet jeg frygter for Stormens Hvin,
ej ænser jeg Vinterens Kulde;
jeg ser gennem Sneens det tætte Lin,
at Vaaren er vaagnet i Mulde;
jeg ler ad hele den kloge Flok
og venter trøstig — den kommer nok.

C. Hostrup (1854).

---

227. Danmarks Ungdom.

Melodi af H. Tofte: Tillæg 38.

Ungdom med det kække Mod,
vaagen du paa Skansen være,

Ho'det koldt og Hjertet varmt,
du vort Fremtidsliv skal bære.

Ungdom med det høje Haab,
Danmarks djærve Forpostvagter!
Døs ej, men gaa frem til Daad,
kæmp for Livets høje Magter.

Ungdom med den lyse Tro,
som de mørke Tvivl opvejer,
trods hvert Raab om Nederlag
stol kun paa de Godes Sejer.

Ungdom med det varme Blod,
med de dybe Længslers Strømme,
stig kun højt i Morgengry,
højt i Syner og i Drømme. —

Danmarks Ungdom! voks da frem,
Pligt og Sandhed højt du hædre,
voks som Sommersæd dig sund,
rankere end dine Fædre.

Anton Andersen (1886).

---

228. (67.) Ungdoms-Sang.

Melodi af C. E. F. Weyse: Vil du være stærk og fri: F. S. 8.

Glade Ungdom, Foraarstid
med de stolte Drømme!
Lad kun Vinden — barsk som blid —
Livet gennemstrømme!
Dæk ej Nakken, taal dens Pust,
ej den vil dig knække —
renser ud blot Støv og Rust,
som dit Mod vil dække!

Vær kun glad, naar Stormen vred
vil din Skude gæste:
Dvalelykke, døsig Fred,
det er ej de bedste.

Dag i Kamp og Dag i Daad
det gi'r Fred og Hvile;
den, som sejrer — selv i Graad, —
kan i Taarer smile!

Nordahl.

---

229. (66.) **Værn din Ungdom!**

Melodi af Vilh. Gregersen: Tillæg 39.

Værn din Ungdoms friske Kræfter
med din Tros de rene Tanker
som den unge Vin, der gærer
ud bag Fadets stærke Planker.

Lad kun bruse, lad kun syde
i sin Kraft den gyldne Kilde,
men i faste Baand, at ikke
al den Rigdom gaar til Spilde.

Naar den gemmes, naar den klares,
har du altid, altid siden
Vaarens Friskhed, Somrens Fylde
nok for hele Vintertiden.

Værn din Ungdoms friske Kræfter
med din Tros de rene Tanker,
luk i Laas, naar Fristeraanden
paa dit Hjertes Løndør banker.

I din Moders milde Blikke,
i din Søsters rene Øje,
i hver ædel Kvindes Aasyn
skrev sin Lov den Evighøje.

Derfor lad de glade Øjne
lyse gennem Verdens Taage,
lig de alvorsfulde, milde
Stjerner, der om Natten vaage.

Vilhelm Gregersen.

---

230. Ungdom og Fremtid.

Melodi: Sangen har Lysning.

Ungdom og Fremtid, de to hører sammen,
rummer forenede Folkenes Haab;
flyttes vil Stagen, og udslukkes Flammen,
hvor ikke Ungdommen tager sin Daab
dybt i den evigt foryngende Kilde,
Udspring for Kræfter, for Liv og for Aand,
hvor man ej føler det, aarle og silde:
Fremtiden hviler i Ungdommens Haand.

Held da det Folk, som til Gavns har forstaaet,
at paa dets Ungdom dets Fremtid beror,
lærte den at frede alt godt, der er naaet,
smukt at gaa fremad i Fædrenes Spor,
holde til Afløsning rede en Skare
Ungdom med Sundhed i Sjæl som i Krop,
Hjerterne varme og Tankerne klare,
Frejdighed til at se frem og se op!

Det giver Haab for os Smaafolk i Norden
altid at hævde Selvstændigheds Rang,
medens de vældige Riger paa Jorden
brydes om Magten paa blodige Vang —
at her i Norden Oplysningens Sole
lyser ej mindst i de bredeste Lag,
at vi erkendte i Ungdommens Skole
Ungdomsoplysning som folkelig Sag.

Grundtvig med Seerblik viste os Vejen,
flere og flere den fulgte med Lyst.
Nu staar hans Skole som Danfolkets egen,
rodfæstet baade i Nord og i Øst.
Aar efter Aar gennem den nu forstærkes
Ungdommens, Fremtidens fribaarne Hær;
helt til de sildigste Slægter skal mærkes,
hvad for de nordiske Folk det er værd!

Hans R. Egebjerg.

231. (77.) Det nye Samfund.

Mel. af Aug. Winding: Som Hønen klukker mindelig: **Till. 40.**

Trods Snillets Sejre Verden rundt,
trods Lys i Hal og Hytte,
end kendes Mulm om Land, og ondt
endnu sig Hænder knytte;
end Betler ses ved Rigmands Dør,
end jagne Sjæle nu som før
ved Horebs Hule lytte.

Løft ej dit Blik mod højen Hvælv
med Veraab over Vrimlen,
men prøv at løfte Vrimlen selv
lidt nærmere mod Himlen!
Skaf Luft, hvor høje Længsler gaar,
tænd Lys, der rette Straaler slaar
igennem Tanke-Stimlen!

Tryl frem det Haab, der hører Sang,
hvor Folkehavet suser,
den Tro, der skaber Fred engang,
hvor Broderhadet bruser!
Drag ind de Smaa til Hjertet tæt,
varm op hvert lille Bryst, til ret
det Gud og Næsten huser.

Af Millioner Verdner smaa,
hvis Love Hjertet skriver,
den nye Verden frem skal gaa,
som dette Sekels bliver.
O, tænd for Øjet Dagningsskær
og lej os til en Vingaardsfærd,
du store Arbejdsgiver!

Zakarias Nielsen.

Morgen- og Aftensange.

232. (196.) Kristelig Dagvise.

Melodi af C. E. F. Weyse: Tillæg 41.

Den signede Dag med Fryd vi ser
af Havet til os opkomme;
den lyse paa Himlen, mer og mer,
os alle til Lyst og Fromme!
Det kendes paa os, som Lysets Børn,
at Natten hun er nu omme!

Den signede Stund, den Midnatstid,
vor Herre han lod sig føde,
da klared det op i Øster-Lid
til dejligste Morgenrøde:
da Lyset oprandt, som Jordens Bold
skal lysne udi og gløde.

Om levende blev hvert Træ i Skov,
og var saa hvert Blad en Tunge,
de kunde dog ej Guds Naades Lov
med værdelig Røst udsjunge;
thi evig nu skinner Livets Lys
for Gamle og saa for Unge.

Saa takke vi Gud, vor Fader god,
som Lærken i Morgenrøde,
for Dagen, han os oprinde lod,
for Livet, han gav af Døde,
for alt hvad paa Mark, i tusind Aar,
der groed til Sjæle-Føde!

Som aldrig saa lang er nogen Dag,
at Aften er jo i Vente,
saa haver det Lys og Solbjergs-Lag,
som Gud udi Kirken tændte;
men altid det dages dog paa ny,
hvor Hjerterne Morgen vente.

Som Guld er den aarle Morgen-Stund,
naar Dagen opstaar af Døde,
dog kysser os og, med Guld i Mund,
den liflige Aftenrøde,
saa tindre end maa det matte Blik,
de blegnende Kinder gløde.

Saa rejse vi til vort Fædre-Land,
dér ligger ej Dag i Dvale,
dér stander en Borg, saa prud og grand,
med Gammen i gyldne Sale,
saa frydelig dér, til evig Tid,
med Venner i Lys vi tale.

(Udvalgte Vers.) Fornyet 1826 af N. F. S. Grundtvig.

---

233. (195.) **Den mørke Nat forgangen er.**
Melodi af H. Rung: Tillæg 42.

Den mørke Nat forgangen er,
og Dagen oprinder saa vide
med Morgensol over Mark og Kær,
de Fugle de sjunge saa blide;
Gud give os Lykke og gode Raad,
sin Naades Lys os tilsende!

Gud være lovet i Evighed!
Han kan, og han vil os bevare,
han lyser over os Himlens Fred,
han frier os ud af al Fare!
Gud give os Lykke og gode Raad,
sin Naades Lys os tilsende!

Om Paaskemorgen, i Gry af Dag,
vor Herre opstod fra de Døde,
med Liv og Lys til Guds Velbehag,
at frelse os alle af Møde.
Gud give os Lykke og gode Raad,
sin Naades Lys os tilsende!

Ræk os, vor Jesus! din Frelserhaand,
oprejs os til Faderens Ære,
genløs os alle af Mørkets Baand
til Tjenere dine at være!
Gud give os Lykke og gode Raad,
sin Naades Lys os tilsende!

Da, hver Gang Dagen forgangen er,
med Tak vore Knæ vi skal bøje
i Jesusnavnet, vor Herre kær!
og blidelig lukke vort Øje.
Gud give os Lykke og gode Raad,
sin Naades Lys os tilsende!

Hans Christensön Sthen.

---

234. (39.) Søndag Morgen.

Melodi af C. E. F. Weyse: Tillæg 43.

Nu ringer alle Klokker mod Sky,
det kimer i fjerne Riger.
Hver Søndag Morgen højt paa ny
stor Glæde mod Himlen stiger.

Det toner med Lov og Pris og Bøn
fra Jord mod Paradis-Haven;
det var en Søndag Morgen skøn,
vor Frelser stod op af Graven.

For os han vandred i Graven ned,
han gik til de Dødes Rige,
til Livet med stor Herlighed
han vilde for os opstige.

Al Verdens Glæde begravet laa;
nu frydes vi alle Dage.
Den Glæde, Søndagssolen saa',
den har i Verden ej Mage.

Der sad en Engel paa Gravens Sten
blandt Liljer i Urtehaven;
han peged med sin Palmegren,
hvor Jesus stod op af Graven.

Og der blev Glæde paa Jorderig,
lig Glæden i Engles Himmel:
Livskongen løfter op med sig
til Livet sin Børnevrimmel.

Guds Børn skal holde med Engle Bøn
med Jubel i Paradis-Haven:
Det var en Søndag Morgen skøn,
vor Frelser stod op af Graven.

Morgensange for Børn, 1837. B. S. Ingemann.

---

235. (194.) Guld i Mund.

Melodi af Chr. Barnekow: Tillæg 44.

Morgenstund har Guld i Mund,
for Natten Gud vi love:
Han lærte os i Jesu Navn,
som Barnet i sin Moders Favn
vi alle sødt kan sove!

Morgenstund har Guld i Mund,
vi til vort Arbejd ile;
som Fuglen glad i Skov og Vang
udflyver med sin Morgensang,
genfødt ved Nattehvile.

Morgenstund har Guld i Mund,
og Guld betyder Glæde;
og glædelig er hver en Dag,
som leves til Guds Velbehag,
om end vi maatte græde.

Gaa da frit, enhver til sit,
og stole paa Guds Naade!
Da faa vi Lyst og Lykke til
at gøre Gavn, som Gud det vil,
paa allerbedste Maade.

Sol opstaar, og Sol nedgaar,
naar den har gjort sit Gerning.
Gud give os at skinne saa,
som Himmellys, skønt af de smaa!
Da randt for os Guldterning.

N. F. S. Grundtvig.

---

236. Solopgang.

Melodi af L. Nielsen: Tillæg 45.

Se, nu stiger Solen af Havets Skød,
Luft og Bølger blusser i Brand, i Glød;
hvilken salig Jubel, skønt alt er tyst,
medens Lyset lander paa Verdens Kyst.

Jeg vil aande Luften i fulde Drag,
synge Gud en Sang for den lyse Dag,
takke ham, at Morgnen mig end er sød,
at mig Dagen fryder, trods Synd og Død.

Takke ham, som gav mig, naar Sol staar op,
selv at føle Morgen i Sjæl og Krop,
at al Mørkhed svinder og Sjæle-Ve,
blot jeg trygt vil sige: Din Vilje ske!

O, at jeg tør favne dig, skære Dag,
kalde dig med Navne, min Sjæls Behag,
alle gode Navne, som bedst jeg veed:
Moder, Søster, Elskte, min Kærlighed!

Lysvæld bag ved Lysvæld i Himlen ind,
did, hvorfra den kommer nu, Morgnens Vind,
ret, som om det aanded af Lyset ud, —
o, du milde Fader, min Skaber, Gud!

Lad mig nu kun drage ad natmørkt Hav,
lad mig ikkun stævne imod min Grav:
Livets Gud mig skærmer, jeg er hans Barn,
ud hans Haand mig river af Dødens Garn.

Se, da stiger Solen af Hav paa ny,
alle Dødens Skygger for evig fly,
o, for Sejers-Jubel, for salig Lyst:
Lyset stander stille paa Livets Kyst!

Jakob Knudsen.

---

237. (191.) Rejs dig aarle!

Melodi af H. Nutzhorn: Tillæg 46.

Rejs dig aarle op fra Lejet,
alt er vaagent fjernt og nær,
Jorden smiler under Taarer
mildt i Duggens Perleskær.

Solens sløromvundne Fane
bølger frem i Straaledans
gennem Morgenrødens Drømme
ud i Dagens klare Glans.

Glade Fugles Morgensange
klinger over Taarn og Tag,
Kirkeklokkens Alvorstoner
ringer ud fra Søvn og Mag.

Rejs dig aarle op fra Lejet!
Klæd dig i din Arbejdsdragt!
Du skal ud til Gavn og Virke
under Solens lyse Pragt.

Rasmus Nielsen.

---

238. Morgensang.

Melodi af C. E. F. Weyse: Til vor lille Gerning ud: F. S. 297.

Morgenhanen atter gol,
slog med dugget Vinge,

Lykke os den gyldne Sol
vil med Lyset bringe,
naar vi takker ham i Løn
over alle Sole,
som gør Morgenrøden skøn,
signer Livets Skole.

Dagen har han skabt til Daad,
Skumringen til Hvile;
ingen maalte Livets Traad,
derfor lad os ile,
gøre Gavn, mens Dagen gaar,
prøve vore Kræfter,
visse paa, at gode Kaar
retter sig derefter.

Ord i Mund og Skrift i Bog
skal vor Ungdom lære
Ret at bruge, Kraft og Sprog,
Livet til Guds Ære;
da vor Manddom, klog og stærk,
svare skal til Navnet,
krone Skolens Ungdomsværk,
vise, det har gavnet.

Morgensange til C. Mariboes Skole 1829. N. F. S. Grundtvig.

---

239. (189.) **Nu vaagne alle Guds Fugle smaa.**

Melodi af C. E. F. Weyse: Tillæg 47.

Nu vaagne alle Guds Fugle smaa,
de flyve fra Reden og sjunge;
de prise vor Herre, saa godt de formaa;
de takke for Livet og Lyset med fløjtende Tunge.

Nu kvidrer Svalen paa Kirketag
og Spurven ved Menneskers Huse.
De synge: God Morgen! De synge: Goddag!
De synge: Guds Fred! Gud ske Lov! og i
Luften hensuse.

Smaafuglens Sang vor Herre forstaar;
han kender hver Sjæl i sit Rige;
de Fattiges Lovsang han ikke forsmaar;
han ser, hvad de maalløse Skabninger alle
vil sige.

Os ser du ogsaa, du kære Gud!
Du hører vor Røst i din Himmel;
naar Fuglene flagre af Rederne ud,
du hører Smaabørnenes Pris i din jublende
Vrimmel.

B. S. Ingemann.

---

240. (190.) **Nu titte til hinanden —.**

Melodi af C. E. F. Weyse: Tillæg 48.

Nu titte til hinanden de favre Blomster smaa,
de muntre Fugle kalde paa hverandre;
nu alle Jordens Børn deres Øjne opslaa;
nu Sneglen med Hus paa Ryg vil vandre.

Den kære Gud og Skaber den mindste Orm er nær;
han føder Fugl og Markens Lilje klæder;
dog Menneskenes Børn har han allermest kær,
Gud aander paa Øjet, naar det græder.

Guds Søn var selv et Barn, og paa Krybbe-
straa han laa;
hans Vugge stod paa Jord foruden Gænge.
Guds Himmeriges Fryd har han lovet de Smaa
og Blomster fra Paradisets Enge.

Guds Søn har os saa kær; han er Børneven-
nen stor:
han bærer Barnet op til Gud paa Armen;
han Storm og Hav betvang, da han van-
dred paa Jord;
men Børnene leged ham ved Barmen.

O du, som os velsigned og tog i Favn de Smaa,
en Morgen se vi dig i Paradiset!
Du lærte os til Gud vore Øjne opslaa —
evindelig være du lovpriset!

B. S. Ingemann.

---

241. (300.) **Ved Solbjergslag.**
Melodi af Jørgen Malling: F. S. 298.

Ved Solbjergslag,
naar Vinden aander de køle Drag,
naar Lunden glinser i Fyrstedragt,
naar Himlen straaler i gylden Pragt,
naar Sol tilvinker Alverden brat
et mildt Godnat.

Ved Solbjergslag,
da toner Lunden af Fugleslag,
og det er Solens det varme Bryst,
der synger Afsked med Fuglerøst;
dens Vemod tolker i Aften sval
en Nattergal.

I Morgengry,
da stiger Solen igen bag Sky;
da hilser Livet paa ny sin Ven,
dens Smil nu lyser til Daad igen,
og paa sin Ligvogn nu ruller bort
den Nat saa sort.

I Morgengry,
ved Aftensky,
Gud Faders Naade er altid ny.
Han giver Kræfter den lange Dag
til Kæmpedaad og til Fugleslag,
og ved hans Hjerte vi slumre ind
til Dagens Skin.

Anton Nielsen.

242. (205.) Dagen gaar.

Melodi af C. E. F. Weyse: Tillæg 49.

Dagen gaar med raske Fjed,
Dagens Børn maa ile.
Aftenrøden bringer Fred,
Nattens Stjerner Hvile.

Lykken gækker Store, Smaa,
leger med Guldterning.
Lykkeligst at hvile paa
er fuldendte Gerning.

Lidt dog Store, mindre Smaa
kan til Gavns fuldbringe;
Viljen ser vor Herre paa,
giver Kraften Vinge.

Lykkens lunefulde Spil
leger ej med Sjæle.
Alting føjes, som Gud vil —
her er trygt at dvæle!

Blomst skal bære Frugt engang,
Høst skal følge Sommer.
Dag er ej saa travl og lang,
Aftenstund dog kommer.

Lad ved Dag kun op og ned
Lykkens Terning rulle!
Fandt ved Kvæld kun Sjælen Fred,
gik det, som det skulde.

B. S. Ingemann.

---

243. (206.) I fjerne Kirketaarne —.

Melodi af C. E. F. Weyse: F. S. 290.

I fjerne Kirketaarne hist
nu Aftenklokkerne ringe.
Snart sover liden Fugl paa Kvist
med Hovedet under sin Vinge.

Nu samles Frænder kønt igen
som Fugleunger paa Grene;
men den, som har slet ingen Ven,
han sidder ved Kvæld alene.

Snart ruller ud den stille Nat
sit Skyggeflor over Himlen,
og den, som sidder mest forladt,
ser op imod Stjernevrimlen;
og gennem Himmelsløret ud
der skinner Øjne fuldklare:
Mildt ser den kære, store Gud
herned med sin Stjerneskare.

Han ser til sine Børn da vist,
han ser til Høje og Ringe,
selv til den lille Fugl paa Kvist
med Hovedet under sin Vinge.
Til dem, som sove, ser han hen,
han vugger Fuglenes Grene,
og den, som har slet ingen Ven,
han lader ej sidde ene.

Det Barn, der synes mest forladt,
Gud Fader selv vil bevare:
Han sender i den stille Nat
til Jorden sin Engleskare.
De sprede deres Vinger ud,
naar alle Øjne sig lukke.
Selv vaager hele Verdens Gud
ved Skabningens store Vugge.

B. S. Ingemann.

---

244. (207.) Slottet i Vesterled.

Melodi af C. E. F. Weyse: F. S. 285.

Der staar et Slot i Vesterled,
tækket med gyldne Skjolde;

did gaar hver Aften Solen ned
bag Rosenskyernes Volde.
Det Slot blev ej med Hænder gjort:
mageløst staar det smukket;
fra Jord til Himmel naa'r dets Port;
vor Herre selv det har bygget.

Fra tusind Taarne funkler Guld;
Porten skinner som Ravet,
med Straalestøtter underfuld
sig Borgen spejler i Havet.
Guds Sol gaar i sit Guldslot ind,
skinner i Purpurklæder.
I Rosensky paa Borgens Tind
staar Lysets Banner med Hæder.

Solenglen svinger Lysets Flag,
vandrer til fjerne Lande;
ham følger Liv og Lys og Dag
bag Nattens brusende Vande.
Lig Solen farer Livet hen,
gaar til Forklaringskysten;
med Glans opdukker Sol igen
fra Paradiset i Østen.

B. S. Ingemann.

---

245. (211.) Bliv hos os!

Melodi af C. E. F. Weyse: F. S. 284.

Bliv hos os, naar Dagen hælder,
du kære Fader og Gud!
Bliv hos os, naar Mørket vælder
af Nattens Sluser ud!

Henspred over Dal og Høje
dit Stjerneklædebons Flig!
Saa lukke vi trygt vort Øje
og slumre sødt hos dig.

Bliv hos os, og vi vil drømme
om Englebørnenes Fred;
din Aand gennem Himmelstrømme
vil suse til os ned.

Og Kongen i Livets Rige
vil favne alle de Smaa.
Paa Englenes Himmelstige
skal Barnesjæle gaa.

Bliv hos os, naar Dagen hælder,
du kære Fader og Gud!
og Paradislyset vælder
af Nattens Sluser ud!

B. S. Ingemann.

---

246. (208.)

Naar Solen ganger til Hvile.

Melodi af Sophie Dedekam: F. S. 293.

Naar Solen ganger til Hvile,
og Dagens Syssel er endt;
naar Himlens Stjerner smile,
og Nattens Maane er tændt;
naar Stilhed breder sig over
den larmfuldt forvirrede Jord;
naar hele Naturen sover
indhyllet i Nattens Flor, —

da bliver ogsaa mit Indre
forunderlig fredeliggjort,
da synes Sorgerne mindre;
men Savnet er lige stort,
og Tanke til Tanke kædes,
— jeg lukker mit Øjepar —
forglemmende, hvor jeg stedes,
erindrer jeg kun, hvor jeg var.

Jeg drømmer mig da tilbage
til Fortidens gyldne Land

og lader min Tanke drage
saa vidt over Fjæld, over Strand.
Jeg her til Hjemmet er bundet,
men Tanken flyver saa let;
den standser, thi den har fundet
sin kære, elskede Plet.

Den Plet er ikke herneden, —
her bruser saa stormfuldt et Hav,
her stjæler Synden mig Freden,
i Kamp jeg gaar til min Grav.
Hos dig, min Jesus kære,
mig vinker saa sikker en Havn;
o, maatte min Længsel bære
mig hen i din Kærligheds Favn.

Vald. Thisted.

---

247. (212.) **Fred hviler —.**

Melodi af Rud. Bay: F. S. 286.

Fred hviler over Land og By,
ej Verden larmer mer:
fro smiler Maanen til sin Sky,
til Stjerne Stjerne ser.

Og Søen blank og rolig staar
med Himlen i sin Favn;
paa Dammen fjerne Vogter gaar
og lover Herrens Navn.

Det er saa fredeligt, saa tyst
i Himmel og paa Jord;
vær ogsaa stille i mit Bryst,
du Flygtning, som dér bor!

Slut Fred, o Hjerte, med hver Sjæl,
som her dig ej forstaar!
Se, over By og Dal i Kvæld
nu Fredens Engel gaar.

Som du han er en Fremmed her:
til Himlen staar hans Hu;
dog i det stille Stjerneskær
han dvæler her som du.

O, lær af ham din Aftensang!
Fred med hver Sjæl paa Jord!
Til samme Himmel gaar vor Gang,
adskilles end vort Spor.

Udvalgte Vers. B. S. Ingemann.

---

248. (199.) Solen synker.

Melodi af Joh. Chr. Gebauer: F. S. 296.

Solen synker nok saa smukt
ned bag grønne Linde,
og i uforstyrret Flugt
danse lette Vinde.

Kornet leger Tit og Skjul,
gynger sig i Vover,
vifter om den lille Fugl,
som i Reden sover.

Solen synker ned i Glans,
rundt om Bækkens Kanter
skyller Vandet op en Krans,
fuld af Diamanter.

Udvalgte Vers. Jul. Chr. Gerson.

---

249. (270 b.) Natten sin Vinge sænker.

Italiensk Melodi: Fuglen sit Øje lukker: F. S. 287.

Natten sin Vinge sænker;
Stjernerne tindre frem;
Dagen er endt. Nu tænker
hver paa sit elskte Hjem.

Hjemmet, hvor Lyset skinner
stille fra Ruden ud;

vidt gennem Mørket finder
Vejen dets milde Bud.

Hjemmet, hvor Fred og Varme
byder os blidt: Kom ind!
Stedet, hvor aabne Arme
møder det trætte Sind.

Kærligste Hjem om Lande
er kun en fattig Trøst
dog mod det store, sande
hisset paa Lysets Kyst.

Derfra gaar gyldne Straaler
vidt gennem Mørket ud.
Ingen dets Rigdom maaler:
Samfund og Fred med Gud!

Hver Gang sig Natten sænker,
tindrer en Stjerne frem;
ført af dens Lys vi tænker
fro paa vort elskte Hjem.

P. A. Rosenberg.

---

250. (200.) **Fuglen sit Øje lukker.**
Italiensk Melodi: F. S. 287.

Fuglen sit Øje lukker,
sætter sig trygt til Ro,
drømmer, mens Stormen sukker
hult om dens høje Bo.

Blomsten sit Hoved sænker
sagte mod Jordens Bryst,
drømmer, mens Bølgen stænker
Skum mod den høje Kyst.

Værker dit Øje, luk det
trygt som hin Fugl paa Kvist;
tynger dit Hoved, duk det
sagte som Blomsten hist.

Stormen, lad den kun snyse,
Bølgen, lad den kun gaa!
Drømmenes Kyst den lyse
kan de dog aldrig naa.

Chr. Jul.

---

251. God Nat!

Melodi af Poul Enemark: F. S. 288.

God Nat sang nylig den Fugl i Skov
og gemte sit Næb bag sin Vinge,
og alle Blomster, før sødt de sov,
god Nat de maatte mig bringe.
God Nat, deroppe, god Nat, dernede,
god Nat, du Fugl i din Rede!

God Nat nu vinker fra Himlen blaa
den klare, den dejlige Stjerne;
saa vide monne dens Veje gaa,
og dog jeg fulgte den gerne.
God Nat, I Toner fra Fuglevrimlen,
god Nat, du Stjerne paa Himlen!

Vilh. Fristrup.

---

252. (201.) Natten er saa stille.

Melodi af C. E. F. Weyse: F. S. 250.

Natten er saa stille,
Luften er saa klar,
Duggens Perler trille,
Maanens Straaler spille
hen ad Søens Glar.

Bølgens Melodier
vugger Hjertet ind,
Suk og Klage tier,
Vindens Pust befrier
det betyngte Sind.

J. L. Heiberg.

253. (209.) Jeg er træt.

Melodi af Jørgen Malling: Tillæg 57.

Jeg er træt og gaar til Ro,
lukker mine Øjne to!
Fader, se med Kærlighed
til mit ringe Leje ned!

Har i Dag jeg, kære Gud,
syndet imod dine Bud,
vær mig naadig, vær mig god,
slet det ud for Jesu Blod!

Se, o Herre, til os ind,
os, som har det samme Sind,
sæt, o Gud, din Englehær
om Alverden fjern og nær!

Staa de syge Hjerter bi,
luk de trætte Øjne i,
giv os alle Fred og Ro
i vor Herres Jesu Tro!

C. Hauch.

---

254. (198.) Vor lille Gerning.

Melodi af C. E. F. Weyse: F. S. 297.

Til vor lille Gerning ud
gik vi Smaa fuldglade;
Viljen saa' den kære Gud,
hjalp os, som vi bade.
Nu er Dagens Lys udslukt;
lukt er snart vort Øje.
Giv vor lille Gerning Frugt,
Fader i det Høje!

Du, som viser Dag og Nat,
Sol og Stjerner Veje!
Livets underfulde Skat
gav du os i Eje.

I hver Barnesjæl paa Jord
har du lagt en Kerne
til en Blomst med himmelsk Flor,
herlig som en Stjerne.

Lad den Kerne underfuld
vokse i vort Indre,
naar der skinner Sol paa Muld,
og naar Stjerner tindre!
Lad det Frø opvokse smukt
med din Børnevrimmel
til at bære evig Frugt
i din høje Himmel!

B. S. Ingemann.

---

255. (210 a.) Aftenbøn.

Melodi af P. C. Krossing: Tillæg 58.

Nu lukker sig mit Øje,
o, Fader i det Høje,
i Varetægt mig tag!
Fra Synd og Sorg og Fare
din Engel mig bevare,
som ledet har min Fod i Dag!

Ved P. Foersom.

Aandelige Sange.

256. (197.) Klokken slaar!

Tyst Melodi, af Fr. Gruber: Tillæg 59.

Klokken slaar, Tiden gaar,
Troen paa Ordet sin Prøve staar;
er det faldet i Hjertemuld,
overstaar det vel Vinterkuld,
bærer sin Evighedsfrugt.

Klokken slaar, Tiden gaar,
Haabet Guds Børn dog fejl ej slaar;
det har Vinger af Engleart,
flyver til Himmels med Bønnens Fart,
kommer tilbage med Svar.

Klokken slaar, Tiden gaar,
Kærligheden ej tæller Aar;
den kan gøre det Gamle ungt,
gøre det let, der synes tungt,
Vand den omskaber til Vin.

Klokken slaar, Tiden gaar,
ene Guds Naade urokket staar,
den os fører saa tryggeligt frem,
bygger os hisset og her et Hjem,
fyldt med den sejrrige Fred.

Klokken slaar, Tiden gaar,
her har den bygget i tusind Aar,
Hjerter husvalet i Daners Vang,
kimet til Kirke og løftet med Sang
Fanen med Korsets Træ.

Klokken slaar, Tiden gaar,
aldrig udrinder Evigheds Aar,
aldrig afblomstrer Guds Paradis,
aldrig forstummer hans Naades Pris!
Amen! Halleluja! Tak!

C. J. Brandt.

---

257. (232.) Dejlig er Jorden!

Gammel Korsfarermelodi: Tillæg 60.

Dejlig er Jorden!
Prægtig er Guds Himmel!
Skøn er Sjælenes Pilgrimsgang!
Gennem de favre
Riger paa Jorden
gaa vi til Paradis med Sang!

Tider skal komme,
Tider skal henrulle,
Slægt skal følge Slægters Gang —
aldrig forstummer
Tonen fra Himlen
i Sjælens glade Pilgrimssang!

Englene sang den
først for Markens Hyrder;
skønt fra Sjæl til Sjæl det lød:
Fred over Jorden!
Menneske! fryd dig!
Os er en evig Frelser død!

B. S. Ingemann.

---

258. (186b.) Den gamle Sage.

Melodi af Sankey: Tillæg 61.

Sig mig den gamle Sage, den bedste, som jeg veed.
om Jesus og hans Ære og om hans Kærlighed.

Sig mig den kun saa simplt som Barn paa
fire Aar;
for jeg er syg og saaret, og lidt jeg kun for-
maar.
— Sig mig den gamle Sage,
Budskabet uden Mage
om Jesu Kærlighed!

Sig mig den blot saa sindigt, jeg fatter den
saa sen,
den underfulde Frelse, Guds Raad mod
Syndens Mén.
Sig mig den mange Gange, jeg glemmer
den saa let;
ak, Morgenduggen tørres, naar Solen bræn-
der ret.
Sig mig den mild og stille med Alvors dybe Røst;
husk paa, jeg er den Synder, som Jesus har
forløst.
Sig mig den alle Tider, hvis du i Sandhed vil,
naar Sorgens Time kommer, jeg trøster mig
dertil.

Sig mig den gamle Sage, naar Faren synes nær,
at Verdens tomme Ære skal blive mig for kær;
ja, og naar Verdens Ære bortfalmer for
min Sjæl,
o, hvisk det til mig, Kære, at Jesus alt gør vel.
— Sig mig den gamle Sage,
Budskabet uden Mage
om Jesu Kærlighed!

Efter det Engelske ved C. J. Brandt.

---

259. (219.) Ind under Jul.

Melodi af Morten Eskesen: Tillæg 62.

Ind under Jul, hvor er det trist,
Snefog og Kulde og korte Dage;

Sindet bøjer sig ned til sidst,
veed ikke, hvor det skal Modet tage;
mindre og mindre af Dag det lyser,
Hjertet i Kulde og Mishaab gyser:
Kommer ej Jul?

Aaret, som stod ved Sanktehans
lyst mellem Blomster i Sommerdagen,
nu er det fattigt paa Sol og Glans,
ligger og sygner paa Sneens Lagen,
fryser og føler, dets Kraft er omme —
saa maa det være, før Jul kan komme.
Kommer ej Jul?

Saadan stred Verden en Vinter haard,
længtes med Soltrang i Hjertegrunden,
stred med en Vinter paa tusind Aar,
tænkte, den skulde til Vaaren vunden.
Men da den følte, dens Kraft var omme,
da først lod Herren sin Sol nedkomme,
da først kom Jul!

Midt udi Mørkets og Jordens Kuld,
medens vor Sol er ved at dale,
stiger vor Herres op som Jul,
blir det Sankthans i Himlens Sale;
netop som Jord ej mer kan raade,
kommer et Frelsens Væld af Naade,
saa kommer Jul!

Jonas Lie.

---

260. (314 a.) **Julebudet.**

Melodi af N. K. Madsen-Stensgaard: Tillæg 63.

Julebudet til dem, der bygge
her i Mørkets og Dødens Skygge,
det er det Lys, som, aldrig slukt,
jager det stigende Mulm paa Flugt,
aabner Udsigten fra det Lave,
trøster mildelig mellem Grave.

Julebudet i Vinterens Vaande,
det er Gud Faders varme Aande,
Menneskefaldet til Frelse vendt,
Menneskets Adel paa ny erkendt,
Hjertets Ret til at kæmpe og vinde
evigt slaaet fast trods hver en Fjende.

Julebud under Storm og Torden
melder og giver Fred paa Jorden,
Fred til at stride vor Strid med Mod,
Fred til at vente paa Enden god,
højt under Medbør og dybt i Sorgen,
Fred for baade i Gaar og i Morgen.

Julebudet til dem, der græde,
det er Vældet til evig Glæde.
Glæd dig da kun, du Menneskesjæl,
stinger end Ormen endnu din Hæl!
Favn kun trøstig, hvad Gud har givet,
løft dit Hoved og tak for Livet!

C. Hostrup.

---

261. Glade Jul.

Melodi: Klokken slaar: Tillæg 59.

Glade Jul, dejlige Jul,
Engle dale ned i Skjul!
Hid de flyve med Paradisgrønt,
hvor de se, hvad for Gud er kønt,
lønlig iblandt os de gaa.

Julefryd, evige Fryd,
hellig Sang med himmelsk Lyd!
Det er Englene, Hyrderne saa,
dengang Herren i Krybben laa,
evig er Englenes Sang.

Fred paa Jord, Fryd paa Jord,
Jesusbarnet blandt os bor!

Engle sjunge om Barnet saa smukt,
han har Himmerigs Dør oplukt.
Salig er Englenes Sang.

Salig Fred, himmelsk Fred
toner Julenat herned!
Engle bringe til Store og Smaa
Bud om ham, som i Krybben laa.
Fryd dig, hver Sjæl, han har frelst!

B. S. Ingemann (1855).

---

262. Julen har bragt velsignet Bud.

Melodi af C. E. F. Weyse: Tillæg 64.

Julen har bragt velsignet Bud,
nu glædes Gamle og Unge,
hvad Englene sang i Verden ud,
nu alle smaa Børn skal sjunge;
Grenen fra Livets Træ staar skønt
med Lys som Fugle paa Kviste,
det Barn, som sig glæder fromt og kønt,
skal aldrig den Glæde miste.

Glæden er Jordens Gæst i Dag
med Himmelkongen den lille,
du fattige Spurv, flyv ned fra Tag
med Duen til Julegilde!
Dans, lille Barn, paa Moders Skød,
en dejlig Dag er oprunden,
i Dag blev vor kære Frelser fød
og Paradisvejen funden!

Frelseren selv var Barn som vi,
i Dag han laa i sin Vugge,
den Have, Guds Engle flyve i,
vil Jesus for os oplukke;
Himmerigs Konge blandt os bor,
han Juleglæden os bringer,

han favner hver Barnesjæl paa Jord
og lover os Englevinger!

B. S. Ingemann (1845).

---

263. Et Barn er født.

Egen Melodi: Tillæg 65.

Et Barn er født i Bethlehem,
Bethlehem,
thi glæder sig Jerusalem.
Halleluja, Halleluja!

En fattig Jomfru sad i Løn,
sad i Løn,
og fødte Himlens Kongesøn.
Halleluja, Halleluja!

Han lagdes i et Krybberum,
Krybberum,
Guds Engle sang med Fryd derom.
Halleluja, Halleluja!

Og Østens Vise ofred dér,
ofred dér:
Guld, Røgelse og Myrrha skær.
Halleluja, Halleluja!

Forsvunden er nu al vor Nød,
al vor Nød;
os er i Dag en Frelser død.
Halleluja, Halleluja!

Guds kære Børn vi blev paany,
blev paany,
skal holde Jul i Himmelby.
Halleluja, Halleluja!

Paa Stjernetæpper lyseblaa,
lyseblaa,
skal glade vi til Kirke gaa.
Halleluja, Halleluja!

Guds Engle dér os lære brat,
lære brat,
at synge, som de sang i Nat.
Halleluja, Halleluja!

Da vorde Engle vi som de,
vi som de,
Guds milde Ansigt skal vi se.
Halleluja, Halleluja!

Ham være Pris til evig Tid,
evig Tid,
for Frelser bold og Broder blid!
Halleluja, Halleluja!

N. F. S. Grundtvig (1820).

---

264. Dejlig er den Himmel blaa.

Egen Melodi: Tillæg 66.

Dejlig er den Himmel blaa,
Lyst det er at se derpaa,
hvor de gyldne Stjerner blinke,
hvor de smile, hvor de vinke
os fra Jorden op til sig!

Det var midt i Julenat,
hver en Stjerne glimted mat,
men med et der blev at skue
een saa klar paa Himlens Bue
som en lille Stjernesol.

Naar den Stjerne lys og blid
sig lod se ved Midnatstid,
var det Sagn fra gamle Dage,
at en Konge uden Mage
skulde fødes paa vor Jord.

Vise Mænd fra Østerland
drog i Verden ud paa Stand

for den Konge at oplede,
for den Konge at tilbede,
som var født i samme Stund.

De ham fandt i Davids Hjem,
de ham fandt i Bethlehem
uden Spir og Kongetrone,
der kun sad en fattig Kone,
vugged Barnet i sit Skød.

Stjernen ledte vise Mænd
til vor Herre Kristus hen;
vi har og en Ledestjerne,
og naar vi den følge gerne,
komme vi til Jesum Krist.

Denne Stjerne lys og mild,
som kan aldrig lede vild,
er hans Guddomsord det klare,
som han os lod aabenbare
til at lyse for vor Fod.

C. J. Boye (1834).

---

265. Aarets Tider.

Mel.: Lover den Herre, den mægtige Konge med Ære: Till. 67.

Lidt kun det baader, at Mesteren Huset opbygger,
bygger ej Herren med ham og dets Grundvold betrygger,
Menneskens Haab,
hører ej Herren vort Raab,
bliver til flygtige Skygger.

Skaber og Fader, du bød os i Naade at gøre
Jorden vor Haand underdanig, du gav den at føre
Frugter og Brød
frem af sit svulmende Skød;
du vore Ønsker bønhøre!

Lidt kun det baader, at Mennesker Ageren pløje,
lyses Velsignelsen ikke med Ild fra det Høje;

smilende ned
skue til Dal og til Bred
Solen, din Kærligheds Øje!

Sæden forgæves er lagt, hvis du ikke vil vande,
Skyen gaar frem paa dit Bud over tørstende Lande;
vældig og blid
kvæg i betimelig Tid
Spiren med Himmelens Vande!

Venlige Løfter, o Fader, du skænkede Aaret:
Snehvide Blomster i Klynge har Grenene baaret,
tidligt med Sang
Vaarfuglen fløj over Vang;
lad ej vort Haab blive daaret!

Ager og Enge til Vækst du i Sommeren tvinge,
slaa dem i Bølger med Vejrenes frugtbare Vinge!
Du er vor Trøst,
Gud, for den kommende Høst;
lad den Velsignelse bringe!

C. J. Boye (1834).

---

266. (299.) **Sædemandens Sang.**
Melodi af Carl Mortensen: Tillæg 68.

Flyv ud mit Korn, i Mulde,
lig lunt i Storm og Kulde
ved Jordens Moderbryst!
I Nætterne de lange
sug Kraft og bliv til mange,
og vaagn ved Lærkesange,
naar atter det er lyst.

Og di saa Dybets Kilde,
og drik i Skyens milde
vaarlige Skaal dig mæt!
Nej smukt, mens du er liden,

og gyldnes saa med Tiden,
saa det kan kendes siden,
du er af Solens Æt!

Hist Kirken staar, den hvide,
dér faldt i Ungdomstide
en Sæd til Sjælefred.
I Sædekorn fra oven!
skyd gennem Ukrudtsskoven!
Lad ham med Hestehoven
ej trampe Eder ned!

Sug Kraft af Daabens Kilde!
I Angerstaarens milde
strømmende Flod dig to!
Og naar det i mig fryser,
og naar mit Hjerte gyser,
saa Lys fra ham, der lyser,
saa det er Sæd til Tro!

I Frø, som nys blev jordet!
og I, som kom i Ordet
til Hvile i mit Bryst,
I skal jo begge nære,
I skal jo Brød mig være —
saa vokser til Guds Ære,
til god og gylden Høst!

Chr. Richardt.

---

267. (298.) **Ved Lærkens Komme.**
Melodi af Joseph Glæser: F. S. 271.

Velkommen, Lærkelil!
Jeg veed ej Strengespil
saa sødt og rent og jublende saa vide
som disse Tonedrag,
de glade Klokkeslag,
der ringe Vaaren ind ved Vintertide

Du sværmer ikke vildt,
du kredser ikke snildt,

vil intet Rov i dine Brødres Vrimmel,
du flagrer ikke om,
men frejdig, frisk og from
du gaar den lige Vej fra Jord til Himmel.

Ej svimler du derved,
men daler trøstig ned,
ned til din Græstørv og din lille Mage:
I Højhed som i Fald
du følger tro dit Kald,
og derfor har I vel saa glade Dage.

Du Troens rette Fugl,
som bier kun paa Jul
og kun i Aarets Skumring holder inde
for saa med Jubelsang,
naar Rug er over Vang,
at varsle højt om Vaarens lune Vinde. —

Kom, lær mig Noder til
det Haabets Strengespil,
som tvinger dig før Gry at være vaagen!
Lær mig som du at se
igennem Mulm og Sne
den Pinseglans, der dølger sig bag Taagen!

Chr. Richardt.

---

268. (311.) Blomster i Vaar.

Melodi af Aug. Winding: F. S. 218.

Blomster i Vaar,
milde Violer i Grønsværets Skød,
smilende spaar:
Sejre vil Livet, hvor Solen frembrød!
Løfterne mange
lyder i kvidrende Sange!

Blomster i Høst,
varmere Farver og rigere Glans,
Øjet til Lyst,

straaler saa kækt mellem Frugter i Krans,
som om de vidste,
Kraften er størst paa det sidste.

Verden med Ret
ser sig i Spejl paa det falmende Løv,
føler saa træt,
Aarenes Tal gør afmægtig og sløv;
men i Guds Rige
Høst er en Vaar uden Lige!

Nyvakte Tro!
glad som et Barn, men for Verden lidt sky,
hilser du jo
Livet, som læsker med Kilderne ny.
O, men til visse,
større Ting ser du end disse.

Fremad, ja frem,
opad, ja op ad Forklarelsens Bjerg,
hjemad, ja hjem
rejser du stærk dig til Kæmpe fra Dværg,
til du skal smile,
tryg ved den evige Hvile!

C. J. Brandt.

---

269. Høstsalme.

Melodi af Rud. Bay: F. S. 286 og af Morten Eskesen.

Dybt hælder Aaret i sin Gang,
snart ødes Eng og Lund;
farvel med al din Lyst og Sang,
du korte Sommerstund!

Snart sukker Vinterstormens Røst,
alt visner og forgaar!
Lad visne kun, jeg veed den Trøst,
som ligefuldt bestaar.

Lad Solen korte af sin Vej,
og Natten vokse til,

Guds Vældes Arm forkortes ej,
hans Visdom fo'r ej vild.

Lad gulne hvert et Blad paa Kvist,
lad falme alle Straa,
Guds Kærlighed jeg veed forvist
omskiftes ikke saa.

Jeg veed, hvor Glæden har sit Hjem,
naar øde Mark staar hvid;
hint Frydekor fra Bethlehem
forstummer ingen Tid.

Jeg veed, hvor Haabet grønnes da,
naar alting falmer her;
min Frelsers Træ paa Golgatha
en evig Krone bær'.

Lad synke kun med Løvets Fald
hver Markens Blomst i Rad,
min Tro paa ham bevare skal
sit friske Hjerteblad.

Han lover mig en evig Vaar,
trods Vinterstorm og Død;
thi Livet frem af Graven gaar,
som Kristus gennembrød.

C. J. Boye.

270. Høstsalme.

Melodi: Jeg ved et evigt Himmerig: Tillæg 69.

Nu falmer Skoven trindt om Land,
og Fuglestemmen daler,
alt flygted Storken over Strand,
ham fulgte muntre Svaler.

Hvor Marken bølged nys som Guld
med Aks og Vipper bolde,
dér ser man nu kun sorten Muld
og Stubbene de golde.

Men han, som vokse lod paa Jord
de gyldne Aks og Vipper,

han bliver hos os med sit Ord,
det Ord, som aldrig glipper.

Ham takke alle vi med Sang
for alt, hvad han har givet,
for hvad han vokse lod i Vang,
for Ordet og for Livet.

Da over os det hele Aar
sin Fred han lyser gerne,
og efter Vinter kommer Vaar
med Sommer, Korn og Kerne.

Og naar engang paa Herrens Bud
vort Timeglas udrinder,
en evig Sommer hos vor Gud
i Paradis vi finder.

Da høste vi, som Fugle nu,
der ikke saa og pløje,
da komme aldrig mer ihu
vi Jordens Strid og Møje.

For Høsten her og Høsten hist
vor Gud ske Lov og Ære,
som ved vor Herre Jesum Christ
vor Fader vilde være!

Hans Aand, som Alting kan og veed,
i disse korte Dage
med Tro og Haab og Kærlighed
til Himlen os ledsage!

N. F. S. Grundtvig (1844).

---

271. (233b.) **Lær mig, o Skov!**
Melodi af C. Bull: Tillæg 70.

Lær mig, o Skov, at visne glad
som sent i Høst dit gule Blad;
et bedre Foraar kommer!

Dér grønt mit Træ skal herligt staa
og sine dybe Rødder slaa
i Evighedens Sommer.

Lær mig, o lille Trækfugl, du,
at svinge mig med frejdig Hu
til ubekendte Strande!
Naar alt er Vinter her og Is,
da skal et evigt Paradis
mig hisset aabent stande.

Lær mig, du lette Sommerfugl,
at sønderbryde tunge Skjul,
som nu min Frihed tvinger!
En Orm jeg kryber end paa Jord,
snart flyver højt med lette Flor
de gyldne Purpurvinger.

Du som fra Skyggen smiler hist,
min Herre, Frelser, Jesu Krist,
lær mig at tvinge Sorgen!
Sving for mig Haabets grønne Flag,
Langfredag var en bitter Dag,
men skøn var Paaskemorgen.

A. Oehlenschläger.

---

272. (315a.) **Op, al den Ting!**

Melodi af A. P. Berggreen: Tillæg 71.

Op, al den Ting, som Gud har gjort,
hans Herlighed at prise,
det Mindste, han har skabt, er stort
og kan hans Magt bevise.

Gik alle Konger frem i Rad
i deres Magt og Vælde,
de magted ej det mindste Blad
at sætte paa en Nælde!

Det mindste Græs jeg undrer paa
i Skove og i Dale,
hvor skulde jeg den Visdom faa
om det kun ret at tale?

Hvad skal jeg sige, naar jeg ser,
at alle Skove vrimle,
de mange Fuglesving, der sker
op under Herrens Himle?

Hvad skal jeg sige, naar jeg gaar
blandt Blomsterne i Enge,
og Fuglesangen sammenslaar
som tusind Harpestrenge?

Hvad skal jeg sige, naar mit Sind
i Havets dybe Grunde
dog kun saa lidt kan kigge ind
og ser saa mange Munde?

Hvad skal jeg sige, naar jeg ser,
hvor Stjerneflokken blinker,
hvor mildt enhver imod mig ler
og op til Himlen vinker?

Hvad skal jeg sige, naar jeg op
til Gud i Aanden farer
og ser den store Kæmpetrop
af blide Engleskarer?

Hvad skal jeg sige? — Mine Ord
vil ikke meget sige?
o Gud, hvad er din Visdom stor,
din Godhed, Kraft og Rige!

Slaar alle Folk paa denne Jord,
med Frydetone sammen:
Halleluja, vor Gud er stor!
Og Himlen svare: Amen!

(Udvalgte Vers.) Hans Adolf Brorson.

273. Der skinner en Sol.

Melodi: Jeg ved et evigt Himmerig: Tillæg 69.

Der skinner en Sol i Lys og Løn,
hvor Aand har Mund og Mæle;
som Fugle smaa, naar Skov er grøn,
da kvidre Barnesjæle.

Vorherre højt i Himlen bor,
og dér er godt at være,
paa Englevinger smaa hans Ord
fra Himlen Bud os bære.

Og hvor Guds Ord det lukkes ind,
det lejrer sig og sjunger:
Guds Fred! Bliv Lys i Sjæl og Sind!
Bliv Sang paa Folketunger!

Umælende som Hest og Hund
er alle Dyr i Dale;
men Folk gav Verdens Skaber Mund
til med ham selv at tale.

Saa luk da op nu Port og Dør
for Herrens Ord, i Skare,
saa de, saa tæt som aldrig før,
her ind og ud maa fare.

Luk op i en lyksalig Stund
dig for Guds Ord, hvert Øre!
Og luk dig op, du Folkemund,
med Ord, som du kan føre.

Ja, tal nu sandt om smaat og stort
og jævnt om alt det høje!
Thi godt er alt, hvad Gud har gjort,
og klart er Barnets Øje.

N. F. S. Grundtvig.

19. September 1841 ved Indvielsen af Dronning Caroline Amalies Asylskole.

274. (214.) Kirkeklokke!

Melodi af H. Rung: Tillæg 72.

Kirkeklokke! Mellem ædle Malme
mageløs er for mit Hjerte du,
vaagnet er ved dig en Højtidssalme,
som genlyder daglig i min Barm.

Kirkeklokke! Ej til Hovedstæder
støbtes du, men til den lille By,
hvor det høres trindt, naar Barnet græder
og inddysses blidt ved Vuggesang.

Mens som Barn paa Landet jeg var hjemme,
Julemorgen var mit Himmerig;
den du meldte mig med Englestemme,
kimed klart den store Glæde ind.

Højere dog stemte dine Toner,
naar de med „den gyldne Sol frembrød"
kimed: Støv! oprejst er vor Forsoner,
stat nu op i Paaske-Morgengry!

Lavere de sprede deres Vinger,
sænker sig med Solen dybt i Hav,
naar for mig nu Aftenklokken ringer,
og jeg tæller dine Bedeslag.

Liflig dog det klinger, helst om Høsten
i den stille, svale Aftenstund;
gennem Forderig gaar Himmelrøsten,
kalder Sjælen til sin Hvile ind.

Derfor nu, naar Aftenklokken melder:
Solen sank, og Fuglen slumred ind,
da mit Hoved jeg med Blomsten hælder,
nynner sagte mellem Bedeslag.

Kirkeklokke! Naar tilsidst du lyder
for mit Støv, skønt det dig hører ej,
meld da mine Kære, saa det fryder:
Han sov hen, som Sol i Høst gaar ned!

(Udvalgte Vers.) N. F. S. Grundtvig (1845).

275. (227.) Udrundne er de gamle Dage.

Melodi af L. Nielsen: Saa vidt som Solens Straaler stige: Tillæg 73.

Udrundne er de gamle Dage
som Floder i det store Hav,
og, hvor sig hviler nu den Svage,
dér fandt den Stærke og sin Grav;
men lovet være Himlens Gud!
de Ædles Æt dør aldrig ud!

Mens Graven kastes, Vuggen gynger,
og Liv udsletter Dødens Spor,
saa altid sig igen forynger
hver ædel Slægt i Syd og Nord,
og Mindet som Guds Miskundhed
forplanter sig i tusind Led!

Saa lad derpaa os Syn da fæste,
hvad Ædle kaldte Livets Lyst!
Ja, lad os kappes med de Bedste
og vove kækt med Død og Dyst!
At byde den og Graven Trods
kan med Guds Hjælp og lykkes os.

N. F. S. Grundtvig (1833).

---

276. (264.) Kærlighed fra Gud.

Engelsk Melodi: Tillæg 74.

Kærlighed fra Gud
springer lige ud
som en Kilde klar og ren.
I dens stille Bund,
i dens dybe Grund
gemmes Livets Ædelsten.

Kærlighed fra Gud
som en yndig Brud
kommer smykket til os ned.

Luk kun op din Favn,
kom i Jesu Navn,
Himlen bringer du jo med.

Kærlighed fra Gud
er det store Bud
er det eneste, jeg veed.
Bliv i Kærlighed,
og du har Guds Fred,
thi Gud selv er Kærlighed.

J. Schørring.

---

277. (306a.) **En Vej eller anden.**

Melodi af Ina D. Sankey: Tillæg 75.

En Vej eller anden
vor Herre veed Raad!
Maaske ikke min Vej,
maaske ikke din Vej,
men dog ad sin egen
vor Herre veed Raad!

En Tid eller anden
vor Herre veed Raad!
Maaske ikke min Tid,
maaske ikke din Tid,
men dog til sin egen
vor Herre veed Raad!

Forsag da ej længer!
Vor Herre veed Raad!
Og ej ved en Skygge
sit Ord vil han rygge,
derpaa kan du bygge:
Vor Herre veed Raad!

Skrid dristigen fremad!
Fluks Bølgen bli'r delt,

og Gangstien lavet
paa tværs gennem Havet,
vor Sorg dér begravet,
thi Herren veed Raad!

Efter Sankeys Sange.

---

278. (222.) Gud ske Lov!

Melodi af Joh. Chr. Gebauer: Tillæg 76.

Lille Guds Barn! Hvad skader dig!
Tænk paa din Fader i Himmerig!
Han er saa rig, han er saa god,
ingen kan staa hans Magt imod.
O Gud ske Lov!

Føden og Klæden, Hus og Hjem,
skulde Guds Børn gaa vild om dem?
Mennesket lever af Guds Ord,
hjemme har Børn, hvor Fader bor.
O Gud ske Lov!

Fuglen i Skov, paa Mark og Fjæld,
synger i Gry og saa i Kvæld,
sover saa sødt paa Kampesten
som under Tag, paa Kvist og Gren.
O Gud ske Lov!

Ikke den pløjer eller saar,
lægger ej op fra Aar til Aar,
dog, hvor Bønder af Hunger dø,
finder den lille Fugl et Frø.
O Gud ske Lov!

Yndig er Blomsten klædt og boldt,
dejligst at se paa Fjældet goldt,
ikke den spinder, ej den syr,
Dronning er dog dens Dragt for dyr!
O Gud ske Lov!

Blomst kommer op, og Blomst gaar ud,
hvad er vel den for Himlens Gud
noget at regne mod de Smaa,
som for hans Aasyn evig staa!
O Gud ske Lov!

Lille Guds Barn i Verden her,
hold dig da til din Fader nær!
Spørg om hans Magt og Kærlighed!
Stol kun paa ham og hvil i Fred!
O Gud ske Lov!

Føden og Klæden nok du faar
af ham i Morgen som i Gaar!
og naar hans Sol for dig gaar ned,
arver du al hans Herlighed!
O Gud ske Lov!

N. F. S. Grundtvig.

---

279. (312.) Guds Faderhaand.

Melodi af H. Rung: Tillæg 77.

Alt staar i Guds Faderhaand,
hvad han vil, det gør hans Aand,
af Guds Naade, til Guds Ære,
evig glade vi skal være
i vor Herres Jesu Navn!

Sikre paa vor Arv og Løn
er med Guds enbaarne Søn,
af Guds Naade, til Guds Ære,
evig glade vi skal være
i vor Herres Jesu Navn!

Fælles om hans Liv og Fred,
Lys og Kraft og Herlighed,
af Guds Naade, til Guds Ære,
evig glade vi skal være
i vor Herres Jesu Navn!

N. F. S. Grundtvig.

280. (231.) Altid frejdig —.

Melodi af P. Heise: F. S. 304; og af C. E. F. Weyse: Dagen gaar med raske Fjed: Tillæg 49.

Altid frejdig, naar du gaar
Veje, Gud tør kende,
selv om du til Maalet naa'r
først ved Verdens Ende!

Aldrig ræd for Mørkets Magt!
Stjernerne vil lyse;
med et Fadervor i Pagt
skal du aldrig gyse.

Kæmp for alt, hvad du har kært,
dø, om saa det gælder!
Da er Livet ej saa svært,
Døden ikke heller!

Chr. Richardt (1868).

---

281. (307.) Uforsagt!

Melodi af J. H. Nebelong: Tillæg 78.

Uforsagt, hvordan min Lykke
end i Verden blive maa,
det er dog et Mesterstykke,
som jeg daglig pønser paa.
— Naar jeg kun i Naaden staar,
uforsagt, ihvor det gaar.

Uforsagt, naar andre plager
med Bekymring deres Sind;
naar jeg kun min Gud behager,
gaar jeg rolig ud og ind.
— Naar jeg kun, osv.

Uforsagt, naar andre skrækkes,
frygte for den onde Dag,
med Guds Naade jeg bedækkes,
ham befaler jeg min Sag.
— Naar jeg kun, osv.

Uforsagt, naar andre gruer
for at dø, jeg gruer ej;
jeg min Krone hisset skuer,
skulde jeg da grue? — Nej!
— Naar jeg kun, osv.

Evde Gud! Lad mig din Naade
altid have her! — du maa
gerne for min Lykke raade,
naar det hist mig vel maa gaa.
— Naar jeg kun i Naaden staar,
uforsagt, ihvor det gaar.

Ambrosius Stub.

---

282. (224.) Lad Lykkens Ganger springe.

Mel. af H. S. Paulli: F. S. 649; eller af Niels W. Gade: Paa Sjølunds fagre Sletter: F. S. 142.

Lad Lykkens Ganger springe
og springe dig forbi,
med gylden Trense ringe
og te sig frank og fri;
og løfte eller slænge,
som var hun uden Baand —
dog hendes Tøjler hænge
i Herrens højre Haand.

Dér sankes Skæbnens Traade
lig Væverstolens Garn,
med Islæt af Guds Naade
selv mod hans mindste Barn;
og hver Gang Støvet tvinger
itu, hvad han bandt fast,
langmodelig hans Finger
genknytter, hvad der brast.

Det skærer og det skrammer
vort skrøbelige Kød,

naar hellig Vilje strammer,
hvad syndig Vilje brød.
Dog skal engang vi finde,
naar Taagen er forbi,
ej Skæbnerne var blinde,
men blinde var kun vi.

Chr. Richardt.

---

283. (229.) **Fremad og hjemad!**
Melodi af Morten Eskesen: Tillæg 79.

„Fremad!" er Verdens vilde Røst,
med Damp og med Vind til Vinge.
„Hjemad!" er Hjertets milde Trøst,
den hvisker saa varmt herinde.

Fremad til Ære!" er Verdens Raab,
mens Bølgen mod Stavnen bruser.
Hjemme at være er Hjertets Haab,
som Sjælen igennemsuser.

Hjemme at være paa kendte Strand,
hvor Savnet til Dels kan stilles;
hjemme at være i Livets Land,
hvor aldrig mere vi skilles.

Hjemme at være, hvor Sol og Sky
gaar ned bag de vante Tinder —
hjemme at være i Himmelby,
hvor Solen evindelig skinner.

Derfor skal Savnets tunge Tid,
som friste vi maa herneden,
smelte som Sne for Solen blid
ved Haabet om Gensynsglæden.

Derfor kun fremad i Jesu Navn,
saa gaar det og hjemad tillige,
da er hver Glæde og hvert et Savn
et Trin paa vor Himmelstige.

O. Arvesen.

284. (230.) Jord!

Mel. af C. E. F. Weyse: Hil dem, som kæmped: F. S. 345.

Jord, i hvis Favn der hades og der myrdes
Slægt efter Slægt,
blodige Jord, med al din Syndebyrdes
voksende Vægt!
Hvor kan saa let din Himmelvej du følge
rundt om den Sol, der skuer dine Saar,
og saa lysgrønt bølge
Vaar efter Vaar?

Jo; thi den samme, som har bundet Jorden
Lovenes Baand,
som gav sit Folk i Ørkenfjældets Torden
Loven i Haand —
han la'r sin Sol hvert fattigt Straa forgylde,
han er den Gud, som hører Støvets Bøn,
som i Tidens Fylde
gav os sin Søn.

Derfor, om al vor Lykke skulde falme,
brat staa for Fald,
altid fra Jord en evig Takkesalme
løfte sig skal;
derfor, hvor vældig Mørkets Aander virke,
aldrig vor Bøn skal synke til et Suk,
aldrig Herrens Kirke
rokkes et Fnug.

Lær os da, Jord, paa Aandens Ørnevinge,
trofast som du
os om vort høje Himmellys at svinge
trøstig i Hu,
hente fra ham alt Lys, som vi begære,
hente fra ham Livsvarmen i vort Bryst,
grønnes Gud til Ære,
gyldnes til Høst.

Chr. Richardt.

285. (225.) „Farvel" og „Velkommen".

Melodi af Aug. Winding: F. S. 310.

Nødig sige vi „Farvel!"
men „Velkommen"! o, hvor gerne!
Har vi rigtig kær en Sjæl,
er han nær dog i det Fjerne.

Mødes Blik med Blik ej mer,
er de kære Smil bortfløjne,
Blik og Smil, som ingen ser,
mødes dog med Sjæleøjne.

Morgensol, genlys i Kvæld!
Ungdom! lev i Alderdommen!
Aanden i hvert skønt „Farvel"
gemmer dog et skønt „Velkommen!"

B. S. Ingemann.

---

286. (226.) Herrens Venner.

Sjællandsk Folkemelodi: F. S. 305.

„Herrens Venner ingen Sinde
mødes skal for sidste Gang!"
Naar til Afsked Taarer rinde,
dette Ord har liflig Klang.

Ses vi aldrig mer hernede
under dette Stjernetag,
i den store Helgenkæde
mødes vi paa Herrens Dag.

Maa vi end med Smerte bringe
kære Venner vort Farvel,
hisset skal der atter klinge
et „god Dag" til Liv og Sjæl.

Naar til Afsked Taarer rinde,
syng det ud med liflig Klang:
„Herrens Venner ingen Sinde
mødes skal for sidste Gang!"

J. Schørring.

287. Den store Mester.

Melodi af C. Chr. Hoffmann: Tillæg 80.

Den store Mester kommer,
fuldkærlig er hans Jd,
han sidder ved Smeltediglen
og lutrer Sølvet med Flid.

Det Øjeblik han venter
og agter kærlig paa,
naar klarlig hans eget Billed
vil dybt i Sølvspejlet staa.

Den store Mester kommer,
som smelter Sjæl og Sind,
han sidder ved Hjertegruben,
han ser i Sjælene ind.

Og har i Hjertedybet
sit Billed klart han set,
saa glædes den høje Mester,
saa er hans Gerning alt sket.

B. S. Ingemann.

---

288. (210 b.) Op dog, Sion!

Melodi af J. P. E. Hartmann: Tillæg 81.

Op dog, Sion! ser du ej
Sejrens palmestrø'de Vej
til Guds Hus i Himmerig!
den er og beredt for dig.

Korset vel for Øjet staar,
langs med Svælget Vejen gaar;
men hvor Herren har sin Gang,
dér er Englevagt og Sang.

Klippegrund gør Foden fast,
Frygten flyr for Haab i Hast,
Troen staar, hvor Tvivlen faldt,
Kærlighed forsøder alt.

Troens Ord med Sandheds Aand
os ledsager Haand i Haand,
Aandens Glød og Herrens Røst
skænker os en evig Trøst.

Paradisets Vin og Brød
styrker os i Liv og Død;
Kæmpeskridt vi gør opad
til den hellige Guds Stad.

Dér er Gammen, Fred og Ro,
dér vi skal for evig bo,
gaa, som under grønne Lind,
til Vorherres Glæde ind.

N. F. S. Grundtvig.

---

289. (308.) **Jeg har baaret —.**

Melodi af N. K. Madsen-Stensgaard: Tillæg 82.

Jeg har baaret Lærkens Vinge,
jeg har sunget højt dens Sang,
jeg har følt, jeg skal mig svinge
ind i Paradis engang.

Jeg har følt, jeg har kun hjemme
dér, hvor Sang og Glæde bor;
Genlyd af min Ungdoms Stemme
altid følger mig paa Jord!

Lad kun Graad mit Øje blinde!
Har min Sjæl sin Vinge blot,
skal jeg atter Vejen finde
til min Ungdoms lyse Slot.

Naar jeg frem med hævet Pande
syngende i Mørket gaar,
veed jeg, at i Dødens Lande
springer atter ud min Vaar.

(Udvalgte Vers.) M. Rosing.

290. (223.) **Lær mig —.**
Melodi af H. Nutzhorn: F. S. 308.

Lær mig, Nattens Stjerne,
at lyde fast og gerne!
ej at vige fra den Vej,
Himlens Gud tilmaalte mig!
Lær mig, Nattens Stjerne.

Lær mig, Markens Blommer,
at bie paa min Sommer,
midt i Verdens dybe Ve
at spire under Vintersne!

Lær mig, golde Hede,
du brune Lærkerede,
nøjet med en fattig Høst
at huse Sangen ved mit Bryst!

Havets Bølgehære,
lær mig mit Aag at bære
og som I, naar Sol gaar ned,
at spejle lidt af Himlens Fred!

Lær mig, grønne Lunde,
at skygge, om jeg kunde,
hver, som kommer mig forbi,
Ven og Fjende paa min Sti!

Sol i Aftensvale,
lær mig den Kunst at dale!
kun mod Nattens Dyb at gaa
for nyfødt atter at opstaa!
Lær mig, Sol, at dale!

Chr. Richardt.

---

291. (213.) **Guds Fred.**
Melodi af A. P. Berggreen: Tillæg 83.

Lykfalig, lykfalig hver Sjæl, som har Fred!
Dog ingen kender Dagen, før Solen gaar ned.

God Morgen, god Morgen! sang Fuglen paa Kvist;
tit saa' den Aftensolen bag Fængselets Rist.

Tit dufted, tit nikked Smaablomster ved Gry;
før Aften laa de knust under Haglvejrets Sky.

Tit leged Smaabarnet i Morgensol rød;
ved Kvæld det laa paa Lejet saa stille og død.

Paa Jorden ej lever saa salig en Sjæl,
jo Lykken kan omskiftes fra Morgen til Kvæld.

Lyksalig dog Sjælen, som kender Guds Fred,
skønt ingen kender Dagen, før Solen gaar ned!

God Morgen! vi sjunge med Fuglen helt fro,
skal selv i mørke Fængsel til Natten vi bo.

Guds Børn kan sig glæde som Blomster ved Gry,
skal selv de ligge knust under Aftenens Sky.

Som Barn kan jeg frydes i Morgensol rød,
om ogsaa jeg før Aften er stille og død.

Guds Fred og god Aften! vi sjunge ved Kvæld:
Vor Herre selv bevarer hver flygtende Sjæl.

Lyksalig, lyksalig hver Sjæl, som har Fred!
Guds Fred er Sjælesolen, som aldrig gaar ned.

B. S. Ingemann.

---

292. (313.) **Tænk, naar engang —.**

Melodi af H. Matthison-Hansen: F. S. 98.

Tænk, naar engang hver Taage er forsvunden,
som her sig sænker over Livet ned,
naar Dagen evig klar er hist oprunden,
og Lys omstraaler hvert af mine Fjed!

Tænk, naar engang er løst hver jordisk Gaade,
besvaret hvert „hvorfor", jeg grunded paa,
men kunde ej med al min Grublen raade, —
tænk, naar jeg Herrens Vej skal klart forstaa.

Tænk, naar engang hver Hjertesorg er slukket,
hver Vunde lægt, og stillet hvert et Savn,
hver Smertens Taare visket af, og Sukket,
det dybe, kvalt i Kærlighedens Favn!

Tænk, naar engang med utildækket Øje
jeg ham skal se, som her jeg tro'de paa!
Tænk, naar mit Knæ jeg hist for ham skal bøje,
naar jeg med Tak skal for hans Aasyn staa.

Tænk, naar engang hvert Hjertebaand, som knytted
til Mennesker mig her i Støvets Land,
har Jordens Kaar med Himmerigs ombyttet,
og intet Sjælene adskille kan!

Tænk, naar engang i Himlens lyse Sale
jeg med den Ven, jeg her paa Jorden fandt,
i Lyset om et evigt Liv skal tale
og om det Liv, der som en Drøm forsvandt.

Du blide Tanke! Tal du til mit Hjerte,
hver Gang mig Vejen tykkes tung og slem!
Du sødt skal dæmpe hver en bitter Smerte
og lokke Smilet gennem Taarer frem.

W. A. Wexels.

---

293. (239.) **Ved Grundtvigs Jordefærd.**

Mel. af Jørgen Malling: Kimer, I Klokker, ja kimer: Till. 84.

Kimer, I Klokker! nu sluktes en Sol over Mulde,
længe den kæmped mod Mørket med Straa-
lerne fulde,
sildig den sank,
stor i sin Nedgang og blank.
— Æren er Guds i det Høje!

Kimer, I Klokker! dog ikke til Suk for den Døde;
Aftenens Guld over Graven vil Morgenens
møde,

kimer til Dag!
Lyset har vundet sin Sag.

Dagen, den signede, som han har prist, mens det skumred,
lyse nu over hans Støv, naar det længe har slumret,
fatte hans Værk,
vokse sig solklar og stærk!

Kimer, I Klokker, om Herren, som skænked ham Kraften!
kimer om Guldet fra Himlen, der gyldned hans Aften.
Kimer fra Jord:
Sejr og Fred i Guds Ord!
— Æren er Guds i det Høje.

C. Hostrup.

---

294. (316.) Her vil ties.

Melodi af Joh. Chr. Gebauer: Tillæg 85.

Her vil ties, her vil bies,
her vil bies, o, svage Sind!
Vist skal du hente, kun ved at vente,
kun ved at vente, vor Sommer ind.
Her vil ties, her vil bies,
her vil bies, o, svage Sind!

Trange Tider langsomt skrider,
langsomt skrider. Det har den Art.
Dagene længes, Vinteren strenges,
Vinteren strenges. Og det er svart.
Trange Tider langsomt skrider,
langsomt skrider; det har den Art.

Turteldue, kom at skue,
kom at skue! Bag Gærdet hist,

der skal du finde Forsommers Minde,
Forsommers Minde, alt grøn paa Kvist;
Turteldue, kom at skue,
kom at skue, bag Gærdet hist!

Eja! søde Førstegrøde,
Førstegrøde af bliden Vaar!
Lad det nu fryse, lad mig nu gyse,
lad mig nu gyse. Det snart forgaar.
Eja, søde Førstegrøde,
Førstegrøde af bliden Vaar!

Due, kunde du udgrunde,
du udgrunde, hvad der nu sker!
Kulden den svækkes, Blomsterne dækkes,
Blomsterne dækkes, jo mer det sner.
Due, kunde du udgrunde,
du udgrunde, hvad der nu sker!

Kom, min Due, lad dig skue,
lad dig skue med Olieblad!
Se, nu er Stunden næsten oprunden,
næsten oprunden, som gør dig glad.
Kom, min Due, lad dig skue,
lad dig skue med Olieblad!

Hans Adolf Brorson.

Blandede Sange.

295. (215.) Dagene runde.

Melodi af B. Crusell: Sitter i högen: F. S. 81.

Dagene runde,
tusinde Blomster
slugtes af Aarets
svulmende Flod;
end i vort Hjerte
grønnes dog Haabet,
blusser dog Ungdoms
Friskhed og Mod.

Glad vi dig hilse,
nysødte Hersker,
som det Forgangnes
Arvelod fik!
Kækt i dit Øje
læse vi Haabet,
straalende Syner
møde vort Blik.

Sandhed og Frihed!
Eder vi søge,
eder vi kækt skal
stævne imod;
Sandhed, paa Troens
Klippe begrundet,
Friheden, skudt af
Kærligheds Rod.

Fædreland! Atter
kraftigt dit Ord skal
hævde sin Plads i
Folkenes Raad.
Er det en Drøm kun,
Tiden skal modne
Drømmen til Tanke,
Tanken til Daad.

Livet sig aabner,
dybt i vort Hjerte
genlyder Haabets
frejdige Klang.
Nyfødte Herfter!
Kækt vi dig møde,
hilse dig glad med
jublende Sang.

(Udvalgte Vers.) C. Hostrup (1872).

---

296. (271.) Fremad!

Melodi af A. Kirkegaard: Tillæg 86.

„Fremad! fremad!"
Fædres høje Hærtag var.
Fremad! fremad!
Nordmænd, ogsaa vi det ta'r.
Det, som Huen tænder og Hjertetroen faar,
før det vi ogsaa f r e m a d gaar
og trofast slaar.

„Fremad! fremad!"
hver, der elsker frie Hjem.
„Fremad! fremad!"
Frihed, den maa evig frem.
Skal den ogsaa prøves i Tvivl og Nederlag,
hvem tæller vel de tabte Slag
paa Sejrens Dag?

„Fremad! fremad!"
hver, der fast paa Folket tror.
„Fremad! fremad!"
hver, der følger Fædres Spor.
Nordens Aand har Skatte forgemt i Fjældets Ly,
de findes maa i Morgengry
og frem paa ny.

Bjørnstjerne Bjørnson.

---

297. (85.) Over de høje Fjælde.

Melodi af Morten Eskesen og Anton Nielsen: F. S. 293.

Undrer mig paa, hvad jeg faar at se
over de høje Fjælde?
Øjet møder nok bare Sne,
rundt omkring staar det grønne Træ,
vilde saa gerne over; —
tro, naar det Rejsen vover?

Ørnen løfter med stærke Slag
over de høje Fjælde, —
ror i den unge, kraftfulde Dag,
mætter sit Mod i det vilde Jag,
sænker sig, hvor den lyster, —
ser mod de fremmede Kyster!

Løvtunge Abild, som intet vil
over de høje Fjælde!
spræetter, naar Sommeren stunder til,
venter til næste Gang, den vil;
alle dens Fugle gynger,
veed ikke, hvad de synger!

Den, som har længtet i tyve Aar
over de høje Fjælde, —
den, som veed, at han ikke naar,
kender sig mindre Aar for Aar —,
hører, hvad Fuglen synger,
som du saa trøstig gynger.

Sladrende Fugl, hvad vilde du her
over de høje Fjælde?
Rede du fandt vist bedre dér,
videre Syn og højere Træer, —
vilde du bare bringe
Længsel, men ingen Vinge?

Skal jeg da aldrig, aldrig naa'
over de høje Fjælde?
Skal denne Mur mine Tanker slaa,
saadan med Sne-Is og Rædsel staa,
stængende dér til det sidste, —
blive min Dødninge-Kiste?

Ud vil jeg! ud! — aa, saa langt, langt, langt
over de høje Fjælde!
her er saa knugende, tærende trangt,
og mit Mod er saa ungt og rankt, —
lad det faa Stigningen friste,
— ikke mod Murkanten briste!

Engang, jeg veed, vil det række frem
over de høje Fjælde.
Kanske du alt har din Dør paa Klem?
Herre, min Gud! godt er dit Hjem, —
lad det dog endnu stænges,
og jeg faa Lov til at længes!

Bjørnstjerne Bjørnson (1860).

---

298. (147.) Øyvinds Sang.

Melodi af Robert Allen: F. S. 91.

Løft dit Hoved, du raske Gut!
om et Haab eller to blev brudt;
blinker et nyt i dit Øje,
straks det faar Glans af det Høje!

Løft dit Hoved, og se dig om!
Noget er der, som raaber: Kom! —
noget med tusinde Tunger,
som om Frejdighed sjunger.

Løft dit Hoved, thi i dig selv
blaaner ogsaa et udstrakt Hvælv,
hvor der med Harper klinger,
jubler, toner og svinger.

Løft dit Hoved og sjung det ud!
Aldrig kuer du Vaarens Skud;
hvor der er gærende Kræfter,
skyder det Aaret efter.

Løft dit Hoved, og tag din Daab
af det høje, straalende Haab,
som over Verden hvælver
og i hver Livsgnist skælver!

Af „En glad Gut". Bjørnstjerne Bjørnson (1860).

---

299. (216.) Giv Tid.

Melodi af J. P. E. Hartmann: F. S. 239.

I Sne staar Urt og Busk i Skjul,
det er saa koldt derude,
dog synger der en liden Fugl
paa Kvist ved frosne Rude.

Giv Tid! giv Tid! den nynner glad
og ryster de Smaavinger;
giv Tid! og hver en Kvist faar Blad;
giv Tid! hver Blomst udspringer.

Giv Tid! og Livets Træ bli'r grønt,
maa Frosten det end kue;
giv Tid! og hvad du drømte skønt,
du skal i Sandhed skue.

Giv Tid! og Aandens Vinterblund
skal fly for herlig Sommer;
giv Tid og bi paa Herrens Stund!
Forvist hans Frelse kommer!

B. S. Ingemann.

---

300. (138.) Ved Vintertid.

Melodi af H. P. J. Lyngbye: F. S. 393.

Ved Vintertid, naar Skoven staar
med Rimfrost i de dunkle Lokker,
og Stormen vildt mod Ruden slaar,
mens Sneen sig paa Taget flokker,
om dette Bord saa mangen Gang
vi samledes ved Bægerklang
og glemte Vintrens barske Sang,
thi der var Foraar i vort Hjerte.

Men Tiden driver lumsk sit Spil,
thi medens sorgløst her vi spøge
og glemme rent, at den er til,
at hævne sig den vil forsøge.
Den stjæler Rosen af vor Kind,
den røver, flygtig som en Vind,
os mangen Ven, hvis Brodersind
i Ungdomstid vi elske lærte.

Selv dette Sted, hvor vi har le't
ad Tidens Veksel og Forandring,
og som vor bedste Fryd har set,
er kun et Herberg paa vor Vandring.
Vi kom hertil, alt var saa smukt,
ustandset steg vor Tankes Flugt,
bag Løvet vinkte Træets Frugt, —
men for at naa den vi bortdrage!

Vor Glædeskalk er snart udtømt,
og mangt et Minde vil udslettes,

men hvad vi her har tænkt og drømt,
det, føle vi, kan ej forgættes;
thi Skæbnen skiller Ven fra Ven,
men Sjælen søge vil igen
landflygtig til det Sted, hvor den
sin Ungdoms Fryd har ladt tilbage.

H. P. Holst.

---

301. (305.) **Min Spinderok.**

Egen Melodi: Tillæg 87.

Det bruser fælt derude — kom Rok, min vante
Tidsfordriv!
Lad hyle saa og tude, her smiler Lyst og Liv!
Du skræmmer Sorg og Harme, opvarmer
venligt Blod og Sind;
thi kom i mine Arme, lul mig i Drømme ind!

Mens travle Fingre tvinder, og Foden træder
som i Dans,
omsværme elskte Minder min Sjæl i Trylle-
glans.
Skønt al Naturen stormer, lig Hjulets Fart
er Tankens Gang,
som ofte mildt sig former til simpel, kunst-
løs Sang.

Du var min tro Veninde, lig Harpen hist fra
Ungdoms Vaar;
jeg synge vil og spinde, indtil jeg heden gaar.
Ej nogen Fryd jeg savner — o, Eders Sel-
skab er mig nok!
Og lige varmt jeg savner min Harpe og min
Rok.

Jeg Traade spandt med Glæde til Livets lyse
Brudedragt,
til mangt et Dødningklæde, som længst i
Muld blev lagt.

Snart spinder jeg det sidste — et Lagen fint
og hvidt som Sne,
at pryde sorten Kiste — min egen Jordeble!

Der finder jeg de Kære, som længst fra Jorden
vandred hjem;
forladt vil Harpen være, ej mere hentes frem.
Og støvet, stum og rusten min Rok vil staa
i Ensomhed;
thi Livets Traad er brusten og Haanden
segnet ned.

Af „Annas Markblomster". Anna Christiane Lautrup.

---

302. (140.) Vaarsang.

Melodi af J. P. E. Hartmann: F. S. 498.

Den kedsom Vinter gik sin Gang,
den Dag saa kort, den Nat saa lang
forandrer sig
saa lempelig;
den barske Vind, den mørke Sky
maa fly,
man frygter ej, at Sne og Slud
skal møde dem, som vil gaa ud;
thi lad os gaa
at skue paa,
hvor smukt Naturen sig beteer
og ler.

Ak se, hvor pyntet Solen gaar
med lange Straaler i sit Haar;
den varme Krans
er rette Kans
for alle Ting, som nu maa gry
paany.
Se Fuglene i Flokketal
i Luftens vide Sommersal;

her flyver en
jo med sin Gren,
en anden sanker Haar og Straa
saa smaa.

Ak, se et meget yndigt Syn
paa Skovens grønne Øjenbryn!
Den høje Top
skal klædes op,
og Vaaren pynter Bøgen ud
til Brud.
Hist vogter Hyrden Kvæg og Korn;
et Hundebjæl, en Lyd af Horn
er alt hans Spil;
men hør blot til,
hvor smukt den Skov ham svare maa
derpaa.

Ambrosius Stub ved Chr. K. F. Molbech.

---

303. (142.) Valg.

Melodi af Ludv. M. Lindemann og Morten Eskesen: Tillæg 88.

Jeg vælger mig April!
i den det gamle falder,
i den det ny faar Fæste;
det volder lidt Rabalder, —
dog Fred er ej det Bedste,
men at man noget vil.

Jeg vælger mig April,
fordi den stormer, fejer,
fordi den smiler, smelter,
fordi den Evner ejer,
fordi den Kræfter vælter, —
i den bli'r Somren til!

Bjørnstjerne Bjørnson.

304. Vaaren.

Melodi af K. M. Kristjansen: Tillæg 89.

Vaaren er i Luften,
vifter mildt i Vindens Gang;
Vaaren er i Luften,
ler i Lærkesang.

Alt som Solen stiger
straalende i gyldent Flor,
tø'r de gamle Driver
og den frosne Jord.

Vaaren er i Luften;
lyttende til Livets Spil
venter Verden vide
paa, hvad Somren vil.

Rasmus Nielsen.

---

305. (275.) I Skoven!

Melodi af Carl Mortensen: Tillæg 90.

Hvor er det dejligt en Sommerdag
at vandre ind under Løvets Tag!
I Ly for Solen man gaar med Lyst,
der er saa venligt, der er saa tyst.

Hvor frisk og kølig og mild en Luft!
Hvor herligt kvæger os Løvets Duft;
thi om end Stammen er hundred Aar,
dog nyt er Løvet fra sidste Vaar.

Sille Beyer.

---

306. (237.) Sang i det Grønne.

Melodi af Andersen: F. S. 153.

Velkommen i den grønne Lund,
hvor Fuglene de sjunge!
Det høres skal: Den danske Mund
til Sang har og en Tunge.

Vi har det godt i Grunden her
saa vel som vore Fædre;
vil Gud, den Dag tør være nær,
vi faa det end lidt bedre.

Vor Konge er vor fuldtro Ven,
som Guld hans Ord maa skattes:
„Kom hid, I gode Dannemænd,
og sig os, hvad I fattes!"

Kan Munden vi faa ret paa Gang
til andet end at spise,
hvert andet Barn i Danevang
forstaar halvkvæden Vise.

For hvad vi fattes først og sidst,
til Lykke ej saa ganske,
men lidt dog baade her og hist,
det er det ægte Danske.

Derom sang nys en lille Fugl
i Syd paa Skamlingsbanke,
og Synd det var at lægge Skjul
paa hele Folkets Tanke.

Hver Fugl maa synge med sit Næb,
og Livet, kan vi skønne,
var uden Sang kun Slid og Slæb.
Velkommen i det grønne!

(Udvalgte Vers.) N. F. S. Grundtvig (28. Juni 1843).

---

307. (114b.) En Sommernat.

Melodi af P. Heise: Tillæg 91.

Højt over Bøgens Top
der gaar en Stjerne op
og skuer ned til Skovens dunkle Kroner,
og dybt fra fjerne Krat
i stille Sommernat
der lyder Nattergalens ømme Toner.

De lange Skygger maa
med Taagesløret paa
hensvæve tyst og langsomt over Mosen;
og saa fortrolig øm
som i en Elskovsdrøm
udaander Liljen tusind Suk til Rosen.

O, lad mig, dunkle Jord!
hvad anende jeg tror,
bekende for dit tavse Moderhjerte;
du kender vist mit Savn, —
lad snart mig i din Favn
udgræde al min Vemods søde Smerte.
(Udvalgte Vers.) Chr. Winther.

308. (185b.) **Haren og Ræven.**
Melodi af H. Kjerulf: F. S. 94.

Og Ræven laa under Birkerod
bortved Lynget.
Og Haren hopped paa lette Fod
over Lynget.
Det er vel noget til Solskinsdag!
Det glitrer for, og det glitrer bag
over Lynget.

Og Ræven lo under Birkerod
bortved Lynget.
Og Haren hopped i vilde Mod
over Lynget.
Jeg er saa glad over alle Ting!
Hu—hej, gør du slige svære Spring
over Lynget?

Og Ræven vented bag Birkerod
bortved Lynget.
Og Haren tumled ham midt imod
over Lynget.

Men Gud forbarme sig, er du dér! — —
— Aa, Kære, hvor tør du danse her
over Lynget!

Af „Synnøve Solbakken". Bjørnstjerne Bjørnson.

---

309. (267 a.) Sæterjentens Søndag.

Melodi af Ole Bull: Tillæg 92.

Paa Solen jeg ser, det lider alt frem,
snart er det ved Højmessetide, —
o den, som en Stund fik ønske sig hjem
blandt Folk, som paa Kirkevej skride!
Naar Solskiven stiger lidt, saa den staar
der midt over Skaret i Kammen,
da veed jeg, i Dalen Klokkerne gaar,
da ringer fra Taarnet det sammen.

Mens ene jeg gaar i ødslige Fjæld
og kun hører Bjælderne klinge,
staar Jenternes Flok med Søljer og Tjeld
paa Vangen, hvor Klokkerne svinge.
Nu kommer vel Odd i susende Trav
som ellers paa Elgsblaksryggen;
han klapper dens Hals, han let springer af
og binder den henne i Skyggen.

Han vender sig alt, men standser dog lidt
og taler og fløjter til Folen;
og saa gaar han ind med mandige Skridt
og sætter sig fremme i Stolen.
Han luder sig ned og beder sin Bøn
og hæver saa atter sit Øje —
men hvorhen da Blikket plejer i Løn
at glide, — det husker jeg nøje!

Det nytter ej stort at tage sin Bog
og synge i Hejen sin Salme;
mit Loft er for højt, og her er det dog,
som Tonerne blegne og falme.

O den, som i Dag fik blande sin Røst
med hans og de Øvriges Stemme!
— Gud give, at snart det lakked mod Høst!
Gud give, jeg atter var hjemme!

Jørgen Moe.

---

310. (149.) **Lette Bølge!**

Melodi af G. M. Tholle: F. S. 243.

Lette Bølge! naar du blaaner
gennemsigtig, lys og klar,
Himlens Farveskær du laaner,
selv du ingen Farve har.
Himlen ej, kun Himlens Billed
hviler i din dybe Favn;
aldrig er din Længsel stillet,
den er evig som dit Savn.

Bølge! hvor du klarest rinder,
spejles Himlen i dit Bad;
ak! din Længsel Hjertet minder
om, hvad Skæbnen skiller ad.
Hjerte! du bør ikke klage!
Selv Naturen føler Savn;
trøst dig, hvis du har tilbage
kun et Billed og et Navn!

J. L. Heiberg (1829).

---

311. (91.) **Paa Søen.**

Melodi af Fru J. L. Heiberg: F. S. 435.

Paa Søen, naar den skummer vred,
naar Undergang er ventet,
er han den rette Øvrighed,
som trodser Elementet.
Man følger hvert hans Raab, som lød
igennem Stormens Tuden,
thi fælles Drift i fælles Nød
er først at frelse Skuden.

Om Magten føres ingen Strid,
den er i sikre Hænder,
man i den farefulde Tid
Uenighed ej kender:
thi Faren er den fælles Ven,
som alle til sig kalder;
selv Alderdom er ung igen,
og Ungdom moden Alder.

Men Lønnen kommer paa den Dag,
da Skibet gaar i Havnen,
imens det gamle danske Flag
forkynder stolt fra Stavnen,
at ingen Rift og ingen Plet
det taale vil at bære,
men vajer stedse frit og let
og hævder Danmarks Ære!

Fru Johanne Luise Heiberg (1848).

Af „En Søndag paa Amager".

---

312. (92.) En Sømands Brud.

Tjekkisk Folkemelodi: F. S. 402.

En Sømands Brud har Bølgen kær,
det stolte Hav hun fjernt og nær
betragter som sin Brudeseng
og Vugge for sin Dreng!
I Vindens Susen, Stormens Brag,
Orkanens Hyl om sjunkne Brag,
hun hører kun sin Elskers Ven,
der bringer ham igen.

Ja, stolt er Sømands vilde Liv!
Naar Elementer staa i Kiv,
hans Kamp imellem Død og Liv
for ham er Tidsfordriv.
Det hvide Kors i Dugen rød
staar for hans Blik som Farens Hegn,

thi Blod er Varslet vel om Død,
men Korset Frelsens Tegn.

Misunder derfor Sømands Lod;
hans Liv er som den lette Baad,
der tumler om paa Verdens Hav,
til Bølgen bli'r dens Grav.
Men selv paa Havets dybe Bund
han priser end af Hjertets Grund
den Ven, som tog ham i sin Favn
og gav ham Hædersnavn.

Af „Capriciosa". Th. Overskou (1836).

---

313. Hvad jeg elsker.

Melodi af Sofie Dedekam: Tillæg 93.

Jeg elsker Havet, naar det stormer vildt!
Jeg elsker det, naar Fladen ligger mildt,
og Maanen spejler sig i Dybets Blaa.
Jeg elsker Bjergene, jeg aldrig saa',

de store Floder og den dybe Dal,
jeg elsker Skovens grønne Sommersal,
den tavse Nat med al sin Stjerne-Hær,
og Aftenrøden i sit stærke Skær.

Den hvide Rimfrost paa den nøgne Gren,
— men hade — nej, jeg hader ikke een!
Jeg hader kun hver bitter, grusom Lyst!
Jeg hader Syndens Tanker i mit Bryst.

Jeg elsker Blomsten med sin friske Duft,
og Fuglen i den rene, frie Luft!
Jeg elsker Vennen højt som Himlens Blaa,
og Kvinden — ja! en eneste jeg saa'!

Og hun var Brud — det var jo ret en Lyst; —
Jeg elsker denne Længsel i mit Bryst!

Jeg elsker Graven med sin dybe Fred,
og Tanken om den store Evighed.

H. C. Andersen (1830).

---

314. (262.) Havet.

Melodi af Morten Eskesen: Tillæg 94.

Tusinders Moder, Vugge og Grav,
vældige Hav!
Tankefuld ser jeg din vordende Bølge
ile den svundne i Døden at følge,
tørnende rejse sig, skvulpende slaa,
fraade, forgaa.

Frihedens Datter! ej taaler du Tvang!
Standses din Gang,
fængles du stundom med isnende Lænke,
stakket kun Fjenden din Vælde kan krænke.
Lænken du kaster med tordnende Røst
knust paa din Kyst.

Stundom kun rejser du Bølgen saa hvid,
venlig og blid
vugger du Maagen paa krusede Flade,
leger med Strandurtens gyngende Blade,
bølger til Stranden de hvide og blaa
Muslinger smaa!

Smiler Fuldmaanen fra Himmelen mild,
bæver dens Ild
trindt paa din Flade i hoppende Luer,
snart som en Støtte jeg henrykt den skuer.
Dundrende hæver sig fjernt og nær
Vendernes Hær.

Tit har du løst mig af Længselens Baand,
styrket min Aand!
Kommer den Time, da fro jeg kan drage

atter mod elskede Norden tilbage,
signende dig vil jeg gribe min Stav,
elskede Hav!

Anna Christiane Lautrup (1822).

---

315. (304.) **Livets Sejlads.**

Dansk Folkemelodi: F. S. 143.

Hvad vindes paa Verdens vidtløftige Hav?
O, tusinde Farer i skummende Trav!
Man veed kun to Havne,
bekendte af Navne,
den ene vor Vugge, den anden vor Grav.

Fra Vuggen til Graven maa krydses omkring
blandt Haabets og Frygtens de stridige Ting:
snart vippe vi oppe
paa Bølgernes Toppe,
snart nærmes vi Grunden i flyvende Spring.

Her fristes Ustadigheds Ebbe og Flod,
en Vagt er saa ond, som en anden er god;
hver Time i Glasset,
hver Streg paa Kompasset
forandrer, forhøjer, fornedrer vort Mod.

Saa hidser en Medbør det nedrige Sind,
ja, puster i Hjertet Dumdristighed ind;
vil Farten kun føje
vort Attraa og Øje,
straks blæses vi op af en ønskelig Vind.

Saa slipper Frygtagtighed Roret i Hast,
naar Forstavnen dukker for Bølgernes Kast;
naar Vindene suse,
og Vandene bruse,
saa skrækkes vi straks for en knagende Mast.

Dit Forsyn, o Fader! det fører os hjem,
det styrer saa sikkert, hvor Søen er slem;

vor Gisning kan sejle,
hvor vi end vil sejle,
selv stavner vi mere tilbage end frem.
Ambrosius Stub.

---

316. (242.) Polsk Fædrelandssang.

Kan synges som: Ja, vi elsker dette Landet: F. S. 118.

Hvorfor svulmer Weichselfloden som et Heltebryst,
der i Døden knuses mod en vild, barbarisk Kyst?
Hvorfor klinger Bølgens Klage fra den sorte Grund
som er saaret Gangers :,: sidste :,: Suk i Dødens Stund?

Weichselfloden snor sig langsomt under Krakaus Mur,
stærke Skarer drog at bryde Ørnens Fangebur,
Sværd og Le paa Sletten blinked mellem Røg og Damp,
ingen Stridsmand kom tilbage fra den :,: vilde :,: Kamp.

Derfor høre vi bestandig Suk fra Flodens Skød,
derfor risler den vemodig som en Drøm om Død,
derfor sørge Mark og Enge med den hvide Pil.
derfor tabte Polens Døtre deres :,: muntre :,: Smil.

Og ved Pigens Vugge sidde de med Graad paa Kind,
under Suk og Vemodssange slumrer Glutten ind;
Men naar Drengen vaagner, synger de om Kampens Ørn —
under Sang om svunden Storhed vaagne :,: Polens :,: Børn.

Af „En polsk Familie". C. Hauch (1839).

317. (102 og 103.) Mit Følge.

Melodi af Ludv. M. Lindeman: Tillæg 25.

Jeg kører frem gennem Straalefryd
i Søndags-Stilhed med Klokkelyd.
Alt løfter Solen, fra Myg til Sæden,
som var den selve Alkærligheden.
Og Folk forbi mig til Kirke køre,
snart stiger Salmen for aabne Døre.
— Godt Mod! Du hilste paa fler end mig,
skønt du i Skyndingen saa' det ej.

Jeg har det herligste Rejsefølge,
skønt det sig stundom kan listig dølge;
men naar du saa' mig saa søndagsglad,
var det, fordi at vi flere sad,
og naar du hørte mig dæmpet synge,
de sad i Tonen som i en Gynge.

Mig følger En med en Sjæl saa stor,
for mig hun ofrede alt paa Jord;
ja, hun, som lo, naar min Baad blev krænget,
og blev ej bleg under Uvejrshænget,
ja, hun, imellem hvis hvide Arme
jeg kendte Livets og Troens Varme.

Se, deri er jeg af Sneglearten,
at Huset bærer jeg med paa Farten,
og den, som tror, det er tungvindt Bør,
han skulde vide, hvor godt det gør
at krybe ind under Taget atter,
hvor hun staar lys mellem Barnelatter.

Ej maaler Tankens, ej Digtets Søn,
saa høj en Hvælving, saa dyb en Brønd
som fra den himmelske Kærlighed
til der, den spejler i Vuggen ned.
Ej Sjælen lyser, ej Hjertet dugger,
som naar dit Barn under Bøn du vugger.

Hvem ej har Kærlighed i det Smaa,
han kan ej Mængdens, ej Mindets faa.
Hvem ej kan bygge sit eget Hus,
hvad stort han bygger, gaar og i Grus.
Med Sejr fra Moskva til Kartagena
han dør dog ensom paa Sankt Helena.

Har først du bygget dig selv et Fæste,
saa tit du frelser endog din Næste; —
skønt Børnehænders og Kvindeværk
det Fæste holder din Sjæl saa stærk,
at den gaar hel gennem Kamp og Fare
og giver Mod til den største Skare.

Et enkelt Hjem bar saa tit et Land,
naar ud det sendte dets Frelsermand,
og mange Tusind af H j e m det var,
som Landet frelst ifra Slaget bar.
Og det, som bærer det gennem Freden,
Er Hjemmets Pulsslag i Travelheden.

Trods alt det Fine i fremmed Duft
helt ren alene er Hjemmets Luft.
Der møder bare det Barnesande,
og Synden kysses ifra din Pande!
Til Hjemmet h i s t staar der aabne Døre;
thi derfra kom det, og did det føre!

Godt Mod, du Vandrer paa Kirkevej;
du be'r for dine, for mine jeg;
thi Bønnen bærer et Stykke frem
paa Vejen mellem de tvende Hjem.
— I bøjer ind, jeg maa vidre køre,
mens Salmen følger fra aabne Døre.
Godt Mod! du hilste paa fler end mig,
skønt du i Skyndingen saa' det ej.

Bjørnstjerne Bjørnson.

318. (238.) Østerlide!

Melodi af Louise Reichardt: Tillæg 95.

Østerlide! Østerlide!
det var vore Drømmes Land.
Naar vi red ved Bjergets Side,
naar vi sang ved Havets Rand —
Østerlide! Østerlide!
klang det over Bjerg og Strand.

Himalaja! Himalaja!
Himmelluftnings grønne Vana!
Ararat og Strelonaja!
Navne med fortryllet Klang!
Himalaja! Himalaja!
Gloriant for Holger sang.

Paradiset! Paradiset!
Land, hvor Liv og Sol oprandt!
Sjælens Vugge højt lovpriset!
Guddomshave, som forsvandt! —
Paradiset! Paradiset!
Vejen til dets Port jeg fandt.

B. S. Ingemann.

---

319. (309.) Tycho Brahes Farvel.

Melodi af C. E. F. Weyse: F. S. 146.

Solen sank bag grønne Lund,
og den klare fulde Maane
mellem Sjølunds Kyst og Skaane
straaled over Øresund.
Hvælved om Uranienborg
sig den lyse Stjernebue,
Tycho stod i Maanens Lue,
monne Landet rundt beskue,
tankefuld med dæmpet Sorg.

Og han sagde: Fædreland!
Sig mig dog, hvad var min Brøde,
da din Søn du bort at støde
fra dit Hjerte nænne kan?
Har du glemt min Kærlighed?
Det var mig, som monne bære
op til Stjernerne din Ære;
hele Himlen kan jo være
Vidne til min Sønlighed.

Mit Kaldæa her jeg fandt.
Ak! I elskte danske Sletter
vise jo i lange Nætter
Himmelen til hver en Kant.
Derfor, elskte Fædrejord,
fremfor alle Verdens Lande
har jeg elsket dine Strande,
just paa dem bør Templet stande
for det lyse Stjernekor.

Men Urania sin Ven
vil et andet Hjem berede,
hvorved hendes Kunst kan brede
sig til andre Lande hen.
Dunkelt jeg kun Vejen ser,
Stjernerne maa den betegne.
Lige meget, hvad for Egne!
Er ej Himlen allevegne?
Hvad behøver jeg saa mer?

Af „Tycho Brahes Spaadom". J. L. Heiberg (1819).

---

320. (289.) Ønskerne.

Melodi af L. Jastrau: Tillæg 96.

En lang, en sygelig Drømmervej —
derom, Alfader, jeg beder dig ej;
lad Skibet sejle saa kort, du vil,
naar Fartøjet løber blot muntert til.

Lad ej som Mand mig forbande det,
hvad Barnet velsigned som stort og ret;
lad aldrig mig skue med Taareflod,
hvad tidligen varmed mit Hjerteblod.

Lad Sjælen elske den skønne Jord,
men glemme dog ej, hvad der oven bor:
Hvor herligt der end er i Hjemmets Land,
kun Afglans af hisset det være kan.

Den Mund, som svarte min Længsels Raab,
lad den og i Døden tilhviske mig Haab;
det Hjerte, som engang har banket for mig,
lad aldrig det siden forandre sig.

Og dem, jeg elsker, men aldrig saa',
de henfarne Store, som nær dig staa,
med dem lad mig bo i dit høje Hus,
naar Jordebygningen synker i Grus.

Men Æren i skinnende Sølvermor,
hun svæve ned paa min Grav i Nord,
hun kæmpe kækt imod Glemsels Vold
og sjunge mit Navn for en yngre Old.

Carl Bagger (1826).

---

321. (233a.) Det bødes der for.

Melodi af Anders Kirkegaard: Tillæg 97.

Det bødes der for i lange Aar,
som kun var en stakket Glæde;
det smiler man frem i en flygtig Stund,
man bort kan i Aar ej græde.
— Der rinder Sorg, rinder Harm af Roser røde.

Der ages paa Lykkens gyldne Hjul
saa fast, at En intet sanser;
men Sorgens trælsomme tunge Læs
det venter os dog, naar vi standser. —

Der leves i Lyst som halvt i Drøm, —
men Sorgen har ingen Drømme:
med vaagne Øjne den paa dig ser,
Øjne som sugende Strømme.

Ej Smilet vil lyse din Dag i Seng,
men Taaren har gode Stunder;
thi Smil er Glans kun af det, der er,
Graad Skyggen af det, der gik under.
— Der rinder Sorg, rinder Harm af Roser
røde.

J. P. Jacobsen (1875).

---

322. (155.) Synnøves Sang.

Melodi af Morten Eskesen og H. Kjerulf: Tillæg 98.

Nu Tak for alt, ifra vi var smaa
og legte sammen i Skog og Lage'.
Jeg tænkte, Legen den skulde gaa
op i de graanende Dage.

Jeg tænkte, Legen den skulde gaa
ud fra de løvede, lyse Birke
did frem, hvor Solbakkehuse staa,
og til den rødmalte Kirke.

Jeg sad og vented saa mangen Kvæld
og saa' did bort under Granehejen;
men skygge gjorde det mørke Fjæld,
og du, du fandt ikke Vejen.

Jeg sad og vented og tænkte tit:
Naar Dagen lider, han Vejen vover.
Og Lyset sluktes og brændte lidt,
og Dagen kom og gik over.

Det stakkels Øje er blevet vant,
det kan saa sent med at vende Synet;
det kender slet ingen anden Kant
og brænder saart under Brynet.

De nævner Sted, hvor jeg Trøst kan faa,
det er i Kirken bag Fagerliden;
men bed mig ikke om did at gaa, —
han sidder lige ved Siden.

— Men godt, saa veed jeg dog, hvem det var,
som lagde Gaardene mod hverandre
og Vej for Synet i Skogen skar
og gav det Lov til at vandre.

Men godt, saa veed jeg dog, hvem det var,
som satte Stole til Kirkebordet
og gjorde, at de gaar Par om Par
fremover lige mod Koret.

Af „Synnøve Solbakken". Bjørnstjerne Bjørnson.

---

323. (310.) Trækfuglen.

Melodi af L. Nielsen: Tillæg 99.

Sig nærmer Tiden, da jeg maa væk!
Jeg hører Vinterens Stemme;
thi ogsaa jeg er kun her paa Træk
og haver andensteds hjemme.

Jeg vidste længe, jeg skal herfra;
det Hjertet ikke betynger,
og derfor lige glad nu og da
paa Gennemrejsen jeg synger.

Jeg skulde sjunget lidt mer maaske, —
maaske vel ogsaa lidt bedre;
men mørke Dage jeg maatte se,
og Stormen rev mine Fjedre.

Jeg vilde gerne i Guds Natur
med Frihed spændt mine Vinger,
men sidder fast i mit snævre Bur,
der alle Vegne mig tvinger.

Jeg vilde gerne fra højen Sky
udsendt de gladere Sange;
men blive maa jeg for Kost og Ly
en stakkels gældbunden Fange.

Tit ligevel til en Smule Trøst
jeg ud af Fængselet titter
og sender stundom min Vemodsrøst
med Længsel gennem mit Gitter.

Lyt og, o Vandrer! til denne Sang;
lidt af din Vej du hidtræde!
Gud veed, maaske det er sidste Gang,
du hører Livsfangen kvæde.

Mig bæres for, som ret snart i Kvæld
at Gitterværket vil briste;
thi kvidre vil jeg et ømt Farvel;
maaske det bliver det sidste.

St. St. Blicher.

---

324. (288.) **I en tung Stund.**

Melodi af Morten Eskesen og Th. E. J. Hvidberg: Tillæg 100.

Vær glad, naar Faren vejer
hver Evne, som du ejer:
Jo større Sag
des tyngre Tag,
men desto større Sejer!
Gaar Støtterne i Stykker,
og Vennerne faar Nykker,
saa sker det blot,
fordi du godt
kan gaa foruden Krykker. —
Enhver,
Gud sætter ene,
han selv er mere nær.

Bjørnstjerne Bjørnson.

325. (303.) Paa det Jævne.

Mel. af C. E. F. Weyse: Paa den Dag, da Kristians Øje: Till. 101,

Paa det Jævne! Paa det Jævne!
— ikke i det Himmelblaa —
dér har Livet sat dig Stævne,
dér skal du din Prøve staa!
Alt, hvad herligt du kan nævne,
alt, hvad højt din Sjæl kan naa,
skal her nede paa det Jævne
fast sin Rod i Livet slaa.

Komme ned, se det er Tingen!
dale glad som Fugl fra Sky,
naar med Sang den sænker Vingen;
— ikke falde tung som Bly!
Komme ned og slutte Ringen,
være glad i Kvæld og Gry,
elske Verden, hade ingen,
føle sig som født paa ny!

I det Høje! I det Høje!
Lyder det dig mere smukt?
Funkler sværmerisk dit Øje?
Finder Verden stolt din Flugt?
Vil du ej dit Hoved bøje
under Livets strenge Tugt?
Vil du ikke Marken pløje,
før du høster Markens Frugt?

Ak, den Kunst er tung at lære,
dyrkes kun af saare faa,
den uendelige svære,
den: paa Jorden fast at staa,
den: sin Himmel med at bære
overalt i Hjertets Vraa,
den: sin Skaber glad at ære
i det Store, i det Smaa!

Paa det Jævne skal du bygge,
paa det Jævne skal du bo!
Ej som Krøbling, ej paa Krykke,
ej med Dyrets dorske Ro!
Med dit Savn og med din Lykke,
med dit Haab og med din Tro
skal du paa det Jævne bygge
op til Stjernerne en Bro!

Paa det Jævne! Paa det Jævne!
Altid i min Sjæl det klang,
naar med Fantasiens Evne
kækt jeg mig fra Jorden svang.
Alt det andet vil sig hævne,
er kun Splid og Undergang!
—Paa det Jævne! Paa det Jævne!
Det er Livets Sejerssang!

H. V. Kaalund.

---

326. (114 a.) **Byg paa Sletten.**

Melodi af Joh. Egeberg: Tillæg 102.

Byg paa Sletten, ej paa Tinden,
lev med Sandhed, ej med Tant.
Bær ej Kappen efter Vinden,
vær med al Slags Løgn paa Kant.

Hverdagsfolk med grove Hænder
tit paa Livet sikrest ta'r,
Lykken ofte klarest brænder
bag en Væg med sprukkent Glar.

Jævnhed bærer Trygheds Renter,
gør i Hjemmet Tonen mild;
fra de jævne Arner henter
Samfundsaanden renest Ild.

Læg din Gerning frem i Dagen,
røgt med Tro den Aaret rundt!
Virke stort er ikke Sagen,
men kun det: at virke sundt!
Zakarias Nielsen.

---

327. (274.) Jævnet!

Norsk Melodi: Å køre vatn, å køre ve': F. S. 393.

Det hørtes sige, da vi fik Fred!
Saa, Gud ske Lov, nu er det jævnet!
Ja, alt er jævnet, vor Grænse med,
kun Skam og Ufærd os levnet!
Vi sidde atter paa vor jævne Strand,
vi kives jævnlig og med jævn Forstand;
jævn var vor Id,
jævn kun vor Flid;
thi har saa lidet vi evnet.

Hvor var det herligt, om vi engang
kom ud af alt dette Jævne,
og satte Foden til Vejrs med Sang,
selv om en Saal skulde revne,
og spændte Øjet op mod Himlen blaa
og vided Synet til vor Oldtid graa,
styrked vort Mod,
ildned vort Blod
til al vor Uret at hævne!

Ujævn og knudret er al den Vej,
der fører op over Fjælde,
og ujævnt Havet, naar det løfter sig,
— de glatte Vover, de trælle;
og ujævn er vor Fremtids Pløjejord,
vi maa paa Ujævnt lære jævne Spor. —
Tro maa der til,
Kækhed og Ild,
og ingen Famlen tør gælde.

Thi vil jeg raade hver ærlig Kraft:
Vær ikke angst for det Høje!
Sæt Maalet højt og Forsagthed lavt,
og gaa til Fjælds selv med Møje!
Op, hvor det lufter over Døgnets Dom,
hvor knap vi øjne, hvad vi kævles om —
saa skal I se,
Fjældenes Sne
vil nok engang la' sig pløje!

Chr. Richardt.

---

328. Leveregler.

Egen Melodi: F. S. 384.

Min Søn! om du vil i Verden frem,
saa buk!
Og ti til Tingen, du finder slem,
og buk!
Vid, du er fattig; thi maa du bukke,
og skønt du vel kan i Løndom sukke,
saa ti, buk atter,
hold Munden, buk atter
og ti!

Naar Stormand møder dig paa din Vej,
saa buk!
Og siger han til dit Ønske Nej,
saa buk!
Og holdt du ham for en ussel Taabe,
saa husk, du vandrer i Ringheds Kaabe,
og ti, buk atter,
hold Munden, buk atter
og ti!

Om nogen brøvter med sit: b e i m i r!
da buk!
Og harmes du ved hans dumme: h i e r!
saa buk!

Thi vid, han lønnes med Guld og Ære,
at du skal Kunster og Visdom lære!
Saa ti, buk atter,
hold Munden, buk atter
og ti!

Og ser du Daarlighed fjern og nær,
saa buk!
Om alting galt og forstyrret er,
saa buk!
Hvad bryder du dig om Folk og Riger?
Drik Punch, vær doven og fjas med Piger!
Men ti, buk atter,
hold Munden, buk atter
og ti!

(Udvalgte Vers). W. H. F. Abrahamsen.

---

329. (75.) Fodrejsen.

Melodi af E. Bruun: F. S. 407.

Man maa rejse til Fods for at sprænge med Hast
alle Lænker, der binde til Hjemmet os fast;
man som Fuglen i Luften maa tumle sig fri
for at glemme det daglige Livs Vrøvleri.
For at blive Kulturen og Moderne kvit
og de huslige Glæder og Venners Visit,
for at løse sin Aand
fra de strammende Baand
ta'r man Ranslen paa Nakken og Staven i Haand.

Man maa rejse til Fods for at døje lidt Ondt,
for at leve et Liv i det korte Sekund,
for fra Morgen til Aften at trave sig træt,
for at tørste, at sulte og spise sig mæt.
For at sige det Skønne Goddag og Farvel,
og bestandig med Haabet slaa Mindet ihjel,
for at røre sin Aand
uden hæmmende Baand
ta'r man Ranslen paa Nakken og Staven i Haand.

Thi den evige Higen, som aldrig faar Fred,
det er Fodrejsens dybeste Hemmelighed:
Ikkun fremad og fremad og aldrig forknyt!
Har til Maalet man naa't, sætter straks man et nyt.
Om da ogsaa man fængsles et enkelt Minut,
om man bli'r undervejs i en Dejlighed skudt,
man maa rive sin Aand
fra de standsende Baand
og ta' Ranslen paa Nakken og Staven i Haand.
(Af „Eventyr paa Fodrejsen".) C. Hostrup (1847).

---

330. Haandværkssvendens Vise.

Melodi af F. Andersen: Tillæg 103.

Livet kan være forbandet nok,
værre det bli'r ved at klage;
fremad, min Bro'r! over Sten og Stok,
og se dig aldrig tilbage.
Syng kuns en Sang til en rask Melodi,
du fik jo Lunger og Stemme;
Verden derude har Plads for ti, —
det maa aldrig en Haandværkssvend glemme!

Ranslen paa Ryggen og Hatten paa Snurr!
Puds dine Øjnes Briller!
Selv om du løber i Livet surr,
slaa dine modige Triller!
Pigerne elsker et muntert „Gesicht", —
Pokker skal derfor græde!
Sang er en Haandværkssvends første Pligt,
ihvor han nu end er til Stede.

Værterne er, som Verden er:
helst de bespiser de Glade.
Sæt dig da aldrig i Krogen tvær,
lang til de fyldte Fade.
Har du ej Mønten, ja da er det skidt;
dog, du skal bare fortære:

Værten gi'r altid den Glade Kredit,
og glad skal en Haandværkssvend være.
Slaa dig igennem, det bedste du kan, —
du fik jo Næver paa Skaftet;
Modet har altid hjulpet sin Mand,
saa længe som han har haft 'et.
Øksen i Vejret og Høvlen parat!
Vis, du kan klare Butikken!
Arbejdet, det er en tro Kammerat,
la'r en Haandværkssvend aldrig i Stikken!

Holger Drachmann.

---

331. (287.) Paa Fjældesti.

Melodi af Ludv. M. Lindeman: Tillæg 104.

Naar du vil paa Fjældesti
og skal Nisten snøre,
læg saa ikke mere i,
end du let kan føre!
Drag ej med dig Dalens Tvang
i de grønne Lider,
skyl den i en frejdig Sang
ned ad Fjældets Sider!

Fugle hilser dig fra Gren,
Bygdesnakket viger,
Luften bliver mere ren,
højere du stiger.
Fyld dit glade Bryst og syng,
og smaa Barneminder
nikke vil blandt Busk og Lyng
frem med røde Kinder.

Standser, lytter du engang,
vil du faa at høre
Ensomhedens store Sang
bruse til dit Øre.

Straks en Fjældbæk risler kvikt,
straks en Smaasten ruller,
føres hid din glemte Pligt
med en Verdens Bulder.

Af „En glad Gut". Bjørnstjerne Bjørnson.

---

332. (282.) Lærkens Sang.

Melodi af Joh. Chr. Gebauer: Nu lakker det ad Tiden smaat: F. S. 253.

Jeg gik mig hen ad ensom Sti
med Sorgen ved min Side,
da fløj en lille Fugl forbi
og sang med Toner blide:
„Vi, vi, vi, vi er fro,
blandt Blomster vi bo,
og let vi i Luften os sno."

Jeg sagde: „Hør, du Lærke graa,
kan du et Raad mig give,
saa sig mig, hvad jeg gøre maa
for glad som du at blive". —
„Vi, vi, vi," sang den Smaa,
„med Vingen vi slaa,
og Blomsternes Sprog vi forstaa

Om Morgenen, før Sol staar op,
i Luften vi os gynge,
og over Skov og Bakketop
vor Morgensang vi synge:
Vi, vi, vi, vi er fro,
blandt Blomster vi bo,
og Gud gav os Hvile og Ro.

Saa bygge vi af Løv og Mos
en lille venlig Rede,
hvor Stormen ej kan naa til os,
som ingen kan oplede;
vi, vi, vi, vi, vi bo

i Dalen i Ro,
og Ranker om Reden sig sno.

Og hver Gang vi til Skoven ty
om Mos og Straa til Reden,
med Sang vi svinge os i Sky
og glemme alt forneden;
vi, vi, vi, vi er fro,
vi haabe og tro
og frygte ej Rovfuglens Klo.

Og naar vi i vort lille Hjem
opfostre skal en Klynge
Smaafugle, vil vi lære dem
at flyve og at synge:
Vi, vi, vi, vi er fro,
blandt Blomster vi bo,
og altid paa Lykken vi tro." —

Nu lever jeg paa samme Vis
som Fuglen i det Grønne,
og synger til Vorherres Pris
og elsker alt det Skønne.
„Vi, vi, vi," sang den Smaa,
„med Vingen vi slaa",
det kan jeg først nu ret forstaa.

Udvalgte Vers. Mads Hansen.

---

333. (94.) Gammel Kærlighed.

Melodi af J. P. E. Hartmann: Tillæg 105.

Nu skal det aabenbares,
at gammel Kærlighed
i hver en Skærsild klares
og er for Rust i Fred!
For Levende og Døde
kan Daners Hjerter bløde,
men isne kan de ej!

End lever Kærligheden,
som aldrig kan forgaa,
men klare sig herneden
til Livet at forstaa,
til klart ham at begribe,
der evig er i Live,
som Kærligheden selv!
Saa er da ikke brustet
„Fuldkommenhedens Baand",
vor Kæde er ej rustet,
den bryder ingen Haand;
men af hvert Led udspringer
en Blomst med Fuglevinger
til Gyldenaarets Krans.
Ja, Kæden af Kærminder
man sagtens prise tør;
jo stærkere den binder,
des friere den gør;
jo længer den mon vare,
des mindre staar den Fare,
des gyldnere den bli'r!
Man længe nok maa sige,
at Kærlighed er blind,
det bli'r dog Lysets Rige,
hvor ret den strømmer ind;
og han har aldrig levet,
som klog paa det er blevet,
han først ej havde kær!
Fra Arilds Tid herinde
vi elsked Liv og Fred,
og hos vor Dannekvinde
vi elsked Kærlighed;
saa er den Livets Gaade,
den sikkert bedst vil raade
fuldvoksne Dannemænd.

N. F. S. Grundtvig.

334. Mit og Marens Hjem.

Melodi af Jul. Bechgaard: Tillæg 106.

Min Plet af Fødelandets Jord
kun ringe er at skue,
og snæver er min Grænses Spor,
kun to Fag er min Stue.
Men det er mit og Marens Hjem
i lyse Kaar og trange,
og tit bag Hyld og Piles Gem
vi synger glade Sange.

Nu, lidt til lidt og smaat til smaat,
det vel til større vokser,
jeg pløjer Jorden dybt og godt
med Køer eller Okser.
Naar Troskab adler HaandensVærk
og Sindets bedste Tanker,
da gror i Stilhed Lykken stærk,
da blomstrer Aks og Ranker.

Vel har jeg ikke Adelsbrev,
af Hartkorn blot det lave,
men eet min Ret og Adkomst blev:
mit Hus, min Toft, min Have.
Og det er mit og Marens Hjem
i lyse Kaar og trange,
og tit bag Hyld og Piles Gem
vi synger glade Sange.

Johan Skjoldborg.

---

335. De sønderjydske Piger.

Melodi af N. P. Hillebrandt: F. S. 67.

De vog dem; vi grov dem
en Grav i vor Have,
lagde dem ved Siden af den alfar Vej;
alle vore Blomster skal smykke deres Grave;
sønderjydske Piger, I forglemme det ej!

Hvem gemmer vi vel ellers vore Kranse til!
Søster, hvad er det, du siger?
Lad Fjenden plukke Blomster derude,
hvor han vil:
Nælder hos de sønderjydske Piger.

De ligger og lytter
i Jorden dernede,
lytter til hvert Fodtrin paa den alfar Vej,
lytter, om paa Landsmaal en Læbe vil bede:
Sønderjydske Piger, I forglemme dem ej!
Og skulde vi vel have saa glemsomt et
Sind;
Søster, hvad er det, du siger?
De Døde har vi tegnet os i Hjerterne ind;
de bor hos de sønderjydske Piger.

(Udvalgte Vers.) Holger Drachmann (1877).

---

336. Vaar over Land —!

Melodi af Carl Nielsen: Tillæg 107.

Ja, tag os, vor Moder, i din løfterige Favn,
velsign dine Sønner, som velsigner dit Navn:
Danmark, Danmark, af Tusind Aars Daab
kranset med Forjættelsers herlige Haab!
Vaar over Land,
og Vaar over Sø!
Vaar til hver Mand,
og Vaar til hver Mø!
Vaar i dit Hjerte, at det aldrig skal dø!

Ja, hør os, vor Moder, som bar os ved dit Bryst,
vi slaar en Sønnekæde om din kornrige Kyst.
Kald os, kald os! thi stedes du i Nød,
samles vi paany om dit hellige Skød!
Vaar over Land,
og Vaar over Sø!

Vaar til hver Mand!
og Vaar til hver Mø!
Vaar i dit Hjerte, at det aldrig skal dø!

Saa kend os, vor Moder, som Blod udaf dit Blod!
Der blusser i vor Ungdom den store Morgens Mod!
Danmark, Danmark! — fremtidsfulde Jord!
værdigt skal vi vandre i Fædrenes Spor!
Vaar over Land,
og Vaar over Sø!
Vaar til hver Mand,
og Vaar til hver Mø!
Vaar i dit Hjerte, at det aldrig skal dø!

Af Skuespillet „Willemoes". L. C. Nielsen (1907).

---

337. (278 a.) Idrætssang.

Melodi af C. E. F. Weyse: Vil du være stærk og fri: F. S. 8.

Danmarks Ungdom, skulderbred,
slankest under Bælte,
Øjet roligt, Panden hed,
sylket tæt blandt Telte:
Som du „træder an" i Dag,
kækt med Kinder røde,
flyver hele Folkets Sag
dig med Sang i Møde.

Tidens Hjul gaar centnertungt
over Verden blodigt.
Alt, hvad der er evig ungt,
rejser sig dog frodigt;
Folk kan knuses, Slægter dø,
Landes Sæd forødes;
men af Ungdomsevnens Frø
nye Verd'ner fødes.

Danmarks Ungdom! Kend din Lov,
fra Naturen hentet,

som den staar i Sø og Skov
klart for Øjet prentet;
Plads forSkulder, Plads forHaand,
at din Jd kan styrkes.
Under Tugt, men ej i Baand,
Livets Gud vil dyrkes.

Kast saa Bøssen rask til Kind,
træd i Vaabenlegen,
spring om Kap med Søens Vind
og staa fast som Egen!
Fælles Sag i Farens Stund
samler stor og liden.
Freden, veed vi, vinder kun
den, som evner Striden!

Holger Drachmann.

---

338. „F. D. F."s Gymnastiksang.

Melodi af E. Horneman: Til Vaaben, Brødre, tag Bøssen fat:
F. S. 149.

Det er saa godt at ha'e Ryggen ret
og Hov'det løftet og Gangen let,
— da gaa vi saa frit gennem Verden.

Da faa vi Mod til saa mangen Dyst,
og Livets Alvor bli'r mere lyst.

Da har vi vundet af Kraft en Skat,
og Livets Glans bliver aldrig mat.

Da bliver aldrig man dorsk og svag,
men Kraften øges fra Dag til Dag.

Da véd vi godt, at den Kraft, vi faar,
den ses paa Slægten i Hundred Aar,
— da gaa vi saa frit gennem Verden.

Peter Alsted.

„F. D. F.": Frivilligt Drenge-Forbund.

---

339. Fremad, frem!

Mel. af Axel L. Møller-Lund: Hurtigt är gymnastens liv: Till. 108.

Fremad, frem med faste Skridt!
Hov'det hævet højt og frit
i den aarle Morgen.
Frisk og fri med frejdigt Mod
strække vi vor Krop og Fod —
borte bliver Sorgen.

Rank i Ryg, med hvælvet Bryst
gaar vi paa med Liv og Lyst —
ingen doven Døsen!
Fremad! — Viljen stærk som Staal!
Opad! — mod de høje Maal!
være skal vort Løsen.

Alfred Nielsen (1908).

---

340. Gymnastiksang*).

Melodi af H. E. Krøyer: Der er et yndigt Land: F. S. 17.

Held den, hvis Ryg er rank,
hans Øje ser mod Solen,
han bliver fri og frank;
han tumler sig som i et Bad
i Lysets gyldne Strømme,
han bliver skøn og glad.

Saa dyrk ej blot din Aand,
øv dine unge Lemmer,
brug flittigt Fod og Haand;
grib fast og stærk om Klingens Greb,
kast Diskos som en Græker,
stræk dig i Ræk og Reb.

---

*) En enkelt Linje i første Vers er med Forfatterens Samtykke ændret.

Thi den, hvis Ryg er rank,
faar og sin Vilje rettet,
han bliver fri og frank.
Han gaar sin Gang saa stolt og trygt,
hans Øje ser mod Solen,
han kender ej til Frygt.

L. C. Nielsen.

(Ved første internationale Gymnastikfest i København 1898.)

---

341. Paa Marchen.

Melodi af Sophus Halle: Tillæg 109.

Nu ranker vi Ryggen og synger en Sang,
det letter paa Foden, naar Vejen er lang.
Vi føler os unge, vi føler os fri,
vort Bryst maa ha' Luft, derfor stemmer vi i.
Hvad der bor i et Folk,
har Sangen til Tolk.

Det Land, som vort Hjerte med Fryd kalder sit,
hvis Bakker og Sletter gør Udsynet frit,
hvis Skønhed os kvæger som Duggen et Blad,
hvis Minder gør baade sørgmodig og glad,
— Kammerater, et Ord:
Det Land er vor Mor!

Vi ranker vor Ryg og føler os fri;
din Saga, vor Mor, er dog ikke forbi!
din Tunge den lever og tryller vort Sind,
dit herlige Dannebrog vifter for Vind.
Stemmer i, alle Mand:
Hurra for vort Land!

H. C. A. Kallehauge.

---

342. Sammen i lyse —.

Melodi af J. C. F. Häffner: Vikingasåten, åldriga lundar: F. S. 52.

Sammen i lyse, sluttede Rækker
gaar vi i Kampen for Ungdom og Mod;
Viljen, vi ind i vort Arbejde lægger,
vidner, vi tror, at vor Sag den er god.
Nerver skal hærdes, og Sener skal spændes,
Livslyst og Glæde i Sindet skal tændes,
Mismod og Sløvhed som Hekse skal brændes,
Haabet skal stige af Asken paany.
Naar i Morgen vi tilbage
til vort daglige Arbejde atter skal gaa,
vil vi Styrken med os tage
til at røgte det trofast, saa godt vi formaa.
Falder stundom det lidt tungt,
er dog Sindet lyst og ungt;
hver en Sorg, hvert et Savn tager Haabet i Favn,
og som Livet
blev os givet,
vi vil leve det frejdigt til Glæde og Gavn.

Ahrent Otterstrøm (1898).

---

343. Se, det lyser for vort Øje!

Melodi af F. Kücken: Den, som dväljs bland knektars skara: Tillæg 110.

Se, det lyser for vort Øje!
hør, det kalder i vort Sind,
saa det blusser i vor Kind!
For vort Fremtidsmaal det høje
træder nu i Kamp vi ind.
Vi vil fremad iblandt dem,
der vil værne om vort Hjem,
der kan lystre et „Giv Agt",
der kan flytte Fod i Takt,

der i Kamp ved Livets Elv
slaar for mere end sig selv,
der ej viger
og ej higer
blot, men stiger
mod den Top,
hvor i Trop
vi skal op.

Vi er Haabets Børn, vi Unge,
det skal vise os paa Vej
mod de Maal, som skuffer ej,
lære Sejrens Sang at sjunge,
er end Kampen haard og sej.
Vi vil fremad o. s. v.

Held os da, naar Dagen kommer,
da det jubler os imod,
at den Gud, som var os god,
lægger i en lys Skærsommer
Livets Kranse for vor Fod.
Vi vil fremad o. s. v.

(Ved Gymnastikfesten paa Vallekilde Folkehøjskole, 24. Marts 1901). Povl Hansen.

---

344. (79 b.) Andemad bort!

Mel. af E. du Puy: Hvis et godt Raad I følge kan: F. S. 494.

Venner! hvor er vort Fædreland dog kønt,
hæderligt det mod Alderdommen kæmper,
alting endnu er sommerligt og grønt,
skønt man paastaar, vi skrive September,
og alt det grønne gør mig glad,
naar kun jeg undta'r Andemad.

Men dette Grønt, om Ænder det kan li',
hører for os dog sikkert til det Slemme,
og er for det vel ingen Steds man fri,
gror det dog vist for frodigt herhjemme.

Hver Gang en Strømning gaar i Staa,
det drømmer straks sig ovenpaa —

dækker alt Vand, som hvilende det ser,
breder sig som et Kistelaag derover,
siger til Bølgen: „Rør dig ikke mer,
for du synder dog mindst, naar du sover!
Bort med al Uro, Larm og Kiv!
se her er Grønhed, her er Liv!"

Skal det da gro, til Kraften slides op,
hvile med Fred, hvor Livets Storme tude.
grønnes, til mer ej Bøgen skyder Knop,
og til Jordklodens Saga er ude?
Skal det som Norges Fjælde staa
og vise da, hvor Danmark laa?

Nej, vel ihjelslaa's ej det af en Kniv,
Ild eller Frost det dræber ingen Sinde,
dø kan det ej (det forudsætter Liv),
men des snarere kan det forsvinde.
Bare lidt Strømning ind deri,
saa er dets Vælde helt forbi!

Andemad bort! den Fordring bær vi frem;
den ingen Sjæl ved noget Godt vil skille,
men det maa l e v e s — Livet i vort Hjem,
og vi taaler ej mer, det staar stille.
Oprør vi priser ej — nej stop!
men Skaal for dem, som rører op!

(Udvalgte Vers.) C. Hostrup.

---

345. Afholdssagen.

Melodi: Vift stolt paa Kodans Bølge: F. S. 50.

Alt Morgensolen stiger
paa Folkets Himmel frem
og sender over Riger
sit Lys til tusind Hjem;

fra kraftig Jordbund skyder
de store Tanker kækt,
det gærer og det bryder
i Tidens unge Slægt.

Der vokser i dit Indre
en frodig Tankeskov,
i Somre og i Vintre
gaar Ufred dér paa Rov;
vær sikker, naar du fælder
et Træ i Skovens Hal,
pas paa, naar Tanken hælder,
og vogt dig for dens Fald.

Vor store Afholdstanke,
vi véd, at du er god,
du er en sikker Planke
i Tidens stride Flod,
paa dig vi bygger Broen
ud over Strømmen stærk,
og Planken bærer Troen
paa Livets Kæmpeværk.

Hvert trøsket Træ maa falde
med Fordom, Trældomsaand,
kom Venner, lad os alle
ta' Øksen fast i Haand.
Ryd væk, hvor Vildnis hindrer
din Udsigt og din Fred,
højt over Skoven tindrer
jo Stjernen til dig ned!

A. C. Meyer.

---

346. Afholdssagen.

Melodi: Velkommen i den grønne Lund: F. S. 150.

Vi tror, vor Afholdssag er god,
og der er ingen Fare;
om Had og Haan os gaar imod,
vi tør den dog forsvare.

Vi tror, at vi som Afholdsmænd
kan ret for Sandhed kæmpe;
thi ret og sand kun lever den,
som Synd og Nød vil dæmpe.

Vi tror, det er en Kristendyd
at støtte Smaa og Svage;
at staa hverandre bi gi'r Fryd
og dobbelt Kraft tilbage.

Vi tror, at Afholdssagen kan
Guds Naades Gerning tjene;
vi derfor bede tør, at han
vil os sin Kraft forlene.

Vi tror, den fremmer alt, hvad godt
og skønt paa Jord vi nævne,
og for det tør i Stort og Smaat
vi kæmpe efter Evne.

Og frit vi siger til enhver,
som for vor Sag er bange:
Kom med! thi Frugten, som den bær,
velsignes højt af mange.

Jens Poulsen.

---

347. Sang for Afholdsfolk.

Melodi: Helt tungt han efter sig Foden drog: F. S. 130.

Vor Tid er en Foraarets gærende Tid
med Brydning og Veer,
der kæmpes og kaldes bestandig til Strid
for de nye Ideer.
Ja, disse Ideer, der skal føre os frem
til bedre Forhold og Kaar,
de bringer det Bud fra Hjem og til Hjem:
Virk, hvad du formaar!

Vor Plads den er i den sluttede Trop,
der nu har gjort Front
mod Trældomslænke paa Sjæl og Krop
og alt, som gør ondt.
Med Lys fra Stjernen i Bethlehem
og Videnskabernes Hal
vi baner os Vej til Lykken frem,
thi det er vort Kald.

Saa lyt til Kaldet og find din Plads
i Kæmpernes Rad,
Vi tørlægge kan et stort Morads,
naar vi hjælpes ad,
og Alvor og Vilje skal samles til eet,
og frigjort Kvinde og Mand
skal kæmpe for Lys, for Sandhed og Ret
i Hjem og i Land.

Ja, hør da efter de manende Ord
og tag dem i Gem,
der kaldes paa alle, paa Lille og Stor
i de tusinde Hjem.
Det gælder vort eget og Børnenes Vel
og Menneskets Lykke og Fred,
og virke vi kan til Gavn og til Held,
naar selv vi gaa med.

William Petersen.

---

348. I den solfyldte Dag —.

Melodi af B. Crusell: Nu han svävade kring: Tillæg 32.

I den solfyldte Dag
vil vi løfte vort Flag,
saa det luer i Straalernes Favn;
i en Havbølges Daab
vil vi friste vort Haab
trods hver Smerte, hvert Tab og hvert Savn.

Med en fribaaren Sang
vil vi løse hver Tvang,
vil vi højne den Fattiges Tag;
over Plov, over Bog,
i den mørkeste Krog
skal det lysne af Retfærd og Dag.

Gaar det rask, gaar det smaat,
gennem Ondt gennem Godt
vil vi bygge vor Fremtid i Tro,
vil vi kue alt Stygt,
vil vi læge alt Sygt,
vil vi trygge og hygge vort Bo.

Vilhelm Gregersen.

---

349. Vort Arbejde.

Melodi: Du, som har Sorg i Sinde: F. S. 225.

Mens Solen gaar paa Himlen
sin Bues lyse Gang,
der lægges os paa Tunge
et Ord af Livets Sang.
Det er et Krav, som maner
de Store og de Smaa:
At gøre Dagens Arbejd,
før Mørket falder paa!

Vort Arbejd er at frede,
hvad der er sundt og frit,
vort Maal er ej at sprede,
— vi spredtes altfor vidt!
Vor Vej er ikke Stridens
— den Vej blev tit for lang!
og dog vor Vej er Tidens,
er binet af dens Trang.

Her er saa mangt at gøre,
— og Tiden den er kort!

det ringer for vort Øre:
Kast ikke Dagen bort!
Vort Folkeliv skal skygges
af Kærlighed og Tro,
med Minderne skal bygges
fra Slægt til Slægt en Bro.

Se, Solen er paa Himlen,
og Dagens Viser gaar,
og alles Skæbne veksler,
som Tiden skifter Aar.
Det er et Krav, som kalder
os frem for Livets Sag:
Vi véd, at Mørket falder,
— grib fat, mens det er Dag!

A. Dolleris.

---

350. Folkefornyelsen.

Egen Melodi: Tillæg 111.

Jeg tror paa en Folkefornyelsens Dag,
som den kommende Slægt vil saa se;
thi Sandheden aldrig kan tabe sin Sag,
om end det maa gaa gennem tusinde Slag,
gennem Vinterens fygende Sne.

Jeg tror, der er Kræfter i Folket endnu,
som kan træde med Aanden i Pagt;
jeg har ingen Tro til Fortærelsens Gru,
men véd, at mit Folk i dets inderste Hu
vil sig bøje for Sandhedens Megt.

Jeg ser, der er mørkt, der er Bulder og Brag,
det kan være saa knugende tungt.
Men Troskab det gælder og Tro til sin Sag!
Jeg ser gennem Mulmet den grønende Dag,
da mit Folk stander løftet og ungt!

Jeg vil ikke stirre mig sorgtung og træt
paa det Aandløse, Lave og Raa,
men vælger min Udsigt, hvor lysklart og let
sig Livsmaalet løfter af Taagernes Net,
og hvor Himlen er smilende blaa.

Adam Dan.

---

351. I Vinteraftnerne.

Melodi af C. E. F. Weyse: Der er et Land: F. S. 16.

Naar nu den lange Vinteraften kommer,
da døs den ikke hen i daadløs Drøm,
men lær i Tide i dit Livs Skærsommer
at styre sikkert gennem Tidens Strøm.
Søg derfor Lysets ædle Skat at vinde
i Skole som i Hjem ved nyttig Bog,
at skjulte Evner Vej til Lys maa finde,
og du paa Livets Krav maa vorde klog.

Da vil du ej — en Slave lig, hvis Lænke
ham holder fast i usle Trællekaar —
i Sløvheds Trældom strække dig paa Bænke
og døse hen din Ungdoms fagre Aar.
Da vil det slette Selskab ej dig daare,
ej Raaheds Sprog besmitte vil din Mund,
da vil du stedse vide dig at kaare
en nyttig Dont hver ledig Aftenstund.

En flittig Pige sidder tro ved Rokken,
mens Karlen ofte fjaser Tiden bort.
Bør han da ikke lægge Skærv i Blokken?
Er det: at røre Haanden, da en Tort?
Saa mangen nyttig Syssel kan han øve,
og vælger han blot den, han nemmer bedst,
da vil hans Tanker ikke blive sløve
og onde Lyster ej hans Hjertes Gæst.

Naar Efteraarets barske Storme true,
og Dagen korter af med tidlig Kvæld,

da øv din Haand ved Lampens milde Lue
og kvæg din Aand ved Kundskabs rige Væld.
Vil du i Staten vorde nyttig Borger,
da maa du agte Tidens dyre Guld,
og vil du have Værn mod Livets Sorger,
da maa din Aand sig hæve over Muld.

Jakob Knudsen.

---

352. Livets Arbejd, Livets Lyst.

Melodi af Joh. Egeberg: Tillæg 98.

Vort Liv er kun saa saare kort,
og det maa ikke soves bort:
Tag Livets Arbejd, Livets Lyst
og tryk det kraftigt til dit Bryst;
thi det er Slægtens største Maal,
den bedste Drik af Tidens Skaal.

Men vil du favne fast og ømt
i Arbejd det, din Sjæl har drømt,
saa maa din Fod staa fast i Muld
og Armens Muskel være fuld,
— er stærk din Arm og let din Fod,
saa bliver ogsaa højt dit Mod.

Og du maa hvælve Brystet dit,
saa Lungen aander fuldt og frit,
og Hjertet slaar med sikre Slag,
hvis du vil tage Livets Tag
for det, som du vil favne ømt,
og alt det Skønne, du har drømt.

Og naar saa paa din Arbejdsgang
du stævner modigt frem med Sang
og lader Øjet frejdigt gaa
mod Himlens trofast-dybe Blaa
og gør for ramme Alvor dit,
saa gør og Himlens Herre sit.

Edv. Egeberg.

353. Jens Vejmand.

Melodi af Carl Nielsen.

Hvem sidder der bag Skærmen
med Klude om sin Haand,
med Læderlap for Øjet
og om sin Sko et Baand?
Det er saamænd Jens Vejmand,
der af sin sure Nød
med Hamren maa forvandle
de haarde Sten til Brød.

Og vaagner du en Morgen
i allerførste Gry
og hører Hamren klinge
paany, paany, paany,
det er saamænd Jens Vejmand
paa sine gamle Ben,
som hugger vilde Gnister
af morgenvaade Sten.

Og ager du til Staden
bag Bondens fede Spand,
og møder du en Olding,
hvis Øjne staar i Vand, —
det er saamænd Jens Vejmand
med Halm om Ben og Knæ,
der næppe veed at finde
mod Frosten mer et Læ.

Og vender du tilbage
i Byger og i Blæst,
mens Aftenstjernen skælver
af Kulde i Sydvest,
og klinger Hammerslaget
bag Vognen ganske nær, —
det er saamænd Jens Vejmand,
som endnu sidder der.

Saa jævned han for andre
den vanskelige Vej,
men da det led mod Julen,
da sagde Armen nej;
det var saamænd Jens Vejmand,
han tabte Ham'ren brat,
de bar ham over Heden
en kold Decembernat.

Der staar paa Kirkegaarden
et gammelt frønnet Brædt,
det hælder slemt til Siden,
og Malingen er slet.
Det er saamænd Jens Vejmands.
Hans Liv var fuldt af Sten,
men paa hans Grav — i Døden,
man gav ham aldrig en.

Jeppe Aakjær.

---

354. Det unge Mod.

Norsk Folkemelodi: Hr. Sinklar drog over salten Hav: Till. 113.

I Strømlejet bruser den stærke Flod,
saa lidet sin Gang den lemper;
dog stærkere bryder det unge Mod,
naar frem mod Maalet det kæmper.

Den Fugl sig bader i Daggryets Daab,
maa højt sig mod Sky opsvinge;
dog højere stiger den Unges Haab,
naar kækt det løfter sin Vinge.

Paa Havet sig boltrer den kaade Vind,
om Kap den med Bølgerne synger;
dog friere Fart har det unge Sind,
som end ej Sorgerne tynger.

I Vaarnatten bølger en Vellugtsstrøm
om Rosens det lukte Bæger;

mer lifligt bølger den Unges Drøm,
som Hjertet stille bevæger. —

Med rene Hænder du løfte den Skat,
din Ungdom dig gav i Eje;
da bli'r den din Glæde ved Dag, ved Nat,
dit Værn paa vildsomme Veje.

Jannik Lindbæk.

Til Vældegaard Kvindeskoles 10 Aars Fest 1894.

---

355. Ungdommens Sag.

Melodi af L. Nielsen: Jeg vil værge mit Land: F. S. 89.

Vi har Ungdommens Mod
og dens rullende Blod,
vi har Tro paa en Fremtid bag graanende Skyer;
vi har Haab i vor Sang,
vi har Kraft i vor Gang,
vi vil kæmpe for Liv og for Lys, til det gryr.

Vi vil flokke os tæt
omkring „Sandhed og Ret",
vi vil lytte til Røster, der kalder os ud;
vi vil nytte vor Tid,
vi vil bruge med Flid
hver en Evne og Gave, os skænkede Gud.

Vi er unge — vel saa;
vi vil gerne gaa paa,
mangen Gang slaar vel Evnen som Viljen ej til;
men vi elsker vort Hjem
og vil bære det frem
under Lykkens og Ulykkens vekslende Spil.

Ja — for Barndommens Bo
og for Ungdommens Tro
for vort Land, for vort Folk og vort elskede Flag,

for en Ungdom, der vil
høre Gudsfolket til,
vi vil kæmpe — det kalder vi Ungdommens Sag.

Slut da sammen enhver,
der har Ungdommen kær,
lad os følges paa Glædens og Arbejdets Dag;
— Ryg mod Ryg vil vi staa,
mange, faa, store, smaa,
i vor Kamp — Gud velsigne da „Ungdommens Sag"!

M. Ring.

---

356. Den unge Slægt.

Melodi af C. J. Hansen: Dejlige Øresund: F. S. 77.

Dér, hvor vi stred og sang,
dér, hvor vort Ord har Klang,
hvor vi hver dog fik sit lille Rige,
her i vort eget Hjem
trænger sig ind og frem
snart et Folk, hvem vi maa Pladsen vige.

Det er det unge Blod,
det er det friske Mod,
snart det ta'r os Tømmen ud af Hænder,
planter sig ved vort Bord,
fører det store Ord,
dristig op og ned paa Huset vender.

Tænk, om de tramped ned
Frugten af al vor Sved,
Sæden, vi vor bedste Pleje skænkte;
blev det en Hunnerflok!
Ja, det var bittert nok,
om de vore Tempelbuer sprængte.

Men med det Bedste frelst
følges vi aller helst

af en Slægt, der selv har Ild og Kræfter,
ej en, der tam og tom
blot i sin Svaghed from
kun kan tralle vore Viser efter.

Se, deres Tid er nær,
snart har de Magten her,
end paa Jorden er der Folkevandring;
Skoler, I store, smaa,
dertil I hjælpe maa,
at det bli'r til Gavn med den Forandring!

Tag Goten under Tugt,
retled hans frie Flugt,
hold igen paa Kraften, den rebelske.
Ku ej det stærke Mod,
køl ej det varme Blod,
lær ham blot, hvad der er værd at elske!

Ja, hjælp ham til især,
— lær ham det ogsaa her —
hvad der er os helligt, højt at hædre,
kæmpe for det med Lyst,
bøde paa vore Brøst,
og hvad vi gør godt — at gøre bedre!

C. Hostrup

---

357. Amerika.

Melodi af F. Pacius: Vårt land, vårt land, vårt fosterland: F. S. 119.

Du store, rige, frie Land
med Guld i Bjergets Favn,
med Frihedstræet paa din Strand
og Hjem for hver en ærlig Mand,
der glemmer Trældom, Nød og Savn
og jubler højt dit Navn.

Da Frihed hjemløs var paa Jord,
med Solen vest den drog,

og end i Dag den hos os bo'r,
har vokset sig saa stærk og stor,
at hver en Voldsmand ned den slog,
som standsede dens Tog!

Et Eventyr, vidunderligt,
din unge Saga staar;
saa mægtigt, stort, saa stærkt og rigt
et Fremskridt lig et Heltedigt,
Amerika, kun du formaar
i saa og korte Aar!

Vi kom ej fra et iskoldt Fjæld,
men fra en Moders Bryst,
af rige Minders Kildevæld
vi øse Kraft til Folkeheld,
og Længslen stiger ofte tyst
mod Danmarks kendte Kyst.

Vi kom ej fattige hertil,
men med en Arv saa god,
den sætte vi ej kaad paa Spil,
men dermed vi vort Levned vil
skal bære Frugt og skyde Rod
som Træ ved Livets Flod.

Amerika, dig signe Gud
med dine tusind Hjem!
Din Fremtid rigt sig folde ud,
og kald med Friheds Kongebud
til Daad hver Folkevilje frem,
med Fortids Arv i Gem!

Adam Dan.

---

358. (217.) **Den Første og den Sidste.**

Norsk Folkemelodi: Ifjor gætt' eg geitinn: F. S. 306.

Jeg saa ham som Barn med det solrige Øje
i Regnbuens Glans paa de hjemlige Høje;

han kyssed min Kind, og vi leged med Stjerne,
men Korset stod skjult mellem Løv i det Fjerne.

Jeg saa ham som Yngling i Livskraftens Morgen,
da Aanden fløj højt imod Herlighedsborgen;
han vinked min Sjæl, og jeg glemte det Lave,
hans Ild kasted Glans paa Forkrænkelsens Grave.

Jeg saa ham som Mand i den modnede Sommer,
da Synderen skjalv for den hellige Dommer,
da Hjertet slog tungt, og min Isse var sænket,
og Dødstanken strengt havde Livsmodet lænket.

Først da fik jeg kende hans salige Naade,
først da løstes Korsets, Forargelsens Gaade,
først da lærte Hjertet at savne den Byrde,
som han har mig rakt, den forbarmende Hyrde.

Først da har jeg sagt ham, hvad før jeg ej vidste,
at han er den Første og bliver den Sidste;
først da har jeg sagt ham, at ham vil jeg følge
i Liv og paa Dødens den rullende Bølge.

Først da har jeg sagt ham, til ham vil jeg ile,
som grædende Barn ved hans Bryst søge Hvile;
hos ham vil jeg mig og min Usselhed skjule,
kun da fri's jeg ud af Fortabelsens Hule.

Og en Gang jeg ser ham, naar Lyset nedbrænder,
da strækker jeg mod ham de segnende Hænder;
naar Hjertet staar stille, og Øjet vil briste,
da hilser jeg ham med et Smil, med det sidste.

V. Birkedal.

---

358 b. Nærmere, Gud, til Dig.

Melodi af L. Mason.

Nærmere, Gud, til dig,
nærmere dig!
Selv om det er et Kors,
som løfter mig,

synger jeg frydelig:
:,: Nærmere, Gud, til dig, :,:
nærmere dig.

Vandrer som Jacob jeg
fra Hjemmet bort,
indhyller Mørket mig,
er Lejet haardt:
Drømmen skal bære mig
:,: nærmere, Gud, til dig, :,:
nærmere dig.

Vejen, jeg vandrer, er
Trin op til Gud,
alt, hvad han sender mig,
Kærligheds Bud!
Englene følge mig
:,: nærmere, Gud, til dig, :,:
nærmere dig.

Glad, med lysvaagen Hu,
med Olje ren
rejser et „Bethel" jeg,
salver min Sten.
Fremad! Kæmp mandelig!
:,: Nærmere, Gud, til dig, :,:
nærmere dig.

Naar paa en solklar Dag
frejdig jeg kan
flyve saa højt, saa højt,
fra Taagestrand,
jubler jeg frydelig:
:,: Nærmere, Gud, til dig, :,:
nærmere dig!

Sarah Adams.

Oversættelse ved Adam Dan.

Indholdsfortegnelse.

		Gml. Nr.
A.		
Å hør min Pig! Å si do mæ . . .	168	290a
Aandesyn fra gamle Dage . . .	135	8
Aarene skride, Ungdomskraften svinder .	132	88
Af Østerhavets Vove	102	259
Alle smaa Fugle, i Skoven er . . .	35	25b
Altid frejdig, naar du gaar . . .	280	231
Alt Morgensolen stiger	345	
Alt staar i Guds Faderhaand . . .	279	312
At ville, det er Sagen	18	314b
B.		
Bliv hos os, naar Dagen hælder . .	245	211
Blomster i Vaar	268	311
Brat af Slaget rammet . . .	61	57
Brede Sejl over Nordsjø gaar . . .	30	20
Byg paa Sletten, ej paa Tinden . .	326	114a
D.		
Dagen gaar med raske Fjed . . .	242	205
Dagene runde	295	215
Danmark, delt ved Hav sorinden . .	6	6
Danmark, dejligst Vang og Bænge . .	28	18
Danmark, vor Moder	88	247
Danmarks Ungdom, skulderbred . .	337	278a
Dejlig er den Himmel blaa . . .	264	
Dejlig er Jorden	257	232
De kaldte ham en Fremmed . . .	48	40
Den Bonde, som vil lede . . .	114	70
Den danske Bonde sad engang . . .	112	72a
Den gamle Nattergal i Danevangen . .	8	234
Den jævne, simple Arbejdsmand . .	123	
Den kedsom Vinter gik sin Gang . .	302	140
Den lille Bi, den store Sol . . .	189	180
Den lille Ole med Paraplyen . . .	195	295

Den mørke Nat forgangen er . . . 233 195
Den rene Luft og Dagens Skin . . 220 236
Den signede Dag med Fryd vi ser . . 232 196
Den store Mester kommer 287
Der aander en tindrende Sommerluft . 156 293
Dér dukker af Disen min Fædrenejord . 97
Der er et Land, af Herren rigt begavet . 101 258
Der er et Land, dets Sted . . . 64 115
Der er et yndigt Land 62 117
Der er etOrd, som ingenMand tør glemme 157
Der er saa lidt af Kærlighed . . . 60 50
Der er saa travlt i Skoven . . . 190 183
Der er vel Dag til Suk og Graad . . 16 263
Der fløj fra Holstens Stændersal . . 58 246
Der gaar Dans paa Riber Gade . . 33 24
Dér, hvor vi stred og sang . . . 356
Der pløjed en Bonde 46 38
Der skinner en Sol i Lys og Løn . . 273
Der staar et Slot i Vesterled . . . 244 207
Der var en Svend med sin Pigelil . . 174b
Der var en Tid, da jeg var meget lille . 203 296
Det bruser fælt derude 301 305
Det bødes der for i lange Aar . . . 321 233a
Det er Dag i Danmarks Rige . . . 125 116
Det er saa godt at ha' Ryggen ret . . 338
Det er saa yndigt at følges ad . . . 154 221
Det haver saa nyligen regnet(Joh.Ottosen) 17 266
Det haver saa nyligen regnet (Folkevise) 161 161
Det hørtes sige, da vi fik Fred . . 327 274
Det, som lysner over Vangen . . . 221 265
Det suser i Nordens Skove . . . 27 17
Det var først fra Hedeby 29 19
Det var en Lørdag Aften 166 162
Det var en Sommermorgen . . . 54 46
De vog dem; vi grov dem . . . 335
Droslen slog i Skov sin klare Trille . . 7 7
Du er rig, du er dejlig, o Syd . . 82

Duftende Enge og kornrige Vange . . 81 107
Du gamla, du friska 146 129
Du Husmand, som ørker den stridige Jord 121 72b
Du skal elske dit Hjem 209 97a
Du skønne Land med Dal og Bakker sagre 79 90
Du, som har Sorg i Sinde . . . 153 148
Du store, rige, frie Land 357
Dybt hælder Aaret i sin Gang . . . 269

E.

Ej Skansen blot og Havet, . . . 122
Ej spørges om Kvinden fra gyldne Palads 214 62b
Elsk dit Land 107 252
En dejlig ung Ridder i Lunden mon gaa 174 163
En lang, en sygelig Drømmervej . . 320 289
En lille Nisse rejste 188 179
En Skaal for det blinkende Søernes Baand 134 83
En Stemme klinger i min Barm . . 69 105
En Stormvind gaar over Jorden . . 212 286
En Vej eller anden 277 306a
En Sømands Brud har Bølgen kær . 312 92
Er Lyset for de lærde blot . . . 11 71
Er Skolen for andre end Pilt og Pog . 223 69
Et Barn er født i Bethlehem . . . 263
Et jævnt og muntert, virksomt Liv . . 218 302

F.

Fanø! ak Fanø 100 254
Flyv Fugl! flyv over Furesøens Vove . 152 150
Flyv ud mit Korn, i Mulde . . . 266 299
Folkeaander rejser sig 143 87
Foragtet af de Store 20
For Frihed er denne Skaal udbragt . 185 144
Fra fjerne Lande kom hun . . . 32 23
Fred hviler over Land og By . . . 247 212
Fremad! Fremad, Fædres høje Hærtag var 296 271
Fremad! er Verdens vilde Røst . . 283 229
Fremad, frem med faste Skridt. . . 339

Frem Bønder, frem paa Valen . .	113	272b
Fru Margrethe fik samlet	141	53
Fuglen sit Øje lukker	250	200
Fædreneland! Ved den bølgende Strand .	71	56
Før var der knap skrevet paa Dansk en Bog	41	33

G.

Glade Jul, dejlige Jul	281	
Glade Ungdom, Foraarstid	228	311
God Nat sang nylig den Fugl i Skov .	281	
Goj Aften, I Dræenge!	188	280
Gold er den Jord, som Lyngen bær' .	98	253
Gud! skærm vor Konges Hus	129	
Gutter om Bord	41	41

H.

Heimskringlas panna	145	146a
Held den, hvis Ryg er rank	34	
Hell dig, du höga nord	147	128
Hel trang er nu Tiden i Sønderjylland .	47	39
Hel tungt han efter sig Foden trog . .	116	73a
Her ligger vort Land	108	
Herligt, en Sommernat	170	276a
Herrens Venner ingen Sinde	287	226
Her vil ties, her vil bies	294	316
Hil dig, vor Fane	72	
Hist, hvor Vejen slaar en Bugt . . .	194	182
Holder du af mig	158	156
Hr. Magnus han stirrer	31	22
Hr. Peder kaster Runer over Strange .	158	166
Husker du i Høst, da vi hjemad . . .	160	151
Hvad er et Hjem	208	177
Hvad Solskin er for det sorte Muld . .	10	68
Hvad vindes paa Verdens vidtrækkige Hav	315	304
Hvem sidder der bag Skærmen . . .	353	
Hvor Bølgen larmer højt fra Se . . .	78	109
Hvor de hvide Bræer skinne	151	82
Hvor er der et Land som Danmark . .	92	

Hvor er det dejligt en Sommerdag . . 305 275
Hvorfor svulmer Weichselfloden . . 316 242
Hvor Nilen vander Ægypterens Jord . 70 249
Hvor trives noget godt og skønt . . 12 79a
Hyp min Hest, lad Ploven gaa . . 116 270a
Høje Nord, Friheds Hjem . . . 138 78
Højt over Bøgens Top 307 114b
Hör, hur härligt sången skallar . . 151

J.

I alle de Riger og Lande . . . 25 14
I Arilds Tid, da end begravet . . 94 251
I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme 74 101
I den solfyldte Dag 348
I fjerne Kirketaarne hist 243 206
I Frihed vil jeg bygge 14 52
I gamle Dage det var engang . . . 21 10
I Natten klam og kold 50
Ind under Jul, hvor er det trist . . 259 219
I Skoven skuld' der være Gilde . . 192 181
I Sne staar Urt og Busk i Skjul . . 299 216
I Sommersol og Blæst 99
I Strømlejet bruser den stærke Flod . 354
I Sønderjylland, der er æ føjt . . 103 273
Ja, tag os, vor Moder, i din løsterige Favn 336
Ja, vi elsker dette Landet . . . 133 126
Jeg elsker de grønne Lunde . . . 90
Jeg elsker det Sunde og Stærke . . 13 193
Jeg elsker Havet, naar det stormer vildt 313
Jeg er en simpel Bondemand (Mads Hansen) 117 74a
Jeg er en simpel Bondemand (Peter Kjær) 118 74b
Jeg er træt og gaar til Ro . . . 253 209
Jeg gik mig henad ensom Sti . . . 332 282
Jeg gik mig ud en Sommerdag (Modersmaalet) 1 1
Jeg gik mig ud en Sommerdag (Ifstedbagen) 53 45

Jeg har baaret Lærkens Vinge . . . 289 308
Jeg kører frem gennem Straalefryd . . 317 102-3
Jeg lagde min Gaard i den rygende Blæst 119
Jeg lagde mit Hoved til Elverhøj . . 163 168
Jeg nynner, og jeg bøder mit sølverhvide Slør 199
Jeg rutter med Glædens og Haabets Ord 226 89
Jeg saa ham om Morgenen ude i Skoven 176
Jeg saa ham som Barn 358 217
Jeg saa kun tilbage 26 15
Jeg saa i Øster, og jeg saa i Vester . 172 158
Jeg tror paa en Folkefornyelsensdag . 350
Jeg veed en dejlig Have 201
Jeg vil værge mit Land 136 125
Jeg vælger mig April 303 142
Jert Hus skal I bygge 155 301
Jord, i hvis Favn der hades og der myrdes 284 230
Julebudet til dem, der bygger . . . 260 314a
Julen har bragt velsignet Bud . . . 262
Jyden han æ stærk aa sej 98 279
Jylland mellem tvende Have . . . 93 84

K.

Kanske vil der gaa baade Vinter og Vaar 179 173b
Kimer, I Klokker, nu sluktes en Sol . 293 239
Kirkeklokke! Ej til Hovedstæder . . . 274 214
Klokken slaar, Tiden gaar . . . 256 197
Kommer, Brødre, lytter til . . . 206 268
Kommer hid, I Piger smaa . . . 43 35
Konge-Haand og Folke-Stemme . . 68 245
Kong Kristian stod ved højen Mast . . 37 29
Kongernes Konge! ene du kan . . . 127 121
Kong Vermund den Gamle . . . 22 11
Kung Karl, den unge hjälta . . 145 132
Kærlighed fra Gud 276 220

L.

Lad en og anden have Ret . . .	75	106
Lad Lykkens Ganger springe . . .	282	224
Langt højere Bjerge	65	111
Lette Bølge, naar du blaaner . . .	310	149
Lidt kun det baader, at Mesteren Huset opbygger	265	
Lisligt fløjter Velsklands Nattergale . .	5	5
Lille Guds Barn, hvad skader dig . .	278	222
Livet kan være forbandet nok . . .	330	
Lykke-Leg og Drømme-Døsen . . .	222	176
Lyksalig, lyksalig hver Sjæl . . .	291	213
Længe var Nordens herlige Stamme .	128	81
Lær mig, o Skov, at visne glad . .	271	233b
Lær mig, Nattens Stjerne . . .	290	223
Løft dit Hoved, du raske Gut . . .	298	147

M.

Man bryder Traktater	19	
Mange Drømme ere fløjne . . .	142	54
Man maa rejse til Fods	329	75
Man siger, Verden den er ond . . .	217	60
Med snehvid Dragt du er os kær . .	87	104
Mens Nordhavet bruser	139	124
Mens Solen gaar paa Himlen . .	349	
Midt i en Jerntid, som ikkun tror . .	137	98a
Min Fødestavn er Lyngens brune Land .	95	278b
Min kære lille Søster	169	291a
Min Plet af Fødelandets Jord . .	334	
Min Søn, om du vil i Verden frem .	328	
Mit sagre Hjem, hvor Bølgen blaa . .	73	112
Mit fulde Glas og Sangens raske Toner .	181	141
Moder, jeg er træt, nu vil jeg sove . .	202	204b
Moders Navn er en himmelsk Lyd . .	2	2
Morgendug, der sagte bæver . . .	80	86
Morgenhanen atter gol	238	
Morgenstund har Guld i Mund . .	235	194
Mulmet sank, det svale	130	143

N.

Naar du vil paa Fjældesti . . . 331 287
Naar nu den lange Vinteraften kommer . 351
Naar Solen ganger til Hvile . . . 246 208
Naar Somrens Sang er sungen . . 205 108
Naar Vinteren rinder i Grøft og i Grav 120 73b
Nattens dæmrende Taager . . . 55 48
Natten er saa stille 252 201
Natten sin Vinge sænker 249 270b
Nu er det stille, han har os forladt . . 184
Nu falmer Skoven trindt om Land . . 270
Nu har vi Ledet hængt tilret . . . 45 37
Nu lukker sig mit Øje 255 210a
Nu løftes Luft og Lofte 200
Nu Løvsalen skygger 177 153
Nu ranker vi Ryggen og synger en Sang 341
Nu ringer alle Klokker mod Sky . . 234 39
Nu skal du kønt dig putte ned . . . 196 294a
Nu skal det aabenbares 333 94
Nu Tak for alt, ifra vi var smaa . . 322 155
Nu titte til hinanden 240 190
Nu vaagner alle Guds Fugle smaa . . 239 189
Nu velkommen enhver under Ungdommens Tag 224 260
Nærmere, Gud, til Dig . . . 358b
Nødig siger vi Farvel 285 225

O.

O Danmark i din Kappe blaa . . . 76 113
Og det var en Skærsommerdag . . 191 184
Og Kjesten og jeg mødtes paa Landevejen 165 159
Og jeg vil ha' en Hjertenskær, det første som jeg kan 171 157
Og jeg vil ha' mig en Hjertenskær . . 164 292a
Og Ræven laa under Birkerod . . 308 185b
Og Sneen den føg saa vide om Jord . 175 276b
Om Dannemarks Kvide der lød en Sang . 34 25a
Om Glæder end betegned hvert Fjed . 211 186a

Op al den Ting, som Gud har gjort . 272 315a
Op dog, Sion, ser du ej 288 210b

P.

Paa det Jævne! Paa det Jævne . . 325 303
Paaskeklokken kimed mildt . . . 52 43
Paa Solen jeg ser 309 267a
Paa Søen, naar den skummer vred . . 311 91
Paa Søndag Aften kommer hun . . 167 172
Paa Tave Bondes Ager 36 26
Paa Vossevangen der vil jeg bo . . 162 167

R.

Rejs dig aarle op fra Lejet . . . 237 191
Ride, ride Ranke 186 174
Roselil' og hendes Moder, de sad over Bord 173 165
Rosen blusser alt i Danas Have . . 66 99

S.

Saa kæmped de Helte fra anden April . 42
Saa langt, saa langt rækker Tanken frem 110 297b
Saa, nu er denne Aften gaa't . . 182 143
Saa var Skik i gamle Dage . . . 216 63
Sammen i lyse, sluttede Rækker . . 342
Sangen har Lysning 9 283
Se, det lyser for vort Øje . . . 343
Se, bar staar hver Flagstang . . . 210
Se, nu stiger Solen af Havets Skød . 236
Ser I, hvem der kommer her . . . 51 42
Sig mig den gamle Sage . . . 258 186b
Sig nærmer Tiden, da jeg maa væk . 323 310
Sjette Juli Sejerssol 57 44
Skal atter vi til Foraar naa . . . 83 58
Skal Sønderjylland skilles . . . 104 257
Slesvig med de sagre Enge . . . 105b
Slesvig, vort elskede, omstridte Land . 105 255
Slumrer sødt i Slesvigs Jord . . 56 47
Sneen har sit hvide Tæppe . . . 207 267b

Sol deroppe ganger under Lide . . 198 170
Solen sank bag grønne Lund . . 319 309
Solen synker nok saa smukt . . . 248 199
Sol er oppe, Skovens Toppe . . . 23 12
Som Bølgen ruller ved vor Kyst . . 4 4
Som et Skjold mod Østens Magt . . 140 270a
Som Morgenen dæmrer i Synskredsens Rand 219 235
Sov mit Barn, sov længe . . . 197 202
Sparsomt i Norden vi Blomster finde . 178 146
Staa fast, du lille Flok 84 59
Stork! Stork! Langeben 187 178
Stræk din Fod 15 95
Syng nu, Gutter smaa 39 241
Søde Gud, din Engleskare . . . 204 204a
Söner av et folk, som blött . . . 149 131
Sørens Far har Penge 188b
Søskende jeg kender fem 193
Søstre, velkommen fra Landet dernede . 213 261

T.

Tak for din Daad 59 49
Takt, Takt, pas paa Takten . . . 124 98b
Til vor lille Gerning ud 254 198
Trods Snillets Sejre Verden rundt . . 231 77
Tusinders Moder, Vugge og Grav . . 314 262
Tænk, naar engang hver Taage er forsvunden 292 313

U.

Udrundne er de gamle Dage . . . 275 227
Uforsagt, hvordan min Lykke . . . 281 307
Underlige Aftenlufte 63 100
Undrer mig paa, hvad jeg faar at se . 297 85
Ungdom med det kække Mod . . . 227
Ungdom og Fremtid, de to hører sammen 230
Unge Genbyrds-Liv i Norden . . . 129 80
Ur svenska hjärtans djup en gång . 144

V.

Vaaren er i Luften	304	
Vårt land, vårt land, vårt fosterland.	150	130
Ved fremmed Kyst, paa fjerne Strand .	67	
Ved Kristiansfand	44	36
Ved Solbjergslag	241	300
Ved Vintertid, naar Skoven staar . .	300	138
Velkommen i den grønne Lund . .	306	237
Velkommen, Lærkelil	267	298
Venner! hvor er vort Fædreland dog kønt	344	79b
Venner, ser paa Danmarks Kort . .	109	
Vi elsker vort Land, naar den signede Jul	89	250
Vist stolt paa Kodans Bølge . . .	40	32
Vi fik ej under Tidernes Tryk . . .	225	264
Vi har et Haab, som ej er bygt . .	85	122
Vi har sagt det saa tidt	215	61
Vi har Ungdommens Mod . . .	355	
Vi hilse dig, vort gamle Land . .	106	
Vi tror, vor Afholdssag er god . .	346	
Vi voksed op i fælles Haab og Minder .	111	119
Vort Dagværk er til Ende . . .	180	139
Vort Fødeland var altid rigt . . .	38	30
Vort Hjem, du danske Jord . . .	91	
Vort Land, vort Land, vort Fædreland .	77	118
Vort Land, vort kære gamle Land . .	86	96
Vort Liv er kun saa saare kort . . .	352	
Vor Tid er en Foraarets gærende Tid .	347	
Vort Modersmaal er dejligt . . .	3	3
Værn din Ungdoms friske Kræfter . .	229	66
Vær glad, naar Faren vejer . . .	324	288
Vær hilset, mit gamle Fædreland . .	24	13

Ø.

Østerlide! Østerlide!	318	238

Efterord.

Skønt nærværende Udgave af den blaa Sangbog efter Udgiverens Mening ikke indeholder nogen Sang, som kunde komme ind under Politiforordningen af 1865, turde dog vore Myndigheder lejlighedsvis være af en anden Opfattelse. Og da det ikke hører til Sangbogens Formaal at fremkalde Konflikter eller at fylde Statskassen med Mulkter og Retsomkostninger, vil jeg tilraade, at man indtil videre ved **offentlige Møder** undlader at synge de Sange, som findes under følgende Numre (de indklamrede Tal er Numrene i de ældre Udgaver):

3 (3); 16 (263); 17 (266); 25 (14); 37 (29); 40 (32); 62 (117); 64 (115); 79 (90); 85 (122); 94 (251); 107 (252); 117 (74a); 128 (81); 129 (80); 136 (125); 138 (78); 183 (280); 213 (261); 215 (61).

Det anbefales forøvrigt Lederne, især af offentlige Møder, at de **inden** Møderne udvælger og bestemmer de Sange, som de agter at lade Forsamlingen synge. Saa sker der ikke let Fejlgreb.

Den blaa Sangbog koster i Boghandelen herhjemme 90 Pg. — i Kongeriget, hvor den faas fra H. Hagerup, København, er Prisen 1 Kr.

Til Medlemmer af vore nationale Foreninger samt i Partier til Brug i Forsamlingshusene leveres Sangbogen direkte fra Udgiveren til modereret Pris.

M. Andresen.